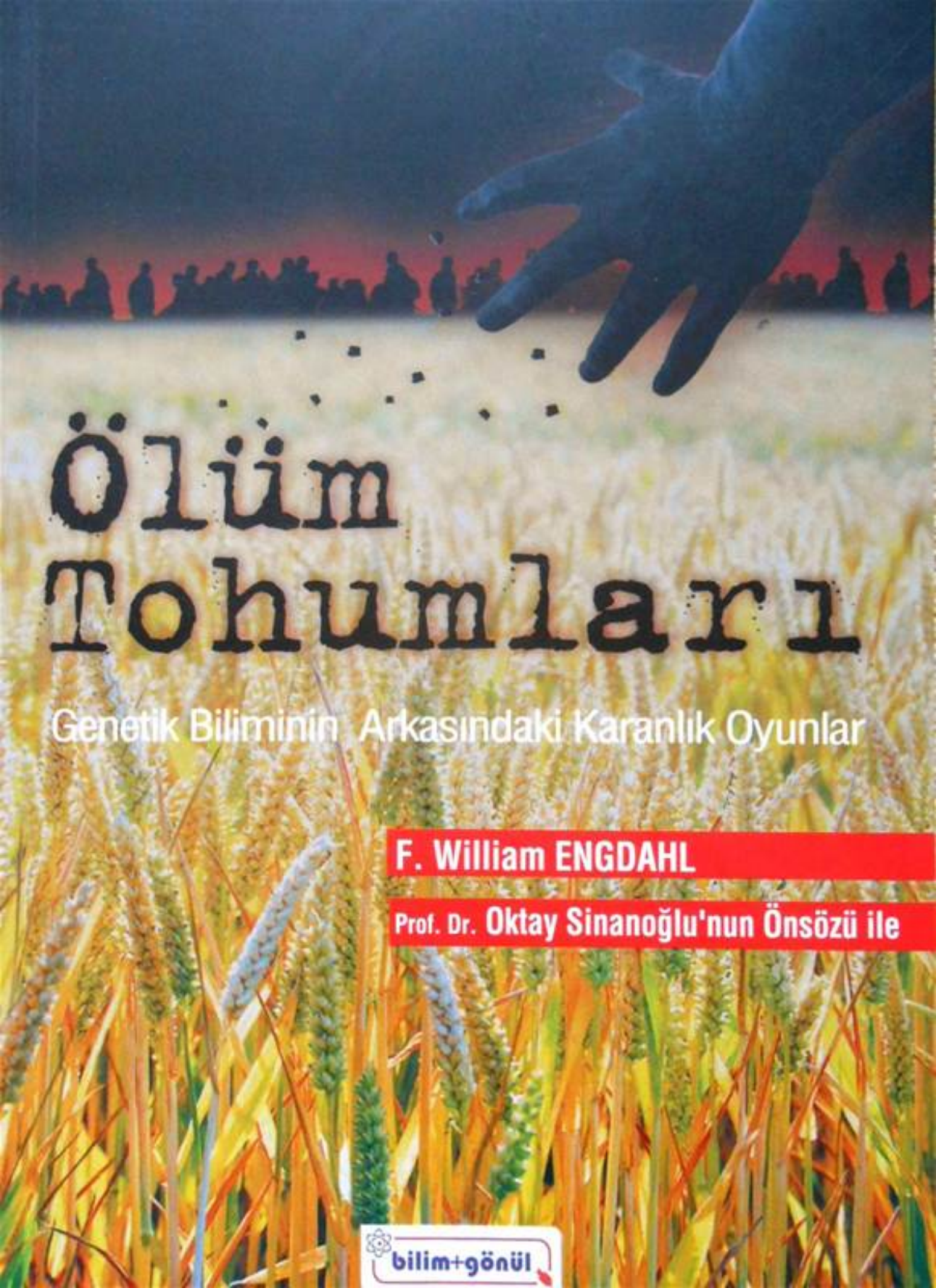

The background of the book cover is a photograph of a golden wheat field. In the upper right corner, a large, dark, shadowy hand is reaching down towards the wheat. In the upper left background, a silhouette of a crowd of people is visible against a dark, reddish sky. The title 'Ölüm Tohumları' is written in a large, black, serif font across the middle of the image.

Ölüm Tohumları

Genetik Biliminin Arkasındaki Karanlık Oyunlar

F. William ENGDAHL

Prof. Dr. Oktay Sinanoğlu'nun Önsözü ile

bilim+gönül

ÖLÜM TOHUMLARI

Genetik Biliminin Arkasındaki Karanlık Oyunlar

F. WILLIAM ENGDAHL

Bilim + Gönül

Bilim + Gönül Yayınları
Yayıncı Sertifika 0208-34-010245

Ölüm Tohumları

Genetik Biliminin Arkasındaki Karanlık Oyunlar

1. BASIM NİSAN 2009
 2. BASIM HAZİRAN 2009
 3. BASIM KASIM 2010
 4. BASIM ŞUBAT 2013
- ISBN: 978-9944-0906-9-8

Yayın Eşgüdümçüsü: Dilek Sinanoğlu
Kapak Tasarımı: Deniz Uçluok
Çevirmen: Özgün Şulekoğlu

© Kitabın yayın hakları Bilim+Gönül'e aittir. İzin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz veya yayınlanamaz.

Bilim + Gönül Ltd. Şti.
Mühürdar Cad. 119/3 Kadıköy-İstanbul
dsinanoglu@yahoo.com

Baskı ve Cilt

Kayhan Matbaacılık

Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi C Blok No:244 Topkapı – İstanbul
Tel: (212) 576 01 36 Faks: (212) 612 31 85
Tek Dağıtım Alfa Dağıtım (212) 511 53 03

Kitapta yer alan konular ve konularla ilgili verilen bilgiler ve sunulan görüşler Yazar Sn. F. William Engdahl'a aittir. Yayınevi herhangi bir şekilde sorumlu değildir.

Oktay Sinanoğlu'na İTHAF

Çok nâdir bilim adamı, gönül ehli, kalbi insanlık için çarpan
Profesör Oktay Sinanoğlu'nun teşvikiyle ***Ölüm Tohumları***
kitabım gerçekleşti.

Onun için kitabı kendisine ithaf ediyorum.

William F. Engdahl

F. William Engdahl

Princeton Üniversitesi'nde (ABD) siyaset lisansını ve Stockholm Üniversitesi'nde Karşılaştırmalı İktisât Yüksek Lisans programını tamamladıktan sonra New York ve ardından Avrupa'da bağımsız iktisâtçı ve araştırmacı gazeteci olarak çalıştı. ABD ve dünyada enerji siyasetleri; GATT Uruguay Turu ticaret toplantıları, AB gıda siyasetleri, tahıl ticareti tekeli, IMF siyasetleri, Üçüncü Dünya borç sorunları, yatırım (hedge) fonları ve Asya krizi araştırdığı konular arasındadır.

'Ölüm Tohumları: Genetik Biliminin Arkasındaki Karanlık Oyunlar (Bilim+Gönül Yayınları) kitabı dünyadaki gıda tedariki yoluyla toplumları kontrol etme plânını belgelemektedir.

Küresel Tam Hâkimiyet (Bilim+Gönül Yayınları) kitabı ABD askerî devini ve dünya barışına karşı tehditlerini anlatmaktadır. Bu kitap ABD'de 2007-2008 yılında Sansürlenen En İyi Haberler için verilen **'Sansür Projesi Ödülü'**nü almıştır.

Sahte Domuz Gribi ve Sahte Gıdalar (Bilim+Gönül Yayınları) kitabı Ölüm Tohumları kitabının devamı niteliğindedir. Engdahl, dünya nüfusunun azaltılması projesini ayrıntılarıyla anlatır.

Para'nın Tanrıları (Bilim+Gönül Yayınları) kitabında dünya ekonomik krizini geçmişten günümüze değerlendirerek paraya hakim olan merkezlerin politikalarını ifşa eder.

Engdahl iktisâdî, siyasi konularda uluslararası yayınlara katkıda bulunmaktadır. Bunlar arasında: *Asia Times*, *FinancialSense.com*, *Asia Inc.*, *GlobalResearch.com*, Japonya'da *Nihon Keizai Shimbun*, *Foresight* dergisi; New York'da *Grant's Investor.com*, *European Banker* ve *Business Banker International* ve Almanya'da *Freitag and ZeitFragen*, Hırvatistan'da *Globus*.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

I. KISIM : SİYASİ BAŞLANGIÇ

1. BÖLÜM

Vaşington'un GDO Projesini Başlatması

2. BÖLÜM

Kümesi Koruyan Tilki

II. KISIM : ROCKEFELLER PLÂNI

3. BÖLÜM

Kurnaz Nixon, Daha da Kurnaz Rockefeller..

4. BÖLÜM

Bir Gizli Ulusal Güvenlik Notu

5. BÖLÜM

Ölüm Kardeşliği

6. BÖLÜM

Hayati Önem Taşıyan Savaş ve Barış Çalışmaları

III. KISIM: ŞİRKET TARIMCILIĞININ BAŞLAMASI

7. BÖLÜM

Rockefeller ve Harvard'ın Şirket Tarımcılığını Keşfi

8. BÖLÜM
Gıda Güçtür...

IV. KISIM: GDO TOHUMLARININ SALIVERİLMESİ

9. BÖLÜM
Dünyada Gıda Üretim Devrimi Başlıyor

10. BÖLÜM
Irak'ın Amerika'nın Demokrasi Tohumlarını Alışı

11. BÖLÜM
'Dünyevi Hazlar Bahçesinin' Ekimi

V. KISIM: NÜFUS KONTROLÜ

12. BÖLÜM
Kısır Tohumlar, Hainler, Sperm Öldürücülü Mısır

13. BÖLÜM
Kuş Gribi Paniği ve GDO'lu Tavuklar

14. BÖLÜM
**Genetik Kıyamet: Domuzlar Üzerindeki
Patentler ve Kısır Tohum**

SONSÖZ
'Tanrı Olmayı Oynayan' Genetikçiler

Oktay Sinanoğlu'nun Önsözü

“Ölüm Tohumları”, “Genetik Biliminin Arkasındaki Karanlık Oyunlar” kitabının yazarı Sayın Engdahl ile Avrupa’da, insanlığın başına getirilenlerden endişe eden değerli insanların dünyadaki vahim gidişat sebebiyle 10-15 yıl düzenlenen toplantılarında tanıştık ve her yıl görüştük. Bu toplantılarda dünyadaki birçok ülkeden, ülkelerine yapılan kötülükleri araştıran, yazan, halklarına duyuran gerçek vatan-sever, kendi ülkesini seven ve insanlık için çalışan her çeşit bilim adamı, araştırmacı bir araya geliyordu.

II.Irak savaşından sonra dünya yeni ve gittikçe vehamet kazanan bir döneme girdi. Toplum mühendisliği ile sessiz sedâsız 1945’den beri ülkemizde devam edegelen kültürel soykırım daha da hızlandı. Türkçe gibi on binlerce senelik köklü matematik gibi yapısı olarak her türlü terim türetme kabiliyeti olan bir dil ve bu dilin temsil ettiği nadide bir kültürle beraber tarihî zenginliğimiz yok olurken şimdi de insanlığın başına “*biyolojik soykırım*” olarak nitelendirebileceğimiz yeni çeşit felâketler çıktı.

Moleküler Biyoloji sâhâsı 1960’larda ilk kurulurken [*yeni dalın ilk bölümlerinden biri Yale Evrenkenti’nde kuruldu. O sıralar DNA’nın yapısını mümkün kılan “Çözgen-iter” kuvvetleri (yabancı dildeki adını da “solvofofik” olarak bendeniz koymuştu) bulmuş, kuramını yapmışım; çeşitli merkezlerdeki deneyler de kuramımızı doğrulamıştı. Dolayısıyla Yale’deki yeni bölüme de atanıp moleküler biyolojinin dünyadaki ilk profesörlerinden biri sayılmışım*], hayatî olguları fizik, kimya temellerinden başlayarak anlarsak, hastalıkları

tedavi etmekte, dünya gıda sorunlarını çözmekte büyük katkısı olur gibi insanlık için iyi niyetlerimiz vardı. Fakat heyhât, on beş yıl kadar bir süre sonra bu yeni dalın, araştırma fonları sağlayanlarca sessizce müthiş bir silâha dönüştürüldüğünü gördük. Yeni dal, insanların gıdalarını kontrol etmek suretiyle dünya nüfusunu azaltmak, bazı ırkları yok etmek amacıyla saptırılıyordu. Şeytanın bile aklına gelmeyecek kötülükler tüm dünya insanlarını tehdit etmeğe başlamıştı. "**Ölüm Tohumları**"nı tâkip eden ikinci kitapta, "**Sahte Domuz Gribi-Sahte Gıdalar**" kitabında ise bir avuç insanlık düşmanı küresel kıraliyetçinin dünya nüfusunun azaltılmasını kendilerine nasıl açıkça amaç edindikleri, hastalık taşıyan bozuk ilaç ve aşılarla da insanların nasıl toplu hâlde hasta edildikleri anlatılıyor.

Büyük tarım arazileri birkaç büyük küresel şirketin eline geçerken binlerce yıllık tohum çeşitleri toplanıp patentleniyor. Oysa bizim kültürümüzde topraklar, her türlü tohum ve bitki çeşitliliği tarih boyunca her zaman insanlığın ortak zenginliği olarak görülmüştür. Önümüzdeki yıllar hem insanlığın dünyada varolması, hem de çeşitli dillerin, kültürlerin gerçek bir zenginlik içinde yaşaması için zorlu mücadelelere sahne olabilir.

GDO'lar çok önceden beri ilk önce domates tohumundan Kısır Tohum yapılarak yıllar önce ülkemize sokulmuştu (O zamanlar bunu yazıp kamuoyuna duyurmuştum) Daha 1960'larda ve sonra, Moleküler Biyoloji sahasının ne kadar stratejik önemde olduğunu ve mutlaka Türkiye'de kurulması gerektiğini defalarca anlatmamıza rağmen bu sâhâ geliştirileceği yerde aksine araştırmalar hep engellendi. Dışarıdan gelen tohum, serum, aşı, ilaç vs denenip Türkiye'de üretilmeye çalışılması, zararlı olanlarının piyasaya çıkarılmaması gibi denetim mekanizmaları da geliştirilmek yerine mevcut araştırma laboratuvarları da kapatıldı. Kitapta okuyacağınız üzere Batı'nın kendi insanına bile acıması olmadığını onları bir denek gibi gördüğünü anlayacaksınız.

“Kalıt” (gen) aktarımı ile insana yararlı bazı başarılar elde edildiği sanılmaktadır. Kalıt aktarımı yapıldığında sonuçlar tam olarak tahmin edilememekte, çok zararlı sonuçlar da çıkmaktadır. Kötü niyetli işlere ilâveten bunun bilimsel temel bir nedeni daha var: Elli yıllık bir geçmişi olan moleküler biyoloji, başından beri temel bir inanca dayandı: “Her kalıt (gen) DNA zincirinin fizikî bir kısmıdır ve her kalıt tek bir iş yapar; belli bir cins proteinin imâlini kodlamak gibi.” Daha baştan düşündüm ki “Bu basite indirgeyici bir inançtan ibâret ve ileride yetmeyecek” ve oturup yeni matematiksel “Örüt Kuramı”nı geliştirdim. Bu kuramda DNA’nın çeşitli bölgeleri birbirlerine bağlantılı olarak, bir ağ, “örüt” gibi çalışıyor. [Daha geniş bilgi için Bkz. *“Oktay Sinanoğlu’ndan Yeni Bilim Ufukları III – Hayatın Örgüsü” (Bilim+Gönül Yayınları, İstanbul (2010))*].

Dünyada her millet içinde insanlığı düşünen bilim adamları, devlet görevlileri var. Ancak sizin de okuyacağınız üzere bu kişiler görevlerini yapamaz duruma geliyorlar. Güçler gittikçe belli bazı (ve insanlığın aleyhine çalışan) odaklarda toplanıyor. Ama bu böyle gitmeyecek. İnsanlığın iyiliğini ve geleceğini düşünen insan sayısı az değil. William F. Engdahl da onlardan biri.

Türkiye olarak daha da geç olmadan araştırma geliştirme yapacak bilim insanlarımıza, yetenekli, meraklı gençlere de sahip çıkarak Türkiye’de yerli bağımsız araştırma merkezlerinin çoğaltılması için uğraşmalıyız.

Oktay Sinanoğlu, İstanbul, 2010

ÖNSÖZ

"Biz dünya nüfusunun %6.3'ünü oluşturmuyoruz fakat zenginliğin ise yarısına sahibiz. Bu farklılık özellikle bizler ve Asyalılar kadar büyük. Böyle bir durumda kıskanılma ve gücenilmeyle karşılaşabiliriz. Gelecek dönemdeki asil görevimiz, ulusal güvenliğimize bir zarar getirmeden bu farklılık durumunu sürdürebileceğimiz bir ilişki kalıbı tasarlamaktır. Bunu yapmak için de tüm duygusallık ve hayallerden uzak durup dünyanın her yerindeki ulusal hedeflerimize odaklanmalıyız. Kendimizi, çıkarlarımızdan fedakârlık ederek dünyanın iyiliği için lüksümüzden vazgeçeceğimiz konusunda kandırmamıza hiç gerek yok."

George Kennan, 1948

Bu kitap küçük bir sosyo-politik elit zümre tarafından 2.Dünya Savaşı sonrasında Vaşington'da ele alınmış bir proje ile ilgilidir. Bu, Kennan'ın "*farklılık durumunu sürdürebilmek*" tümcesinin nasıl hayata geçirildiğinin anlatılmamış hikâyesidir. Aynı zamanda bir avuç insanın savaş sonrası tüm kaynaklara ve güce sahip oluşunun da hikâyesidir.

Bu, güç devrimi tarihinin de ötesindedir, hattâ bilim dâhi bu azınlığın hizmetine sokulmuştur. 1948'de Kennan'ın da kendi notlarında tavsiye ettiği gibi, bu herhangi bir fedakârlık veya dünyanın iyiliği düşünülmeden acımasız politikalar uygulandı.

Seleflerinin aksine İngiliz imparatorluğu içindeki hâkim guruplar, yeni beliren Amerikan eliti, kendilerini savaştan sonra, "*Amerikan Yüzyılı*"nın şafağında ilan ettiler ve hitap yeteneklerini, "*dünyanın iyiliği için*" düşüncesini kendi amaçlarına uygun şekilde kullandılar. Onların "*Amerikan Yüzyılı*", daha yumuşak ve kibar bir imparatorluk olarak sömürgecilikten kurtuluş, demokrasi, ekonomik gelişme ve özgürlük kisvesi altında diğer ulusların kaderlerine hükme-

debilen, Büyük İskender'den sonraki en büyük küresel imparatorluktu.

Ölüm Tohumları kitabı "Bir Savaş Yüzyılı: Anglo-Amerikan Petrol Politikaları ve Yeni Dünya Düzeni" adlı kitabın bir devamı niteliğindedir. Petrolden sonra ikinci bir "kırmızı hattı" takip eder. İnsanın yaşamını sürdürebilmesinde en temel ihtiyacı olan günlük ekmeğinin karşılanması konu alır. 70'ler boyunca bu Amerikan elitin menfaatine hizmet eden kişi, hayatı boyunca 'güç dengesi' politikalarının bir uygulayıcısı olan Henry Kissinger'dır. Kissenger dünya hâkimiyeti konusunda şu fikrini açıklamıştır; "Petrolü kontrol edersen ulusları kontrol edersin, yiyeceği kontrol edersen insanları kontrol edersin."

"Küresel yiyeceği kontrol etme plânı" 1930'ların başlarına, savaşın patlak vermesinden önceye dayanır. Bu organizasyon belli başlı bazı ailelerin servetlerini korumak amacıyla seçilmiş özel kuruluşların yardımlarıyla maddi olarak destek görmüştür. Bu aileler güç ve zenginliklerini doğu sahili boyunca Boston, Vaşington, New York ve Philedelphia'ya yerleştirmişti. Bu sebeple egemen basın-yayın kuruluşları sıkça onlara atıfta bulunmuş, zaman zaman alay konusu etmişlerse de genellikle de övmüşlerdir.

Savaşla birlikte Amerikan gücünün ağırlık merkezi doğu sahilinden Seattle, Houston, Las Vegas, Atlanta ve Miami gibi bölgelere dağıldı. Sonradan da Asya, Japonya ve Latin Amerika'ya.

2.Dünya Savaşı'ndan bir süre önce bir aile diğerlerine göre daha fazla öne çıktı. Bu ailenin serveti, uğruna kan dökülen ve savaşılan 'kara altın' petrole dayanıyordu. Bu aileyle ilgili olağandışı olan ise ailenin sadece petrole değil, diğer başka alanlarda da yatırım yapmaya karar vermesi oldu. Psikoloji, tıp, gençlerin eğitimi, tarım, biyoloji ve biyolojinin tarımsal uygulamalarına yatırım yaptılar.

Çoğu kişinin fark etmediği devasa bir büyüme ve gelişme gösterdiler, servetlerini de o ölçüde büyüttüler.

Bu kitapta ele alınan ana konu olan '*genetiği değiştirilmiş organizmalar*' ya da GDO'nun tarihi, dönemin güçlü ailelerinden olan Rockefeller ailesinin (ve 4 kardeşin - David, Nelson, John ve Laurance) tarihiyle paralellik göstermektedir - ki savaşın Amerikan zaferiyle bitmesinden sonraki 30 yıl süresince güç evrimine bu insanlar yön verdi. Gücün tamamı ellerindedir ancak işin mahiyeti tüm dünyayı etkiledi.

Bundan 30 yıl önce, erk Rockefeller ailesinin etrafında toplanmıştı. Bugün ise 4 kardeşin 3'ü çeşitli nedenlerle vefat etti. Tüm amaçları, daha sonraları Pentagon'un '**Küresel Tam Hâkimiyet**' adını vereceği, gerektiğinde askeri gücün de devreye sokulabileceği küresel hâkimiyetti. Projeleri o günlerdeki küçük bir güç gurubundan bugün hayal bile edemeyecekleri, tüm gezegenin geleceği hakkında inisiyatif sahibi oldukları bir noktaya geldi.

Kalıtım (genetik) mühendisliği ile bitki ve diğer canlı organizmaların patentlenmesi tarihinin anlaşılabilmesi için 2.Dünya Savaşı'nı takip eden yıllardaki Amerikan gücünün dünyada nasıl yayıldığına bakmak gerekir.

George Kennan, Henry Luce, Averell Harriman ve hepsinden önce Rockefeller kardeşlerin tarım sektöründe başlattığı '*yeşil devrim*' sayesinde petro-kimyasal gübre, petrol ve enerji ürünlerine bağımlılık arttı. Onların o günlerde yaptıkları bugünün genetiğini değiştirme tarihinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Yüzyılın başında gerçekleşen 4 çokuluslu dev şirket birleşerek dünya üzerindeki çoğu insanın temel besinlerinin (pirinç, soya fasulyesi, buğday, mısır ve hatta bazı sebze ve meyveler ile pamuk) kontrolünü ellerine geçirdiler. Hastalığa dayanıklı kümes ürünleri, genetiği değiştirilmiş, güya kuş gribine dayanıklı ürünler ve geni değiştirilmiş domuz ve sığır üretimi için çaba sarf ettiler.

Dört özel şirketin üçünün Pentagon'la kimyasal savaş araştırmaları konusunda sıkı bağları vardı. Dördüncü şirket aslen İsviçre kökenli olmasına rağmen İngiliz kontrolü

konusunda herhangi bir kanun, kural veya düzenleme yoktu ve bu şirketler bu düzensizliğin devam etmesini istiyorlardı.

Reagan-Bush idaresi kısıtlamaların kaldırılması ve günlük yaşamdan hükümet denetiminin azaltılmasını amaçlıyordu. Yiyeceklerin güvenliği de buna dâhildi. Halk bu politikalar nedeniyle sağlık sorunlarıyla yüz yüze bırakıldı.

'Özde Denklik' Dolandırıcılığı

1986'da Bush, Monsanto şirketinin yöneticileriyle Beyaz Saray'da stratejik bir toplantıya ev sahipliği yaptı. Eski Tarım Bakanlığı görevlisi Claire Hope Cummings'e göre gazetelere yansımayan bu toplantının amacı ortaya çıkmakta olan biyo-teknoloji endüstrisinin 'denetimsizleştirilmesi' idi. Monsanto'nun daha önceleri de hükümetle ilişkileri olmuş, Vietnam Savaşı sırasında Turuncu Madde isimli ölümcül bir bitki ilacı üretmişti. Ayrıca uzun bir rüşvet, dolandırıcılık ve örtbas sicili bulunmaktaydı.

1988'de nihayet Baba Bush başkan olduğunda, yardımcısı Quayle'le birlikte Monsanto ve büyük GDO şirketlerine bazı özgürlükler ve teşvikler tanıdı. Baba Bush kapalı kapılar ardında bu işi halka açıp ve çerçevesini belirlemenin bir yolunu bulmak için gizli pazarlıklar yaptı.

Bush rekabet konseyi toplantısında biyo-teknolojik ürünlerin diğer ürünlerle aynı şekilde denetleneceğini ve gereksiz düzenlemelerle engellenemeyeceğini bildirdi. 26 Mayıs 1992'de de Bush **"Yeni Biyo-teknolojik Yiyecek Politikası"**nı halka duyurdu. Açıklamasında şöyle konuştu: "Bugün açıkladığımız reformla hem üreticiler, hem tüketiciler hem de ara işlemciler için tüm tarım süreci hızlanıp basitleşecektir. Denetimde ve düzenlemelerde bu ürünlerin diğerleriyle eşit muamele göreceğini garanti ederiz."¹ Bu açıklama ile artık Pandora'nın kutusu açılmıştı.

Bu yeni durumun getireceği risklerden endişe duyan kongre üyelerinin çabalarına rağmen birçok yasa özde denklik çerçevesinde geçirilebildi. Baba Bush'un belirlediği iskelet yapı

çok basitti; biyo-teknoloji sanayinin isteklerine göre ABD hükümeti kalıtım mühendisliğini geleneksel gıda ve hayvan yetiştiriciliğinin bir uzantısı olarak kabul edecekti.

Sonraları Bush idaresi, ABD Tarım Bakanlığı ve devlete bağlı EPA, FDA ve NIH gibi kuruluşların GDO şirketlerinin risklerini değerlendirmeye yeterli olduğunu, başka herhangi bir özel kuruluşun bu işe girmesinin gereksiz olduğuna karar verdi. Ancak bu ismi geçen 4 kuruluşun konuyla ilgili sorumlulukları muğlâk bırakıldı.

Bu belirsizlik Monsanto ve diğer şirketlerin denetimsizlik karmaşasıyla örtüşerek yeni operasyonları için geniş hareket alanı edinmelerini sağladı. Ancak dış dünyaya karşı GDO işlemleri son derece dikkatli yürütülüyordu. Amerikan halkı da hâlâ Ulusal Sağlık Kurumu ile Ulusal Gıda ve İlaç İdaresi'nin halkın iyiliği için endişelendiğini sanıyordu.

Araştırmacı bilim adamlarının genetik DNA araştırmaları ve virüslerle yapılan biyo-teknolojik çalışmalar konusundaki uyarılarına rağmen, ABD hükümeti, endüstrinin ve özel laboratuvarların kendilerini eğer isterlerse denetleyecekleri bir sistemi seçti. Bush ve Quayle'in bu "**denetimsizlik**" kararına sonraları tekrar tekrar uyarılar geldi. Dr. Pribyl o zaman Ulusal Gıda ve İlaç İdaresi'nde (FDA) çalışan 17 hükümet bilim adamından biriydi ve çalışmalarından biliyordu ki, bir bitki hücresine yeni bir gen yerleştirildiğinde istemeden de olsa yeni zehirler (toksin) ortaya çıkabiliyordu.

Pribyl FDA'nın baş bilim adamına yazdığı notta, "Kasıtlı bir etkinin olmadığı düşüncesi endüstrinin en çok sevdiği düşünce. Ancak bu iddiayı reddedecek veriler de mevcut değil.."

Diğer hükümet bilim adamları da ürünün satılmadan önce geniş bir bilimsel gerekçeleme uygulanması gerektiği sonucuna vardı. "Kalıtım mühendisliği yolu ile elde edilen ürünlerde beklenmeyen ve kazara oluşabilecek zararlı etkileri geleneksel zehir bilimi (toksikoloji) ile önceden tahmin edebilmek mümkündür." açıklaması Bush yönetimi tarafından hiç dikkate

alınmadı. Çünkü zaten Monsanto ve biyo-teknolojik tarım endüstri işindeki şirketlerle anlaşmaya varmışlardı.

Önceleri bu büyük ölçekli işe ilgi azdı. Bir avuç vakıf ve kuruluş tarafından destekleniyordu. Yeni yeni su yüzüne çıkmakta olan kalıtım sektörüne en büyük mali destek de New York'taki Rockefeller Vakfı tarafından sağlanıyordu.

1992'de Bush Pandora'nın kutusunu (GDO) açmaya hazırды. Başkan GDO'lu gıdaların diğer sıradan bitkilerle (mısır, soya fasulyesi, pirinç ve pamuk) "**özde denk**" olduğunu bildirdi.⁵

Bu "**denklik doktrini**" tüm GDO devriminin kilit taşıydı. GDO'lu bir bitki, görüntü ve tat olarak geleneksel yöntemlerle yetiştirilen bir bitkiyle "eşit" demekti. Kimyasal yapısı ve besin değeri açısından da "esasen" doğal bitkiyle "aynı"ydı.

GDO bitkilerinin sıradan gıdalarla "denk" sayılması niteliksel tahrifatı inkâr etmek demekti. Ciddi bilim adamlarının belirttiği gibi bu "denklik" tamamen sahte bilimseldi. Bu doktrin esasen zehir (toksin) ve biyo-kimyasal testlerin yapılmaması için bir bahaneydi.

Bush idaresinin bu "denklik" yöntemi sebebiyle GDO hakkında herhangi bir düzenleyici ölçü yoktu ve bu durum bu işle ilgilenen şirketleri de son derece memnun ediyordu. Gerçi Monsanto için pekte sürpriz sayılmazdı. Bu önerme Bush ve bilimsel danışmanlarının da iyi bildiği gibi çok hileli, aldatıcıydı.

Bir bitki ya da organizmada genetik değişiklik demek yabancı genlerin alınarak bir bitkiye (pamuk veya soya gibi) eklenmesi ve böylece genetik yapısının normal üreme yoluyla olmayacak şekilde değiştirilmesi demektir. Genellikle giriş, "**gen topu**" ile yapılır, bu tam olarak yabancı bir bakteri tarafından bitkinin tahrip edilmesi ya da DNA kalıtım karakterinin bozulmasıdır. Tarımsal çeşitlilikte ise melezleme ya da seçme üretme, belirli üretim şartları ve bölgesel talepler sonucu oluşur.

Kalıtım mühendisliği, geleneksel tarım ve hayvancılıktan çok daha farklı metotlarla ayrılır. Aynı türden olmasalar dâhi

bir organizmadan alınan genler, başka bir organizmaya yerleştirilebilir ve (genetik DNA, rDNA ve teknoloji kullanılarak) yeni türler üretilebilir. İkinci olarak, türlerin üreme uygunluğu gerekliliğini ortadan kaldırarak yeni genetik türler daha hızlı bir şekilde üretilebilir. Biyolojik bir felâket kurgusu olan **"Andromeda Çabası"** artık kurgusal bir korku olmaktan çıkmış, gerçek bir tehlike haline gelmişti. Ama kimse bunun henüz farkında değildi.

Kalıtım mühendisliğinin ortaya çıkardığı yabancı organizma kesin değildir ve tahmin edilemez. Genetiği değiştirilmiş bitkiler artık **"özde denk"** değildir. Ferrari motoru taşıyan Fiat arabalara benzer.

İlginçtir ki, Monsanto gibi firmalar bu **"denklik"** konusunda çekişirken aynı zamanda ürünlerin patent hakları için de yarışıyorlardı. Çünkü onlara göre bu bitkiler yepyeni ve eşsiz bitkilerdi ve bunun bir patent adı altında korunması da şarttı.

1992'deki Bush yönetimi, birbirini takip eden tüm yönetimler tarafından desteklendi ve GDO'lu gıdalar ABD hükümeti tarafından "doğal gıda katkı maddesi" olarak değerlendirilerek herhangi bir özel teste tabi tutulmadı.

"Özde denk" olan bir gıda için hormon veya zehir testleri yapmaya ne gerek vardı? Birçok konuda hükümetin düzenleyici kurumları yeni ürünün zararlı olmadığına hükmederek sadece gerekli bilgileri onlardan temin ettiler ve bu kurumlar asla dev şirketlerin üstüne gitmediler.

"Doğanın En Mükemmel Besini...."

Piyasaya sürülen büyük ölçekli ilk GDO, "büyükbaş hayvan büyüme hormonu" -rBGH- içeren süttü. Monsanto tarafından patentlenmişti. FDA bu sütün insan sağlığı için bir tehdit unsuru olmadığını açıkladı. Ama tek dayanak noktaları da bu **"denklik"** doktriniydi.

Bu rBGH hormonu büyükbaş hayvancılıkla uğraşan çiftçiler için çok cazipti. Monsanto bu çiftçilere kendi patentleriyle satışa çıkan Posilac adlı ilacın düzenli olarak

enjekte edilmesiyle birlikte hayvanların %30 daha fazla süt vereceğini açıkladı. Bu durum zor günler yaşayan çiftçiler için elbette ki karşı koyulamazdı. Monsanto bir reklâmında "tedavi görmemiş hiçbir inek kalmamalı" diyordu. Süt ürünlerinde verimlilik oldukça arttı.⁶

Monsanto'nun yeni ilacı Posilac ineğin sadece süt üretiminde artış sağlamakla kalmamış. Aynı zamanda ineğin metobolizmasını düzenleyip hücre bölünmesini artıran, hücre ölümünü engelleyen IGF-1 adlı başka bir hormonu da tetikliyordu. Asıl sorunlar bu noktadan sonra çıkmaya başladı.

Pek çok bağımsız bilim adamı bu ilacın metabolizmada fazla insülin benzeri büyüme faktörlerinin salgılanmasına sebep olduğunu, bunun da kanserle doğrudan bağlantılı olduğunu söyledi. Illinois Üniversitesi, halk sağlığı bölümünde çalışan Dr. Samuel Epstein bu hormonun insandakine benzer bir kanser yapısına sahip olduğunu, etkisinin hemen değilse de sonradan mutlaka ortaya çıkacağını söyledi.⁷

İki yıl kadar sonra ilacın kullanıldığı ineklerde %30 süt artışına neden olan hormonun zararlı etkileri de ortaya çıktı. Bu bir sürpriz değildi. Çiftçiler ineklerin iki yıl erken yıprandığını, rBGH uygulamasının sonucunda ciddi toynak ve meme enfeksiyonları görüldüğünü bildirdi. Bazı inekler bu nedenle yürüyemiyordu. Bu sorunların giderilmesi için daha fazla antibiyotik ile tedavi edilmeleri gerekiyordu.

FDA, (Monsanto'dan aldığı bilgileri kullanarak) çığ gibi büyüyen eleştirilere karşılık verdi. Bunun üzerine Monsanto Bilim Kurulu Başkanı Dr. Robert Collier bir açıklama yapmak zorunda kaldı. Fakat FDA yönetimi ile Monsanto ilişkisini bilen hiç kimse bu açıklamaları yeterli bulmadı.⁸ 1991'de Vermont Üniversitesi bu hastalıkların (meme ve toynak hastalıkları, deforme doğumlar ve mastit) rBGH ile ilgili olduğuna dair bazı kanıtlar bulduklarını açıkladı.⁹

Bunun üzerine Monsanto, üniversiteye yarım milyon dolardan fazla bir destek sözü verdi ve üniversite yaptığı açıklamanın hatalı olduğunu bildirdi. Maliye, konuyla ilgili

kayıtları görmek istediye de ne okul, ne de şirket bu konuda işbirliğine yanaşmadı. Bundan yıllar sonra bir üniversite yetkilisi rBGH'in negatif etkilerinin saklandığını açıkladıysa da artık çok geçti.

1991'de Gıda ve İlaç İdaresi (FDA), GDO politikalarıyla ilgili bir komisyon kurmaya karar verdi. Komisyonun başına daha önce Vaşington'da güçlü bir hukuk ofisi olan King&Spalding'da uzman olarak çalışmış olan avukat Michael Taylor geçti. Taylor daha önceleri Monsanto'yu bazı davalarda başarıyla temsil etmişti.¹⁰

Monsanto'nun şef bilim adamlarından Margaret Miller de FDA'de önemli bir görevde bulunmaktaydı. Bu pozisyonda Dr. Miller hiçbir açıklamada bulunmadan FDA'nin antibiyotik sınırını izin verilenin 100 katına çıkardı. Tek başına Monsanto'nun rBGH işi için yolu açtı. Böylece Monsanto ile onu denetleyen kurum arasında bir köprü de kurulmuş oluyordu.¹¹

Üst düzey yönetici olarak Taylor'ın bir görevi de GDO ürünlerinin etiketlenmesine yönelik talimatnameler hazırlamaktı. Etiket konusunda olumsuz karar verildi. Yine Taylor'ın yol göstericiliğinde FDA risk değerlendirme verilerinden yararlanıyordu. Bu riskler ineklerde doğum kusurları ve hatta insanlarda GDO kullanımıyla artan sağlık sorunlarını da kapsıyordu. Ancak bu bilgiler, halktan "*gizli ticari bilgi*" adı altında saklanıyordu.

Bu bilgilerin açıklanması GDO şirketlerinin borsa değerlerini tepetaklak edebilir, büyük zararlara uğratabilirdi. FDA biyo-teknoloji koordinatörü James Maryansky "Bir müşteri içinde ne olduğunu bilmek istiyor, diye her ürünü etiketleyecek değiliz." dedi.¹²

Sonraları FDA'da görev yapmakta olan Michael Taylor Monsanto'ya üst düzey yönetici olarak transfer oldu, yapılan açıklamaya göre gayretli çalışmalarının ödülünü aldı.

FDA ve Monsanto'nun Halkı Sağması

1994'te, yeterli süre geçtikten sonra FDA, rBGH'li sütün halka satışına onay verdi. Tabii ki bu süt de etiketli değildi ve kontrolü sadece FDA'nin elindeydi. Tüketici bu ürünü kullanmakta tereddüt ediyordu. Monsanto'nun Posilac ilacı deney hayvanlarında lösemi ve tümörlere sebep olmuştu ve şimdi benzeri bir ürün, üzerine hiçbir uyarı yazılmadan raflarda yerini almıştı.

Monsanto rBGH'nin Amerikan tarihinin en ileri testlerine tabi tutulduğunu belirtse de aslında uzun vadeli testlerin hiçbiri uygulanmamıştı. Benzeri durumlarda kabul gören minimum test süresi 2 yıl olmasına rağmen rBGH sadece 30 deney faresiyle 90 günlük testlere tabi tutulmuştu. Fareler üzerinde yapılan kısa dönemli araştırmalar Monsanto tarafından FDA'ya iletildi; ancak asla yayınlanmadı.¹³ FDA idare dışında kimsenin bu verileri incelemesine izin vermedi. Verilerin yayınlanmasının Monsanto'ya "kalıcı hasar" vereceğini söylüyordu. Monsanto 90 günlük araştırmanın bilimsel denetimden geçmesine izin vermedi. Kanseri ve rBGH ile ilgili kilit araştırma asla bilimsel bir incelemeye tabi tutulmadı.¹⁴

ABD hükümeti sadece kendi halkına değil Kanada ve Meksika'ya da rBGH'nin onaylanması konusunda büyük baskılar uyguladı. Buradaki amacıysa Monsanto'nun küresel piyasalarda yer edinmesini sağlamaktı.

Buna rağmen Ocak 1999'da Gıda ve İlaç İdaresi'nin (FDA) Kanada'daki muadili sayılan Health Canada kuruluşu rBGH ve genetik rBST hakkında olumsuz rapor verdi ve onaylamadı. Aynı şekilde Veterinerler Birliği de ilacın yan etkileri hakkında uyarılarda bulunarak onay vermedi. Monsanto, Kanada pazarına girmeye çok istekliydi ve ta ki bir yetkiliye 1-2 milyon dolar vermeyi teklif edene kadar da plânı yürüyordu. Yetkilinin rüşveti kabul etmemesinin ardından olay basına da yansıdı ve görüşmeler sona erdi.¹⁵

Daha sonra Avrupa'nın saygın bir kuruluşu rBGH'in bilinen yan etkileri dışında insanlarda prostat ve göğüs kanserine de

neden olduğunu bildirdi. Ağustos 1999'da Monsanto'nun sütü AB tarafından yasaklandı.¹⁶

Bu terslik ABD'li bürokratları ve onların FDA ve Monsanto'daki arkadaşlarını yıldırmadı. Amerikalılar bu sütü kullanmaya sürekli olarak teşvik edilseler de FDA'nin bandrol kullanmaması sebebiyle tehlikeden haberdar değillerdi. Kanada ve Birleşmiş Milletler raporlarına rağmen basın da sessizliğini koruyordu. AB'nin yasaklarını da Amerikan çiftçilerine zarar vermek amaçlı alınmış bir karar olarak görüyorlardı.

Bu konuda sessiz ve pasif kalmak istemeyenlerden biri de eski bir FDA bilim adamı olan Dr. Richard Burroughs'du. Burroughs 79'dan 89'a kadar FDA'de çalışmış, kovulana kadar son 5 yılında rBGH'la ilgilenmiş, bu konuda güvenlik protokolleri hazırlamıştı. 91'de bazı güvenlik protokollerini görmezden gelmesi istenmiş ve test sonuçları saptırılmıştı.¹⁷

Burroughs basına ve kongre müfettişlerine FDA'nin faaliyetleri ve rBGH hakkında açıklamalar yaptı. FDA'deki 1980 ortalarından itibaren olan değişimi, şirketlerin FDA'nin sağlıkla ilgili kurallarını nasıl esnettirdiklerini, rBGH'nin test edilmesinde hasta olan ineklerle ilgili verilerin nasıl saptırıldığını sanki hiç sağlık sorunu yokmuş gibi gösterildiğini bir dergiye ayrıntılarıyla anlattı. Burroughs FDA'nin halkın sağlığını korumak yerine büyük şirketlerin kârını koruyan bir kuruma dönüştüğünü söyleyerek adeta meydan okudu. Burroughs FDA'de büyük şirketlerin desteklediği sağlık testlerinin uygulanmasının yanlış olduğunu düşünüyor ve şiddetle reddediyordu. Burroughs Kasım 89'da görevinde yetersiz olduğu gerekçesiyle işten çıkarılır.

FDA rBGH'nin zararlarına karşı herhangi bir tedbir alma konusunda başarısız olmuştu. Aslında rBGH'nin ilaç olarak onaylanmasının öncesi ve sonrasında FDA rBGH'yi denetlemek yerine teşvik etmişti bile denilebilir. Tüketiciler birliğinden Dr. Michael Hansen da FDA'nin o zamanlar sanki Monsanto'nun avukatlığına soyunduğunu, kendi kurum

yayınlarında rBGH'in reklamını yaptığını ve övücü haberler çıkardığını söylemektedir.¹⁸

Nisan 1998'de ülke genelinde yayın yapan, Rupert Murdoch'ın sahibi olduğu FoxTV'de, daha önce skandalları ortaya çıkararak ödül kazanmış olan Jane Akre ve kocası rBGH'i konu alan bir program hazırladılar. Ancak Monsanto'nun baskılarıyla hikâye örtbas edildi ve yapımcılar işten çıkarıldı. Çift daha sonra açtıkları davayı kazandılar ve 425.000-USA doları tazminat aldılar. FoxTV ve Monsanto temyize gittiler. FDA konu hakkında sessiz kalmayı tercih etti. Yine de Monsanto süt faaliyetlerine devam etti.¹⁹

Eski bir Tarım Bakanlığı yetkilisi şöyle söylemişti; GDO'ları düzenleme rehberi "*soru sorma, bir şey söyleme*"den ibarettir.. Bu şu demek oluyordu "Eğer şirket devlete GDO hakkında ne bildiğini söylemiyorsa, devlet de onlara sormuyordur." Bu halk sağlığı ve güvenliği konusundaki endişelere karşı küçük bir teminattı. Yine de her nasılsa az sayıda da olsa insanlar bu durumu farkettiler.

Ocak 2004'te FDA müfettişleri sessizliklerini bozarak rBGH'de kabul edilemez düzeyde bir bozulma olduğunu rapor ettiler. Bu açıklamayla herkes Monsanto'nun Posilac üretimini durduracağını sanıyordu. Ancak şirketin durmaya niyeti yoktu. Bu kez çiftçiler ve halktan da büyük tepkiler geldi. Her sene %30 fazla süt üretimi sebebiyle piyasada ürün fazlası vardı ve fiyatlar dibe vurmuştu. O andan itibaren Monsanto küresel pazarda bir köşeye çekilip sadece tohum işine girmeye karar verdi.

Monsanto'nun Hükümetle Olan Rahat İlişkileri

ABD hükümetiyle dev tohum üreticileri Dow, Monsanto, DuPont'un ilişkileri tesadüfi değildi. Hükümet herhangi bir düzenlemeye tabi olmayan GDO üretimi konusunda bu şirketlere teşvikler sağlıyor, konuya stratejik öncelik veriyordu. Bilimin bahsettiği ölçüde bu konuda tüm imkânları seferber etmek hükümetin göreviydi. Piyasanın "sel kapaklarını" hiç test

edilmemiş, riskleri belirlenmemiş ve hem ülke, hem de gezegenin gıda üretimini etkileyecek bambaşka bir durumdu.

Vaşington'un adı artık iyice kötüye çıkmıştı. Bazıları Vaşington'daki bu düzene "*döner kapı*" adını taktı. Hükümetle yakın ilişkileri bulunan bürokratlar şirketlerde önemli görevlere tayin ediliyorlar, aynı şekilde şirket yöneticileri de devlette yüksek mevki sahibi olabiliyorlardı.

Bazı şirketler bu kirli ilişkiler yumağında Monsanto'dan daha ustaydı. Monsanto seçimlerde hem demokratların, hem de cumhuriyetçilerin en büyük destekçisiydi.

Monsanto'nun etiketleme sorununda konuyu inceleyen komite üyeleri 711.000 dolar tutarında bir gelir elde etti. Asla ispatlanamasa da alınan bağışların kararlara etkisi büyüktü ve kanunlar Monsanto'nun istediği gibi düzenlendi.

Monsanto'nun kilit noktalara kilit isimler yerleştirme konusunda oldukça becerikliydi. Bill Clinton'un eski avukatı ve eski ABD Ticaret Komisyonu temsilcisi Mickey Kantor, Tarım Bakanı Ann Vaneman ve Savunma Bakanı Donald Rumsfeld, eski EPA Başkanı William Ruckelhaus, eski Beyaz Saray Personel Şefi Jack Watson, Bill Clinton'ın hükümetler arası ilişkiler yardımcısı Marcia Hale, eski EPA yöneticisi Linda Fisher, Monsanto'nun alt şirketlerinin yöneticileriydiler.

Reagan döneminden beri hükümetin üst düzey isimleriyle Monsanto, Dow, DuPont ve diğer oyuncular, sürekli bir çıkar ilişkisi içinde bulunmuşlardı.

GDO'nun dünya çapında yayılması ve gen devriminin başlamasında şüphesiz en büyük katalizör ABD hükümetiydi. Bu plânda Monsanto, Dow, DuPont gibi şirketlerle sanki özel ve kamusal amaçları aynıymış gibi hareket ettiler.²⁰

Peki halkın sağlığının 4 başkanın iktidar dönemi boyunca nasıl hiçe sayıldığı, oluşan risklerin, bilimsel çevrelerin, hatta devlete bağlı bilim adamlarının uyarılarına rağmen neden halka anlatılmadığı, Monsanto'nun hiçbir engele takılmadan yollarına devam edebilmesi nasıl açıklanabilir?

Bütün bu soruların yanıtları, görmek isteyenler için ortadaydı. Ama yanıt bakmaya cesaret edebilenler için şok ediciydi. 1999'un sonlarında yapılan bir basın toplantısında bunun ipuçlarını görmek olasıydı. 4 Ekim 1999'da New York'taki vergiden muaf özel bir vakfın başkanı Gordon Conway yaptığı bir konuşmada Monsanto'nun kısır tohumların (Terminatör) ticarileştirilmemesi konusunda anlaşmaya vardıklarını açıklamasından sonra büyük alkış aldı.²¹

Bu organizasyon bir Rockefeller Vakfı'ydı. Monsanto ve Rockefeller Vakfı'nın bitkilerin kalıtım işlemleri hakkında küresel stratejilerini görüşüyor olmaları tesadüf değildi. Bu konu en başından beri Rockefellerların projesiydi. Conway'in da açıkladığı gibi Rockefeller Vakfı genetik ilerleme konusunda 100 milyon dolardan fazla harcama yapmıştı. Bu proje on yıllara yayılmış bir küresel stratejiydi. Conway açıklamasında Rockefeller Vakfı'nın Monsanto'nun bu tohumları ticarileştirmemesini desteklediğini ve geliştirmekte olan ülkelerin yoksul çiftçilerinin biyo-teknoloji kullanımı için ilk adım olarak kabul ettiklerini açıkladı.²²

Yeni kısır tohum (terminatör) projesinde, çiftçiler ektikleri ürünlerden yeniden tohum elde edemiyorlardı ve birçok kesimden ciddi tepkiler aldı.²³ Bu teknoloji geliştirmekte olan ülkelerdeki çiftçilerin hasat edilen tanelerden tohum elde etmesini engelliyordu.²⁴

Rockefeller Vakfı'nın Monsanto'nun kurumsal politikalarıyla alâkası tesadüfi değildi. Aslında tüm bu ilişkiler yumağı Vietnam Savaşı döneminden itibaren süregelen büyük bir plânın parçasıydı. GDO projesi bilim adamlarının sadece patronlarına hizmet etmelerini gerektiriyordu. İskoçya'da geliştirilen bir araştırma projesi, tüm dünyadaki biyologlara GDO araştırmalarının, Monsanto ve benzeri şirketlerin çıkarlarına ters düştüğünde neler olabileceğine dair önemli bir uyarı niteliği taşıyordu.

NOTLAR

1. Kurt Eichenwald ve diğ erleri., "Biyoteknoloji Gıdaları: Laboratuardan Felâ-kete", New York Times, 25 Ocak 2001
2. a.e.
3. Dr. Henry Miller'a, Eichenwald ve diğ erlerine ait bahsi geç en eserde atıfta bulunulmuştur. 1979'dan 1994'e kadar Gıda ve İlaç İdaresi'nde biyoteknoloji konularından sorumluydu. New York Times'a şöyle dedi: "Bu alanda ABD hükümet kurumları şirket-tarımı ne istediye ve ne dediyse onu yapmışlardır."
4. Eichenwald, age
5. Claire Hope Cummings, GDO'lar Düzenleniyor mu?, 11 Haziran 2003, <http://www.cropchoice.com/leadstry66f7.html?recid=1736>. Cummings o dö-nemlerde ABD Tarım Bakanlığı'nda üst düzey bir yetkiliydi.
6. Jeffrey Smith, Hormon Var-Gitmek İstemeyen Tartışmalı Süt İlaç, Aralık 2004, <http://www.responsible-technology.org>.
7. Robert P. Heaney, ve diğ., "Diet Değ iş iklikleri Yaş lı Yetiş kinlerde Kemik-lerin Yeniden Ş ekillenmesini Etkiliyor," Amerikan Diet Kurumu Dergisi, cilt. 99, no.10, Ekim 1999, sf. 1228-1233. Ayar ıca, "Süt, Hamilelik ve Kans er Birbiriyle Bağ lantılı Olabilir", Reuters, 10 Eyl ü l 2002.
8. Dr. Robert Collier, Jane Akre & Steve Wilson, yasaklı FOX Belgeseli metninden, "Süt ünüzdeki Sır" http://www.mercola.com/2001/may/26/myste-ry_milk.htm.
9. Jennifer Ferara, "Döner Kapılar: Monsanto ve Düzenleyiciler" Ekolojist, Eyl ü l/Ekim 1998.
10. Michael R. Taylor, "Biography", Gıda Güvenliğ i Konsorsiyumu, İdare Komitesi, <http://rff.org/fscr/fscr-/bios.htm>.
11. Robert Cohen, rBGH Süt ü Teş vik Etmesi İç in Ç ıkartılan FDA Düzen-lemesi Antibiyotiğ e Karş ı Direnç li Görüş ü Verdi 5 Mayıs 2000, <http://www.psrats.org/bghsalmonella.htm>.
12. James Maryansky, Julian Borger'den atıf: "Amerikalılar Neden GD Deneyini Yuttukları İç in Mutlular?" The Guardian, 20 Ş ubat 1999.
13. Steven M. Druker, Biohile:Gıda ve İlaç Kurumu Genetik Mühendisliğ i Yoluyla Türetilmiş Gıdalarla ilgili Tehlikeleri Yanlı ş Sunuyor..., <http://www.psrast.org/> Druker bu bildiriye GDO gıdalarının zorunlu olarak test edilmesi ve etiketlenmesi iç in -ki bunların her ikisi de 2007 itibariyle ABD'de yapılmıyordu- Mayıs 1998'de yayınladı.
14. Süt, Ölümcül Zehir, Argus Yayınları, Inglewood Cliffs, NJ, 1997, sf. 67-96, Robert Cohen kitabında FDA'den bu yayınlanmamış araştırmadan bir örnek almak iç in verdiğ i mücadeleyi anlatıyor. Cohen bu ç alış ma iç in bir Bilgi İsteme Özgürlüğü Dilekçesi verdi ancak reddedildi; FDA iç inde temyiz etti ve kaybetti. Daha sonra federal mahkemede bir dava aç tı ve yine kaybetti. FDA ve mahkemeler halkın BGH ile beslenen farelere en olduğunu asla bilmemesi gerektiğ ine ç ünkü bunun Monsanto'ya "telafisi olmayan zararlar vereceğ ine" karar verdiler. 90 g ünlük ç alış ma boyunca farelerin aldıkları kilolar hakkında

yayınlanan yasal olmayan bilgiye dayanarak Cohen birçok ya da tüm farelerin kanser olmuş olabileceklerine kanaat getirdi.

15. Kasım 1994, Kanada Yayın Şirketi (CBC) programı Beşinci Menkul yayınladıkları bir saatlik haber programda Monsanto'nun Kanada Sağlığı (ABD'deki Gıda ve İlaç İdaresi'nin Kanada'daki muadili), daha fazla araştırmaya gerek duyulmadan Kanada'daki pazarlar için onay alması için 2 milyon dolar ederek rüşvet vermeye çalıştığını anlattı. Haber programda çalışan gazetecilere göre Monsanto, avukatları aracılığıyla CBC'nin röportajlarda kötü niyetle değişiklikler yaptığını iddia ederek programın güvenilirliğini zedelemeye çalıştı. Ancak CBC yılmadı ve programı yayınladı.

16. PRNeswire, Birleşmiş Milletler Monsanto'nun Genetiği Değiştirilmiş Sütünün Güvenli olmadığına Karar verdi, Chicago, 18 Ağustos 1999. John R. Luoma, "Pandora'nın Kileri" Anne Jones, Ocak/Şubat 2000.

17. Robert Cohen, rBGH Sütü Teşvik Etmesi İçin Çıkarılan FDA Düzenlemesi Antibiyotiğe Karşı Dirençli Görüşü Verdi 5 Mayıs 2000, <http://www.psrats.org/bg-salmonella.htm>.

18. a.g.e.

19. rBGH tabliği, Sütünüzdeki Saklı Tehlike?: Antibiyotiklere karşı dirençli çıktı, Jüri Yasal Tekniklerden Ötörü Geri Çevirdi <http://www.foxrBGH-uit.com>, 2000

20. Şirket-tarım Araştırmacısı: Kraft "Peyniri?": Hileli mi?-FDA:Sorma Söyleme!, 7 Mayıs 2001, <http://mind-fully.org/FoodKraft-CheeseAdult-ated.htm>.

21. Dr. Gordon Conway "Rockefeller Vakfı ve Bitki Biyoteknolojisi" Yöneticilerine yaptığı bir konuşmadan, 24 Haziran 1999, http://www.biotech-info.net/gordon_conway.-html.

22. Rockefeller Vakfı, Basın Açıklaması, "Terminatör Kısır Tohum Teknolojisi Düştü, 4 Ekim 1999, <http://www.rock-found.org/>.

23. John Vidal, "Monsanto'nun Akli Nasıl değişti?" The Guardian, 9 Ekim 1999.

24. Rockefeller Vakfı, "Terminatör" tohum teknolojisi düştü, Basın Açıklaması, New York, 4 Ekim 1999.

2. BÖLÜM

KÜMESİ KORUYAN TILKI

Politikaya Diz Çöken Bilim

Genetiği değiştirilmiş tohumlar her ne kadar ticari olarak Arjantin ve Kuzey Amerika çiftçilerine sunulsa da, GDO projesinin geleceği için önem taşıyan asıl olay İskoçya'da gerçekleşmekteydi. Aberdeen'de hükümet destekli bir laboratuvar (Rowett Research Institute), tecrübeli bir bilim adamı çok büyük bir dikkatle uzun dönemde GDO'lu gıdaların olası etkilerini konu alan bir çalışma sürdürmekteydi.

Bu bilim adamı Dr. Arpad Pusztai, kalıtım araştırma işinde deneyimliydi. Biyo-teknoloji alanında 35 yıllık bir tecrübeye, sayısız bilimsel yazı ve makaleye sahip, bitkilerin genetik değişimi alanında dünyada önde gelen isimlerden biriydi.

1995'te Monsanto'nun Amerika ve Arjantin piyasalarına sürmeye hazırlandığı büyük ölçekli GDO'lu soya fasulyesi satışları öncesinde İskoçya Tarım Ofisi, Rowett Araştırma Kurumu'yla Dr. Pusztai yönetiminde, 1,5 Milyon dolar bütçeli, 3 yıllık bir sözleşme yaptı. Bu önemsiz bir girişim değildi.¹

İskoçya Tarım Ofisi, Rowett'ten hükümete ileride olması muhtemel riskleri önleme ve düzenlemede yardımcı olacak, bilimsel test metotları konusunda bir talimatname hazırlamasını istedi. GDO'lu bitkiler henüz daha yaygınlaşmadan düzenli olarak kontrol etmek oldukça mantıklıydı.

Bu iş için akla Dr. Pusztai'den iyi bir isim gelemezdi. Dr. Pusztai, yine Rowett'te çalışan eşi Dr. Susan Bardocz'la beraber,

bitki lektinlerini (bir çeşit protein) konu alan, Dr. Pusztai'nin daha önceki 270 bilimsel makalesinin üzerine koyduğu, birbiriyle bağlantılı 2 kitap yazdı. Meslektaşları tarafından mükemmel bir araştırmacı olarak kabul ediliyordu.

Dünyada genetiği değiştirilmiş gıdalar ile ilgili ilk bağımsız bilimsel çalışma, Dr. Pusztai'nin bu araştırma projesiydi ve genetiği değiştirilmiş organizmaların hayvan ve insanların temel besin zincirine sokulmasının önemi göz önüne alındığında bu gerçek çok önemliydi. Bunun dışında yapılan tek araştırma, Monsanto tarafından desteklenen bir projeydi. Buradan alınan veriler GD gıdaların insan tüketimine uygun ve tamamen sağlıklı olduğunu gösteriyordu. Dr. Pusztai biliyordu ki, bir araştırmanın sağlıklı olabilmesi ve ciddi bir bilimsel değerlendirme yapılabilmesi için tamamiyle bağımsız bir kontrol mekanizmasına ihtiyaç vardı. Kendisi, GD gıdaların güvenilirliğini onaylayabileceğini düşünüyor ve incelemelerini yaparken GDO'nun vaat ettiği teknolojiye inanıyordu.

Dr. Pusztai işe deney farelerini guruplayarak onları GD gıdalarla besleyerek başladı. Bir gurup lektinle uyarlanmış patatesle beslenecekti. Lektin'in böcek ilacı işlevi görüp zararlı yaprak bitlerini patatesten uzak tutması bekleniyordu, en azından mühendislerin tezi böyleydi.

GDO Projesine Düşen Bomba

İskoç hükümeti, Rowett ve Dr. Pusztai bitki biliminde yeni bir çığır açılabileceğine, böylelikle gıda üretiminde daha fazla kâr edilebileceğine ve artık böcek ilaçlarına ihtiyaç duyulmayacağına inanıyorlardı. Ama 1997 sonuna doğru Pusztai'de şüpheler oluştu.

110 günden fazla bir süre GD patatesle beslenen farelerde gözle görülür bir farklılık oluşmaya başladı. Aynı deneyde normal patatesle beslenen farelere göre daha küçük ve kilo olarak daha zayıflardı. Asıl dehşet verici durum deneklerin kalp, beyin ve ciğerlerinin de küçük olmasının yanı sıra bağışıklık sistemlerinin de zayıflamış olmasıydı. Pusztai bu durum

karşısında çok tedirgin olmasına rağmen TV'de yayınlanan bir program öncesi son verileri açıklamadı. Daha sonradan yaptığı açıklamada halkı paniğe sevk etmek istemediğini belirtti.

Aslında 1998'de Pusztai'nin o programda açıkladıkları bile yeterince korkutucuydu. Programda "Bu yiyecekleri güvenle tüketebiliriz, tamamıyla sağlıklı ve zararsız maddeler. Ama bir bilim adamı olarak vatandaşlarımızın birer kobaya dönüşmesine asla onay veremeyiz. Denekler sadece laboratuvarlarda olmalıdır." dedi. Pusztai daha önceden Rowett yönetimi tarafından deneyleri hakkında detaylı bilgi vermemesi konusunda uyarılmıştı. Yaptığı açıklamalarla, bilim, siyaset, tarım ve biyoteknoloji çevrelerinde bir hidrojen bombası patlatmış oluyordu.

Pusztai basit olarak GD patateslerin etkisinin çok yavaş görüldüğünü, bağışıklık sistemini yavaş yavaş zayıflattığını deneylerde gördüğünü belirtti. Seçmek durumunda kalsa kesinlikle karşılaştırılabilir kanıtlar elde edilmeden bu gıdaları kendisinin bile tüketmeyeceğini ifade etti.²

Bir anda tüm dünya Pusztai'nin sansasyonel açıklamalarını tartışır oldu. İnsan vücudunun gördüğü zarar yeterince kötüyken bu konuyu araştıran en yetkili isim de kesinlikle bu gıdaların tüketimine karşı olduğunu açıklamıştı.

Pusztai'nin patronu Prof. Phillip James, ilk olarak büyük bir özenle yapılmış bu araştırmalar hakkında içten tebriklerini sundu. Hatta elde edilen bulgular basın için yayınlandı.³

Ama 48 saat içinde bu destek birden bire yok oldu. 68 yaşındaki bu saygıdeğer bilim adamı ve 13 yıl Rowett'e hizmet etmiş eşi, kapı dışarı edildiler. Emeklilik haklarını kaybetmekle tehdit edilip şirketten ve diğer çalışanlardan uzak durmaya zorlandılar. Basına konuşmaları da kesinlikle yasaklandı. Takım arkadaşları dağıtılmış, elektronik posta (mail) ve telefonları yönlendirilmişti. Bu aşağılama kampanyası ancak Stalin Rusya-sı'nda ya da 3.Reich (Hitler) Almanyası'nda reva görülürdü ki, Pusztai, Macaristan'da yetişmiş bir genç olarak, zamanında ikisinden de kurtulmayı başarmıştı.

Meslektaşları ve Rowett Araştırma Kurumu, Pusztai'nin yapmış olduğu çalışmaları karalamaya ve hatalı olduğunu açıklamaya başladılar. Basın da Pusztai'nin önemli hataları olduğunu ve araştırmalarının geçersiz olduğunu yazdıysa da gerçek kesinlikle bu değildi. Yapılan teftişler Pusztai'nin tüm çalışmalarında haklı olduğunu ispatladı.

Prof. James ve Rowett'in Pusztai'nin kovulmasını haklı çıkarmak için yaptıkları beceriksiz çalışmalar, diğer bilim adamlarının ve bazı bakanlarında olaya taşkınca müdahil olmasıyla kısa sürede unutuldu. Bu saldırılara muhalefet eden 13 ülkeden 30 bilim adamı bir açık mektuba imza attılar. Mektubun The Guardian gazetesinde yayınlanmasıyla yeni bir tartışmanın fitili de ateşlenmiş oldu.

Blair, Clinton ve "Politik" Bilim

Guardian'ın mektubu yayınlamasından kısa bir süre sonra İngiliz Kraliyet Akademisi (British Royal Society) de bu tartışmaya katıldı ve Pusztai'nin çalışmalarını inceleyeceklerini açıkladı. 1999'da Akademi'nin yaptığı kamuoyu açıklamasında Pusztai'nin çalışmalarının pek çok açıdan kusurlu olduğunu ve bu çalışmalardan herhangi bir analiz ya da sonuca varılamayacağını açıkladı.⁴ Bu açıklamalardan sonra Pusztai'nin güvenilirliği sıfırlanmıştı. Ama aslında politikaya bulanmış bu karar, 300 yıllık Akademinin kendi güvenilirliğini kirletiyordu. Sonradan bir meslektaşı yaptığı açıklamada Cemiyet'in Pusztai'nin eksik verilerini kullanarak sonuca vardığını söyledi ve dahası verilerin akademide hangi bilim adamları tarafından denetlendiğini açıklamayışını Orta Çağ'daki ceza mahkemesi olan Yıldız Odası'na benzetti.⁵

Andrew Rowell'in yapmış olduğu bu araştırmanın yanı sıra aynı gün, 18 Mayıs'ta İngiliz Bilim ve Teknoloji Komitesi de Blair hükümetinin baskılarıyla Pusztai'yi kınayan bir açıklama yaptı.⁶

Blair hükümeti o dönemde sesi gür çıkan anti-GDO basınına karşı propaganda aracı olarak kullanabileceği bir

"Biyo-teknoloji Sunum Gurubu" kurdu. Pusztai kavgası GDO'nun İngiltere'deki kârlı geleceğini riske sokmaktaydı.

Komite ve Cemiyet'in eşgüdümlü olarak gerçekleştirdiği suçlamalardan 3 gün sonra, sözde "hükümet uygulayıcısı" Dr. Jack Cunningham, ülkede satılmakta olan gıdaların tüketiminin kesinlikle herhangi bir tehlike arz etmediğini açıkladı ve yeni biyo-teknolojilerin pek çok yeni imkânlar yaratıp, hayat kalitesini arttıracaklarını ekledi. Aslında Blair kabinesi de bu durum karşısında ikiye bölünmüştü ve bazı kabine üyeleri güvenlik konusunda gerekli önlemlerin alınmasını tavsiye ettilerse de aslında çoğu susturulmuştu. Cunningham onların yerine konuşacak tek yetkili olarak yerini almıştı.

Pusztai'nin ilk TV denemesinden sonraki 48 saatin etkilerini toparlayabilmesi birkaç kalp krizi ve 5 yılını almıştı. Bulguları karanlıkta kalmış gerçekleri su yüzüne çıkardı. Rowett'teki eski iş arkadaşları, Pusztai'nin James tarafından susturulma emrinin Başbakan Blair'den geldiğini bildiklerini söylediler. Blair ne pahasına olursa olsun Pusztai'nin susturulması emrini vermişti. Blair'e de bu komut ABD Başkanı Clinton'dan gelmişti. James de işini ve kuruluşun alacağı mali desteği kaybetmemek için eski meslektaşını bir kalemde siliverdi.

Blair hem politik danışmanı hem de yakın dostu Clinton tarafından ileride GDO endüstrisinin milyar dolarlık bir pazar olduğu ve çok büyük kâr getireceği konusunda ikna edilmişti. Burada Blair'in rolü dev İngiliz ecza ve biyo-teknoloji firmalarını devreye sokmaktı. Bunun da ötesinde Blair, 1997'de seçim sloganı olarak "*Britanya'yı Yeniden Markalaştır*" (Re-brand Britain) kullandı.⁷

Clinton yönetimi, GDO teknolojisini geleceğin biyo-teknoloji devrimine terfi ettirmek için milyarlarca dolar harcamaya hazırdı. Bir Beyaz Saray yetkilisi "90'ları tarımsal biyo-teknolojinin ticarileştirilmesinin on yılı" olarak gördüklerini belirtti. 90'ların sonunda GD firmalarının hisseleri Wall Street'te tavan yaptı. Clinton İskoçya'daki bilim adamlarının

projesini ya da Blair'le olan dostluklarını engellemesine izin veremezdi.

Bulmacanın son parçası Rowett'e 33 yıl hizmet etmiş Pusztai'nin eski bir iş arkadaşı, gıda bilimci olan Prof. Robert Orskov'un yardımıyla tamamlanmış oldu. Bu arada işinden ayrılmış olan Orskov, Rowett'teki eski iş arkadaşlarından Pusztai'nin işten çıkarılmasıyla ilgili direktiflerin Monsanto tarafından verildiğini öğrenmişti.⁸

Monsanto önce Clinton'la görüşmüş, Clinton da "Pusztai sorununu" Blair'e açmıştı. Blair Rowett'in patronu Prof. James'i aramış ve 24 saat içinde Pusztai kendini kapının önünde buluvermişti. Ayrıca araştırması hakkında basına ve eski iş arkadaşlarıyla konuşması da yasaklanmıştı. Orskov'un elindeki bilgi bomba niteliğindeydi. Demek ki gizli bir şirketin menfaatleri Amerikan Başkanı ve İngiltere Başbakanını seferber edebiliyordu. Monsanto'nun bir telefonu dünyanın önde gelen bilim adamlarının saygınlığını yok edebiliyordu. Bu GDO'nun dünyada hızla yayılmasına önayak olabileceği gibi, bilimin gelecekteki bağımsızlığına ve akademik özgürlüğe gölge düşürebilirdi.⁹

"Çokta Etik Olmayan" Kraliyet Akademisi'nin Saldırıya Dâhil Olması

Ekim 1999'da, artık eski şöhreti zarar görmüş olan Pusztai, son bir çabayla tüm bulgu ve delillerini saygın bir İngiliz bilim dergisi olan The Lancet'ta yayınlattı. Dergi bilimsel bağımsızlık ve dürüstlük konusunda haklı bir üne sahipti ve makale yayımlanmadan önce 6 üyeden oluşan bilim inceleme paneli aralarında oylama yaptı. 4 lehte oyla onaylandı.

Lancet'in editörü Dr. Richard Horton, bu çalışmanın yayımlanması durumunda işinin tehlikeye girebileceği yönünde bir tehdit telefonu aldı. Arayan, Kraliyet Akademisi'nin üst düzey bir ismi Prof. Peter Lachmann'dı. Eski Başkanvekili Lachmann, Horton'ı Pusztai konusunda aradığını ama asla tehdit etmediğini söyledi.

The Guardian'ın araştırmacı gazetecileri, Akademi'nin GDO karşıtı bilim adamlarının tezlerini çürütmek amacıyla özel bir "çürütme birimi" kurduğunu tespit etti. Bu birimin başında Blair yönetiminden eski Çevre Bakanlığı görevlilerinden Dr. Rebecca Bowden bulunmaktaydı.

Belgeler gösterdi ki, Pusztai davasında bilimsel bağımsızlık talep eden Lachmann'ın GDO konusunda tarafsızlığı şüpheliydi. Lachmann bir biyo-teknoloji firması olan (hayvan klonlama) Geron Biomed'de danışmanlık yapıyor, Adprotech firmasında da yönetici olarak çalışıyordu. Aynı zamanda SmithKlein-Beecham gibi bir ilaç devinin de danışma kurulundaydı. Lachmann pek çok şey olabilirdi ama GDO konusunda kesinlikle tarafsız olamazdı.¹⁰

Lord Sainsbury, Blair'in Yeni İşçi Partisi'nin 97 seçimlerinde en büyük mali destekçisiydi. Seçimin kazanılmasıyla beraber desteğinin karşılığı olarak kabinede yerini aldı ve Bilim Bakanlığı'na getirildi. Kendisinin şahsen bilimle pek ilgisi yoktu ama iki büyük GDO firmasının (Innotech ve Diatech) çoğunluk hisselerine sahipti. Ateşli ve saldırgan bir GDO savunucusuydu.

Blair ve GDO şirketlerinin ilişkileri ilerde daha da kuvvetlenecek, 97 ve 2001 seçimlerinde halkla ilişkiler çalışmalarını Monsanto için de çalışan David Hill yürütecekti.

Akademi'nin tarafsızlığına gölge düşüren bir başka durumsa Pusztai'nin kusurlu gösterilen çalışmalarının yerine herhangi bir çalışma yapıp bahsedilen eksiklikleri gidermek için bir çaba göstermemesi olmuştu. Bu durum da bilimsel tarafsızlığın bazı menfaatlerin gerisinde kaldığını gösteriyordu.

Pusztai'nin makalesi The Lancet'te yayımlandıktan sonra Akademi tarafından büyük bir tepki ve baskıya maruz bırakıldı. Öyle ki Pusztai'nin bu konudaki yardımcısı Prof. Stanley Ewen, sonunda Aberdeen Üniversitesi'ndeki yerinden oldu.¹¹

Kurumsal Menfaatte Bilim..

Pusztai davası GDO'nun olumsuz etkilerini ortaya koymaya çalışan diğer dosyalardan farklı olarak, tüm GDO projesini riske atabilecek kadar çarpıcı ve tehditkârdı.

2000 yılında Blair hükümeti, Grainseed firmasıyla üç yıllık bir araştırma için anlaştı. Buradaki amaç Ulusal Tohum listesine GDO'lu tohumları da ekleyebilmek ve çiftçiler için satışa sunabilmektir.

İngiliz Tarım Bakanlığı iç yazışmalarını ele geçiren Observer gazetesi haberine göre, Grainseed firması test verilerini hileyle değiştirmiş, bazı sonuçları olduğundan daha iyi göstermişti. Bakanlık sonuçları askıya alıp memurları işten çıkarmak yerine GDO'lu mısırlar için onay sertifikası verdi.¹²

Bir başka usulsüzlük de Open University kıdemli bilim adamlarından Dr. Mae-Wan Ho'nun iktidar tarafından emekliye ayrılmaya zorlanması olmuştu. Dr. Ho konusunda oldukça tecrübeli, daha önce Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletler için çalışmış, GDO bilimlerinde saygın bir isimdi.¹³

Tek "hatası" GDO'nun sakıncaları hakkında görüş belirtmesi ve 2003'te uluslararası Bağımsız Bilimler Panelinde, GDO hakkında yapılan baştan savma iddialar hakkında konuşmuş olmasıydı.

"GDO taraftarlarının anlattığının aksine, süreç o kadar da belirgin ve açık değil. Konukçu genomun zarar görmesiyle sonuçlanan, kontrol ve tahmin edilemez bir süreç." Dr. Ho'nun bu açıklamaları emekliye zorlanması için yeterliydi.

Devlet destekli araştırmaların bütünlüğünü koruyabilmek için Blair hükümeti bir yönetmelik çıkarmaya karar verdi. Biyoteknoloji ve Biyoloji Araştırma Konseyi (BBSRC)'de çalışanlar GDO hakkında herhangi bir açıklama yapmaları durumunda hem işten çıkarılabilecek, hem de dava edilebileceklerdi.

İngiltere'nin önde gelen John Innes Merkezi gibi benzer araştırmaları yapan pek çok kurum başta Lord Sainsbury'nin kendisi olmak üzere Zeneca gibi devlerden maddi destek almaktaydı. Bilim Bakanı olarak Sainsbury, BBSRC'nin bu

destekten daha fazla oranda pay almaya başladığını fark etti.¹⁴ Mart 2003'te nadir görülen, Blair hükümetinin lobisinde test edilmeyen GDO'ların piyasaya sürülmesiyle ilgili bir uyuşmazlık vakası meydana geldi. Dr. Brian John GM Science Review'da 'GDO Biliminin yozlaşması' başlıklı bir duyuru yayınladı. Duyuruda 'GD araştırma alanında, yayımlama ya da emsal-denetleme sürecinde artık denge bozulmuştur.'¹⁵

Bilimsel bütünlük bu işten zarar görmüştür. Zarar gören bir diğer şey de halkın menfaatleridir.

Dr. John keskin eleştirilerine devam etti. "Uygunsuz araştırmalar asla gün yüzü göremezler. Akademik yolsuzluk büyük bir sorunken araştırma sonuçlarının baskı altında tutulması da başka bir sorundur. Pek az araştırma resmi veriler içermekte ve Uluslararası Hayat Bilimleri Enstitüsü'nün (International Life Sciences Institute Bibliography) baz aldığı belgeler de GDO taraftarı yetkililer tarafından düzenlenmektedir."¹⁶

Pusztai'nin Rowett'te yaptığı araştırmalar, İngiltere'deki canlı hayvanlar üzerinde yapılan ilk ve son araştırmalardandı. Blair hükümeti aynı hatayı tekrarlamamaya kararlıydı. Haziran 2003'te Blair, Irak konusunda Bush'a destek olunca Çevre Bakanı Michael Meacher tepki göstermesi üzerine görevinden alındı. Meacher sonradan genel kullanıma sunulmadan önce hükümetin GDO'ların yeterince teste tabi tutulmadığını söyledi. Meacher'in açıklamaları kalıtım devrimi için bir utanç kaynağı haline gelmekteydi ve Fransız devriminde olduğu gibi 'Kafası kopmalıydı.'

İngiltere'nin Atlantik'in öte tarafındaki müttefikiyle kıyaslandığında, GDO'ya verdiği destek gün geçtikçe zayıflıyordu. ABD bu devrimin anayurdu, beşiği ve kuralların belirleyicisiydi. ABD'nin GDO politikaları 80'lerde ve 90'larda başladıysa da kökleri birkaç on yıl önceye dayanmaktaydı. İlk izleri Vietnam Savaşı döneminde Nixon'ın ikinci başkanlığına denk gelmekteydi. Rockefeller'ın Henry Kissinger'ın hamiliğini yapması, ilk dönemde belirleyici bir rol oynamıştı.

Kissinger yiyeceği silah olarak kullanmayı, bir dış politika olarak düşünen ilk isimdi. Yiyecek silahı akabinde geniş kapsamlı bir ABD siyasi doktrinine dönüştü.

NOTLAR:

Yazar'ın Dr.Pusztai ile söyleşisi, 23 Haziran 2007.

1. a.g.e.

2.Tam olarak şöyle diyordu: "Fareler 110 günlük beslemeden sonra büyümeleri geriledi ve kontrol gruplarına göre lifosteslerinin mitojenik uyarıya karşı tepkileri kontrol grubuna göre yarı yarıya idi." Enstitü'nün yönetim organının başkanlığından gelen ikinci bir basın açıklaması, 10 Ağustos 1998'de, ITV'nin Pusztai ile Dünya Harekete Geçti adlı TV röportajı ile aynı gün yayınlandı. Bu açıklamada Avrupa Komisyonu'ndan "Hayvanlarda ya da insanlarda kullanımından kaynaklanabilecek herhangi bir etkiye karşı GDO'ların uygun bir şekilde test edilmesi" için teminat isteniyordu. Ayrıca Alan Ryan ve diğ. Genetiği Değiştirilmiş Mahsüller: Ahlâki ve Toplumsal Konular, Nuffield Biyo-ahlâk Konseyi sf. 140-141'de bahsettiği şekliyle "gen aktarımıyla değiştirilmiş ürünlerin olası felâketlerin önlenmesi açısından hayvanların bağırsaklarında iyice araştırılması gerekiyordu."

3. Kraliyet Akademisi, GD Patateslerin Olası Zehir Verileri Bülten, Haziran 1999, Ref: 11/99, sf. 1, <http://www.royal-soc.ac.uk>.

4. Kraliyet Akademisi'nin kendisinin dâhi Aventis Vakfı, BP plc, Wellcome Vakfı, Astra-Zeneca, Esso UK, Gatsby Charitable Foundation, Andrew W. Mellon Vakfı şirket destekçilerle geniş bağlantıları vardı. Martin J. Walker, Sıfır Tehlikenin Cesur Yeni Dünyası: İngiliz Bilim Siyasetinde Üstü Örtülü Strateji, London, Slingshot Yayınları, 2005, sf. 173-193.

5. Jack Cunningham, Bakanlar Kurulu Ofisi Bakanı, Avam Kamarası Bildirisi, 21 May 1999, <http://www.publications.parliament.uk/pa/cm199899/cmhansrd/vo990521/debtext/9052107.htm>.

6. Tony Blair, basın yorumu, Başbakan Tony Blair ile Yapılan Tartışmalar Öncesinde Yapılan Açıklamalar ve Okinawa'daki Gazetecilerle Yapılan Konuşmalar- Nüsha, Haftalık Başkanlık Belgelerinin Derlemesi, 31 Temmuz 2000, <http://www.gpo-access.gov/wcomp/.Blair>'ın o zaman Clinton ile yaptığı görüşmedeki yorumları şuydu: "...bu tüm biyoteknoloji bilimi –yani ben bir uzman değilim ama görüşlerine güvendiğim kişiler tüm bu biyoteknoloji biliminin 20.yy ikinci yarısı için bilgi teknoloji ne idiyse 21.yy'ın ilk yarısı için o olacak diyorlar. Bu nedenle özellikle İngiltere gibi biyoteknolojide lider bir ülke için özellikle çok önemlidir..."

7. Robert Orskov, Andrew Rowell'in şu eserinden atıfta bulunuyor "Dünyanın önde gelen GD Uzmanının Fena Yağması -ve Tony Blair ile Beyaz Saray'a Uzanan Yol", The Dially Mail, / Temmuz 2003.
8. Andrew Rowell, Merak Etme Yiyebilirsin: GD Gıdaların Gerçek Hikâyesi, BSE and Foot and Mouth, Londra, 2003 and Rowell, "Fena Yağma..."a.e. Arpad Pusztai, Arpad Pusztai'den Kraliyet Akademisine Mektuplar 12/05/1999, bilimsel gelişmelerin kişisel bir anlatımı <http://www.rowett.ac.uk/gmoarchive>. Aynı site 1998'deki GDO patateslerde farelerle yapılan Pusztai deneyinin analizinin tamamını vermektedir, SOAFED Flexible Fund Projesi RO 818: Rowett Araştırma Enstitüsü'nde Elde Edilen Veriler Hakkında Proje Yürütücüsünün Raporu (RRI), 22 Ekim 1998. Arpad Pusztai, "Neden Suskunluğumu Koruyamıyorum? GDO'suz dergi, Ağustos/Eylül 1999. Pusztai'nin kovulmasını takiben araştırma protokollerini 24 farklı ülkedeki bilim adamlarına gönderdi. Hakem Kurulu'nun kararlarını reddetiler ve iyi yapılmış bir araştırma olduğunu ve sonuçları savunduğunu söylediler. Bu rapor medyada ve hükümet çevrelerinde yok sayıldı.
9. Laurie Flynn ve Michael Sean, "GD Taraftarı bilim adamları 'Editörü Tehdit Etti'", The Guardian, 1 Kasım 1999.
10. Stanley Ewen ve Arpad Pusztai, "Farelerin küçük bağırsaklarında Galantus Nivalis Lektin türeten genetiği değiştirilmiş patateslerin etkisi", The Lancet, 16 Ekim 1999. Pusztai'nin ayrıntılı bir bilimsel savunması daha önceden Kopenhag Üniversitesi'nde Doçent olan çalışma arkadaşı olan T.C. Bog Hansen tarafından verildi. <http://plab.ku.dk/tcbh/Pusztai>. Geoffrey Lean, "GD Tehlikeleri Hakkındaki Uzman Savunma Yaptı." The Independent, 3 Ekim 1999. Pusztai'ye karşı başlatılan cadı avının ayrıntılı hikâyesi için: George Monbiot, "Sessiz Sessizlik", Tutuklu devlet: İngiltere'nin Şirketler Tarafından Ele Geçirilmesi, Londra, 2000.
11. Anthony Barnett, "Revealed: GD Firması Test Sonuçlarını Değiştirdi.", The Observer, 16 Nisan 2000.
12. Anastasia Stephens, "GD Efsanelerini Söndürmek", The Evening Standard, (Nisan 2004. Baskılara rağmen, Dr. Mae-Wan Ho GDO bitkilerin tehlikeleri üzerine konuşan birkaç bilim adamından biri olmaya devam etti.
13. Norfolk Genetik Bilgi Ağı, Bilim adamları endüstriyle büyük bağlantıları olan kamu fonlu GD gıdalar karşısında sustu, Basın Açıklaması, 1999, <http://www.ngin.tripod.com/-scigag.htm>.
14. Dr. Brian John, "GDO Bilimindeki Yolsuzluklar", GDO Bilim Dergisi İbrazi, 20 Mart 2003. İngiltere hükümeti dergiyi 2004'de kapattı. 2002'de GDO bitkilerle ilgili konuyu derinleştirmek için yayınlanmaya başlamıştı.
15. a.g.e.

II. KISIM

ROCKEFELLER PLÂNI

3. BÖLÜM

KURNAZ NIXON, DAHA DA KURNAZ ROCKEFELLER...

Amerika'nın Vietnam Yaklaşımındaki Değişim

1969'da Nixon, Beyaz Saray'a Başkan olarak ilk adımını attığında ABD çok büyük bir krizdeydi. Sadece seçilmiş bazı kesimler bu krizi bir fırsata çevirebildi. Çoğu Amerikalı her nasılsa bunu görememişti.

Gelecek 6 yıl boyunca Nixon ABD tarihinin ilk büyük askeri yenilgisine, Vietnam Savaşı'nın kaybına başkanlık edecekti. Yüz binlerce öğrenci Vaşington'da savaşın anlamsızlığını protesto etmek için yürüyüşler düzenlemekteydi. Cephedeki askerler moral çöküntüsü içindeydi. Uyuşturucu bağımlılığı, isyankârlık artmış ve savaşa olan inanç bitmişti. Binlerce genç tabutlarla ABD'ye dönüyordu. O günlerde Pentagon hâlâ basının bunu fotoğraflamasına izin veriyordu.

ABD ekonomisi de ağır bir şok içindeydi. Savaş sonrası üstünlüğü ilk kez Batı Avrupa ve Japon sanayi tarafından tutulmaya uğratılıyordu. Yabancı merkez bankalarının ticari fazlalarının karşılığında kâğıt banknot yerine altın talep etmeleri üzerine dolar krize girmişti. Savaş sonrasının yüksek kârlı şirketleri artık inişe geçmişlerdi.

Amerikan şirketleri yurt dışına açılıp yabancı şirketleri satın alarak daha fazla kâr elde etme yolunu keşfettiler. Bu da çok uluslu şirketleşmenin ve daha sonraları bir olgu haline gelecek

olan küreselleşmenin ilk habercisiydi. Yerli sanayi bitme noktasındaydı ve Amerikan sanayi üstünlüğü hızla yok olmaktaydı.

Batı Avrupa ve Japon sanayilerine kıyasla Amerikan sanayi ve fabrikaları savaş öncesi ve esnasında inşa edildiğinden eski moda kalmıştı. Kurumsal Amerika ağır bir durgunluğa girmiş, bankalar iyice sıkışmıştı. 1960'tan 1974'e kadar borç iyice artmış, ekonominin her köşesinde patlamaya hazır bir bomba haline gelmişti. 1974 itibariyle kurumsal borçlar, tüketici borçları, ipotek kredileri ve yerel yönetim borçları toplamı %300 artmıştı. Son 15 yıla bakıldığında durum daha da vahimdi. Borç %1000 artış göstermişti. Her ölçütte Amerikan ekonomisi büyük bir krizdeydi. Yurtdışında da doların altın karşısında değerini koruyup koruyamayacağı tartışılmaktaydı. Savaştan 25 yıl sonrası Amerikan egemenliğini kuran Bretton Woods para sistemi, temel sorunların hızla artmasına ve zengin ailelerin yeni kâr arayışlarına girmesine sebep oluyordu.

Gıda, yeni adıyla Amerikan tarımsal-işletmeleri, çok daha pahalı olan petrolle birlikte 60'lardan itibaren Amerikan ekonomik egemenliği için hayati bir önem kazanmaya başlamıştı. Bu bir yaklaşım değişimiydi.¹

Vietnam Savaşı ve toplumdaki bölücü etkileri Nixon'ı küçük düşürmüş, ABD içindeki iktidar savaşları başkanı istifaya zorlamıştı.

ABD Başkanı olabilmek için yanıp tutuşan eski New York Valisi Nelson Rockefeller o dönemin iktidar oyunlarında en belirleyici figürlerden biriydi. Nelson Rockefeller kardeşleri David, Laurance, Winthrop ve John'la birlikte pek çok vakıf ve vergiden muaf dernek yönetiyordu.

Ekonomik buhranın etkili olduğu 70'li yılların başlarında bazı nüfuzlu ailelerdeki belli kişiler ABD'nin küresel politikalarında önemli değişiklikler yapmasına karar vermişlerdi.

Rockefeller ailesinde politika ve iş dünyasında en ayrıcalıklı kişiler David ve Nelson Rockefellerlardı. Ailenin güç

merkezi de 1.Dünya Savaşı sonrası New York Belediye Meclisi Dış İlişkiler Konseyi'ydi.

Rockefellerlar ABD iktidar merkezini oluşturmaktaydılar. Aile ve aileye bağlı pek çok vakıf Amerikan tarihi boyunca yönetim, eğitim ve özel sektörde başka bir ailenin olmadığı kadar hâkim olmuştu. Dışişleri Bakanı Kissinger, aile tarafından seçilmiş ve himaye altında alınmış, 1950'lerin sonunda Rockefeller Vakfı'nda çalışmaya başlamıştı.²

David Rockefeller'ın "Demokrasi Krizi"

60 kriziyle beraber bozulan Amerikan hegemonyasının aldığı bir kararla ilk kez Japonya "zenginler kulübüne" davet edildi. 1973'te, Kuzey Amerika, Avrupa ve Japonya'dan 300 kişilik ayrıcalıklı ve nüfuzlu ismin katıldığı bir toplantıdan sonra David Rockefeller daha güçlü bir birlik için üçlü bir komisyon kurmaya karar verdi. Bu üçlüye Kuzey Amerika ve Avrupa'dan sonra artık Japonya da dâhildi.

73'teki bu kurulumun üyeleri arasında Zbigniew Brzezinski, Jimmy Carter, George W. Bush, Paul Volcker ve Alan Greenspan bulunmaktaydı. Bu, kısa süreli bir operasyon değildi.

Bu yeni ve üst düzey teşkilâtın düşünce yapısı, Dış İlişkiler Konseyi'ninkiyle çok benzemekteydi. Yalnızca Avrupa'nın politik elitini değil David Rockefeller ve Maine'den komşusu Zbigniew Brzezinski arasındaki konuşmaların sonucu artık Japonları da bünyesinde bulundurmaktaydı. Brzezinski Columbia Üniversitesi'nde Rus Çalışmaları Merkezinde profesörken Rockefeller Vakıflarından yüklüce bağış alıyordu.

Brzezinski çok yakın bir zamanda yazdığı kitabında kapalı kapılar ardında yapılacak toplantılarla Amerikan şirket ve bankalarının Avrupa, Kuzey Amerika ve Japonya'daki elit iş çevreleri ile birleşmesini öneriyordu.

Brzezinski'nin kişisel görüşleri geleneksel Amerikan demokrasi ve özgürlük fikirleriyle örtüşmemekteydi. Az bilinen kitabı "İki Çağ Arasında: Amerika'nın Teknotronik Dö-

nemdeki Rolü”nde “yönetici elit”ten bahsetmiş, açık açık toplumun egemen bir elit tarafından yönetilmesi, icâbında bu elitin gelişmiş en son teknikleri kullanarak halka etki ederek kontrol ve gözetimi sağlaması gerekliliğini belirtiyordu.

Brzezinski, David Rockefeller tarafından “Üçlü Komisyon”un (Trilateral Comission) başına getirilmişti. Bu komisyon Rockefeller’ın iş ortakları olan birçok uluslararası elitin finansal, ekonomik ve bağlantılı olduğu, politik ağırlık olarak eşsiz bir şebekeydi. Amaçları, Rockefellerların tasarladığı, yine bir komisyon üyesi olan George H.W. Bush’un sonradan söylediği gibi “*Yeni Dünya Düzeni*”ni kurmaktı. Bunu da 90’lardan itibaren “*küreselleşme*” diye adlandırdığımız yöntemle yapmaya başladılar.

Bu konudaki ilk makale Harvard profesörlerinden Samuel Huntington tarafından “*Medeniyetler Çatışması*” isimli kitapla kaleme alındı. Bush yönetimi teröre karşı açtığı savaşları hep bu Medeniyetler Çatışması kitabına dayandırmıştı. 1975’te Huntington’ın kullandığı başlık “*Demokrasi Krizi*”ydi.³

Huntington ve David Rockefeller’ın komisyondaki dostları için bu kriz yüz binlerce sade Amerikan vatandaşının protesto ettiği krizdi. Amerika ya da en azından “*güç eliti*”, Huntington’ın “demokrasi artığı” olarak açıkladığı bir tehdit altındaydı. Huntington ve David Rockefeller’ın çevresindeki elit çevreye göre asi “yerliler” çok rahatsız olmaya başlamışlardı.⁴

Huntington uyarmaya devam etti. “Verimli bir demokratik siyasi sistem, genellikle bazı birey ve guruplara karşı duyar-sızlığı ve müdahale etmemeyi gerektirir. Gizlilik ve hile hükümetin kaçınılmaz özelliğidir”

Demokratik hükümetler seçimler gereği baskılara maruz kaldıklarından sık sık Hungtinton ve Rockefeller’in kurduğu Üçlü Komisyon’a akıl danışıyorlardı. Özelleştirme ve serbestleştirmeler de bu komisyonların hükümetlere önerdiği akıllardandı. Hükümetteki bütün serbestleştirme ve özelleştirmeler

Rockefeller tarafından özenle seçilmiş olan, Üçlü Komisyon kurucularından Jimmy Carter zamanında başlamıştı.

Huntington'ın Medeniyetler Çatışması kitabı zengin patronlar ve güç çevreleri için aslında bir uyarı niteliğindeydi. Ağır durumların çözümü için de ağır fedakârlıklar gerekecekti.

Kissinger ve Gıda Politikaları

1973'te Kissinger ABD'nin tüm dış politika kontrolünü kendi eline almak için girişimlerine başladı. Hem Dışişleri Bakanı hem de Başkan'ın ulusal güvenlik danışmanı olarak Kissinger, gıdayı petrol jeo-politikasıyla beraber en ön sıraya koydu.⁵

Yiyecek, savaş sonrası ABD'nin dış politikasında, soğuk savaşın başlangıcında stratejik bir rol oynadı. "*Barış için yiyecek*" (Food for Peace (P.L.480)) gibi iyi programlarla bunu maskeleymeye çalıştılar. Zaman zaman Vaşington ihracat sübvansiyonlarının kendi çiftçilerinden gelen yerel baskılarla bağlandığını açıklasa da gerçek sebep bu değildi. Bu gerçek durumu, yani artık Amerikan tarım endüstrisinin aile işi olmaktan küresel şirket tarımcılığına dönüşümünü örtmeye çalışan bir kılıftı.

Küresel tarım ticaretinde egemen olmak, komünist olmayan ülkelere silah satmak ve petrol piyasalarına egemen olmak ile birlikte Vaşington'un savaş sonrası dış siyasetteki temel direği idi. Kissinger o dönemde bir gazeteciye dünya hâkimiyeti konusundaki şu fikri açıklamıştır; "*Petrolü kontrol edersen ulusları kontrol edersin, yiyeceği kontrol edersen insanları kontrol edersin.*"

"Batı'da bir ayırma söylentisi artmakta. Eğer ABD alıcı taraftaki ülke dağıtımlarda iyileştirme ya da nüfus kontrolü yapmazsa herhangi bir yardım gönderilmeyecektir. Bu gaddarca bir yöntem olabilir ama geniş çaplı bir etki bu şekilde sağlanabilir. Bu ayırım durumu bazı politik imtiyazlar doğurabilir. Vaşington kendini yardım etmeye mecbur hissetmeyebilir. Yiyecek bir silahtır ve bizim müzakere çantamızdaki araçlardan biridir."

Yiyecek sağlamak bir şekilde silah olmayabilirdi, ama kıtlığı inkâr etmek gerçek silahtı.

Başlangıçta tarım silahı Vaşington tarafından daha çok diğer ülkeleri yaralamak için bir hançer olarak kullanıldı. 1970'lerden başlayarak tarım siyasetinde büyük bir değişim oldu. Bu yeni yön 1970'lerin tarım kimyasıyla uğraşan karteller için öncü oldu.

ABD'nin yeni gıda siyasetinin ortaya çıkışını belirleyen olay 1973'teki Dünya Gıda kriziydi ki bu, Henry Kissinger'ın dünya petrol fiyatlarındaki %400'lük OPEC artışını tetikleyen "mekik diplomasisi" ile aynı anda gerçekleşti. Enerjideki keskin bir fiyat şoku ile küresel tahıl kıtlığı Vaşington'un önemli yeni bir değişiklik yapmasına neden oldu. Bu değişikliğin üstü "**ulusal güvenlik gizliliği**" bahanesi ile örtüldü.

1974'te Birleşmiş Milletler Roma'da büyük bir Gıda Konferansı düzenledi. Roma konferansında ABD'nin liderliğinde iki ana tema tartışıldı. Bunlardan birincisi dünya gıda kıtlığı açısından sözde alarm verici derecede artan nüfustu ki, bu tek yanlı bir tespitti. İkinci tema ise, dünya gıda tedarikindeki ani değişikliklerle ve fiyatlardaki artışlarla nasıl baş edileceği idi. Petrol ve tahıl fiyatları uluslararası pazarlarda o dönemde yıllık % 300 ilâ 400 arasında artmaktaydı.

Gıda krizinin uygun ama niyet edilmemiş sonucu, dünyanın en büyük gıda üreticisi ABD'nin dünya gıda tedariki ve böylelikle de gıda fiyatları üzerindeki jeopolitik gücünün artışı oldu. İşte bu dönemde ABD merkezli tahıl şirketleri ile ABD hükümeti arasında yeni bir birlik oluştu. İşte bu birlik daha sonradan gen devrimi için gerekli zemini hazırladı.

Büyük Tahıl Soygunu

Dışişleri Bakanı olarak Kissinger, ABD tarım politikalarında kontrol sağlayabilmek için Tarım Bakanlığı'nın etki alanına el attı. Kissinger bunu Sovyet Rusya'yla yapılan geniş çaplı tahıl-petrol takası müzakereleri aracılığıyla gerçekleştirdi.

Sovyetler, Kissinger'la yapılan anlaşma sonucu 30 milyon ton işlenmemiş tahıl almayı kabul etti. Miktar o kadar yüksekti ki hükümet Cargill gibi özel şirketleri de işin içine dâhil etmek zorunda kalmıştı. Bu da Kissinger'ın plânının bir parçasıydı. Ona göre "Tarım, Tarım Bakanlığı'nın ellerine bırakılamayacak kadar önemliydi."

Sovyetlere yapılan bu satış o kadar büyüktü ki, tüm dünyada tahıl rezervlerinde azalma yaşandı ve bununla birlikte fiyatlar birkaç ayda %70 yükseldi. Buğdayın ton fiyatı 65 dolardan 110 dolara fırladı. Soya fasulyesi fiyatı ikiye katlandı. Bu sırada Hindistan, Çin, Bangladeş ve Avustralya gibi ülkelerde yaşanan ciddi kuraklıklar, rekolteyi düşürmüştü. Dünya bu durumu endişeyle seyrederken, ABD bu umutsuzluktan fayda çıkarmak için çaba gösteriyordu

Yapılan anlaşmanın bir adı, Moskova'ya yapılacak satış için piyasadan çok ucuza toplanan mahsule atfen "*Büyük Tahıl Soygunu*"ydu.⁶

Kissinger Ruslara bu satışı yaparken cömert ABD bankalarının ithalat-ihracat sübvansiyon ve kredilerini de sunuyordu.

Bu işin asıl muzafferleri birer tarım devine dönüşen Cargill, Archer Daniels Midland, Bunge ve Continental Grain gibi şirketlerdi. Kissinger'ın yeni gıda politikası, küresel bir tarım pazarı oluşturmuştu. ABD'nin gezegen üzerindeki kontrolü henüz yok olmamıştı, en azından Kissinger'ın.

1974'te dünya %400 fırlayan petrol fiyatlarının şokuyla sarsılıyordu. Bunda Kissinger'ın perde arkası oyunları yok denemezdi.⁷

Bu dönem boyunca petrol fiyatları hep tavan seviyesindeydi ve dünyada felâket boyutunda hasat zararı yaşanıyordu. Sovyet satışı, hasat zararları ve diğer problemler büyük bir hasar oluştururken ABD dünyada tarım ürünleri fazlası yaşanan tek ülkeydi. Bu durum Vaşington'un tarım politikasına önemli değişiklikler getirmişti.

Kissinger 1974'te hem dışişleri bakanı, hem de ulusal güvenlik danışmanıydı. O dönemde Tarım Bakanı da nüfus kontrol destekçisi, ırkçı, siyah ırk konusunda dikkat çekici çıkışlar yapan ve sonradan vergi kaçırma suçuyla işinden olan Earl Lauer Butz'dı.

11 Kasım 1974'te Time dergisinde dünya gıda kriziyle ve savaş sonrası kimin hayatta kalıp kimin yok olup gideceği ile ilgili bir makale çıktı.

“Batı’da bir ayırma söylentisi artmakta. Eğer ABD alıcı ülke dağıtımlarda iyileştirme ya da nüfus kontrolü yapmazsa herhangi bir yardım gönderilmeyecektir. Bu gaddarca bir yöntem olabilir ama geniş çaplı bir etki bu şekilde sağlanabilir. Bu ayırım durumu bazı politik imtiyazlar doğurabilir. Vaşington kendini yardım etmeye mecbur hissetmeyebilir. Yiyecek bir silahtır ve bizim müzakere çantamızdaki araçlardan biridir.”⁸

Yiyecek sağlamak bir şekilde silah olmayabilir, ama kıtlığı inkâr etmek gerçek silahtır.

“Roma’dayken...”

Soğuk Savaş boyunca Vaşington, sürekli bir uluslararası tahıl rezervi kurulması fikrine karşı çıktı. Azalan gıda stokları 1974'teki konferansta Birleşmiş Milletleri harekete geçirdi. 1972'de dünyada ender görülen bir kıtlık yaşandı. Rezervlerde 209 milyon ton (66 günlük) tahıl vardı. 1974'te bu oran 25 milyon tona düştü (37 günlük). 1975'te ise 27 günlük rezerv ölçülmüştü.⁹

Sorun tahılın olmaması değil, tamamının Amerikan şirketlerinin elinde olmuş olmasıydı. Bu da yiyeceği Kissinger için bir silah haline dönüştürüyordu.

Senatonun Gıda Komitesi Başkanı George McGovern, bir konuşmasında “Özel sektör bu işte yatırımlarını hızla kâra dönüştürme çabasında. Gerçekte özel sektörün elinde bulunan rezerv, rezerv sayılmaz. Aslında bugün karşılaştığımız durum tam olarak piyasa mekanizmasının kendisidir.” dedi.¹⁰

McGovern'in bu konuşmaları iktidar tarafından takdirle karşılanmadı. 1972'de Nixon'ın başkanlığına karşı yaptığı açıklamalar yüzünden Demokrat partide büyük bir yenilgiye mahkûm edildi.

Ticaret devleri kasıtlı olarak piyasayı hile ile yönlendirip fiyatları yükseltiyorlardı. Çünkü hükümet tahıl hakkında rapor istemiyordu. Bunu da sadece Cargill ve Continental Grain biliyordu. Pennsylvania Tarım Bakanı James McHale de makul bir uluslararası gıda politikası belirlenmesi amacıyla Roma Konferansı'na katılmıştı. Konferansta dünya rezervlerinin %95'ini altı büyük şirketin elinde bulunduğunu belirtti. (Cargill, Continental Grain, Cook Industries, Dreyfus, Bunge Company ve Archer-Daniel Midland)¹¹

Vaşington'la bu 6 dev şirketin bağlantısı, Kissinger'in "yiyecek silahının" kalbiydi. Uluslararası gıda işçileri sendikasıdan Jean Pierre Laviec, konferansta bu 6 şirketi kastederek, "Ne kadar üretilip, ne kadar alım yapılacağına, bitkilerin nerede yetiştirileceğine, yatırımların nereye yapılacağına onlar karar veriyorlar. Son on yılda tarım-işletmelerinin gelişimi, açlık ve yoklukla doğru orantılı olarak arttı."¹²

Gelecek on yılda yaşananlar, Laviec'in uyarılarının da ötesine geçmişti. ABD ise küresel gıda pazarını bu şirketlere göre şekillendirip, "gen devrimi" için zemin hazırlıyordu.

20 yıl süresince hiçbir gurup Rockefeller ailesi ve Rockefeller Vakfı'ndan daha belirleyici bir rol üstlenmemişti.

Nixon'ın Tarım İhracat Stratejisi

Yiyecek pazarının ABD hâkimiyetinde olması aslında 1970'lerde Nixon'la beraber başlamış olan uzun vadeli bir strateji plânıydı. Ağustos 1971'de Nixon, altının karşılığı olarak kullanılan doları Bretton Woods para politikasından çıkardı, dalgalanıp değerini bulması için serbest bıraktı. Bu da stratejinin bir parçasıydı. Böylece Avrupa ve tüm dünyaya karşı rekabet güçleri artacaktı.

Serbest piyasa Nixon yönetiminin savaş sloganı, Cargill, Archer-Daniels Midland ve Continental Grain de yeni savaşçılarıydı.

1972 yılında William Pearce, Nixon'ın özel müzakere temsilciliğine getirildi. Yetkileri bir büyükelçinin ki kadardı ve Uluslararası Ticaret ve Yatırım Komisyonu üyelerinden biriydi. Bu komisyonun başında eski IBM başkanı Albert Williams vardı. O dönemde Cargill'in Halkla İlişkiler Başkan Yardımcısıydı.

William Pearce komisyonun başkana hazırladığı raporda ABD'nin diğer ülkelere tarım ticaretinin ve Amerikan mallarının dış piyasalarda satılmasının önündeki engelleri kaldırmaları için baskı yapmasını tavsiye ediyordu. Pearce raporda ABD'nin gıda pazarlarını nasıl genişleteceği anlatıyordu.

Birkaç yıl sonra Cargill Başkan Yardımcısı Walter B. Saunders, New Orleans'ta bir kongrede, "Temel sorun, bundan 50 yıl önceki inanışa dayanmaktadır, o zamanlar çiftlik gelirini fiyata bağlayarak koruma sağlanabileceği düşünülüyordu. Gelir, birim fiyatta daha az bağımsız, üretim verimliliğine, gelir kaynağı çeşitliliğine, daha iyi pazarlamaya ve hacme daha çok bağımlı olmalıdır."¹³ Daha açık bir ifadeyle, geleneksel çiftçilik anlayışı yoldan çekilmeli ve dev şirketler kendi egemenliklerini kurabilmelidir.

Bu yöntem değişikliği tüm Amerikan halkının yararınaydı ve gelecek otuz yılda bunun faydaları görülecekti.

Cargill'den Pearce, Amerikan tarımının eşsiz bir ölçek ve verimlilik, teknoloji ve sermaye avantajına sahip olduğunu söyledi. Ve bu da ABD'yi dünya tarım ihracatında doğal bir rakip yapmaktaydı. Kendi çiftçisini korumaya çalışan AB ülkeleri de bu durumda "verimsizliği" savunmaktaydı. Vaşington AB'nin bu politikalarını -Fransa'nın savaş sonrası siyasi istikrar omurgasını- bozmak istiyordu.

Williams-Pearce raporu, küresel "güvenlik şemsiyesi" tartışmasını kullanarak, yaşanan ekonomik sorunların denizaşırı

sorumluluktan büyüdüğünü, ABD'nin komünist olmayan dünyanın ana gücü olduğunu işaret etti.

Ancak ABD'nin kasten "*küresel polis*" rolü için temel hazırladığını belirtmeyi unutmuştu.

Pearce'ın stratejisi 1972 Nixon yeni ekonomik plânının temel parçası haline gelmişti. İki yıl içinde Pearce, Amerikan iç tarım politikasını geliştireceği, başkana bağlı ekonomik gelişme komisyonundaydı. Amacı artan insan kaynağını kaldırıp binlerce çiftçi ailesini iflasa sürükleyerek tarım-işletmelerine geniş bir yer açmaktı. Sonradan Cargill'e dönerek hükümet ile seçilmiş firmalar arasında "*döner kapı*" sistemini kurdu.

Pearce'ın stratejisi Nixon yönetimi tarafından benimsenmiş, gıda emperyalizminin üstü örtülü şekliydi. Avrupa, Japonya ve sanayileşmiş diğer ülkeler için kendi tarım politikalarını bırakıp ABD stratejilerine yol vererek ABD'nin dünyanın tahıl ambarı haline dönüşmesine izin vermek en akıllıca yoldu. Başka bir yol onlar için "verimsiz" olurdu.

Vaşington, 1846'dan beri yürürlükte olan ve güçsüz rakiplere karşı avantaj sağlayan mısır kanununun feshini kullanacaktı.

Pearce'a göre daha açık bir ifadeyle Cargill'in stratejisi, gelecek otuz yıl içinde ABD tarım politikalarını dev şirketlerin istedikleri gibi şekillendirmek ve tohum pazarında GDO kullanarak dünya hâkimiyeti oluşturmaktır. Dünyada verimli tarım üreticisi olabilmek için geleneksel aile kökenli çiftçilikten kurtulup üretimde devrim yapılmalıydı. Aile çiftlikleri şirket tarımcılığına dönüştürülmeliydi.

Williams komisyonu bu tür serbest ticaret politikaları izlendiği takdirde ABD tarımının verimli bir ihracat endüstrisine dönüşeceğine ve iç tarımı aşamalı olarak durdurup geliri koruyarak serbest piyasa sistemine geçmek gerektiğine inanıyordu. Bu yaklaşım şirket tarımcılığı tarafından desteklenmeliydi. Büyük New York bankaları ve yatırım şirketleri bu oluşumun Wall Street'te artan bir potansiyele sahip olduğunu

görüyorlardı. Bu yaklaşım Nixon yönetiminin tarım politikasının temel taşı oldu.

Cargill ve Archer Daniels Midland gibi dev tarım işletmeleri, ABD tarım ticaretinde öncelikleri belirliyorlardı. ABD yiyeceğinin kendine yeterliliği fikri, "Cargill için iyi olan neyse ABD için iyi olan da odur." sloganı haline geldi. Amerikan aile çiftçileri de bu karmaşada senato şampiyonları George McGovern'la beraber kaybolup gitti.

Ağustos 1971'de doların değer kaybetmesi ve yeni ekonomik plânın (NEP) benimsenmesiyle beraber Nixon, yeni ihracat politikalarını yürürlüğe koymaya başladı. Ulusal Tahıl ve Beslenme Derneği Başkanı'nın açıklamasına göre "Yeni ekonomi plânı, doların değer kaybettiği bu dönemde, ABD tarımına büyük avantajlar sağlamaktadır."¹⁴

Pearce Üçüncü Dünya ülkelerinin kendi kendine yetmeye çalışmaktan vazgeçmelerini, pirinç, buğday ve diğer tahıllar yerine küçük meyve, şeker ve sebzelere yönelmeleri gerektiğini savundu. Buğday ve diğer tahılları ABD'den ithal etmek daha elverişli ve verimli olacaktı. Böyle bir durumda üretim, nakliyat ve fiyat kontrolü Cargill'in elinde olacak, gelişmekte olan ülkelerin yiyecek politikaları ABD'nin kontrolünde bulunacaktı.

Daha fakir ya da az gelişmiş bir ülke, kapılarını ithal yiyeceğe ve yüksek miktarda ABD ürünlerine açtığında sonuçları, Pearce ve Cargill'in çok iyi bildiği gibi tahmin edilebilirdi. İktisatçı J.W. Smith'e göre: Tarlalar ne kadar mekanize edilirse o kadar yüksek oranda ve üçüncü dünya ülkelerinden bile ucuza ürün elde edilebilir. Ucuz yiyecek, Üçüncü Dünya ülkelerine verildiğinde ya da satıldığında onların yerel tarım ekonomisi yıkıma uğrayacaktır. Eğer fakir ve işsiz üçüncü dünya ülkeleri kendi topraklarına sahip çıkıp endüstriyel araçlara erişebilirlerse ve ucuz ithalattan korunurlarsa yüksek protein ve kalorili tahıllar ekebilirler ve kendilerine yetebilir hale gelirler. Topraklarını ekmenin ve işsizlere iş imkanı vermenin maliyeti neredeyse hiç yok."¹⁵

Böylesine duyarlı bir seçeneğe müsaade edilemezdi. Nixon yönetimi gelişmekte olan ülkelerdeki tarımı bitirmek için adeta ilan edilmemiş bir savaş yürütüyordu. Nixon savaş sonrası ticaret rejimini Genel Tarife ve Ticaret Anlaşmasıyla (GATT) yeni küresel tarım-işletmelerini gündemine getirdi.

1972'de Nixon yönetimi, Beyaz Saray ticaret temsilcisi Pearce ve uluslararası ekonomi politikaları konseyi başkanı Peter Flanigan ile birlikte yaklaşmakta olan GATT tarife ve ticaret toplantıları için müzakereler geliştirdiler. Dünya tarım hâkimiyetindeki ana hedefleri Avrupa Ortak Pazarı'nın Ortak Tarım Politikası (CAP) ve Avrupa Birliği'ydi.¹⁶

CAP 1950'lerin sonunda kırılan Avrupa piyasasını savaş sonrasında Amerika'nın dampinglerine ve diğer tarımsal ürünlere karşı koruyabilmek için yapılmıştı.

Pearce kongreyle ilgili müzakerelerinde, 1974 Ticaret Reformu Anlaşması'nda endüstriyel imtiyazlar karşılığında tarım sektörü için imtiyazlar koparmıştır. Bu sadece çelik gibi bazı diğer endüstrileri köreltmış, çalışanlarını işsiz bırakmıştı. Çelik "günbatımı" endüstri olarak anılırken, şirket tarımcılığında "gündoğumu" olmak üzereydi.

"Silah olarak Yiyecek"

Cargill ve diğer devlerin de desteğiyle Kissinger, yiyeceği silah olarak gören, saldırgan bir diplomasi uygulamaya başladı. Rus "*tahıl soygunu*" olayı da bu diplomasinin bir parçasıydı.

Vietnam Savaşı karşıtlığı arttıkça yönetimin kongreden ödenek alması da zorlaşıyordu. Kongre yardımlarına kısıtlamalar getiriyor, Beyaz Saray bu tür müdahalelerden kaçınmanın yollarını arıyordu. Çözüm yollarından biri ABD yardımını çok-uluslu kurumlara yönlendirmek, diğeri de yiyeceği Amerikan diplomatik ve askeri hedefleri doğrultusunda kullanmaktı.

Barış için Yiyecek (P.L. 480) programları, yıllık kongre tahsislerine konu değildi. Nixon tarım kredi kuruluşlarından 2,5 milyar dolara kadar harcama yapabiliyordu. Aynı kuruluşlar

birkaç yıl sonra Saddam Hüseyin'e el altından yardım için kullanılmışlardı. Ticari pazarların gelişmesi ve hükümet rezervlerinin tükenmesiyle Tarım Bakanlığı, ürün ve yiyecek fazlasını dağıtmak için P.L. 480 programlarına pek ihtiyaç duymamıştı. Yardımın nereye gittiğine Dışişleri Bakanlığı karar veriyordu. Kissinger'ın bu konudaki sloganı "Dosta ödül, düşmana ceza"ydı.

P.L. 480 programları Hind-i Çin savaş makinesi için sübvansiyon haline gelmişti. Güney Vietnam'a yapılan yardım 1974'te 207 milyon dolardı. Beyaz Saray, kongre ekonomik yardımlarını %20 kesince, P.L 480 tahsislerini 499 milyon dolara çıkardı. Kissinger'ın yeni çıkarmış olduğu özel bir provizyonla birlikte Vietnam ve Kamboçya, fonların tamamını askeri amaçlar uğruna kullanabileceklerdi.¹⁷

Kongre 1974'te %70'i Birleşmiş Milletler listesindeki ülkelere verilmek üzere bir iyileştirme gerçekleştirdiğinde, Kissinger Güney Vietnam'ı da BM listesine sokmaya çalıştı ama başaramadı. Sonuçta Beyaz Saray, kongreyi P.L 480 yardım miktarının 1 milyar dolardan 1,6 milyar dolara çıkarmayı başardı.¹⁸

Kissinger'ın "yiyecek silahı"nın yeni hedefi Şili'ydı. ABD'nin Şili'ye yaptığı diğer yardımlar gibi bu da sosyalist Salvador Allende hükümetinin göreve gelmesiyle ve yeni reformların devreye sokulmasıyla kesilmişti. Yardımların kesilmesi emri Kissinger tarafından verilmişti. Askeri diktatör Augusto Pinochet'in iktidara gelmesiyle yardımlar tekrar başlatıldı.

1973'te yiyecek Allende'yi devirmek için önemli bir araç olmuştu. Darbe CIA, Dışişleri Bakanlığı ve sağ görüşlü zengin arazi sahipleri tarafından desteklenmişti. Toprak sahibi zenginler, üretimi sabote ederek Şili'nin ithalatını zorlaştırmış, dış rezervlerini tüketmişti.¹⁹ Sonradan yaşanan kıtlık orta sınıfı memnuniyetsiz etmişti. Allende'nin yiyecek için istediği krediler Tarım Bakanlığı yetkisinde olmasına rağmen Dışişleri Bakanlığı tarafından reddedilmişti.

1973 askeri darbesinden sonra Şili'ye yardım olarak verilen ABD yiyeceği piyasada satılmaya başlandı. Ama bu da yüksek enflasyon ve alım gücünün hasara uğramasından dolayı bir işe yaramadı. Askeri cunta bu işten en kârlı çıkan taraftı. Çünkü gıda yardımı sayesinde ödeme dengeleri kolaylaşmış, askeri harcamalar serbest kalmıştı. Şili o sırada ABD'den en çok silah alan ülkeler arasında 9. sıradaydı.²⁰

1948'de Soğuk Savaş ısınırken ABD, NATO'yu kurarken, Sovyetleri önleme politikalarının mimarı George Kennan, Dışişleri Bakanlığına gizli bir not yazmıştı: "Biz dünya nüfusunun %6.3'üne sahibiz ama zenginliğinin yarısına. Bu farklılık özellikle bizler ve Asyalılar kadar büyük. Böyle bir durumda kıskanılma ve gücenilme gibi bir durumda olamayız. Gelecek dönemdeki asil görevimiz, ulusal güvenliğimize bir zarar getirmeden bu farklılık durumunu sürdürebileceğimiz bir ilişki kalıbı tasarlamaktır. Bunu yapmak için de tüm duygusallık ve hayallerden uzak durup dünyanın her yerindeki ulusal hedeflerimize odaklanmalıyız. Kendimizi çıkarlarımızdan fedakârlık ederek dünyanın iyiliği için lüksümüzden vazgeçeceğimiz konusunda kandırmamıza hiç gerek yok."²¹

ABD'nin bu soğuk yaklaşımı, duygusuz güç dengesi "reel politika"nın fanatik taraftarı Kissinger tarafından benimsenmişti. Nixon ayrıca Kissinger'a çok gizli olarak, gelişmekte olan ülkelerdeki gelişmişlik ile nüfus artışı arasındaki bağıntıyı ve bunun ABD güvenliğine etkilerini araştırma görevini vermişti.

Bu görevin arkasında John Rockefeller ve Rockefeller Nüfus Konseyi bulunmaktaydı. Temel düşüncesi 1939'a, Dış İlişkiler Konseyi, Savaş ve Barış Çalışmaları Projesi Başkanı Isaiah Bowman'a dayanmaktaydı. Dünya nüfusunun azaltılması ve yiyeceğin kontrolü Kissinger'ın ana dış politika stratejisi haline gelmişti. Bu, yeni tehditlere karşı bir çözüm, gelişen ülkelerden ucuz hammadde almaya devam etmenin yoluydu.

NOTLAR:

1. ABD'nin 1945 sonrası sıra dışı küresel tahakkümünün temelleri hakkında kısa bir giriş için, şunlar faydalı olacaktır: Henry Luce, "Amerikan Yüzyılı" Life, 17 Şubat 1941. New York Dış İlişkiler Konseyi, Savaş ve Barış Çalışmaları <http://www.cfr.org>. Neil Smith, Amerikan İmparatorluğu: Roosevelt'in Coğrafyacısı ve Küreselleşmeye Giriş, California Üniversitesi Yayınları, Berkeley, 2003. Andre Gunder Frank, Dünya İktisadında Kriz, Heinemann, Londra, 1980.
2. Francis J. Gavin, 1960'larda Amerika'nın Uluslararası Para Siyasetinin Fikirleri, Gücü ve Politikası, <http://www.utexas.edu/lbj/faculty/gavin>. Ayrıca F. William Engdahl, Savaş Yüzyılı: Anglo-Amerikan Petrol Politikaları ve Yeni Dünya Düzeni, Pluto Yayıncılık Ltd, Londra, 2004, Gaulle altın konusu tartışması. Ayrıca CIA, İstihbarat Müdürlüğü, Fransız Faaliyetleri ve Son Altın Krizi, Washington, D.C., 20 Mart 1968.
3. Samuel Huntington ve diğ., Demokrasinin Krizi: Üçlü Komisyona Demokrasinin İdare Edilebilirliği Raporu, Üçlü Komisyon, New York Üniversitesi Basımı, 1975
4. a.g.e.
5. a.g.e. Zbigniew Brzezinski, İki Asır Arasında: Amerika'nın Teknotronik Çağdaki Rolü, Harper Yayınları, New York, 1970.
6. Clifton B. Luttrell, Rus Buğday Anlaşması-Sonradan Fark etme karşısında Önceden Fark Etmek, St. Louis Federal Rezerve Bankası, Ekim 1972, sf.2.
7. F. William Engdahl, Savaş Yüzyılı: Anglo-Amerikan Petrol Politikası, 2004, Londra, Pluto Basım., sf.130-138.
8. Time, Ne Yapmalı: Pahalıya Mal Olan Seçimler, 11 Kasım, 1974, sf.6.
9. ABD Tarım Departmanı, Dünya Tahıl Tüketimi ve Stokları, 1960-2003, Washington DC, Üretim, Tedarik ve Dağıtım, Elektronik Veritabanı, 9 Nisan 2004.
10. Senatör George McGovern, Laurence Simon'un "Sınıflandırma Ahlakı: Dünya Gıda Konferansı Üzerine bir Bakış", Hristiyan Yüzyılı, 1-8 Ocak 1975
11. Laurence Simon, a.g.e.
12. a.g.e. Kissinger'ın 1973 petrol fiyat şokundaki rolünün daha geniş bir tartışması için, F. William Engdahl, a.g.e.
13. Walter B. Saunders A.V. Krebs, editör, Agribusiness Examiner, Bülte 31, 26 Nisan 1999.
14. A.V. Krebs, a.g.e
15. J.W. Smith, Dünyanın İsrar Edilen Zenginliği 2, Ekonomik Demokrasi Enstitüsü, 1994, pp. 63, 64.
16. A.V. Krebs, Cargill'in "Serbest Ticarete Mukayeseli Avantajı" Şirket-Tarım Denetçisi, # 31, 26 Nisan 1999.
17. Michael Hudson, Süper Emperyalizm: ABD'nin Dünya Tahakkümünün Kökleri ve İlkeleri, Londra, Pluto Basım, İkinci Baskı, 2003 (orijinal olarak 1972'de basıldı) sf.229-235 Kissinger yönetimi altında PL 480'in politik

işleyişi hakkında mükemmel bir yorum. PL 480 hakkında ABD Senatosunda yapılan oturumlarda Senatör Milton R. Young ABD Tarımsal Ziyadeleri dış siyaset aracı olarak kullanılabilir: "Benim kanaatimce biraz tarımsal ziyadenin olması kötü değil iyidir. Başka ülkeler açlık çekerken biz tarımsal fazlası olan bir ülkeyiz. Böylesi fazlalarımız olduğu zaman fiyatlar iyi olmaz. Bu kanun ilk defa bu ziyadeleri ihtiyacı olan ve isteyen diğer dünya uluslarına olanaklı kılmak için çok akla yatkın bir yöntem ileri sürmektedir. (Kongre Araştırmaları Servisi, 1979:2)

18. Noah Zerbe, Açlığı Doyurmak mı? Amerikan Gıda Yardımı ve Güney Afrika'da GDO Tartışması, Louvain Katolik Üniversitesi, Belçika, <http://www.geocities.com/nzerbe-/pubs/famine.pdf>, sf.9-10.

19. NACLA, "ABD Tahıl deposu" 2.Bölüm: Gıda Silahı: Füzelerden Daha Güçlü Latin Amerika ve İmparatorluk Raporu, Ekim 1975, http://www-eco.utexas.edu/facstaff/Cleaver/357Lsum_s4_NACLA_Ch2.html.

20. a.g.e.

21. George F. Kenan, "PPS/23: ABD Dış Siyasetindeki Son Eğilimlerin Gözden Geçirilmesi" ABD Dış İlişkileri, Cilt I, sf.509-529. Siyaset Planlama Gurubu Dosyaları, Siyaset Belirleme Gurubu Yöneticisi Öteleme Kararı (Kenan)2 Dışişleri Bakanı ve Yardımcısı (Lovett). ÇOK GİZLİ. PPS/23. [Washington] 24 Şubat 1948. ABD Soğuk Savaşı'nın en etkili şekillendiricilerinden Kenan, New York Dış İlişkiler Konseyi'nin Dergisi Dış İlişkilerdeki meşhur 1947 makalesinin yazarıdır. "Sovyet Temasının Kaynakları" adlı makale 1947 yılında Dış İlişkilerde yayınlandı. X rumuzuyla yazan kişi Kennan'dı. 1946'da Moskova'da Büyükelçi Averell Harriman'ın vekiliydi. Makale daha sonradan Soğuk Savaş olarak bilinen Sovyetlerin Kontrol Edilmesi Doktrini'ni başlattı.

4. BÖLÜM

BİR GİZLİ ULUSAL GÜVENLİK NOTU

*"Petrolü kontrol edersen ulusları
kontrol edersin, yiyeceği kontrol
edersen insanları kontrol edersin."*

Henry Kissinger

Nüfus Artışı ve Ulusal Güvenlik

Nisan 1974'te dünya çapında bir kıtlık varken ve ABD'nin tarımda dönüşüm politikaları tam gaz gidiyorken Nixon'ın hem güvenlik danışmanı, hem de Dışişleri Bakanı olan Kissinger kabine üyelerinin (Savunma Bakanı, Tarım Bakanı ve Kissinger'ın kendi vekili de dâhil) ve CIA direktörünün seçimi konusunda gizli bir not gönderdi.

"Dünya çapında nüfus artışı, ABD'nin güvenliği ve deniz aşırı menfaatlerimiz" başlıklı bu notta nüfus kontrolü, stratejik hammadde ve gıda politikasından bahsediliyordu. Bu gizli proje Nixon tarafından John Rockefeller'ın tavsiyesiyle başlatılmış, NSSM 200 olarak adlandırılmıştı.¹

Halk tarafından bilinmesi durumunda bomba etkisi yaratacağı düşünülerek 15 yıl boyunca gizli tutulmuş, Katolik kilisesinin baskılarıyla 1989'da açığa çıkarılmıştı.

Nixon'ın Watergate skandalı sonrası istifasıyla beraber yerine geçen halefi Gerald Ford, icra emrini imzalatarak NSSM 200'ü resmi ABD politikası haline getirdi.

ABD'nin politikalarını belirleme kararı 1974'te Bükreş'teki Birleşmiş Milletler Nüfus Konferansı'nda ABD'nin durumunun kabul edilmemesinden sonra alınmıştı. ABD'nin durumu da daha çok Rockefellerlar tarafından belirlenmekteydi. Plânın ana konusu nüfusun azaltılması politikalarıydı. Bu acımasız politika karşı Katolik kilisesi, Romanya hariç tüm komünist ülkeler, Latin Amerika ve Asya ulusları tepki gösterdiler. Bu durumda ABD bu projeyi gizli yürütmeliydi. Tabii ki, projenin başında Kissinger bulunmaktaydı. Bu iç yazışmanın orjinalinde Kissinger şöyle belirtmişti:

Dünyada nüfus artışı, ABD'nin güvenliği ve deniz aşırı menfaatlerimiz konusunda bir çalışma yapılmalı. Bu çalışma en azından 2000 yılına kadar sürdürülmeli ve nüfus artışına ilişkin alternatif, mantıklı öngörüler kullanılmalı. Her proje açısından çalışma şunları ele almalıdır;

- Fakir ülkelerin gösterdikleri gelişmeler,
 - ABD mallarına -özellikle yiyecek- duyulan ihtiyaç ve hammaddelerde rekabet ortamının kontrolü,
 - Nüfus artışının getirdiği zorluklar ve uluslararası istikrarsızlık
- Bu çalışma nüfus artışının ekolojik ve sosyolojik değil uluslararası politika ve ekonomik açılardan incelenmelidir. Çalışma daha sonra özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki nüfus artışı ile ilgili ABD'ye bilhassa aşağıdaki sorulara odaklanarak bazı faaliyetler öneriyordu.*
- Nüfus sorunuyla ilgili yeni öncelikler alınması durumunda ne yapılabilir?
 - Teknolojik yenilikler ya da gelişmeler nüfus artışını veya etkilerini azaltabilir mi?²

Aralık 1974'te Kissinger nüfus kontrolüyle ilgili evraklarını tamamladı ve sonuç olarak aşağıdaki bilgileri raporladı:

En ciddi sonuç, dünyanın belli bölgelerinde özellikle fakir ülkelerde büyük kıtlıkların yaşanmasıdır. Dünya, iyi sulanan ve gübrelenen toprakların hâlihazırda kullanımında olduğu bir durumda yiyeceğini her yıl %2,5 arttırmalıdır. Bu nedenle gıda üretimine yapılacak olan katkılar yüksek hasattan gelmelidir. Nüfusu hızlı büyüyen ülkeler sürekli arttan ithalat girdilerini karşılayamazlar ancak gıda üretimini iki nesil içinde %2 yada %4 arttırmaları mümkündür. Yoğun tarım faaliyetleri için sermaye ve döviz gereksinimi fazladır. Enerji maliyetlerindeki artış, gübre azlığı ve fiyat artışları yoğun tarım faaliyetlerini daha da zorlaştırır. Geleneksel tarımı dönüştürmedeki kurumsal, teknik ve ekonomik problemlerin de üstesinden gelinmesi zordur.³

Aralık 1974'te dünya petrol fiyatlarının %400 artacağı ve gelecek altı ay boyunca dünya ekonomisini etkileyecek derin bir petrol krizinin eşiğindeydi. Kissinger perde arkasından bu krizi ABD gıda stratejilerine uygun şekilde hile ile yönlendirmiş, krizi ABD'nin lehine çevirmek için önemli bir rol üstlenmişti.

Kissinger NSSM raporunda fakir ülkeleri kastederek En az Gelişen Ülkeler için (LDCs) şöyle demiştir:

Dünya giderek gelişmekte olan ülkelerin mineral stoklarına bağımlı hale geliyor. Eğer hızlı nüfus artışı iktisadi ve toplumsal gelişmelerini engellerse bunun sonucunda ortaya çıkacak istikrarsızlık bu kaynakların düzenli ve rahat akışı için koşulları ortadan kaldırabilir. Eğer sosyal ve ekonomik gelişmelerini tamamlayamazlarsa bu hızlı nüfus artışı kaynakların sonunu getirebilir.

Az gelişmiş ülkelerin en fakir olanları (LDCs) nüfus artışıyla ilgili ciddi problemlerle karşılaşabilirler. Enerji ve hammadde için ödeme yapmakta zorlanacaklardır. Tarımları için hayati önem taşıyan gübreyi alamayacak duruma

gelebilirler. Petrol ve diğer hammaddelerin ithali için yapacakları harcamalar ölümcül sorunlar doğuracak ve bu da ABD'yi hem mal alımı için gerekecek daha büyük finansal destek hem de daha yüksek fiyat ve daha iyi ticari şartların oluşması açısından etkileyecektir.

Ekonomik gelişme ve nüfus artışı

Hızlı nüfus artışı, ekonomik gelişmeye ağır bir engel oluşturur. Kişi başına düşen geliri düşürür. Bunun yanı sıra sosyal hayatın gelişmesini ve yaşam kalitesinin artmasını engeller.⁴

Vaşington'ın plânı çok açıktı. ABD nüfus kontrolü ve azaltımı projelerinde en önde olmalıydı. Yapacağı yardımların ön şartı da doğumların azalması olacaktı. Birleşmiş Milletler, IMF ve Dünya Bankası üzerinden dolaylı olarak bu plân devreye girecekti,.

Amerikan politikası açıkça bu değersiz ırkların yoluna çıkmasından endişe duyuyordu ve bunlardan kurtulması gerektiğini belirtiyordu. Bu ifade NSSM 200'de geçen süslü bürokratik ifadenin gerçek yüzüydü.

NSSM 200 nüfus kontrolü hakkında açıkça şunları ifade ediyordu:

*ABD stratejisi doğurganlığı kontrol amaçlı her türlü genel faaliyetin destekleyicisi olmalıdır. Örneğin daha etkili, basit doğum kontrol yöntemleri ve biyomedikal, araştırmaların desteklenmesi tüm ülkelerin yararına olacaktır. Demografik değişikliklerin ölçülme yöntemlerindeki gelişmeler bazı az gelişmiş ülkelerdeki son nüfus artış oranlarını belirlemeye ve nüfus/ aile plânlama faaliyetlerinin zaman içindeki etkilerini tespit etmeye yardımcı olacaktır.*⁵

Kissinger daha etkili, basit doğum kontrol yöntemleri ve biyomedikal, araştırmaların desteklenmesi demekle neyin kastedildiğini çok iyi biliyordu. Rockefeller ailesiyle çok yakın

temas içindeydi ve biyomedikal araştırmaların desteklenmesi, yeni bir doğum kontrol yöntemi olacaktı. Auschwitz'de biyomedikal araştırmaların kullanım araçlarının ortaya çıkmasıyla bu terim kötü bir nam saldı. İkinci Dünya Savaşı'ndan önce bu terim soy arıtımı çalışmaları olarak biliniyordu. Savaşın sonra ise destek verenler tarafından daha üstü kapalı olarak "*nüfus kontrolü*" terimi ile adlandırıldı. İşin özü değişmemiştir: Değersiz ırklar, üstün ırkın korunması amacıyla kontrol altına alınacaktı.

Cargill için Yiyecek

NSSM 200, Pearce ve Cargill'in de güçlü şirket tarımcılığı lobisini sıkıntıya düşürmüştü. "Barış için gıda ve nüfus" adlı bölümde Kissinger, "Dünya da nüfus artışının ekonomik ve politik etkileri temel olarak yiyecekle alâkalıdır. Bu temel ihtiyaç alanında kıtlık olduğunda nüfus, ulusal kaynaklar, çevre, üretkenlik, siyasi ve ekonomik istikrar arasındaki sorunlar birleşerek ortaya çıkar demektedir." Kissinger şöyle devam eder: "Asıl zorluk gelişmiş ülkelerdeki gıda üretimini artırmak ve sistemi liberalleştirerek tahılın üretici ülkelerden tüketici ülkelere ticari olarak satışını sağlamaktır."⁶

Aslında Kissinger Rockefeller Vakfı'nın Yeşil Devrimini yayarken ulusal gümrük korumalarının da kaldırılmasını öngörüyordu. Amaç, anahtar konumundaki gelişmekte olan ülke pazarlarını ABD'nin ithal tarım ürünlerine açmaktır. Kissinger özellikle Yeşil Devrimin özünü oluşturan şunları önerdi: Gıda üretimi için gerekli girdi üretimini, yani gübre, su ve yüksek verimli tohum stoklarının, vs, artırılması veya yaygınlaştırılması ile endüstriyel tarım için teşviklerin artırılması. Gerekli gübre ve özel yüksek verimli tohumları da tabi ki ABD şirketleri sağlayacaktı. 1960'larda Yeşil Devrimin yapmak istediği buydu. "NSSM 200" raporunda "tarım ürünleri için etkin üreticilerin maksimum üretimine izin verecek ölçüde korumasız yeni uluslararası ticari düzenlemelere ihtiyaç vardır" deniyordu. Bu tam da ABD'de yeni oluşan ulusal stratejik dev

tarım şirketleri olan Cargill, ADM, Continental Grain ve Bunge'in istekleriydi.

NSSM 200 Kissinger'in "*silah olarak gıda*" siyasetinin yeni kılıfla sunulmuş hali idi.

Gıda herhangi bir nüfus stratejisinde önemli bir konudur. Ciddi kıtlık durumlarında kullanılmak üzere yeterli derecede gıda stokları oluşturulmalıdır ve az gelişmiş ülkelerde nüfus ve gelirdeki artış nedeniyle artan talebi karşılamak için gıda üretimi çabaları desteklenmelidir. ABD tarım üretim hedefleri az gelişmiş ve gelişmiş ülkelerin normal ithalat gereksinimlerini ve az gelişmiş ülkelerin büyük bölümlerinde arada bir meydana gelen hasat başarısızlıklarını da göz önüne almalıdır. Gelişmiş gıda güvenliğinin olmadığı durumlarda olası sorunlara yol açabilecek baskılar oluşacak ve "emniyet" amaçlı büyük ailelerin oluşturulması, nüfus kontrol çabalarını boşa çıkaracaktır.

....

Nüfusta istikrar amaçlı gelişimin en üst düzeye getirilmesi için hızla büyüyen gelişmekte olan ülkelere öncelik verilecektir. Bu ülkelere artan nüfus ve gelişme potansiyeli istikrarsızlık, asayişsizlik ve uluslararası çatışmalara neden olabilir. Bu ülkeler şunlardır: Bangladeş, Pakistan, Nijirya, Meksika, Endonezya, Brezilya, Filipinler, Tayland, Mısır, Türkiye, Etyopya ve Kolombiya. Bu öncelikli ülkelerin bazıları aile plânlamasına hiç ilgi göstermezken diğerleri aile plânlama programlarını aktif olarak desteklemekte ve daha fazla teknik ve mali desteğe de sıcak bakmaktadırlar. Bu ülkelere kaynak dağıtımı ve / veya diğer hibeci ve örgütlerin ve faaliyetlerini cesaretlendirmede liderlik desteği vermek açısından AID nüfus programında en üst düzey öncelik tanınmalıdır.⁷

Şanssız 13...

Dünyadaki 13 gelişmekte olan ülke Hindistan, Nijerya, Meksika, Endonezya, Brezilya, Türkiye ve Kolombiya da dâhil kaynak zenginliği açısından aslında zengin ülkelerdir. Fakat gelecek 30 sene boyunca da politik olarak en istikrarsız ülkeler olacaklardır. NSSM politikasına göre bu ülkelerdeki nüfus hızla azaltılırsa ancak ABD o ülkelerin hammaddelerini rahatlıkla sömürebilirdi.

Doğal olarak Kissinger biliyordu ki bu kaynak zengini ülkelerde nüfusun azaltılması konusunda bir çalışma başlatması halinde emperyalist ve hatta soykırımcı olarak suçlanacaktı. O da NSSM'in bu amaçlarını saklayabilmek için hilekâr bir propaganda kampanyasına başladı:

ABD emperyalizm suçlamalarını en aza indirmek için nüfus faaliyetlerini desteklemesinin ardında şu kaygılarının yattığını sürekli vurgulayacaktır.

a- Çiftlerin çocuk sayısını belirleme ve bununla ilgili bilgi eğitim ve yöntemlere ulaşma hakları vardır.

b- Hızlı nüfus artışının olduğu fakir ülkelerde fakirliğin nedeni nüfus artışıdır ve fakirliğe katkıda bulunur. Bu nedenle nüfus plânlaması faaliyetlerinin asıl amacı fakir ülkelerdeki toplumsal iktisadi ilerlemedir.

ABD uygun bir yöntemle dünya nüfusunu kontrol etmenin hem gelişen hem de gelişmekte olan ülkelere ortak fayda sağlayacağı mesajını vermelidir.⁸

Küresel ölçekte nüfus kontrolünün yeni adı "*seçim özgürlüğü*" ve "*sürdürülebilir kalkınma*" olmuştu. George Orwell bundan iyisini yapamazdı. Bu lisan John RockefellerIII'ün Başkan Nixon'a daha önce gönderdiği bir rapordan seçilmişti.

NSSM'e göre, gelişen ülkelerin ihtiyaç duyduğu tahıl ithalat hacmi önemli ölçüde artacaktı. Bu iddia edilen sorunun çözümü için tüm dünyada tahıl ticareti için ticaret serbestliği

yada "serbest piyasa" çağrısında bulundu. Bu durum misal yasalarının 1846'da feshinden sonra dünya pazarlarına egemen olan İngiltere'nin talep ettiğine çok benziyordu.

Nüfus bombası gibi Gıda Krizi de 70'lerde üretilmiş bir hileydi. Gelişen ekonomilerin o dönemde uğradığı ani petrol şoku buna yardım etmişti. Geniş topraklarda nüfusun "fazla olduğu" ülkelerde isyan ve cinayet görüntüleri ABD televizyonlarında peşi sıra gösterilmeye başlandı. Ama değişen tarım sektöründeki asıl "sorun" şirket tarımcılığına yeterli fırsatların sağlanmamış olmasıydı. Cargill ve diğer büyükler Kissinger'in kapısındaydı.

NSSM 200 raporu ayrıca hammadde ve maden filizlerinin konum olarak gelişen ülkelerinin elinde bulunduğunu ve sanayileşmiş ülkelerin bu madenlere bağımlılığının arttığını belirtti. Madenlerle ilgili asıl sorun bu madenlerin fizisel olarak yeterli olup olmamaları değil. Asıl sorun bu madenlere ulaşmada sosyopolitik engeller, arama ve çıkarma faaliyetleri ile ilgili şartlar ile madenlerden gelecek faydanın üretici, tüketici ve madeni bulunduran ülke hükümetleri arasındaki paylaşımıdır. ABD'nin bu hammaddelere ulaşması için gerekirse zorla nüfus kontrol uygulamaları ve diğer ölçüler devreye sokulacaktı.

Belgeye göre En Az Gelişen Ülkelerde (LDC) uzun vadede hem nüfus azaltılacak, hem de tarımsal üretimleri arttırılacaktı.

Nüfusun 2000 yılına kadar 500 milyona düşürülmesi plânlanırken Kissinger her yıl nüfus problemi yüzünden 10 milyon kişinin öldüğünü iddia ediyordu. Kısacası ölüm oranını iki katına çıkararak gıda yetersizliğine dayalı ölümleri ortadan kaldıracığını iddia ediyordu. Halka bu yeni politikanın olumlu olduğu inandırılacaktı- en azından kamuoyuna açıklanan politikanın. Halbuki bu politika 1948 BM sözleşmesine göre tam anlamıyla bir "soykırımdır."

Kissinger ABD politikasını yürüten elitin öngördüğü zorlayıcı tedbirleri ileri sürmeye devam etti. Açıkça, gıda yardımının ulusal gücün bir aracı olduğunu söyledi. Yalın bir

yorumla, ABD yardımının "Nüfusunu kontrol etmeyen ve edemeyenler" arasında pay edilmesini önerdi. Bu belgenin "çok gizli" olarak saklanması'nın sebebi de buydu: *Kısırlaştır ya da açlıktan öl.*

NSSM birçok açıdan dikkat çekiciydi. Yabancı gelişen ülkelerde nüfus azaltımı ABD ulusal güvenliği için ilk defa hem gizli, hem de öncelikli sıradaydı. Aile plânlaması adı altında doğurganlık kontrol altında tutuluyor, nüfus kontrolü stratejik madenlere ulaşabilme ile bağdaştırılıyordu.

NSSM'in en belirgin yanı bazı çok güçlü Amerikan ailelerini ortak bir noktada birleştiriyor olmasıydı.

Kissinger iktidardaydı ama başkan tarafından değil, Rockefellerlar tarafından o mevkiye atanmıştı. 1955'te Nelson Rockefeller onu Dış İlişkiler Konseyi'nde çalışma direktörü olarak işe almış, bundan bir yıl sonra Rockefeller Kardeşler Vakfı'nın Özel Çalışma Projeleri Direktörü olmuştu. Sonra da Rockefellerların bir çalışanı olan Nancy Maginnes ile evlenerek bağlantılarını iyice kuvvetlendirmişti.

Kasım 1975'te Nixon'ın gizemli Watergate ilişkisi ortaya çıktığında bazıları bunun Kissinger ve Alexander Haig ile beraber çalışan Nelson Rockefeller'ın siyasi hırslarının bir entrikası olabileceğinden şüphelendi. Nixon'ın halefi Gerald Ford, Nelson Rockefeller'ı yardımcısı olarak atadı. Rockefeller artık hayalini kurduğu ABD Başkanlığı'nın bir kalp atışı uzağındaydı. Nelson'ın eski dostu Kissinger da Dışişleri Bakanıydı.

Kasım 1975'te Başkan Ford, Kissinger'ın NSSM 200 plânını ABD'nin resmi dış politikası olduğunu beyan etti. Sonraları Kissinger'ın yerine ulusal güvenlik danışmanı olarak iş ortağı da olan Brent Scowcroft atandı. Scowcroft Kissinger'ın NSSM 200 taslağını vazife şinas bir şekilde imzalaması için yeni başkana götürüyordu. Kissinger Dışişleri Bakanı, Nelson Rockefeller Başkan Yardımcılığına devam etti. ABD artık nüfus azaltımı işine giriyordu ve gıda bu işte büyük rol oynayacaktı.

NSSM 200'de Brezilya Modeli

Kissinger'ın gizli plânı ivedilikle yürürlüğe kondu. Nüfus azaltımında öncelikli 13 ülkede önümüzdeki 30 yıl boyunca ağır değişiklikler yaşanacaktı. Çoğu ülke neler döndüğünden haberdar bile değildi.

Brezilya NSSM'in en açık belgelenmiş örneklerinden biriydi. 80'lerin sonunda başlayarak neredeyse 14 yıl içinde NSSM 200 uygulanmaya konulmuştu. Brezilya Sağlık Bakanlığı, kadınlarda başlayan kısırlık sorunlarıyla ilgili geniş çaplı bir soruşturma başlattı. Bu soruşturma her politik partiden 165 milletvekilinin oyuyla, 1991'de Journal De Brasilia, Hovo do Povo ve Jornal do Brazil gibi büyük gazetelerde çıkan Amerikan nüfus kontrol hedeflerinin yazılmasından sonra yapıldı.⁹

Brezilya hükümeti 14 ile 55 yaş arası kadınlarda %44 oranında kısırlık görüldüğünün ortaya çıkmasıyla sarsılmıştı. Nispeten yaşlı kadınların, programın başladığı 70'lerden itibaren kısırlaştırıldığı ortaya çıkmıştı. Bu süreç, bazıları Brezilyalı, pek çok organizasyon ve ajans tarafından yürütülüyordu. Tamamı ABD Uluslararası Gelişim Ajansı'nın (USAID) himayesi altındaydı.¹⁰

1989 yılında ekonomik kalkınma ve yoksulluğun azaltılması konusunda çalışmalara başlayan Brezilya hükümeti USAID'i artık bu programın gereksiz ve bunaltıcı bir hale geldiği gerekçesiyle protesto etti. Bazı raporlara göre bu program dâhilinde Afrika kökenli siyah kadınların %90'ı kısırlaşmıştı. Siyah nüfusun Nijerya'dan sonra en çok olduğu ülke 154 milyonla Brezilya'ydı. Buradaki siyah ırkın kökeninin Afrika'ya dayandığına inanılmaktaydı.¹¹

Kissinger'ın NSSM raporunda Brezilya'nın önemi çok fazlaydı. Brezilya tüm Güney Amerika'ya nüfus bakımından baskın geliyordu ve 2000 yılında nüfusunun ABD nüfusuyla eşit seviyeye geleceği hesaplanıyordu. Bu büyüme gelecek 25 yılın Latin Amerikası'nda önemli bir güç statüsü olabilirdi.¹²

NSSM 200 projesini yürüten Kissinger, Scowcroft ve Vaşington'ın çeşitli hizmetkârları dışında çok etkili güç

odakları bulunmaktaydı. Bunların başında da elbette Rockefeller ailesi gelmekteydi. Nüfus projesinde en etkili isim ise Standart Oil'in kurucusunun torunu John D. Rockefeller III olmuştu.

John D. Rockefeller III, Nixon tarafından 1969 yılında Nüfus Artışı ve Amerika'nın Geleceği Komisyonu'nun başına getirilmişti. Bu komisyonun hazırladığı raporlar Kissinger'in NSSM projesine zemin hazırlamıştı. 1972'de Kissinger'in gizli projeyi başlatmasından önce Rockefeller bu raporu başkana sundu. Seçim senesinde Nixon bu raporun önemini azaltarak basından biraz ilgi toplamayı başardı. Bununla birlikte politik tavsiyeleri daha öncelikliydi. Rockefeller sözde ABD nüfus patlamasına karşı güçlü öneriler getiriyordu.¹³

Bu tavsiyelere göre okullarda cinsel eğitim verilecek, gençler bilinçlendirilecekti. Böylece halkın takdiri de kazanılmış olacaktı. Ayrıca kürtaj serbestisi ve gönüllü kısırlaştırma için kolaylıklar sağlanacaktı. Ancak bu teklife kilise ve benzer guruplar tarafında şiddetle tepki gösterildi.

Sonrasında gerçekleşenler yalnızca John D. Rockefeller'ın nüfus takıntısının altında yatan bakış açısıyla anlaşılabilirdi. Kissinger'in Ulusal Güvenlik Konseyi'nde yazdığı NSSM notları onlarca yıllık insan üreme çalışmalarının bir varsayımını ifade ediyordu ki 3.Reich (Hitler) dönemine kadar bu "*soy arıtımı*" olarak biliniyordu.

NOTLAR:

1. Henry Kissinger, Ulusal Güvenlik Memorandum 200, 24 Nisan, 1974:Dünya çapında Nüfus Artışının ABD Güvenliği ve Okyanus Ötesi Çıkarları Açısından Önemi, Giriş Notu. Metnin tamamı Stephen Mumford'un The NSSM 200 Directive and The Study Requested, 1996, <http://www.population-security.org/11-CH3.html>.
2. a.e. Katolik Dünya Raportörü dergisine göre, "Geçen yirmi yılda ABD'nin dünya nüfusunun geri kalanına olan yaklaşımını anlamak için anahtar niteliğindeki belge...1980'de gizli idi ve 1990'a kadar gelmedi. 10 Aralık 1974 tarihli Ulusal Güvenlik Konseyi NSC) araştırması. "NSSM 200: Dünya Çapında Nüfus Artışının ABD Güvenliği ve Okyanus Ötesi Çıkarları Açısından Önemi" Bu belge az gelişmiş ülkelerde nüfus artışı ABD'nin

stratejik çıkarlarına aykırı görmekle kalmıyor, Üçüncü Dünya Ülkelerindeki siyasi istikrarsızlığın da kaynağı olarak görüyor.

3. a.g.e., "Dünya Gıda Tedariğinin Yeterliliği", Executive Summary, 6.paragraf.

4. a.g.e.,Executive Summary, 9-10.paragraf.

5. a.g.e. II.Bölüm: Siyasi Öneriler, II.Doğurganlığın Azalması için Koşulların Yaratılması §3.Mode and Content of U.S. Population Assistance.

6. a.g.e.,II.Bölüm. Siyaset Önergeleri: C. Barış için Gıda ve Nüfus, Tartışma

7. a.g.e.,II.Bölüm: Siyaset Önergeleri, GirişA. ABD Küresel Nüfus Stratejisi, ABD'de ve Çoklu Nüfus Desteğinde anahtar ülke öncelikleri.

8. a.g.e., II.Bölüm: Siyaset Önergeleri, I.Giriş ABD Küresel Nüfus Stratejisi, F. Küresel Çapta Siyasi ve Yaygın Nüfus İstikrarı ve Bunun İnsan Hayatının Kalitesini Artırma ile İlgisi

9. Andre Caetano, Doğurganlık Geçisi ve Kuzey Doğu Brezilya'da Dişilerin Kısırlaştırılmasında Geçiş: Tıp ve Siyasetin Rolü, http://www.iissp.org-Brazil2001/s10-/S19_02_Caetona.pdf.p.19. Brezilya hükümetinin araştırmaları Baobab Yayınlarından çıkan, Brezilya ABD'nin Nüfusla ilgili Faaliyetleri Hakkında Araştırma Başlatıyor, Cilt. 1,no. 12, Washington D.C., <http://india.indymedia.org/en/2003/05/-4869.html>. aynı belgeye şu adresten de ulaşılabilir:<http://thepragmaticprogressive.blogspot.com/2003/05/thisarticleprinted-in-its-entirety.html>.

10. Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu Dünyadaki Gelişmekte Olan Ülkelerdeki Nüfus Projeleri, Baobab Yayınlarında atıfta bulunmaktadır, a.e.

11. Baobab Yayınları, a.e.

12. Henry Kissinger, a.e. "Birinci Bölüm: Analitik Bölüm", Birinci Bölüm Dünya Demografi Temayülllerinde Öne Çıkanlar: Latin Amerika.

13. John D.Rockefeller III, Nüfus Artışı ve Amerika'nın Geleceği Hakkında Komisyon Raporu, Vaşington, D.C. 27 Mart 1972.

5. BÖLÜM

ÖLÜM KARDEŞLİĞİ

İnsan Denekler

Kissinger ve Scowcroft'un nüfus azaltımını ABD'nin resmi dış politikası haline dönüştürmelerinden yıllar önce, Rockefeller kardeşler, özellikle John D. Rockefeller III ya da kısaca JDR III, insan denekler üzerinde çalışmaktaydı.

1950'de kardeşi Nelson, sendikasız Porto Rikoluları yine kendi şirketlerinden biri olan Eastern Airlines ile New York'a getiriyordu. Ayrıca 1947'den itibaren "Bootstrap Operasyonu" adı altında her türlü düzenlemeye, sağlık ve güvenlik uygulamalarına aykırı olarak göçmen işçiler bulup onları kaçak çalıştırıyordu. Böylece ucuz işgücü sağlayıp, daha az vergi ödüyordu. O zamanlar Nelson Rockefeller, Sağlık, Eğitim ve Refah Bakanlığı'nda, Eisenhower iktidarının etkili, gölge isimlerinden biriydi.¹

Nelson'un Bootstrap operasyonunda tüm işler aile, aileye yakın dostlar ve David Rockefeller tarafından paylaşılmıştı. Bu elit sınıf David Rockefeller'ın Chase Bank'ı aracılığıyla o dönemin en kârlı işlerinden biri olan çok kötü çalışma şartlarında Porto Rikolu göçmen işçiler sayesinde çok büyük kârlar elde ettiler. (International Basic Economy Corporation - IBEC)²

Nelson Porto Rikolular üzerinden ticareti cesaretlendirmeye çalışırken kardeşi John, fakir Porto Rikoluları kısırlaştırmak üzere insan deneyleri yapmaktaydı. Porto Riko, ABD

diplomasi karmaşasında özerkliğini kaybetmiş şanssız bir adaydı. Vaşington tarafından kontrol edilen ideal bir deney istasyonu, adı konmamış bir ABD kolonisiydi. Yeni kurulan nüfus konseyi aracılığıyla JDR III, sonradan devlet politikasına dönüşecek olan ilk deneylerini başlattı.³

1950'lerde JDR III, nüfus kontrolüne yönelik çalışmalar için Porto Riko'yu büyük bir laboratuara çevirmişti. Halk Sağlığı Bölümü'nün yaptığı araştırmalara göre 1965 yılı itibariyle doğum yapma yaşındaki kadınların %35'i kısırlaştırılmıştı.⁴ Rockefeller Nüfus Konseyi, Nelson Rockefeller'ın görev yaptığı Sağlık, Eğitim ve Refah Bakanlığı'yla birlikte bir kısırlaştırma paketi hazırladı. Kullandıkları ana sav evlilik dışı doğumları engellemek ve böylece kadın sağlığını ve aile ekonomisini koruyabilmektir.

Fakir Porto Rikolular ABD tarafından kurulan doğum evlerinde doğum yapmaya teşvik ediliyor, iki çocuğu olan kadınların burada istekleri dışında kendilerinden izinsiz tüpleri bağlanmak suretiyle kısırlaştırılıyorlardı. 1965'te Porto Riko bu alanda dünya lideriydi. Hindistan da az bir farkla Porto Riko'yu takip ediyordu. Rockefeller ailesi herhangi bir hükümet engellemesi olmadan rahatça bu işleri yapıyordu.⁵

"Atom Silahlarının Kontrolünden Sonra Sadece İkinci..."

JDR III'in sürdürdüğü bu kısırlaştırma programı aile için hiçte radikal değildi. Aile Porto Riko'yu adeta bir laboratuvar alanı olarak görüyordu. 1931'de adı sonradan Rockefeller Üniversitesi olacak olan Sağlık Araştırmaları Enstitüsü, Dr. Cornelius Rhoads'u adaya kanser araştırmaları için göndermişti.

Rhoads sıradan bir bilim adamı değildi. Sonraları ortaya çıktı ki, Rhoads 8 hastasına ne olacağını görmek için kasıtlı olarak kanserli hücreler yerleştirmişti ve sekizi de ölmüştü. Rhoads göre "Porto Rikolular dünyanın en pis, en tembel, en soysuz insanlarıdır. Adanın ihtiyacı olan bir sağlık çalışması değil, büyük bir gelgit dalgası ya da nüfusunun tamamen yok edilmesidir. Ben elimden geleni 8 kişiyi öldürerek yaptım."⁶

demıştır. Başlangıçta bir meslektaşına yazmış olduğu bu gizli notlar, 1932'de Time dergisinde çıktı ve Porto Riko Nasyonalist Parti lideri Pedro Albizu Campos bu notları ele geçirerek yayınladı.⁷

Cinayetle yargılanmak yerine Rhoads Maryland, Utah ve Panama'da ABD ordusu için sonradan adı Atom Enerjisi Komisyonu olacak olan Biyolojik Savaş Araştırmalarına atandı. Burada mahkûmlara, hastalara ve ABD askerlerine gizlice radyasyon deneyleri yapılmaktaydı.⁸

1961'de politikaları NSSM ile kutsallaştırılmadan 10 yıl kadar önce, JDR III Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Organizasyonu'nda 2. McDougall Konferansını verdi. Dinleyicilere; "Bana göre, nüfus kontrolü, günümüzde atom silahlarının kontrolünden sonra ikinci en büyük önceliğimizdir. Doğruyu söylemek gerekirse, hızlı artan nüfusların yarattığı sorunlar matematiksel soğuk bir çaresizliktir. Korkunç gerçek, nüfus artışı yüzünden insan ihtiyaçlarının artması ve insanların bu ihtiyaçlarını karşılayamamasıdır."⁹

Rockefeller'ın Soy Arıtımını Desteklemesi

JDR III, Frederick Osborn, Henry Fairchild, Alan Gregg gibi soy arıtım ve ırk bilim teorisyenleri arasında büyümüştü. O ve sınıfındakiler için kimin hayatta kalıp kimin öleceğine, kimin nasıl yaşayacağına karar vermek doğal bir şeydi. Onlar insanları en iyi soyu elde edebilecekleri bir koyun sürüsü olarak görüyorlardı. Jameson Taylor'ın da belirttiği gibi aile yaşantısının mantığı arz-talep dengesine dayanıyordu.

Rockefeller için bir koyunun bakımı, arz-talep eşitliği sağlandığı anda bitmiş oluyordu. Eğer arz yiyecek, su, yer vb. talebi karşılamıyorsa ya arz artmalı ya da talep azaltılmalıdır. Rockefeller Vakfı da bu teoriyi kullanarak büyük etki yarattılar. Arz kıtlığı sorunu gelişmiş tıbbi uygulamalarla ve mahsul artışıyla, talep sorunu da doğum kontrol ve kürtajla sağlanabilirdi.¹⁰

Zengin aileler ve etkili üniversitelerin emrinde ABD'deki lider siyasi çevrelerin bilinçli olarak bazı grupları toplu halde gizlice kısırlaştırması kabul edilemez birşeydi.

Çok az sayıda insan Rockefeller, Harriman, Banker Morgan Jr., Mary Duke Biddle, John Harvey Kellogg, Cleveland Dodge, Proctor & Gamble'in sahibi Clarence Gamble'in Amerikan Soy Arıtımı Derneğine mali desteğini verdiğini biliyordu. Ayrıca bu isimler 1.Dünya Savaşı zamanından beri çeşitli nüfus kontrol deneylerine de destek olmaktaydı. Derneğin İngiltere'deki muadili İngiliz Soy Arıtım Derneği bünyesine Winston Churchill, ekonomist Maynard Keynes, Lord Arthur Balfour ve sonradan UNESCO'nun ilk başkanı olacak olan Julian Huxley dâhil olmuştu.

"İnsan Kanseriyle" Savaş

ABD hükümetinin 70'lerdeki nüfus ve buna bağlı yiyecek politikaları Rockefeller Vakfı, onlara bağlı Nüfus Konseyi ve Rockefeller Kardeşler Vakfı, Ford Vakfı ve Carnegie Vakfı benzeri kuruluşlar tarafından belirleniyordu. Gerçekte vakıfların bütün faaliyetleri hayırseverlik maskesiyle gizleniyordu. Bu vergiden muaf organizasyonların masrafları da Amerikan halkının refahından karşılanıyordu.

Alan Gregg Rockefeller Vakfı'nda 34 sene hizmet etmiş, tıp bölümünün başında bulunmuştu. Çalıştığı süre boyunca kendini gizlemiş, büyük bir nüfuz kullanmıştı. 1956'da emekli olduğunda vakfın başkan vekiliydi. İdeolojisi yıllar sonra bile vakfa hâkim olmuştu. Bu ideoloji Maltuzyan gaddarlığı ve ırkçıktı.

Gregg bir keresinde yazdığı bir bilimsel makalede; "İnsan vücudunda kanserin gelişmesiyle ekolojik ekonomide nüfusun artması arasında büyük bir paralellik vardır. Kanser büyümeye için gıda gerekir ama tedavi edildiği hiç görülmemiştir. Benzer durumlar yağmalanmış gezegenimizde daha önce de görülmüştür."¹¹

Aslında bu deyiş "İnsanlar kirlenme yaratır, kirlenmeyi önlemek için de insanları elemek gerekir." demenin bir başka yöntemi idi. Gregg Science dergisine verdiği demeçte devam eder; "Büyük şehirlerdeki derme çatma mahalleler ne kadar da ölü tümörleri andırmaktadır." "Hangisi asalet ve güzellik için daha iticidir? Kokuşmuş bir tümör mü, yoksa kenar mahalleler mi?"¹²

Rockefellerların Daha Karanlık Sırları

Rockefeller Vakfı'nın nüfus plânlaması politikalarındaki yeri elbette tesadüfî ya da kurumsal ödev icabı değildi. Daha sonraları ortaya çıkacak olan biyo-teknoloji ve bitki genetiği için bir anahtardı.

1913'te Standart Oil'in kurucusu John D. Rockefeller Sr.'a tüm malvarlığını vergiden muaf vakıflar aracılığıyla gizlemesi tavsiye edilmişti. O sene kongreden ilk federal vergi kanunu geçtiğinde ve Rockefeller ailesi ve Andrew Carnegie gibi diğer zengin Amerikalılar hak ederek kazandıkları için kanunsuz hırsızlık yapmakla addedilmelerine kızmışlardı. Carnegie: "Servet küçük miktarlarda halka dağıtılmaktansa ırkımız için daha büyük bir potansiyele dönüştürülebilir." demişti. Bir anlamda para, onu iyi kullanmayı bilen zenginlere aittir.¹³

Yeni kurulan Rockefeller Vakfı hedefini "Dünya üzerinde insanlığın yararına katkıda bulunmak" olarak belirlemişti. Neyin insanlık yararına olduğuna Rockefeller ailesinin karar vereceğini eklemeyi ihmal etmişlerdi.

En başından beri aile, sürüden zayıfları seçip çıkarmak veya sistematik olarak kalitesiz türleri elemeye odaklanmıştı. Ailenin ilk kabulü 1923'te Sosyal Bilimler Araştırma Konseyi'nde yapılacak olan doğum kontrol teknikleri çalışması olmuştu. 1936'da vakıf, başında Soy Arıtımı Derneği Başkanı Frank Notestein'in bulunan, Princeton Üniversitesi bünyesinde ilk nüfus araştırmaları ofisini kurdu.

Vakfın kuruluş felsefesi "belirtilerle değil gerekçelerle" ilgilenmekti. Dünya problemlerinden biri, ailenin de gördüğü

gibi açıkça insan türünün ısrarcı eğilimiydi. Dünya üzerinde ne kadar çok insan olursa, Rockefeller ve zengin arkadaşlarının "Tanrı tarafından verilmiş bir hak olarak" gördükleri gibi bu pastadan pay almak isteyenlerinde sayısı o kadar artacaktı.

1894'te ailenin petrol zenginliğinin ilk zamanlarında, JDR III'in babası John D. Junior, Brown Üniversitesine "*Sınırsız göçmenliğin ABD için yarattığı tehlikeler*" başlıklı bir makale yazdı. Bu makalede İtalya, İrlanda ve diğer Avrupa ülkelerinden gelen göçmenler için serseri, berduş, cahil, avare ve tembel ifadelerini kullanmış, "hayvandan biraz daha iyi" tanımını yapmıştı.¹⁴

"En iyi tür" – Soy Arıtımı ve "Sahip Irk"

Rockefeller Vakfı'nın yaptığı ilk hayır işi projesi New York Cold Spring Harbour'daki Soy arıtım Kayıt Ofisi ve Amerikan Soy arıtım Derneğini maddi olarak desteklemek olmuştur. Harriman ailesinden sonra Rockefeller en büyük bağışçı olmuştur.

Soy Arıtım sahte bir bilimdi. İsmi ilk kez İngiltere'de Charles Darwin'in kuzeni olan Francis Galton tarafından kullanılmış ve Darwin'in "*Türlerin Kökeni*" adlı kitabından alınmıştı. Darwin, onun kullanmış olduğu "Malthus'ın tüm bitki ve hayvanlar alemi için teori uygulamaları" dediği şeyi kabul etmişti. Malthus 1798'de "*Nüfus Prensipleri Üzerine bir Makale*" adlı yazısında yiyeceğin aritmetik, nüfusun geometrik olarak arttığını ve bununda fazla nüfusu ortadan kaldırmak için dönemsel kıtlık ve ölümlere yol açtığını vurgulamış ve bu kendi nüfus teorisini ölümünden kısa bir süre önce reddetmişti.

19. yüzyıl boyunca Kuzey Amerika ve Avrupa'da bilimsel ve teknolojik gelişmeler sayesinde, yaşam standartları ve yiyecek arzının artmasıyla nüfus artışında bir patlama yaşandı ve bu artış Malthus teorilerini geçersiz kıldı.

Rockefeller, Carnegie ve diğer bazı zenginler 1920'de "*Sosyal Darwinizm*" adını verdikleri, servetlerinin birikimini

haklı gösteren, üstün ırkın hayatta kalıp güçsüzün ölmesinin ilahi kanıtı olan Malthusyan fikre inanmışlardı.

Bununla bağlantılı olarak Rockefeller Vakfı'nın yapmış olduğu başka bir yardım da Margaret Sanger'in önceden Amerikan Doğum Kontrol Cemiyeti olarak bilinen Amerikan Plânlı Aile Federasyonu için olmuştu. Bu ırkçı kuruluş, akılcı aile plânlaması adı altında soy arıtım ve zorla kısırlaştırma çalışmalarına destek veriyordu. Sanger; "Doğum kontrol, soy arıtım eğitmeni için bir engeldir... uygun olan ve olmayanların doğum oranları günümüz medeniyeti için en büyük beladır.." demişti.¹⁵

Sanger kendisini hayır işlerine adanmış gibi gösterse de gerçekte kendini soy arıtımına, ırk üstünlüğüne adanmış biriydi. Ölene kadar da Rockefeller ailesinin çok yakınında bulundu. Düşük sınıflara her zaman karşı gelmiş, fiziksel ve akıl olarak kusurlu gerçekleşen doğumları nasıl sınırlayabileceğine kafayı takmıştı.¹⁶

Mali destekçileri tarafından da açıklandığı üzere "soy arıtımı" daha kaliteli bir insan ırkı yaratmaya çabalarken kalitesiz bireyleri elemeyi hedefliyordu. Sanger'in ifadesiyle: "Kitlesel olarak bakıldığında nitelik faktörü, nicelik faktörünün üzerindedir." Soy arıtım, Darwin'in kuzeni Galton tarafından da gelecek nesillerde hem zihinsel, hem de fiziksel daha kaliteli bir insan ırkı için yapılan çalışmalar olarak görülmekteydi.

Sanger, "*Medeniyet Ekseni*" adlı kitabında ailelerin hükümet izni almadan çocuk yapmamalarını, aile lisansı çıkarılması fikrini ortaya atmıştı. "İrk sağlığı için doğum kontrolü hakikaten en büyük ve gerçekçi programdır ve soy arıtım bilimine güç katmaktadır."¹⁷ Sanger bu gayretleriyle takdir toplamıştı. 1933'te Nazi bilim adamı Dr. Gerhard Wagner'in övgüsünü almış, ırkçı politikalarının Almanlar için bir model olmasını tavsiye etmişti.

Bilinenin aksine "*kuzeyli üstün ırk*" düşüncesi Nazilerin değil, Amerikalıların bir fantezisiydi. Kökleri 20.yüzyıl öncesi Amerikasına uzanmaktaydı.

Kaliforniya'daki prestijli Stanford Üniversitesi Başkanı David Starr Jordan, 1902'de yazdığı "Ulusların Kanı" adlı kitapta ırk ve kanla ilgili bir fikir ortaya sürdü. Ona göre fakirlik de yetenek gibi kanla bir sonraki nesle aktarılmaktaydı. Eğitimin bu aktarımda bir etkisi yoktu.¹⁸

İki sene sonra 1904'te Andrew Carnegie'nin başında bulunduğu Carnegie Enstitüsü, New York'un dışındaki zengin Long Island Adası'nda kuruldu. Cold Spring Harbour'daki Soy Arıtım Kayıt Ofisi'nde milyonlarca insanın kan kartları endeksi hazırlanmış, sıradan Amerikan vatandaşları gerektiğinde elenmek üzere sınıflandırılmıştı. Enstitünün bulunduğu arsa soy arıtımına gönülden destek veren E.H. Harriman tarafından bağışlanmıştı. Bu Amerikan elit tarzı bir soy arıttı. Eğer ideal olan tip uzun boylu, sarışın, beyaz tenli ve mavi gözlüyse, en iyi soyu elde edebilmek uğruna esmer tenli Asyalılar, Hispanikler, Hintliler ve diğer hasta ve sakatlar "kusurlu" addedilmeliydiler. Kan kartı projesinin amacı, kusurlu kanın ayrıştırılıp kısırlaştırılmasıydı.¹⁹

Çeşitli çalışmaların en büyük destekçisi Rockefellerlar olmuştu. Bu araştırmalara yüz binlerce dolar akıtıyorlardı.²⁰

1920'lerde Amerikan Soy Arıtımı Derneği'nin önde gelen üyelerinden biri, 1.Dünya Savaşı'nda zührevi hastalıklar uzmanı olarak orduya hizmet veren ve "*Uygulamalı Soy Arıtımı*" adlı kitabın yazarı Dr. Paul Bowman Popenoe'du. Popenoe kitabında: "Görünüşe göre ilk metot infazdır. Görünüşe göre ilk yöntem infazdır. Bir ırkın standartlarının korunması açısından infazın değeri küçük görülemez." demişti.²¹ "Aşırı soğuk gibi çevresel bir etki bir bakteri ya da bedensel bir kusur yoluyla bireyin yok edilmesi fikrini savunuyordu.

Popenoe, kitabında 5 milyon Amerikalının akıl hastanesinde er yada geç öleceğini, bir 5 milyonun daha normalden %70 daha az zekaya sahip olduğunu ve bu nedenle ırk için fayda değil, yük getirdiklerini söyledi.²² Kitap belli bir eliti hedef seçmişti. Bu, soy arıtım hareketine bir örnekti. Sistematik

olarak beyaz olmayanlar, zihinsel özürlüler ve fiziksel engellilerin elenmesini amaçlıyordu.

Bu radikal yaklaşım bazılarına çok ters gelmişti. Ama yüksek mahkemede Oliver Wendell Holmes'un kararıyla "zorla kısırlaştırma" Virginia eyaletinde anayasaya uygun bulunmuştu.²³ Yazılı kararında "Dünyanın iyiliği için bozuk soyları öldürmek için suç işlemelerini ya da embesillikleri yüzünden açlıktan ölmelerini beklemektense toplum, uygun olmayan soyların üremelerine engel olabilir. Üç nesil embesil yeter..." Holmes, çok etkili bir Yargıtay üyesi olmakla beraber sözünü sakınmayan bir ırkçıydı.²⁴ 1922'de Holmes, İngiliz İşçi Partisi'nin önemli isimlerinden biri olan iktisatçı Harold J. Laski'ye yazdığı mektupta "Söylemiş olduğum gibi şüphe yok ki bütün bir toplum bu insanların ölümüne dayanmaktadır. Birini öldürmezseniz bir şekilde diğerini öldürürsünüz - ya da doğumunu engellersiniz. Bu günümüzde yaşanan bir Malthus örneği değil midir?" dedi. Bu görüş Rockefeller Vakfı'nın soy arıtımı çabalarının sloganı olmuştur.²⁵

1927'de Yargıtay binlerce ABD vatandaşı için zorlayıcı kısırlaştırma- ya da bu insanlara alt-insan olarak zulmetme-operasyonu için düğmeye bastı. Illinois Lincoln'deki bir akıl hastanesindeki hastalar tüberkülozlu inek sütüyle beslenerek bağışıklık kazanacaklarına kanaat getirilmişti. Kaliforniya, soy arıtımı için model eyaletti. 1909'da burada çıkan yasayla tüm zeka özürlü ve geri zekalı hastalar danışman doktorlar tarafından gizlilik içinde kısırlaştırıldı. Kaliforniya'da toplam 9,782 kişi kısırlaştırıldı. Bunların içinde "kötü kızlar" olarak sınıflandırılan hayat kadınları da vardı.²⁶

Yıllar sonra Nuremberg mahkemelerinde Naziler, Holmes'un görüşlerini müdafaalarında kullandılar. Tabii ki savaş sonrasında bunlar bir fayda getirmedi. Rockefeller propaganda makinesi bunu örtbas etti. Savaşı kazananlar barış şartlarını ve savaş gerçeklerini kendileri belirledi.

“Gerçekleri sakınmadan söyleyebildiler..”

Rockefellerların ABD’de soy arıtım hevesi 1920’ler boyunca hiç durmadı. Almanların çalışmalarına da bu süre içinde sürekli bir para yardımında bulunuyorlardı. Paris’teki yüzlerce Alman araştırması için 1922’den 1926’ya kadar 410.000 dolarlık yardım yapılmıştı. 1926’da Berlin’deki Kaiser Wilhelm Psikiyatri Enstitüsü’nün kurulması için 250.000 dolar verilmişti. 2004’te bu paranın değeri 26 milyon dolardı. Alman araştırmalarını Rockefeller Vakfı idare ediyordu.²⁷

Kaiser Wilhelm Psikiyatri Enstitüsü’nün başında Amerikalı Edwin Black ve sonradan belgelenen Ernst Rüdin bulunmaktaydı. Rüdin, Hitler’in sistematik soy arıtım projesinin mimarıydı. 1932’de Rockefeller destekli Rüdin, Dünya Soy Arıtım Federasyonu’nun başkanı ilan edilmişti. Yük olarak gördükleri bu insanları öldürmeyi ya da kısırlaştırmayı açıkça savunuyorlardı. O günlerde vakıf tarafından Almanlara yapılan bu destek görünüşe göre gizliydi. 1929’daki Wall Street krizi ve Almanya’daki ekonomik bunalım döneminde vakıf, beyin araştırmaları için 317.000 dolarlık bir yardımda daha bulundu.²⁸

Rüdin bu projenin de başındaydı. Ayrıca vakıf tarafından desteklenen ABD’li Hermann Muller de bu projede çalışıyordu. 1930 yılında hazırlanan bir raporda Nazilerin bu hevesine 150-250 arasında kurban verilmişti.²⁹ Bu araştırmalarda Yahudiler, Çingeneler ve engelli insanlar kullanılmıştı. 1931’de Vakıf Rüdin’e kan, nöroloji ve akıl hastalıklarının bağlantılarını araştırması için 89.000 dolar daha bağışladı.³⁰

Rüdin ayrıca SS şefi Heinrich Himmler tarafından Nazi sterilizasyon kanununun hazırlanması için atandı ve Nazi soy arıtım programının da kurucusu oldu. 1933’te bu tasarı kanunlaştı ve ABD’de Hitler imzasıyla *Eugenics News* adlı dergide yayımlandı.³¹ Rüdin yaptığı “temizlik” çalışmaları için Hitler tarafından iki kez onurlandırıldı. Çıkartılan bu kanunla 400.000 ruh hastası ve özürlü çocuk kelimenin tam anlamıyla öldürüldü.³² Bu ırk temizliği projesinin en önemli destekçisi

Hitler'di. Rüdün bir keresinde "Otuz yıllık rüyamız Führer sayesinde gerçeğe dönüştü" ifadesini kullanmıştı.³³

Hitler kişisel olarak soy artımına büyük bir heves duyuyordu ve ABD'nin soy arıtımı çalışmalarını da "*Mein Kampf*" adlı kitabında yüceltiyordu: "Bugünkü durumda daha iyi bir göçmenlik kavramına doğru geçişin başlangıcı görülmektedir. Tabii ki bu Alman değil, Amerikan modelidir."³⁴ Birkaç yıl sonra Hitler, Amerikalı soy arıtmacı Madison Grant'ın 1916'da yazmış olduğu "*Büyük Irkın Geçişi*" (The passing of a Great Race) adlı kitabını övmüştü. Kitapta Grant ABD'nin sürekli sayısı artan, zayıf, bozuk ve akıl olarak sakat bireyler tarafından istila edildiğini belirtiyordu.³⁵ Hitler ABD'de kendi ruh eşini bulmuştu.

1940 itibariyle Almanya'da binlerce insan 20 yıl önce ABD'de Popenoe'nin savunduğu şekilde sistematik olarak gazla öldürülmüştü. Bu tarihte Rockefeller destekli Amerikan Soy Arıtım Derneği sekreteri Leon Whitney, "Biz burada fikrimizi beyan etmeye çekinirken Almanlar gerçekleri sakınmadan söyleyebildiler.." demişti.³⁶

Mayıs 1932'de Rockefeller Vakfı, bağışları Almanya'ya yönlendiren Paris'teki ofislerine bir telgraf yolladı; "Haziran toplantısının yönetim komitesi Kaiser Wilhelm Enstitüsü Antropoloji Bölümüne, ikizler ve zehirli maddelerin sonraki nesillere etkilerini araştırmak üzere üç yıl boyunca 9.000 dolar."³⁷

Bu, Hitler'in şansölye olmasından bir yıl önceydi. 1939 yılına kadar Üçüncü Reich (Hitler), Rockefeller tarafından destek görmüştü.³⁸

Berlin'deki Alman Soy Arıtım Enstitüsü'nün başında Otmar Freiher von Verschuer bulunmaktaydı. İkizler üzerinde yaptıkları çalışmalar ABD'nin kalıtım teorilerini ilerletmek için yıllardır savunduğu soy arıtım rüyasıydı. 1942'de Alman Nazi soy arıtım dergisi Der Erbatz'da von Verschuer "Yahudi sorununa tam çözüm" bulduğunu savundu.³⁹

1936'da, hâlâ Rockefeller desteğini alıyorken, von Verschuer Frankfurt'ta ırksal temizlik ve kalıtım enstitüsü kurmak üzere davet edildi. Bu enstitü türünün en büyüğüdü ve zorunlu tıbbi müfredattan sorumluydu.

Auschwitz'de Mayıs 1943'ten sonra insanlar üzerinde deneyler yapan Dr. Joseph Mengele, von Verschuer'in asistanıydı. Mengele yaptığı çalışmaların sonunda "ölüm meleği" adını aldığı von Verschuer bundan büyük keyif aldı. Artık "bilimsel" çalışmalarına kimse engel olamazdı.⁴⁰

Naziler 1939'da Polonya'yı işgal ettiklerinde Rockefeller Vakfı bağışlarını durdurdu. 15 yıldan fazla süre boyunca topladıkları mali destekle kurdukları birleşmişti. Vakfın tıp başkanı Alan Gregg yapılan bu yardımların her aşamasında rol almıştı. Bir başka çok önemli figür de 1936'da Vakfın Başkanı olan Raymond Fosdick'ti. Ayrıca 1924'de John Rockefeller Sr.'ı soy artımı konusunda ikna eden isim de oydu. Sanger'in doğum kontrol cemiyetine danışmanlık yapmaktaydı.

Kardeşi Harry Emerson Fosdick ile beraber Rockefeller ailesinde 1913'ten beri çeşitli projelerde çalışmışlardı. 1919 Paris Barış Konferansı'nda Amerika adına müzakerelerde bulunan gizli ekibin de bir üyesiydi. Versailles'dan sonra Fosdick, Rockefeller'ın şahsi avukatı olmuş, vakfı yıllarca yönetmişti.⁴¹

Savaşın sonunda von Verschuer Berlin'den kaçtı ve Nuremberg mahkemelerinden kurtuldu. 1946'da eski dostu ve meslektaşı Popenoe'yla mektuplaştılar. Eski Nazi dostları Auschwitz'de yapılanlar için von Verschuer'e yok edilen bütün deliller için yardım etmeye çalıştılar.⁴²

1949'da Auschwitz doktoru von Verschuer, 1948'de kurulmuş olan ve soy arıtım çalışmalarını "kalıtım" adı altında devam ettiren Amerikan Kalıtım Derneğine üye olmuştu. Derneğin ilk başkanı, 1932'de Kaiser Wilhelm Enstitüsü'nde beyin araştırmaları yapmış olan Hermann Josef Muller'di.⁴³

Von Verschuer üyeliği eski bir meslektaşı ve Ernst Rüdin'le kalıtım psikiyatri konusunda çalışmalar yapmış olan Alman Dr.

Franz J. Kallman sayesinde almıştı. Savaş sonrası yeni bir kimliğe kavuşan von Verschuer'in görevi, Auschwitz sonuçlarının Kopenhag'a taşındığını imâ etmesinin üzerine Kopenhag'ta yine Rockefeller desteğiyle kurulan İnsan Kalıtımı Bürosu'nda devam edecekti. Büronun başında daha önce Cold Springs'te de görev yapmış olan Tage Kemp bulunuyordu. Kemp savaş sonrasında ilk uluslararası kalıtım konferansına da ev sahipliği yaptı.⁴⁴

JDR III'in Nüfus Konseyi ve "Gizli Soy Arıtımı"

Soy arıtımı JDR III'in nüfus fazlası takıntısı sayesinde kurulmuştu. JDR'in muazzam etkisi ve Rockefeller Vakfı'nın bilimsel araştırmaları desteklemek için kullandığı devasa mali gücü düşünüldüğünde bu takıntının ölümünden sonra bile muazzam sonuçları olacaktı.

JDR III, Malthus'ın sözde bilimi ve nüfusun patlayacağı korkusuyla yetişmişti. 1928'de Princeton Üniversitesi'nde son sınıftayken babası onu Sosyal Hijyen ve doğum kontrol bürosunun başına getirmişti. JDR III'in akıl danışmanı yine bir soy arıtım derneği üyesi olan iktisatçı Prof. Frank Fetter'dı. Fetter'a göre demokrasi sıradanlığı arttırıp mükemmel türleri azaltmaktaydı.⁴⁵

1931'de JDR III vakfın yönetim kuruluna girdi. Kuruldaki Fosdick ve Osborn gibi soy arıtmacılar JDR III'in nüfus kontrolüne duyduğu ilgiyi beslediler. Osborn 1946'da Amerikan Soy arıtım Derneği ve ırkçı Pioneer fonunun başkanı olmuştu. JDR III ile birlikte Rockefeller nüfus kontrol konseyini beraber idare ettiler. Üçüncü Reich (Hitler) döneminde Osborn Alman kısırlaştırma araştırmalarına açık destek veriyordu. 1937'de "Şimdiye kadar yapılmış en önemli araştırmalar" diyerek Nazi soy arıtım programını yüceltiyordu.⁴⁶ 1934 yılında Hitler'in iktidara gelmesiyle beraber JDR III babasına artık kendini tamamen bu nüfus projelerine adanmak istediğini söyledi.⁴⁷

1952'de JDR III hayatının en önemli işine başlamak için hazırdı. Kendine ait 1.4 milyon dolar ve vakfın gücünü birleştirerek New York'ta nüfus fazlasının topluma zararlarını ve buna bağlı konuları inceleyen Nüfus Konseyi'ni kurdu. Pek çok Amerikan soy arıtım bilimci, onlarca yıldır zihinsel ve bedensel kusurlu insanlara uyguladıkları zoraki kısırlık programının, lider konumundaki genetik soyların kalitesini artırmada bir fark yaratmadığına dair karamsarlığa düşmüştü. Nüfus kontrolüyle beraber Rockefeller ve yandaşları sonunda verimli, etkili ve geniş çaplı bir çözüm bulduklarını düşünüyordlardı.

Rockefeller Vakfı Sekreteri ve Eisenhower'ın Dışişleri Bakanı John Foster Dulles, JDR III'in Osborn'la beraber yürüttüğü yeni Nüfus Konseyi projesinde önemli bir rol üstlenmiş, ilk müdürü olmuştu.

Konseyin kuruluş toplantısı Rockefellerların Williamsburg Virginia köyünde yapılmıştı. Bu toplantıya Ulusal Bilimler Akademisi ve Rockefeller Enstitüsü Başkanı Detlev Bronk'ta katılmıştı. JDR III'ün konferansa Ulusal Bilimler Akademisini de davet ederek sözde bilimsel bir hava yaratmayı hedefliyordu. Dr. Bronk nüfus kontrol programına olumlu yaklaşıyordu. Dünyanın açlık ve nüfus problemlerini çözme maskesi altında ırkçı ideolojilerini saklıyorlardı.

Toplantıya ayrıca Carnegie Enstitüsü temsilcisi Warren S. Thompson ve Scripps Kurumu Nüfus Araştırmaları Müdürü Thomas Parran da katılmışlardı. Birleşmiş Milletler Nüfus Bölümü'nden Pascal Whelpton' ve ileriki yıllarda BM'de bu bölümü idare edecek olan Amerikan Soy arıtım derneği üyesi Frank Notestein ve Kingsley Davis de toplantıya katıldılar.⁴⁸

Gelecek 25 yıl boyunca Rockefeller Nüfus Vakfı'nın küresel nüfus azaltımı için yapmış olduğu harcamalar 173 milyon doları aşmış, dünyada bu konuda en etkili kurum haline gelmişti. Konseyin Norplant'e yaptırmış olduğu favori projelerinden biri Sheldon Segal'in yürüttüğü, deri altına yerleştirilen

gebelik önleyici steroid, Fransız kürtaj hapi RU-486 ve IUD gebelik engelleyici aletti.⁴⁹

1952'den itibaren "soy arıtım" yerine aile plânlaması ve nüfus kontrolü terimlerini kullanmaya başladı. Eski ırkçı söylemler artık yerini politik terimlere bırakmış, dünya üzerindeki kaynakları ele geçirmek amacıyla değiştirilmişti. Savaşın sonu da vakıf hedeflerini değiştirmede; hatta daha da ölümcül hale geldi. Rockefeller Nüfus Konseyi'nin kurulduğu sıralarda Amerikan Soy Arıtım Derneği merkezini fazla göze çarpmadan Yale Üniversitesi'nden New York'taki Rockefeller Merkezine taşıdı.

Rockefeller asıl emellerini kurnazca saklayarak gözünü küçük hedeflerden, daha büyük bir hedef olan "*gelişmekte olan dünya ülkelerine*" çevirdi. Böylece savaş sonrası Amerikan yüzyılını gerçekleştirebilecekti.

Rockefeller'ın etrafındaki stratejistlerin hazırladığı programlar da Nazilerin ve von Verschuer'inkiyle aynıydı ama artık kalıtım (genetik) adıyla anılıyordu. Kalıtım ve nüfus kontrolü adı altında asıl amacın başarıyla saklanabilmesi konusunda Rockefeller'ın Nüfus Konseyi Başkanı Osborn'un önemli bir rolü oldu. Osborn çalışmalarında "daha az akıllı" kadınların doğum kontrolüne gönüllü olabileceklerine işaret etti. "Bu seviyede doğumların azaltılması, zekâ kusurları taşıyan genlerin azalmasında önemli bir katkı sağlayacaktır." dedi. Yoksul insanlar için doğum kontrolünün "biyolojik" olarak geliştirebileceğini ileri sürdü. "Kronik işsizlikle boğuşan ailelerin doğum kontrol yöntemlerini uygulamaları çok önemlidir. Böylece istenmeyen çocuklar da azalma olacağı gibi sosyal ve biyolojik olarak da nüfus gelişir." şeklinde beyanda bulundu. Azınlıkları kastederek daha düşük ekonomik ve eğitim seviyesinden insanların bu yöntemleri uygulamaya davet etti.

Osborn, düşük ekonomik ve eğitim seviyeli insanlar kadar yüksek seviyeli insanların da aynı uygulamalara tabi tutulmalarını, çünkü onların da zamanla daha çok çocuk yapma eğilimine gireceklerini söyledi. Bu durum nüfus için daha tercih

edilebilir bir durumdu. Çünkü soy arıtımının asıl amacı geleceğe zekâ ve karakter olarak daha iyi nesiller bırakılmasıydı.⁵¹

1950'lerde McCarthy'nin "kızıl korku" propagandası döneminde ABD'de sayısız masum başarılı insanların komünizmle olmakla ve Amerika'yı yıkmayı amaçlamakla suçlanarak kariyerleri bitirildi. 50'lerin sonlarında İngiliz Soy Arıtım Derneği eski başkanı Dr. Carlos Blacker, cemiyetin sonuçları daha az belli olduğu, ABD Soy Arıtım Derneği'nin başarıyla yaptığı gibi gizli bir soy arıtım politikası izlemesini teklif etti.⁵²

1960'ta İngiliz Soy Arıtım Cemiyeti de bu çağrıya kulak vererek faaliyetlerin artık daha kuvvetli olacağını ve Aile Plânlaması Birliğine daha çok maddi destek sağlayacağını, İnsan Biyolojisi Derneğiyle temasa geçilmesi gerektiğini açıkladı.⁵²

Amerika'da soy arıtım programını yeniden şekillendiren, kuran ve nüfus kontrolü adı altında geliştiren yegâne isim Rockefeller'ın dostu ve çalışanı, ABD Soy Arıtım Derneği'nin kurucu üyesi ve 1952'de Nüfus Konseyi'nin başına geçene kadar başkanlığını yürüten Frederick Osborn'du.

Savaş sonrası karşılaşılan belirgin problemlerden biri de "soy arıtım" isminin Nazi ırkçılığını ve üstün ırk programlarını hatırlatması olmuştu. 1956'da bir makalede "Soy arıtım ismi bazı çevrelerde tepki yaratıyor.. Nerede hata yaptığımızı kendimize sormalıyız. Her şeye sahibiz ama soy arıtım hareketini öldürdük" demişti.⁵³

Osborn'un hazır bir cevabı vardı: İnsanlar bir nedenle Osborn, Rockefeller, Sanger ve diğer "üstün gruplara" kıyasla "ikinci sınıf" olduklarını kabul etmeyi reddediyorlardı. Şöyle diyordu Osborn: "Neredeyse evrensel ve insan doğasına işlemiş bir özelliği hesaba katmayı unuttuk. İnsanlar kendi karakterlerinin aktarıldığı kalıtsal temelin aşağı olduğunu ve bir sonraki nesilde tekrar edilmemesi gerektiğini kabul etmek istemiyorlar."⁵⁴

Osborn işin ambalajını değiştirmeyi önerdi. Soy arıtım yeni bir çehreye büründürülüp geniş kitlelere pazarlanacaktı.

Kusurluların elenmesini konuşmak yerine "serbest seçim" cümlesiyle ailenin büyüklüğü ve kalitesi vurgulanacaktı. 1952'de JDR III ile birlikte Nüfus Konseyine katıldığında soy arıtım ve kısırlaştırma konusunda büyük bir potansiyel olduğunu görmüştü. Para fonlarını yönlendirdiği bir araştırma konusu da gebelik önleyici haplar olmuştu.⁵⁵

Ağızdan alınan doğum kontrol hapi tanıtımında, "Gelecekte nüfus kontrolünün sağlanması yönünde kesinlikle bazı baskılar olacaktır ve azınlıklar yerine çoğunluklar bunu kaldıracaktır. İleride bireyler çocuk sahibi olmamaya kendileri karar vereceklerdir. Aile plânlaması daha çok yayılacak ve daha etkili bir doğum kontrolü sağlanacaktır." demişti.⁵⁶

Osborn "bilinçsiz gönüllü seçme" sistemi için çağrıda bulunmaya devam etti. Sıradan insanlar nereye gittiklerini, ne yaptıklarını bilmeden soy arıtım yolunda ilerleyeceklerdi. "İstenen çocukların dünyaya gelmesi fikri, yani gönüllü olarak çocuk yapma fikri benimsetilirse amacımıza, yani Galton'ın belirttiği gibi üstün ırka doğru adım atmış oluruz."⁵⁷

Savaş sonrası ırkçılık hareketleri döneminde Osborn açıkça soy arıtımı tasfiye etme yoluna gitti. Ama gerçekte 3.Dünya ülkelerinde yüz milyonlarca siyah tenli insan için ırkçı faaliyetleri çok daha etkin bir şekilde uyguladı. 11 Aralık 1977'de New York Times'da çıkan bir yazıya göre beyaz ırk üstünlüğüne ve "siyahların kalıtım olarak beyazlardan daha az zeki olduğunu" ispatlamaya çalışan Pioneer fonunu da idare ediyordu.⁵⁸ Bu fondan 1milyon dolardan fazla para alanlardan biri de Stanford Üniversitesi'nden Nobel ödüllü William Shockley'di. Shockley, IQ düzeyi 100'ün altında olan insanların kısırlaştırılması gerektiğini savunuyordu.⁵⁹

Osborn "bilinçsiz gönüllü seçme" hakkındaki fikirlerini açıkladığında halen Rockefeller'ın yeni kurduğu Nüfus Konseyi'nde Başkan ve ABD Soy arıtım Derneği'nde sekreterdi. JDR III başkan ve Princetonlu soy arıtmacıydı, Frank Notestein yönetim kurulu üyesiydi ve sonradan Rockefeller Konseyi Başkanı oldu.

Evet, Merhaba Dolly...

Rockefeller Vakfı üyesi ve aileye yakın bir insan olarak Frederick Osborn, Nazilerin soy arıtım deneylerine büyük bir heves duyuyordu. Demiryolları ile zengin olmuş bir ailenin çocuğu ve sonradan Rockefeller'ın okulu olacak Princeton'dan 1910'da mezun olmuş biri olarak Osborn üst sınıf bir Amerikalıydı. Hayırseverlik adı altında kendisinin ve zengin işbirlikçilerinin hegemonyasını güçlendiriyordu.

1937'de Nazi deneylerini şimdiye kadar denenmiş en önemli soy arıtım programı diyerek yüceltiyordu.⁶⁰ Bir sene sonra ise Alman programının Nazi kökeni nedeniyle genel halk tarafından tepki görmesinden yakınıyordu.⁶¹ Osborn ve Rockefeller paraların 3. Reich'a gittiğinin farkındaydı ve bunu saklıyorlardı.

1946'nın sonlarında, savaşın bitmesi ve Auschwitz ve diğer toplama kamplarındaki korkunç deneylerin ortaya çıkmasıyla Osborn, Eugenics News adlı dergide "**Genetik Olarak Dünya Nüfusunu İyileştirmek**" başlığıyla sözüm ona "**Genetikçinin Manifestosu**"nu yayımladı.

1968'de Osborn kitabı, "Geleceğin İnsan Nesli: Soy Arıtımının Modern Topluma Tanıştırılması" (The Future of Human Heredity: An Introduction to Eugenics in Modern Society) yayınladı. Savaş sonrasında yaptığı işin soy arıtım olarak anılması konusunda çekingenliğini kaybetmeye başlamıştı. O dönemde patronu ve Nüfus Konseyi Başkanı JDR III Başkanlığa ait bir komisyona şef olmaya hazırlanıyordu.

Osborn kitabında, daha az zeki kadınların kısırlaştırmaya daha çabuk gönüllü olduklarını: "Bu seviyede doğum oranlarının azaltılması, gelecek nesillere zekâ özürlü çocukların aktarılmasına engel olacaktır. En acil politika, her sınıftan insana eşit olarak aynı prosedürleri uygulayabilmektir. Soy arıtım amaçlarımızı başka bir isim altında yürütmeliyiz." diyordu.⁶² 1959 ABD Soy Arıtım Derneği yıllık toplantısında, savaşın bitmesiyle beraber kalıtım bilimi, önemli aşamalar kat ederek, büyük ilerleme gerçekleştirmiştir.. Soy

arıtımı artık uygulanabilir ve etkili bir şekle bürünüyor. Kalıtım, soy arıtımın yeni adı olmuştu.⁶³

İnsan klonlama tartışmalarının ve klonlanmış koyun Dolly öncesinde Osborn, Ernst Rüdin'in Almanya'dan çalışma arkadaşı, soy arıtım araştırmaları için 1930'a kadar Rockefeller yardımlarını kullanan Hermann Muller için övgüler düzüyordu. Osborn, Muller'den alıntı yaparak: "Bir gün uygun hammaddeler kullanılarak tamamen yeni bir insan yaratmak, kalan acınası kalıntıları yeniden şekillendirmekten çok daha kolay olacak."⁶⁴ Osborn bir sperm bankası kurarak yüksek kaliteli vericilerle gen devrimi yapmayı hedefliyordu.

Rockefeller Nüfus Konseyi, nüfus bilimini geliştirmeleri için önde gelen üniversitelere -başta Princeton olmak üzere- yüksek miktarlarda bağışta bulunuyordu. Nüfus biliminin amacı dünyadaki siyah nüfusun korkutucu istatistiklerini projelendirmek ve uluslararası platformda doğum kontrolüne zemin hazırlamaktı. Ford Vakfı da kısa zamanda bu çalışmalara bilimsel bir temel yaratmak amacıyla destek vermeye başladı. Konsey bu çalışmalarla artan insan nüfusuna yeni bir kültürel bakış açısı yaratmak amacındaydı. Rockefeller arşivlerini kullanarak nüfus kontrol tarihini araştıran John Sharpless'a göre:

*"Kâr amacı gütmeyen bu sektör, aslında nüfus problemlerinden çok politikalarını belirlemeye çalışıyordu. Konsey, araştırmaların sosyal olduğu kadar biyolojik olarak da yapılmasını istiyordu. Nüfus Bilimini meşrulaştırmak onu bir politika olarak kabul etmektir. Zamanla "nüfus uzmanları" kavramı oluşacak ve bunların gerekliliği akıllara yerleştirilecekti."*⁶⁵

1952'de JDR III'in konseyi kurduğu sene, Margaret Sanger Rockefeller Vakfı sayesinde Uluslararası Plânlı Aile Federasyonu'nu (IPPF) kurdu. Sanger, JDR III'le 1947 yılında tanışmış ve toplu doğum kontrol için ikna etmişti.

İlk Rockefeller desteğinden sonra IPPF, DuPont, Chase Manhattan, US Sugar, Newmont MiningCo., International Nickel, RCA, Gulf Oil, ve bazı diğer firmaların da desteğini topladı. ABD'nin elit firmaları, Rockefeller'ın küresel nüfus kontrol vizyonunu benimsemişlerdi.

Auschwitz ve soy arıtımın ortaya çıkmasından on yıldan kısa bir süre geçmişken nüfus kontrolü ABD'deki üst tabaka arasında çok moda bir kavram haline gelmişti. Dünyada patlama yapan yoksulluk ve açlık için halkta yeni bir bilinç oluşturmaya çalışılıyordu.

1960'ta Rockefeller'ın zengin dostlarından biri olan Hugh Moore, DuPont'dan sağladığı yardımlarla "Acil Dünya Nüfusu Kampanyası"nı kurarak gelecekte tarımda gen devrimi için ilk adımı da atmış oluyordu. Dünya Bankası Başkanı -David Rockefeller'ın sahibi olduğu Chase Manhattan Bank eski yöneticisi- Eugene R. Black, yaptığı kampanyalarla üçüncü dünya ülkelerindeki nüfus artışını, birinci dünya ülkelerine yöneltmeye çalışıyordu.

1958'de Küba'daki Castro devrimi, ne yaptığının farkında olmayan Amerikalıları daha da kışkırtmıştı. Konseyin basındaki tartışması çok basit ve etkiliydi: Nüfus arttıkça yoksulluk ve problemler artacak, bu da komünizmi tetikleyecekti.

JDR III'in kardeşi Laurance Rockefeller, konseyi tamamlamak amacıyla 1958'de Koruma Vakfı'nı kurdu. İki kuruluşta doğal kaynakların korunması ve belli çevreler tarafından idare edilmesi konusunda hem fikirdi.

Kissinger'ın NSSM 200 projesini de şekillendiren nüfus kontrol lobisi, Rockefeller Vakfı bağışlarının etrafında toplanarak aile plânlaması adıyla halkı ikna edici politikalar üretiyordu.

Soy Arıtmadan Genetiğe

Ernst Rüdin'in çalışma arkadaşı olan Dr. Franz J. Kallmann, yarı Yahudi olduğunu anlayınca 1936'da Almanya'yı terk etmiş bir bilim adamıydı. Savaşın sonra von Verschuer'in rehabi-

litasyonuna yardımcı olmuş ve ona saygınlık kazanmasında yardımcı olup Amerikan bilim çevrelerine girmesini sağlamıştı. Kallmann'ın yaşamış olduğu Nazi deneyimi de soy arıtım hevesinde bir azalmaya yol açmamıştı. Columbia Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olmasının yanı sıra New York Psikiyatri Enstitüsü'nde psikiyatrik genetikçi olarak çalışıyordu. 1948'de de Amerikan İnsan Genetiği Topluluğu'nun kurucu başkanı olmuştu. Kallmann Almanya'da Rüdin'le başlattığı çalışmaları devam ettiriyordu.

Kallmann şizofren hastaların elenmesi ya da kısırlaştırılması konusunda esaslı bir çalışma yürütüyordu. 1938'de ABD'de Osborn'un çevirdiği bir makalesi Eugenics News'da yayınlandı. Bu makalede şizofrenleri "uyumsuz düzenbazlığın, anti-sosyal tuhaflıkların ve en düşük suç türünün kaynağı" olarak niteledi. Hatta hasta bireylerin sağlıklı çocuklarının da hastalığın sonraki nesillere aktarılmaması için kısırlaştırılması gerektiğini savunuyordu.⁶⁶

"İnsan kalıtımı" terimi seçilerek aslında soy arıtım amaçlarının saklanması hedefleniyordu. Birçok kurucu üye aynı zamanda Osborn'un Amerikan Soy Arıtım Cemiyeti'ne de üyeydi. 1954'te eski dostu von Vershuer de bu mutlu ve büyük aileye dâhil olmuştu. Kallmann'ın İnsan Genetiği Topluluğu kısa süre sonra tıbbi soy arıtım alanının kontrolünü ele geçirerek Amerikan Tıp Birliği tarafından da tanınmış, meşru hale gelmişti.

Topluluk sonra da **"İnsan Genom Projesi"** için destek oldu. Milyar dolarlık bu projeye, 1920'lerde Rockefeller, Carnegie ve Harriman'ın kötü şöhretli soy arıtım çalışmalarını yürüttüğü Cold Spring Harbor ev sahipliği yapıyordu. Rockefeller Vakfı'nın belirttiği gibi kalıtım, soy-arıtımın yeni yüzünü oluşturacaktı. JDR III küresel nüfus azaltım plânları hazırlarken kardeşleri Nelson ve David, Amerikan Yüzyılı için işin ticari kısmıyla ilgileniyorlardı. Amerikan tarım-işletmeleri bu konuda belirleyici bir rol üstlenmişti. Genetik biyoteknolojinin gelişmesi, ailenin farklı çabalarını bir çoğumuzun

hayal bile edemeyeceği küresel gıda kontrolü için uyumlu bir plan haline getirecekti.

NOTLAR:

1. Carroll Quigley, Ticaret ve Umut: Günümüzde Dünya Tarihi, New York: The Macmillan Co., 1966, sf.842. Quigley II.Dünya Savaşı Sonrasında Operasyon İdare tekniklerinin Ordudan ABD Pentagon Arthur D. Little danışmanlık aracılığıyla Müdür Munoz tarafından yönetilen Porto Riko Endüstri Gelişimi Şirketi altında Potinbağı Operasyonuna aktarımını ayrıntılandırıyor. Laurance Rockefeller Potinbağı devlet fonlarını lüks Dorado Sahil Otelini ve Golf Klubünü yapmak için kullandı. (Rockefeller Arşivi Merkezine bkznz, <http://archive.rockefeller.edu/bio/laurance.php#lsr6>). Kuzey Amerika Latin Amerika Kongresi (NACLA), Porto Riko'dan New York'a:Kâr Mekiği, Nisan 1976, NACLA Dijital Arşivi, Rockefeller Chase Bankası ve Nelson Rockefeller IBEC'in Potinbağı Operasyonu'ndaki rolü hakkında ayrıntılı bilgi veriyor.
2. NACLA, a.g.e., sf.11-12.
- 3.1950 ve 1951, John Foster Dulles, o zamanki Rockefeller Vakfı Başkanı John D. Rockefeller'i beyaz olmayan ırkların yayılmasının durdurulması konusuna odaklanan bir dizi dünya turuna çıkardı. Kasım 1952'de Dulles ve Rockefeller Rockefeller Vakfı'ndan aldıkları on milyonlarca dolarla Nüfus Konseyini Kurdu," <http://www.tribalmessenger.org/t-secret-gov/eugenics.htm>.
- 4.Dr. J. L. Vasquez Calzada'nın araştırması Bonnie Mass şu araştırmasında atıfta bulunmuştur, "Porto Riko: Bir Nüfus Kontrolü Araştırma Vakası," Latin Amerika Bakış Açıları, Cilt.4, Sayı 4, Sonbahar 1977, sf.66-81.
- 5.Charles W. Warren, et. Al., "Porto Riko'da Gebelik Engelleyicilerle Kısırlaştırma", Demografi, Cilt.23, Sayı:3 (Ağustos., 1986), sf.351-352.
6. Susan E. Lederer, "Porto Ricochet": 1930'larda Mikroplar, Kanseri ve Soy Kırım hakkında Şaka Yapıyor, Oxford Üniversitesi, 2002, sf.732. Aqlıntı için ayrıca "Porto Ricochet," Time, 15 Şubat 1932, <http://www.time.com/magazine-/article/0,9171,743163,00.html>
7. Time,a.g.e.; ayrıca, Douglas Star, "Bir 1930 Skandalının Yeniden Ele Alınması:AACR bir Ödülü Yeniden İsimlendirecek," Science, vol. 300, no. 5619, 25 Nisan 2003, sf.573-574.
8. a.g.e. ACHE'nin Rhoads Kanseri deneyleri ile ilgili olarak <http://www.seas.gwu.edu/nsarchive/radiation/>. Ayrıca Stycos, J.M, "Porto Riko'da Kadınların Kısırlaştırılması", Eugenics Quarterly, no.1, 1954.
9. John D. Rockefeller III, İnsanlar, Gıda ve İnsanlığın Refahı, İkinci McDougall Konuşması, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, 1961, sf. 9, 16-18.

10. Jameson Taylor, Be_ik Soygunu: Rockefeller'in Aile Planlaması Desteği, http://www.lifeissues.net/writers-/tay/tay_04robthecrad.html.
11. Alan Gregg Julian L. Simon'un, "Nihai Kaynak II: İnsanlar, Materyaller ve Çevre," 24. Bölüm: İnsanlar Sinek gibi Çoğalıyor mu? Princeton Üniversitesi Yayınları, Princeton, 1996, sf.343-4.
12. Alan Gregg, "Nüfus Probleminin Tıbbi Yönü," Bilim, cilt. 121, no.3150, 13 Mayıs 1955, sf.681-682.
13. Andrew Carnegie, "Zenginlik", Kuzey Amerikan Dergisi, Haziran 1889, sf.653.
14. John Ensor Harr ve Peter J. Johnson, Rockefeller Yüzyılı: Amerika'nın En Büyük Ailesinin Üç Nesili, Scribner's, New York, 1988, sf.452-453.
15. Margaret Sanger, "Doğum Kontrolü Propagandası'nın Eugenic Değeri" Doğum Kontrol Dergisi, Ekim 1921, sf.5.
16. Margaret Sanger açıkça ırksal üstünlüğü savunuyordu. 1939'da Negro projesini yarattı. Proje ile ilgili arkadaşına yazdığı bir mektupta sırrını açıklıyordu: "vekilin çalışması da önemli ve belki de ideal ve hedeflerimize ulaşmak için federasyon tarafından eğitilmeli. Zenci nüfusu yok etmek istediğimizi kimse bilmemeli ve eğer daha isyankar üyelerinin başına gelmesi durumunda vekil bu düşünceyi düzeltebilecek kişi." Tanya L.Green, Negro Projesi: Margaret Sanger'in Zenci Amerikalılar için Soykırım Projesi, <http://www.black-genocide.org/negro.html>. Rockefeller Vakfı'ndan cömert parasal destek alan Sanger'in Aile Planlaması Federasyonu'nun yönetim kurulunda o günlerin en tanınmış soy arıtmacılarını içeriyordu. Nazi diktatörlüğü soy arıtmayı faaliyetlerini "bilimsel" ve insancıl" bulan Harvard mezunu Lothrop Stoddard bir Nazi hayranıydı ve Beyaz Egemenliğine Karşı Yükselen Renk Dalgası kitabının yazarıydı. Bir diğer Sanger komitesi üyesi olan Dr. Harry Laughlin Amerika'nın "damızlıklarını" saflaştırmaktan ve Amerika'daki "kötü türleri" temizlemekten bahsetti. Bunlar arasında Güney'in "uyuşuk, cahil ve değersiz beyazları da vardı." Laughlin Soy Arıtmı (Eugenics) Kayıt Ofisi'nin 1910'dan 1921'e kadar ki yöneticisiydi; daha sonra şu anda halen faaliyet gösteren beyaz üstünlüğüne inanan bir örgüt olan Pioneer Vakfı'nın başkanlığını yaptı.
17. Margaret Sanger, "Medeniyetin Pivotu" Brentano's Yayınları, New York, 1922, sf.189.
18. Cold Spring Harbor laboratuvarı, Arşivler: Soy Arıtmı (Eugenics) Kayıt Ofisi, <http://library.cshl.edu/archives/archives/eugrec.htm>.
19. Harry Laughlin, Amerikan Nüfusundaki Bozuk Gen Soyunun Ortadan Kaldırılması için En Uygulanabilir Araçlar Hakkında Araştırma Yapma ve Rapor Verme ile ilgili Komite Raporu, Cold Spring Harbor, New York, 1914, sf 1. Proje Amerikan Breeders' Derneği ve Cold Spring Harbor (Soy Arıtmı) Eugenics Kayıt Ofisi'nin ortak bir çalışmasıydı.
20. Edwin Black, Zayıf Savaş: Soy Arıtmı ve Amerika'nın Üstün İrk Yaratma Kampanyası, Thunders Moyh Pres, New York, 2004, sf.57. Ayrıca "

- Soy Arıtımda Genişletilmiş Çalışmalar" Hariman Philanthropy to Hariman
board of Scientific Directors" The New York Times, 20 Mart 1913, 1913.
- Soy Arıtım Kayıt Ofisini mali olarak destekleyen Rockefeller'dan bahsediyor.
21. Paul Popenoe ve R. H. Johnson, Uygulamalı Soy Arıtımı, Macmillan
Company, New York, gözden geçirilmiş baskı, 1993, sf.135.
22. a.g.e.sf.123-137
23. Oliver Wendell Holmes, Carrie Black vs J.H.Bell, The Supreme Court
the United States, No.292, Ekim Dönemi, 1926, sf.3.
24. Yüce Divanın adaleti Buck'a asla uğramadı. Karar vermek için Calvin
Spring Harbor, New York'daki Soy Arıtım Kayıt Ofisi Başkanı Dr. Harry
Hamilton Laughlin'in uzman görüşüne dayandılar. Laughlin de her ne kadar
onula hiç karşılaşmadıysa da kendisine bir rapor gönderildi. bu raporda
Buck'ın zihinsel kapasitesinin 9 yaşında olduğunu gösteren Stanford-Binet
testi sonuçları da yer alıyordu. Laughlin onun "cahil, değersiz, anti-soyist
beyaz bir güneyli olduğuna ve düşük düzeyli bir moron tipi çizdiğine karar
verdi. Laughlin'in sözlerine Peter Quinn'in "Amerika'da Irk Temizliği"
American Heritage Dergisi Şubat/Mart 2003 atıfta bulunmaktadır. Justice
Holmes'tan gelen 1922'deki atıf Oliver Wendell Holmes'in Harold J. Lasker'e
yazdığı 14 Haziran 1922 tarihli bir mektupta yer almaktadır.Holmes-Lasker
Letters Abridged, Edited by Mark DeWolfe Howe Atheneum, Clinton, MA,
1963, Cilt.1 sf.330.
25. Illinois Eyaleti İdari Kurulu, CiltIII: Biennial Reports of the State
Charitable Institutions: Ekim 1, 1914'ten 30 Eylül 1916'ya kadar, Illinois
Eyaleti, 1917, sf.695, Edwin Black, a.g.e., sf.254-255.
26. Edwin Black, a.g.e. 122.
27. Paul Weindling, "Rockefeller Vakfı ve Alman Biyomedikal Bilimleri
1920-40: Eğitimsel Hayırseverlikten Uluslararası Bilim Siyasetine." N.Rupke
(editör), Bilim, Politika ve Kamu Yararı. Margaret Gowing Onuruna
Makaleler. Macmillan, Basingstoke, 1998, sf.119-140. Yeniden basımı:
G.Gemelli, J-F Picard, W.H.Schneider, Avrupa'da Tıbbi Araştırmaların
Yönetimi.Rockefeller Vakfı'nın Rolü (1920ler-1950ler) CLUEB, Bolonya,
1999, sf.117-136. Ayrıca, Stefan Kuehl, Nazi Bağlantısı: Soy Arıtımı,
Amerikan Irkçılığı ve Alman Ulusal Sosyalizmi, Oxford Üniversitesi Basımı,
Oxford, 1994, sf.20-21
28. Rockefeller Vakfı Arşivleri, Seri 717 A: Almanya, Kutu 10, Dosya 64.
Kaiser Wilhelm Institute, Berlin-Brain Research, 1928-1939, [http://](http://archive.rockefeller.edu/publications/guides-/psychiatry.pdf)
archive.rockefeller.edu/publications/guides-/psychiatry.pdf.
- 29.Dr.Julius Hallervorden, Beyin Araştırmaları Enstitüsü, savaştan sonra
soruşturmacılara verdiği ifade, Michael Shevell'in "İrksal Hijyen, Aktif
Ötenazi ve Julius Hallervorden" Neurology, sayı 42, Kasım 1992, sf 2216-
2217.
30. Ernst Rüdin, "Zihinsel Hastalıkların Kalıtsal Olarak Aktarımı" Soy Arıtım
Haberleri, Sayı.15, 1930, sf.171-174. Ayrıca D.P.O'Brien, D.P.O'Brien'dan

- Alan Gregg'e Not, 10 kasım 1933, Rockefeller vakfı, RF 1.1 717 946. Edwin Black, a.e. sf.296. Ayrıca Cornellius Borck, Rockefeller Vakfı'nın Almanya'da Beyin Araştırmalarına Desteği, 1930-1950, Rockefeller Merkezi Arşiv Bültenleri Bahar 2001, <http://www.archive.rockefeller.edu/publications/newsletter/nl2001.pdf>. Borck, Alman bir araştırmacıya Hitler dönemi ve sonrasında beyin araştırmalarına verdiği destekle ilgili dosyaları araştırması için izin verildi. Her ne kadar raporu ılımlı olsa da bazı utandırıcı konuları kabul etmek zorunda kaldı: "RF 1933 Almanya'daki faaliyetlerine son vermedi; aslında ABD II. Savaşına girene kadar son vermedi. RF 1920'lerde ve 1930'ların başlarında soy arıtımı ve kalıtsal hastalıklar üzerine araştırma yapan bazı bilim adamlarını destekledi ve bu kişiler daha sonra rejimin ve ırk biliminin yakın mütefiki oldular. Örneğin Ernst Rüdin'in kalıtsal sinirsel ve psikiatrik hastalıklarda epidemioloji programı ya da Walter Jaensch'in Charite'de tıp kliniği."
31. "Almanya'da Soy Arıtımı", Eugenical News, Sayı.18, 1933, sf.91-93.
32. Edwin Black, a.e. sf.299.
33. Thomas Ruder ve Volker Kubillus, "Manner Hinter Hitler" Verlag für Politik und Gesellschaft, Malters, 1994, sf.65-66.
34. Adolf Hitler, Mein Kampf, Alvin Johnson çevirisi, Reynal ve Hitchcock, New York, 1941, Sayı.2, Bölüm 3, sf.658.
35. Madison Grant, The Passing of the Great Race, Charles Scribner'in Sons, New York, 1936, sf.50-51, 89.
36. Leon Whitney, Edwin Black'de atıfta bulunuluyor, a.e. sf.317.
37. Radiogram to Alan Gregg, 13 Mayıs 1932, Rockefeller Vakfı RF 1.1 Ser 7171 Kutu 10 Dosya 63, Edwin Black, a.e., sf.297'de atıfta bulunuluyor.
38. Raymond B. Fosdick, Selskar M. Gunn'a mektuplar, 6 Haziran 1939, Rockefeller Vakfı RF 1.1 717 16 150, Edwin Black'de atıfta bulunuluyor. Gunn'a göre, Vakfın Nazi araştırmalarına destek vermediğini söylemesi "elbette doğru değil".
39. Edwin Black, a.g.e., sf.341.
40. Otmar Freiherr von Verschuer, Edwin Black'da alıntılanmış, "Eugenics and Nazis- the California Connection (Öjenik ve Naziler - Kaliforniya Bağlantısı), San Francisco Chronicle, 9 Kasım 2003
41. Eugenics Watch, Eugenics: An Antidemocratic Policy (Öjenik: Anti Demokratik bir Politika), http://www.eugenicswatch.com/eugbook/euod_ch-1.html#6
42. Raymond D. Fosdick'den John D. Rockefeller Jr.'e, Rebecca Messall'da alıntılanmış, The Long Road of Eugenics: from Rockefeller to Rose v. Wade (Öjenik'in Uzun Yolu: Rockefeller'den Rose v. Wade'e). İlk yayını: Human Life Review, Cilt 30, No.4, Sonbahar 2004, s.33-74, <http://orthodoxy-today.org/articles5/MessallEugenics.php>
43. Edwin Black, a.e., s.379

44. Tage Kemp, Report of Tage Kemp to the Rockefeller Foundation (Tage Kemp'in Rockefeller Vakfı'na Raporu), 17 Kasım 1932, RF RG 1.2, Ser 713, Kutu 2, Dosya 15, Edwin Black'de alıntılanmıştır, a.e., s. 418 -419. Ayrıca Benno Müller – Hill, Die ödlliche Wissenschaft: Die Aussonderung von ıdem Ziegeunern und Geisteskranken 1933-1945, Rowohlt, Reinbeck bei Hamburg, 1984, s. 129
45. Thomas C. Leonard, "Retrospectives: Eugenics and Economics in the Progressive Era (Geriye Bakış: İlerleme Çağında Öjenik ve Ekonomi)", Journal of Economic Perspectives (Ekonomi Perspektifleri Dergisi), Sonbahar 2005, s. 210. John Ensor Harr ve Peter J. Johnson, The Rockefeller Century: Three Generations of America's Greatest Country (Rockefeller Yüzyılı: Amerika'nın En Büyük Ailesinin Üç Nesli), Scribner's, New York, 1988, s. 272
46. Frederick Osborn, Summary of the Proceedings of the Conference on Eugenics in Relation to Nursing (Bakıcılık ve Öjenik Konferansı Takip Özeti), 24 Şubat 1937, Amerikan Öjenik Cemiyeti Makaleleri: Bakıcılık ve Öjenik Konferansı, Stefan Kühl'de alıntılanmıştır, a.e., s. 40-41
47. a.g.e. John D. Rockefeller III'ün Öjenik ve nüfus üzerindeki menfaatlerini şekillendirmesinde Fosdick'in etkisiyle ilgili bakınız: Harr&Johnson, a.e., s.369
48. John Cavanaugh – O'Keefe, The Roots of Racism and Abortion: An Exploration of Eugenics (İrkçılık ve Kürtajın Kökenleri: Öjenik Araştırması), Bölüm 10: Eugenics After World War II (2. Dünya Savaşından Sonr Öjenik), 2000, <http://www.eugenicswatch.com/roots/index.html>
49. Nüfus Konseyi, "The ICCE at 30: Pursuing New Conceptive Leads (ICCE 30'da: Yeni Doğum Kontrol Yöntemleri Peşinde), Momentum: Nüfus Konseyi'nden Haberler, Temmuz 2000
50. Frederick Osborn, The Future of Human Heredity: An Introduction to Euygenics in Modern Society (İnsan Mirasının Geleceği: Modern Toplumda Öjenik'e Giriş), Weybright ve Talley, New York, 1968, s. 93 – 104. Şaşırtıcıdır ki Osborn "eugenics" terimini kullanmayı 1968'de bile asla bırakmadı.
51. John Cavanaugh – O'Keefe, a.e., Bölüm 10: 2. Dünya Savaşı'ndan Sonra Öjenik, C. P. Blacker ve "Crypto –Eugenics (Gizli Öjenik)
- 52.a.g.e
- 53.a.g.e
- 54.a.g.e
- 55.a.g.e
- 56.a.g.e
- 57.a.g.e
58. Grace Lichtenstein, "Fund Backs Controversial Study of Racial Betterment (Tartışmalı İrk Islahı Çalışmalarının Destek Fonları), The New York Times, 11 Aralık 1977. Makalede şöyle deniyor: "New York'dan bir özel vakıf 20

yıldan fazla bir süre siyahların genetik olarak beyazlardan daha az zeki olduğuna inanan bir düzine bilimadamının tartışmalar uyandıran çalışmalarına destek sağladı... New York Times'ın Pioneer Fund üzerinde yaptığı bir aylık çalışma bu kurumun geçtiğimiz 10 yılda beyazların ırsi olarak siyahlardan daha zeki olduğu teorisinin önde gelen savunucularından Dr William B. Shockley'e en az 179,000 dolar vermiş olduğunu gösterdi."

59.Lichtenstein, a.e

60.Stefan Kühl, a.e.,s. 40 – 41

61.a.g.e

62.Frederick Osborn, a.e, s. 93 -104

63.Frederick Osborn, Eugenics: Retrospect and Prospect (Öjenik: Geriye Bakış ve Geleceğe Bakış), Directors' Meeting April 23rd (23 Nisan Yöneticiler Toplantısı) için hazırlanmış taslak, 26 Mart 1956'nın taslağı, Amerika Felsefe Cemiyeti, AES Kayıtları–Osborn Makaleleri, Edwin Black'da alıntı-lanmış, War Against the Weak (Zayıfa Karşı Savaş), s. 423

64.Frederick Osborn, The Future of Human Heredity: An Introduction to Euygenics in Modern Society (İnsan Mirasının Geleceği: Modern Toplumda Öjenik'e Giriş), Weybright ve Talley, New York, 1968, s. 93 – 104

65.John B. Sharpless, The Rockefeller Foundation, the Population Council and the Groundwork for New Population Policies (The Rockefeller Vakfı, Nüfus Konseyi ve Yeni Nüfus Politikaları Temelleri), Rockefeller Arşiv Merkezi Sirküleri, Sonbahar 1993

66.John Cavaaugh – O'Keefe, a.e, Bölüm 10, The Shift To Genetics (Genetiğe Geçiş)

6. BÖLÜM

HAYATİ ÖNEM TAŞIYAN SAVAŞ ve BARIŞ ÇALIŞMALARI

Savaş Sonrası İmparatorluğuna Hazırlık

2.Dünya Savaşı'nda ABD'nin elde ettiği büyük zaferden çok önceleri ABD'deki büyük şirket ve bankalar ABD'deki pazarların onların hırsları için yeterli olmadığını fark etmişlerdi. Sınırsız Amerikan gücünün büyüyebilmesi için dünya çapında bir ticari faaliyet olmalıydı. 1. Dünya Savaşı sonunda elde edilen kolay zaferden sonra Versailles Anlaşması'nın Avrupa'daki getirileri ABD'nin iştahını daha da kabartmıştı.

1939 yılında Almanların Polonya'yı işgal etmelerinden sadece haftalar önce Pearl Harbor'dan da 2 yıl önce Amerika'daki önde gelen politika belirleyici figürler gizlice çok etkili politik bir grup kurdular. ABD'nin savaşa girdiği Pearl Harbor baskınına kadar geçen sürede ABD'yi doğrudan savaşa sokmak için büyük çaba gösterdiler. Bu gizli grubun görevi oldukça basitti: Savaş sonrası küllerinden küresel süper güç olarak doğan bir ABD varsayımıyla ekonomik ve politik hedefleri belirlemek.

Bu elit, New York Dış İlişkiler Konseyi'nin Savaş ve Barış Çalışmaları Gurubu olarak ABD Dışişleri Bakanlığı'nın savaş sonrası tüm plânlarında önemli rol oynadı. 1942'den sonra pek çok üyeleri de gizlice Dışişleri Bakanlığı'ndan maaşa bağlandı.

Çalışmaları, aynı anda her yerde bulunabilen Rockefeller Vakfı tarafından karşılanıyordu. Kasım 1939 ile 1942'nin sonları arasındaki zaman diliminde Rockefeller Vakfı, savaş sonrası Amerikan ekonomik hegemonyasının kurulması amacıyla Savaş ve Barış Çalışmaları Gurubu'na 350,000 dolar yardımda bulunmuştu. Savaş sonrası küresel Amerikan ticaret imparatorluğunu belirleyen bu yöntem, pek çok vakıf tarafından geleceğe yapılan ve karşılığını binlerce kat fazlasıyla alacakları bir yatırım olarak görülüyor ve uygulanıyordu.¹

1930'lu yıllarda hâlâ pek çok insan Büyük Buhran'ın izlerini silmekle uğraşırken bir avuç işadami, Harvard, Yale, Princeton, Johns Hopkins gibi üniversitelerdeki dostları ve Wall Street'teki bazı büyük hukuk firmalarıyla birlikte "Pax Americana"yı kurmak üzere çalışmalara başladılar. Amaçları basitti; İngiliz İmparatorluğu'nun zayıflayan Pax Britanicası'yla Amerikan başarısını birleştirmek.

Amerikan politika belirleyicileri daha çok New York Dış İlişkiler Konseyi seçkin üyelerinden oluşuyordu. İngilizlerin fiziksel olarak geniş topraklara yayılma ve kolonileşme politikasından farklı olarak Amerikan politikası, ekonomik hedefleri temel almaktaydı. ABD kurumsal devlerinin demokrasi ve insan hakları kisvesi altında "*serbest sermaye*" ve "*açık pazar*" ekonomisini desteklemesi çok kurnaz bir düşünceydi.

Dış İlişkiler Konseyinin (CFR) menfaatleri ve temsil etmekte olduğu görev, demokratik olmaktan başka her şeye uygundu. Sadece bir avuç işadami ve onların hukuk firmaları bankacılık, petrol ve bunlarla bağlantılı diğer işlerden menfaat sağlamaktaydı. CFR'deki işadamları kesinlikle sıradan küçük girişimciler değillerdi.

Dış İlişkiler Konseyi (CFR), Mayıs 1919'da, Versailles Anlaşması'nın Paris Majestic Otel'de imzalandığı günlerde kurulmuştu. Toplantıya, Thomas Lamont'un da dâhil olduğu J.P.Morgan temsilcileri, Rockefeller'a ait Standart Oil gurubu temsilcileri, Woodrow Wilson'ın danışmanı Albay Edward House ve bazı seçkin isimler katılmışlardı. Toplantıda yine

ekonomik yaşam alanı” olarak adlandırdı.⁶ Bu terim daha sonraları belli nedenlerle gözden düşerek yerini savaş sonrası ortaya çıkmakta olan ABD emperyalizmi için daha iyimser bir terim olan **“Amerikan Yüzyılı”**na bıraktı.

Bowman ve diğer CFR mensuplarının da gördükleri gibi yeni Amerikan ekonomik coğrafya şampiyonları kendilerini sömürgelerin özgürlüklerine ve emperyalizme karşı olarak tanımlıyorlardı. Dünya barışını çokuluslu kontrol sayesinde tesis edeceklerdi. 1.Dünya Savaşı sonlarına kadar Bowman, Başkan Wilson’ın çok gizli strateji gurubunda, yeni Amerikan emperyalizminin üstünü özgürlükçülük ve yardımseverlikle nasıl örtebileceği üzerinde çalıştı.

Bowman ve çalışma arkadaşlarının da öngördüğü gibi 1945’ten itibaren Amerikan hegemonyasının tamamlanması Birleşmiş Milletler, yeni para politikası için Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası, yeni ticaret ve tarifeler anlaşmalarının (GATT) organizasyonu ile tamamlanacaktı. Kapalı pazarlara giriş “serbest ticaret” adı altında gerçekleşecek, savaştan sonra ucuz hammaddeye ulaşım ve Amerikan mallarının bu pazarlarda satılması sağlanacaktı.

En küçük adalardan kıtalara kadar gezegenin her yerinde bu hedefe ulaşabilmek için Roosevelt ve Dışişleri Bakanlığına 600 sayfalık bir rapor hazırlandı. Tüm bunlar henüz resmen savaşa girmemiş Vaşington’un savaştan zaferle çıkması hesaplanarak yapılıyordu.

CFR ve ileriye gören politikacılar için savaşın sonunda artık sömürgelerin kontrolü askeri olarak sağlanmayacaktı. İngiliz ve Avrupalı sömürgeciler, bu sistemin oldukça masraflı ve verimsiz olduğunu kanıtlamışlardı. Güç, artık askeri olarak değil, doğrudan ekonomik bazda ele alınmalıydı. Sonraları Harvard’dan Joseph Nye’in belirttiği gibi “yumuşak güç”e dayanmalıydı.⁷

1945’te savaş sona ererken hiçbir gurup, küresel Amerikan ticaret potansiyelini, serveti bankacılık ve petrole dayanan Rockefeller ailesi kadar öngörememişti. Aile, zaferle sonuçla-

nacak olan savaşın altın bir fırsat olduğunu gördü ve bundan daha önce hiç olmadığı kadar büyük bir fayda sağladı.

Nelson Aldrich Rockefeller, bu küresel faydayı lehine çevirebilmek için perde arkasından sessiz ama belirleyici bir rol oynuyordu. Kurnazca ailenin özel çıkarlarını, ulusal çıkarlar olarak yeniden belirledi. Bununla birlikte Dışişleri Bakanlığı için Savaş ve Barış Çalışma Gurubuna mali destek verdi.

Nelson'ın Güney Amerika Yatırımları

Kısa bir süre sonra Isaiah Bowman ve meslektaşlarının akıllarındaki "Büyük Alan" ve "serbest ticaret" fikirleri açıklığa kavuştu. Bu çalışmaların büyük destekçisi Nelson Rockefeller, savaş sonrası açılan iş fırsatlarını değerlendirmek için hiç zaman kaybetmedi.

Kardeşi John Nüfus Konseyi ile ırk saflığı üzerine yeni ve daha etkili metotlar geliştirilmesi üzerine çalışırken, o çitin öbür tarafında başka bir alanda faaliyetlerine başlamıştı. Bu alan, fakir ve gelişmekte olan Meksika gibi ülkelerde gıda üretimini "daha verimli" hale getirmektir. Nelson daha sonra tarım alanındaki bu çalışmaları "**Yeşil Devrim**" olarak adlandıracaktı. Gerçekten bunlar devrim yaratan çalışmalardı. Ama pek çok insanın inandırıldığı türden bir devrim değildi.

Henüz savaş devam ederken Nelson, ailesinin Latin Amerika üzerindeki çıkarlarını, ABD hükümetine, Başkan Roosevelt'e bağlı bir istihbarat pozisyonuyla(CIAA) birleştirdi. Bu stratejik pozisyon sayesinde kendi iş ortaklarını hükümet desteğiyle, Amerikan demokrasisi adına Nazilerin buralara sızmasını engellemek maskesi altında Brezilya, Peru, Meksika, Venezuela ve hatta Arjantin'de kilit noktalara yerleştirdi. Dikkatli ve gizlice plânları uğruna temel hazırlıyordu.⁸

Nelson, 1940'ta, Amerikan tarafsızlığını açıkça ihlâl ederek CIAA'nın başına geçirilmişti. Bu hassas durumun örtüsü ise Latin Amerika'da, Amerikan kültürünü tanıtmaktı.

Rockefeller'ın Karanlık Dolabındaki İskeletler..

1941'de dünyanın en büyük petrol şirketi, adı sonradan Exxon olarak değiştirilen, New Jersey'deki Standart Oil'di. ABD petrol piyasasının %84'üne hâkimdiler. Büyük bölümüne Rockefellerların sahibi olduğu bu şirketin bankası Chase Bank'tı. Rockefeller ailesinden sonra en büyük hisse sahibi I.G.Farben'dı. Bu petro-kimya devi o zamanın Alman savaş endüstrisinin önemli bir yapı taşıydı. Rockefeller ve I.G.Farben ilişkisi 1927'ye, Rockefeller Vakfı'nın soy arıtım çalışmalarını kuvvetle desteklediği döneme dayanmaktaydı.⁹

Nelson Rockefeller CIAA başkanı olarak Latin Amerika'da Nazi organizasyonuna karşı çalışırken aileye ait Standart Oil, Alman Hava Kuvvetlerine (Luftwaffe) yakıt satıyordu. İngilizler bu nakliyatı protesto etmeye başladıkları sırada Luftwaffe Britanya'ya bomba yağdırıyordu. Bunun üzerine şirket politikasını değiştirmeye karar verdi. Bu değişim tamamen düzmeceydi. İngilizlerin Panama'daki kontrollerinden kaçabilmek için filolarının kayıtlarını değiştirdiler. Gemiler yakıt taşımaya devam ediyordu. Tenerife, Kanarya Adaları ve Fas sahillerinde Alman gemilerine naklediliyor, buradan Hamburg'a gönderiliyordu.¹⁰

Savaş süresince Senatör Harry Truman, Rockefeller-I.G.Farben ilişkisini araştırdı.¹¹ CBS News savaş muhabiri Paul Manning'in 10 Ağustos 1944'te yazdığına göre bu ortaklığın tüm kazancı Amerikan, Alman, İngiliz, Fransız ve İsviçre bankaları aracılığıyla transfer edilmişti.

Nelson Rockefeller'ın CIA kurulmadan önceki günlerde Latin Amerika'daki görevi, Amerikan istihbaratını koordine etmek ve gizli operasyonlar yürütmektir. ABD Başkanı Roosevelt ve İngiltere Başbakanı Churchill arasındaki istihbarat bağlantısı bizzat kendisiydi. İngiliz istihbaratının (BSC) başındaki Sir William Stephenson ile eşgüdümlü olarak çalışmalar yürütüyorlardı. Stephenson'ın gizli karargâhı Rockefeller Center'da, Nelson Rockefeller'ın ofisine çok yakın konumdaki

3603 numaralı odaydı. Elbette bu bir tesadüf değildi. Birlikte müşterek çıkarlar için operasyonlar gerçekleştirdiler.¹²

Rockefeller, Vaşington'a giderken aralarında Chase Bank'tan Joseph Rovensky ve Will Clayton, Teksaslı pamuk tüccarı Anderson Clayton'ın da bulunduğu bir gurup işadamını beraberinde getirdi.¹³ Nelson'ın asistanı John McClintock, savaştan sonra Orta Amerika'da çok büyük ölçekli meyve üretimi işini yürütüyordu. 1954'te CIA onların adına Guatemala'da askeri darbe düzenleyecekti.

Nelson Rockefeller, savaş boyunca 50'lerde ailenin çıkar sağlayacağı konular için temel hazırladı. ABD-Latin Amerika savunma kavramını şekillendirerek bölgedeki askeri elitin soğuk savaş boyunca ABD politikalarına bağlanmasını ve bundan ailenin fayda görmesini sağladı. Acımasız diktatörler de zaman zaman bu işin içindeydiler. Nelson diktatörlerle yapmış olduğu bu işbirliği hakkında "*Yeni Askeriye*" tanımını kullanıyordu.¹⁴

Nelson Rockefeller 1930'lardan itibaren, Standart Oil'in Venezuela'daki yan kuruluşu Creole Petroleum'un başında olduğundan beri Latin Amerika'daki ABD, kurumsal yatırımlar konusunda önemli bir isimdi. 1938'de Meksika Başkanı Lazaro Cardenas'la Standart Oil için görüşmelerde bulunduyorsa da başarılı olamadı. Cardenas Standart Oil'i devletleştirdi ve bu durum Meksika-ABD ilişkilerini bozdu.

1940'larda Rockefeller, Mexican American Development şirketini kurarak Meksika endüstrisine kişisel bir yatırım yaptı. Kardeşi David'i de Chase Bank'ın bu bölgede şube açması için teşvik etti. Meksika'ya girebilmek için kullandıkları paravan, gıda sorununa çözüm üretmekti.¹⁵

ABD hükümetine bağlı Uluslararası Gelişim Danışmanlık Kurulu Başkanı olan Rockefeller, Başkan Truman'ın dış yardım programının mimarı olmuştu. Nelson, Chase Bank, National City Bank (Citigroup) ve diğer New York bankalarının Latin Amerika'da vermiş olduğu geniş çaplı borçlar için hükümet garantilerini kullandı. CIAA Başkanı olduğu dönem boyunca

büyük gazeteleri ve ünlü gazetecileri, Kanada'dan gelen kâğıt ticaretini kesmekle tehdit ederek kendine bağladı.¹⁶

Rockefeller'a bağlı gazetelerde artık ABD ve Rockefeller hakkında dost canlısı makaleler çıkmaya başladı. Latin Amerika'daki Nazi tehdidine karşı çalışma kisvesi altında Rockefellerlar bölgede ticari çıkarları için zemin hazırlıyorlardı.

Bu konuda yapılan en önemli gizli faaliyetlerden biri Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası'nın 1944-45 yıllarında ABD kontrolüne geçmesi için yapılan Birleşmiş Milletler seçim çalışmasıdır. Bu olay bazı elitlerin hükümetlerin hamlelerini ve gündemlerini nasıl belirlediklerine dair önemli bir işarettir. Birleşmiş Milletleri bir araç olarak görüp Dünya demokrasisi kılıfına uydurmuşlardır.

Tarihçi John Loftus'a göre Rockefeller, perde arkası baskılarla San Fransisco'daki BM toplantısı için Latin Amerika desteği sağlamıştır. Buna Juan Peron'un Arjantin'i de dâhildir.

Rockefeller ve Vaşington, Peron'u savaşın bitmesine 2 hafta kala Almanya ve İtalya'ya karşı savaş açmaya zorlamışlardı. Bu durumda Arjantin oyunu kazananlardan yana kullanmaya mecbur kaldı.

Rockefeller'ın ana politikası BM'de Latin Amerika bloğunun oylarını satın almaktır. Latin Amerika bloğunun 19 oyu, Avrupa'nın 9 oyunu temsil ediyordu. Sonuç olarak Vaşington ve güçlü uluslararası bankalar, ABD'nin savaş sonrasını şekillendirdiği gibi, IMF, Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletlerde belirleyici bir rol üstlenmesine yardımcı oldu.¹⁷ Rockefeller ailesi o kadar cömertti ki, BM için New York'ta bir arazi bile tahsis etti. Bu iş onlara vergi kesintisi olarak geri döndü.

Genel olarak bakıldığında Nelson Rockefeller, Latin Amerika şirket tarımcılığı konusunda 1941 itibariyle ABD iş çevrelerinde kimsenin olmadığı kadar güçlü bir konuma gelmişti.

Rockefeller-Wallace Raporu

1941'de, Pearl Harbor baskınıyla ABD'nin savaşa girmesinden birkaç ay önce, Rockefeller ve Başkan Yardımcısı, eski Tarım Bakanı Henry Wallace, Meksika'da tarımın geliştirilmesini görüşmek üzere bu ülkeye bir heyet gönderdi. Wallace 1940'a kadar Roosevelt'le çalışmış, bilinen bir tarımcıydı ve sonradan bir DuPont şirketi olacak olan Pioneer Hi-Bred International adlı tohum üretim şirketini kurdu ve şirket GDO tohumları üreten dünyadaki 4 dev şirketten biri oldu.

Wallace - Rockefeller ekibinin Meksika raporu, daha fazla mahsul verecek tahılların yetiştirilmesine duyulan ihtiyacı vurguluyordu. O dönemde mısır, buğday ve fasulye ana ürünlerdi. 1943'te bu projenin bir sonucu olarak Rockefeller Vakfı Meksika Tarım Programını George Harrar idaresi altında başlattı. Vakıfta patolog olarak çalışan Norman Barlaug da bu programda çalışmaktaydı. Rockefeller ailesi, savaş sonrası tarımdaki büyük değişimin ilk adımlarını atmaya hazırlanıyordu.

Aynı sene Nelson ve Başkan Yardımcısı Wallace Latin Amerika'daki elverişli tarım alanları için araştırmalara başlamışlar, diğer kardeşler bu bereketli ama çok ucuz yerleri almaya başlamışlardı. Artık aile yatırımlarını petrolden tarıma döndürmeye başlamıştı.¹⁸

Bu elbette ki basit aile çiftçiliği değildi. 1950'lerden sonra "şirket tarımcılığı"olarak anılmaya başlamıştı. On yıllardır uygulamakta oldukları ve bu sayede tekel haline geldikleri "petrol modeli"ni artık tarımda uygulayacaklar, böylece klâsik tarımdan şirket tarımcılığına geçiş yapacaklardı.

1941 Mart'ında, henüz ABD'nin savaşa girmesine 9 ay kala, Laurance Rockefeller, Latin Amerika'daki İngiliz finans baskısından faydalanarak, Kolombiya'daki Magdalena Nehri kıyısında 1,5 milyon hektar arazi satın aldı. Nelson da Venezuela'da bir zamanlar Simon Bolivar'a ait olan büyük bir çiftlik aldı. CIAA'in o dönemde raporlarında geçtiği üzere

"İngiliz portföyünde bulunan bu topraklar çok değerliydi ve elde edilmeliydi."¹⁹

Zamanla Roosevelt, henüz 32 yaşındaki Nelson'ı Latin Amerika'dan sorumlu Dışişleri Bakan Yardımcısı konumuna getirdi. Nelson artık tamamen gıda ve şirket tarımcılığıyla ilgileniyordu. 1943'te Amerikan Çiftçilik Bürosu Federasyonu Başkanı Edward O'Neal, Rockefeller ve birkaç önemli işadamıyla birlikte Chapultepec, Meksika'da ABD Dışişleri Bakanlığı'nın düzenlediği bir konferansa katıldı.

Chapultepec'te Rockefeller, O'Neal ile ABD'nin yeni ihracat pazarlarına ihtiyacı olduğu konusunda anlaşmaya vardılar. Latin Amerika pazarları onların görüş alanına girmişti. Nelson "öncülere" ihtiyacı olduğunu söyledi. Rockefeller'ın talep ettiği serbest ticaret anlayışı, Latin Amerika pazarlarının ABD çıkarları hariç dünyaya kapanması ve tüm bu ülkelerin, tarım dâhil tüm ABD ürünlerine kapılarını açmasıydı.²⁰

Rockefeller ayrıca silah fazlasının da bu ülkelere satılması ve böylelikle askeri güvenlik açısından Vaşington'a bağımlılığını arttırmaları konusunda anlaşma sağladı.²¹ ABD'ye bağımlılık, bu ülkelerin ABD firmalarına ve bankalarıyla birlikte çalışmaları anlamına geliyordu. Kimse bu geçişte Rockefellerlardan daha ileri değildi. Ailenin elinde ayrıca bu büyük silah şirketlerinin de çoğunluk hisseleri bulunmaktaydı.²²

1940'ta Soğuk Savaş kızışınca Truman, ABD'nin Kuzey Afrika, Asya ve Latin Amerika'da yayılmakta olan komünizme karşı savaşaacağını açıkladı. Ayrıca yurtdışına yapılan teknoloji transferinde direksiyona geçmesi ve bunu hükümetin değil, özel sektörün başarması gerektiğini vurguladı.

Bu yeni kavram Rockefeller'dan gelmişti. ABD'nin küresel tarım teknolojisi hegemonyası, soğuk savaş döneminde Vaşington için hızla gelişen bir silah haline geliyordu. Daha da önemlisi güçlü Rockefeller için.

1950'lerin başında, tarım ürünleri ihracatı, silah ve perakende ürün ihracatı kadar önem kazanmaya başlamıştı. Gıda fazlası, Tarım Bakanlığı tarafından artık bir silah olarak

görülmeye başlandı. Daha önce bahsi geçen "barış için gıda" programları (P.L.480) bu işlemleri resmiyete döküyordu.

Rockefeller ailesi ve Rockefeller Vakfı, nüfus ve küresel gıda konularının Dışişleri Bakanlığına anlatılmasında bazı ufak sorunlarla karşılaşüyordu. Aile ve aileye yakın müttefikleri New York'taki CFR'de önemli koltuklarda oturmaktaydılar. Rockefeller gurubu, bakanlık üzerinde çok büyük bir nüfuz kullandı. 1952'den, 1979 Başkan Jimmy Carter dönemi sonuna kadar burada görev alan herkes Rockefeller Vakfı'nın önemli isimlerindendi. Eisenhower'ın Dışişleri Bakanı, John Foster Dulles, daha önce Wall Sterret'te bir avukat ve 1952'de Vaşington'a gelmeden önce Rockefeller Vakfı'nın Başkanıydı. John Kennedy ve sonradan Lyndon Johnson'ın Dışişleri Bakanlığını yapan Dean Rusk, Vakıftaki Başkanlığı bırakıp 1961'de Vaşington'a gitmişti. Nixon'ın ulusal güvenlik danışmanı Kissinger da vakıfta önemli görevlerde bulunmuştu. Ayrıca Jimmy Carter'ın da Dışişleri Bakanlığını yapmış olan Cyrus Vance de vakıfta başkanlık koltuğunda oturmuştu. Görünüşte kâr amacı gütmeyen bu kuruluşun arka plânda yürüttüğü savaş sonrası dış politika, gayet iyi işliyordu.

Dulles, Rusk, Vance ve Kissinger, Rockefeller'ın özel sektöre ve özellikle tarıma verdiği önemi iyi anlamış ve bunu petrol gibi kontrol etmeyi, ticaretini yapmayı ve bir bağımlılık aracı olarak dış politikada kullanmayı çok iyi biliyorlardı.

Dikkat çekici olan bu dört figürün bağlantıları, dış politika ve gıda politikalarında anahtar konuların anlaşılabilmesi için gerekli olsalar da nadiren gün yüzüne çıkmaktaydı.

Şirket Tarımcılığının İlk Zamanları: Rockefeller'ın Cargill'le Birlik Oluşturması

1947'de, savaşın bitmesinden sonra, Rockefeller, IBEC adında yeni bir şirket daha kurdu. Bu şirketin kuruluş amacı, özel sermayenin, kâr eden bir işletme olarak teşkilâtlandırılıp, gelişmekte olan ülkede tarımı bir üst seviyeye güncelleyebileceğini göstermekti. Ama asıl amaç büyük ölçekli şirket

tarımcılığının, 1950-1960 yılları arasında doların satın alabileceği ülkelere girişiydi.

Rockefeller'ın IBEC'i, Brezilya'da beraber iş yapmak üzere Cargill'i davet etti. IBEC'in kırma mısır üretimi, büyük domuz yetiştirme, helikopterle mahsul serpmeye, pulluk sözleşmeleri, ürün depolama gibi pek çok projesi vardı. IBEC'e bağlı Sementes Agrocères şirketi hayvan kalıtımı (genetiği) konusunda Brezilya'da çok kilit bir rol oynayacaktı.²³

IBEC ve Cargill kırma mısır üretimini geliştirmeye başlamışlardı. Brezilya'yı, ABD ve Çin'den sonra dünyanın en büyük mısır üreticisi konumuna getirdiler. Brezilya'da mısır soyayla karıştırılarak hayvanlara yem olarak veriliyordu. 90'larda bu durum, GDO soya fasulyesinin hayvan yemi pazarında yer almasında önemli pay sahibi olacaktı.

Şeker kamışının talep görmesi, Brezilya'da soya fasulyesi üretiminde göze çarpan bir etki yaratmıştı. Şeker kamışı bitkisi beş yıllık periyotlarla ekiliyordu. Sökülüp yeni bitki ekilene kadar beş yıl boyunca ürün alınıyordu. Brezilyalı çiftçiler eski şeker kamışlarının sökülüp yenisi ekilmeden önce arada soya fasulyesi ekme konusunda öncü olmuşlardı. Soya fasulyesi azot açısından zengindi ve şeker kamışının ihtiyacı olan azotu topraktan alması için çok önemliydi. Böylece gübreye olan ihtiyaç azalacaktı.

Cargill ve bazı tahıl ticareti yapan firmalar, soya fasulyesini (hayvan yemi) önemli bir ihracat kalemi olarak görüyorlardı. Bu gıdalar sonradan ABD'nin gıda kontrol cephaneliğinde başlıca silahları haline gelecekti.

Lester Brown, Rockefeller Kardeşler Fonu'ndan aldığı yardımlarla kurduğu Worldwatch Enstitüsü'nde, yeşil devrimle ilgili şöyle demişti: "Çiftçilerin ihtiyaç duyduğu bu paketteki tohumların tam potansiyelini anlayabilmek için yeni katkı gübre kullanılmıştır. Modern teknoloji kullanımı bir kere kâr getirdiğinde tüm diğer girdilere olan talep hızla artacaktır. Ve sadece şirket tarımcılığı bu talebi verimli bir şekilde karşılayabilir."²⁴

Brown sonradan "Tarımda teknolojik bilgi transferinin kurumlaşması için çok-uluslu şirketlere ihtiyaç olduğunu" açıkladı. Bu durumda en iyi tohum ve gübre sağlayıcı firmalar elbette ki Amerikan DuPont, Cargill, Archer Daniels Midland ve Hi-Bred International firmalarıydı. Rockefeller'ın teşvikiyle yeşil devrim hızla petrol ve askeri malzeme kadar önemli bir ekonomi stratejisi haline geliyordu.

Brezilya ve Venezuela'da

Rockefeller Vakfı Meksika'da önemli yol kat ederken Nelson, benzer bir yapılanmayı Brezilya ve Venezuela'da da kurmak için çalışmalara başlamıştı. CIAA'den meslektaşlarıyla beraber Amerikan Uluslararası Ekonomik ve Sosyal Gelişme Derneği'ni (AIA) kurdu. AIA'nın açıklanan hedefi bu ülkelere eğitim ve teknoloji transferiydi.

AIA sayesinde Rockefeller köhne altyapıyı hızla modernize edebilecekti. AIA, çabalarının başarısızlığa uğraması durumunda artan nüfusla beraber yaşam standardının azalacağını savunuyordu. Venezuela'daki Creole Petroleum'un çoğunluk hissesine sahip olan Rockefeller, Shell, Mobil, Gulf ve pek çok özel bağışçıyı kendine katılması konusunda ikna etmişti. Nelson ve kardeşleri, NSSM 200'ün öncüsü olan birçok çalışmaya, Güneydoğu Asya, Latin Amerika, Ortadoğu ve Afrika'daki komünist olabilecek ülkeleri işaret ederek destek verdiler. Brezilya ve Venezuela bu çalışmalardan -Brezilya el değmemiş doğal kaynakları, Venezuela da Rockefeller ailesinin petrol ilişkileri yüzünden- ayrı tutuldular.²⁵

Nelson Rockefeller bir konuşma üstadıydı ve beyanlarında Soğuk Savaş'ın gerekliliğini ulusal güvenliğe bağlarken aile çıkarlarını da gözetmekteydi. Eski dostu ve Vakıf Başkanı Dulles'in Dışişleri Bakanı'yken yürüttüğü nükleer savaş politikası, soğuk savaşla ilgili felâket tellallığı yapması ve halkın Sovyet ordusu tehdidinin bilincine varması Nelson'un çalışmalarını etkilememişti. Aksine Amerikan ulusal güven-

liğinin çıkarlarıyla ilgili her konu daha kolay meşrulaştırılabilir hale gelmişti.

Nelson Rockefeller ve diğer önde gelen bankacı ve işadamlarının yapmaya çalıştığı şey, dünya gıda üretim devriminin ilk safhasıydı. İşlem sırasında dünya nüfusunun günlük ihtiyaçlarının kontrolü ele alınmalıydı. Pek çok devrim gibi bu da vaat ettiği gibi bir devrim olmayacaktı. Rockefeller Vakfı burada da en öndeki yerini almıştı. Hatta şirket tarımcılığı terimini de ortaya çıkarmışlardı. Yeni tarım modelleri, ABD endüstrisi ve finansı tarafından yönlendirilecek ve tüm kuralları hakim aktör ABD belirleyecekti. Böylece 90'larda GD bitkilerin ilk tohumları atılıyordu. Bu stratejik çıkarlar nasıl bir araya geldi? Uzun vadede hedefleri nelerdi? Modernizasyon, serbest pazar verimliliği, aç toplumlara yardım adı altında gerçek amaçlarını daha ne kadar saklayabileceklerdi?

NOTLAR:

1. Peter Grose, İnceleme Sürüyor: 1921'den 1926'ya kadar Dış İlişkiler Konseyi (Continuing the Inquiry: The Council on Foreign Relations from 1921 to 1926) New York, Council on Foreign Relations Yayınları, 1996 sf.23-26. CFR Savaş ve Barış araştırmalarına ait bu resmi belge şöyle demektedir: "Japonların Pearl Herbour'a saldırmasından iki yıl önce CFR Araştırma Gurubu gelecekteki zorlu yıllarda kurumun yaşamına hakim olacak bir girişimin hayalini kurmaya başladılar. Araştırmanın anıları akılda tutulmak suretiyle ulusal politikanın belirlenmesinde konseye bir rol biçtiler. 12 Eylül 1939'da Nazi Almanyası Polonya'yı işgal edince (CFR'den Hamilton Fish) Armstrong ve Mallory Dışişleri Bakanı Yardımcısı George Messersmith ile görüşmek için Vaşington'a gitti. O dönemlerde Dışişleri Bakanlığı araştırma, eğitim, siyaset, planlama ve girişim konusunda az bir kaynağa sahipti. Bu konularda II.Dünya Savaşı öncesinde kariyerli diplomatlar Amerika I Dünya Savaşı'na girdiği sıralardaki seleflerine göre pek de iyi durumda değillerdi. Konseyden bazı kişiler incelemeyi anımsatan ihtiyatlı bir girişimde bulundular. Bu, Amerika'nın gelecekteki savaş yıllarında ve sonrasında ortaya çıkacak Yeni Dünya'da Dış Siyasete rehberlik edecek bağımsız bir çalışma ve analiz programıydı. Proje "Savaş ve Barış Araştırmaları" olarak tanındı. (Isaiah) Brown şöyle yazıyordu: "Bu durum çok gizli. Çünkü Dışişleri Bakanlığı'nın dışarıdan bir gurupla çalıştığı öğrenilirse tüm plan suya düşer." Rockefeller Vakfı başta biraz tereddüt etse de önemini anlayınca yaklaşık

350.000 dolar ile projeyi desteklemeye karar verdi. Gelecek 5 yıl içinde yaklaşık 100 kişi Savaş ve Barış çalışma grubunda yer aldı. Grup 4 işlevsel bölüme ayrılmıştı: Ekonomik ve Mali, Güvenlik ve Askeri, Bölgesel, Siyasi. Bu grup genellikle New York'da akşam yemeklerinde ve sonrası için 250 defadan fazla buluştu. Dışişleri Bakanlığı için 682 tane not yazdılar. Bu notlar gizliydi ve gerekli hükümet bölümlerinde dağıtıldı."

2. a.g.e. sf.10, 15.

3. ABD Yüce Divanı, USV.US Çelik Şirketi, ABD 417, 1920, sf.251

4. Henry Luce, "Amerikan Yüzyılı" Life, 17 Şubat 1941.

5. Elkitabı, New York Dış İlişkiler Konseyi, Savaş ve Barışta Amerikan Çıkarları, New York, 1939-1942, alıntı Neil Smith, Amerikan İmparatorluğu: Roosevelt'in Coğrafyacısı ve Küreselleşmeye Giriş, Kaliforniya Üniversitesi Yayınları, Berkeley, 2003, sf.325-328

6. Neil Smith, a.e. sf.287.

7. Joseph S.Nye Jr, "Yöntem Propaganda Değil: Yumuşak Güç, Uluslararası Herald Tribune, 10 Ocak 2003.Nye "yumuşak güç" diye tanımladığı şeyi tarif ediyor: "Yumuşak Güç" başkalarını hedeflerinizi yapmaya ikna ederek dilediğiniz şeyi elde etmektir. Kaba kuvvetten farklıdır. Başkalarının sizin iradenizi izlemeleri için ekonomideki ve askeriyedeki havuç ve sopayı kullanmaktan farklıdır. Kaba Güç de Yumuşak Güç de önemlidir... ancak çekim/ikna zorlamaktan daha ucuzdur ve geliştirilmesi gereken bir artıdır."

8. Kramer, Paul, "Nelson Rockefeller ve İngiliz Güvenlik Koordinasyonu" Journal of Contemporary History, Cilt 16, 1981, sf 77-82.

9. Charles Higham, Düşmanla Ticaret: Nazi Amerikan Paraları Tezgahı, 1933-1947, Delacorte, New York, 1983, sf.53-45.

10. a.g.e. sf.56

11. a.g.e. sf.67-69

12. William Stevenson, Cesur Denilen Adam, Ballantine Kitapları, New York, 1076, sf.308-311.

13. Gerard Colby ve Charlotte Denet, Tanrı'nın Dediği Olur: Amazonların Fethi-Nelson Rockefeller ve Petrol Çağında Evanjelizm, Harper Collins, New York, 1995, sf. 115-116.

14. Thomas O'Brien, Making the Americas: Devrimler Çağından Küreselleşme Çağına Kadar ABD İş Adamları ve Latin Amerikalılar. History Compass 2, LA 067, 2004, sf 14-15

15. Los Angeles Times, 75 Yıl Sonra Meksika, Bugün Zapatister Hâlâ Rockefeller'ın Mirasıyla Mücadele Ediyor, 14 Mayıs 1995.

16. William Stevenson, a.g.e.

17. John Loftus ve Mark Aarons, Yahudilere Karşı Gizli Savaş: Batı İstihbaratı Yahudilere Nasıl İhanet Etti, St. Martin's, New York, 1994, sf.165-171.

18. Margaret Carroll Boardman, Yeşil Devrimin Tohumlarını Ekmek: Biyoteknoloji'nin 21.yy'ın önemli bir gündemi haline gelmesinde Meksika ve

Uluslararası Kâr Amacı Gütmeyen Örgütlerin oynadıkları rol. http://www.isop.ucla.edu/profmex-/volume4/3summer99/Green_Finalm.htm.

19. Gerard Colby ve Charlotte Dennet, a.e.sf. 116, 168.

20. a.g.e. sf.166.

21.a.g.e. sf.169.

22. Kurallar ve İdare Komitesi, ABD Senatosu, 93. Kongre, 2. Toplantı, Konuşmalar, Nelson Rockefeller'ın ABD Başkan Yardımcı Olarak Aday Gösterilmesi, Vaşington D.C., Hükümet Basım Ofisi, 1974, Gerard Colby ve Charlotte Dennet'te atıfta bulunulmuştur, a.e., sf.373. Standart Petrol Şirketlerindeki holdinglere ek olarak Rockefeller yatırımları şu önemli savunma müteahhitlerini içermekteydi: McDonnell Aircraft, Chrysler Corp., Boeing, Monsanto, Dow Chemical, Hercules, Bendix, Motorola ve diğer savunma müteahhitleri.

23. John Freivalds, Brezilya Tarımı: Büyük Çiftlik Yarışını Kazanmak, 3 Mart 2005, http://www.brazilmax.com/news.cfm-/tborigem/fe_business/id/5.

24. Lester Brown, Değişim Tohumları, Praeger, New York, 1969, 1.Bölüm: Yeni Tohumlar ve Makineleşme.

25. Gerard Colby ve Charlotte Dennet, a.g.e. sf. 212-214.

III. KISIM

ŞİRKET TARIMCILIĞININ BAŞLAMASI

7. BÖLÜM

ROCKEFELLER ve HARVARD'IN ŞİRKET TARIMCILIĞINI KEŞFİ

Yeşil Devrim Kapılarını Açıyor

Rockefeller'ın Meksika'da başlattığı Yeşil Devrim 1950 ile 1960 arasında tüm Latin Amerika'ya yayılmıştı. Bundan kısa bir süre sonra Rockefeller'in Asya'daki şebekelerinin desteğiyle Yeşil Devrim hareketi Hindistan ve başka yerlere de girdi. Devrim, gelişmekte olan ülkelerde gıda kontrolünü ele geçirmek için gizli yapılmalı ve bu hareket serbest piyasa yanlısı, komünizm karşıtı faaliyetler olarak gösterilmeliydi.

2.Dünya Savaşı sonunda Almanya'daki I.G. Farben'ın tesislerinin bombalanması ve bir moloz yığını haline dönmesiyle birlikte ABD kimya şirketleri dünyada en büyük konuma geldiler. Bu en önde gelen şirketlerden DuPont, Dow Chemical, Monsanto, Hercules Powder, ABD vatandaşlarının vergisiyle ürettikleri nitrojen ürünlerinde bir fazlalık yaşadılar. Bu nitrojen fazlası bomba ve patlayıcı yapımı için kullanılacaktı.

Nitrojen, bomba yapımı için en gerekli maddeydi. TNT ve diğer pek çok patlayıcının temel taşıydı. Nitrojen aynı zamanda gübre yapımında da kullanılıyordu. Bu sebeple kimya endüstrisi hem iç pazar hem de ihraç etmek için gübre şeklinde nitrojen, amonyum nitrat, amonyum piyasası oluşturmaya karar verdiler.

Azotlu gübre endüstrisi Rockefeller'ın Standart Oil sayesinde kurduğu, DuPont, Dow Chemicals ve Hercules Powder gibi şirketlerin de dâhil olduğu güçlü lobinin bir parçasıydı.

Tarım kimyasallarının savaştan sonra küresel olarak pazarlanması, Cargill, Continental Grain, Bunge ve ADM gibi şirketlerin oluşturduğu tahıl karteli ve Amerikan petrokimya endüstrisi için yeni pazarlar arama sorununu da ortadan kaldırmıştı. O günlerin en büyükleri ABD şirketleriydi ve bu noktada olmalarının nedeni de 1960-70 arası yeşil devrim sayesinde melez tohumların yaygınlaşmasıydı. Tarım küreselleşirken, Rockefeller da bu ilerlemeyi şekillendirmekteydi.

Tarım kimyasallarında ve melez tohumlarda oluşturulan tekel sayesinde ABD'li tarım devleri artık dünya tarımına ve piyasalara da egemen olmaya başlamışlardı. Bununla birlikte Kissinger "Yiyeceği kontrol ederseniz insanları da edersiniz" demişti. AET, Çin ve Sovyetler Birliği, kötü hasat dönemlerinde politik istikrar sağlayabilmek için bu tekele bağımlılık duymaya başlayacaklardı.

Gerçekten de ABD hükümeti, 1960'larda gelişmekte olan ülkelerde komünist ve milliyetçi hareketleri kontrol altına alma endişesi taşıyordu. Bu kontrol de gıda yardımı yaparak sağlanabilirdi. ABD yardımları ve yeşil devrimin geliştirdiği yeni teknikler, bu endişeyi fırsata çevirmek adına Rockefeller ve çevresindeki etkili isimler için altın bir fırsat hazırlıyordu.

Nelson, kardeşi John D. III ile çok yakın bir çalışma yürüterek Nüfus Konseyi'nden bir sene sonra 1953'te Tarım Geliştirme Konseyi'ni kurdu. Konseyin odak noktası Asya'ydı. Uzun vadede hedef, tarımın tekelleşmesi ve dünya yiyeceğini kurumsal hegemonyaları altında tutmaktı.

1950'lerde Rockefeller Vakfı'ndan Norman Borlaug Meksika'ya gelerek melez (kıрма) pas tutmaz buğday ve melez mısır tohumları üzerinde çalışmalara başladı. GDO'lar ise bu çalışmalardan birkaç on yıl sonra gelecekti. Tarım ve biyoloji perdesi arkasında Rockefeller, yeşil devrimin 50'ler ve 60'lar boyunca hesaplanmış stratejilerinin peşinde koşuyordu.

Bu stratejinin kalbi, daha fazla mahsul almayı sağlayacak modern tarım metotlarının tanıtılması, böylece açlık sorunun giderilmesi ve potansiyel komünist tehdidin azaltılmasıydı. Yıllar sonra kalıt (gen) devrimi için de benzer bir baştan çıkarıcı yöntem uygulanmıştı.

Yeşil devrimle başlayan küresel gıda kontrol süreci, birkaç on yıl sonra kalıt devrimiyle tamamlanacaktı. Ancak şaşırtıcı olmayan her iki devrimde de başrolde Rockefeller ailesi ve onlara yakın çevrelerin bulunuyor olmasıydı.

1966 yılında geniş fonlara sahip başka bir vakıf, Ford Vakfı Rockefeller'a katıldı. Yine vergiden muaf Ford Vakfı da Rockefeller gibi hükümetle içli dışlıydı. İstihbarat ve dış politika gibi önemli konularda hükümetle bağlantıları vardı. Ford kaynaklarıyla beraber Rockefeller'ın yeşil devrimi adeta vites arttırarak yoluna devam edecekti.

Aynı sene, Meksika hükümeti Rockefellerla birlikte Uluslararası Buğday ve Mısır Geliştirme Merkezi'ni (CIM-MYT) kurdu. Merkezin hedefi buğday programı üzerine çalışmalar yapmak, 40'lerde Rockefeller tarafından başlatılan projeleri devam ettirmektir.¹

Merkezin gıda ve tarım konularındaki çabaları Başkan Lyndon Johnson tarafından yapılan, Barış için Gıda (P.L.480) ile yapılacak yardımların kaldırılacağı, yani alıcı ülkelerin Rockefeller'ın koştugu ön şartlara (kapıların Amerikan yatırımcılara açılması ve nüfus kontrol programı da dâhil olmak üzere) hazır olmaması durumunda hiçbir yardım alamayacağını açıklaması üzerine destek gördü.²

1970'te Norman Borlaug Nobel ödülü kazandı. Ama ilginçtir ki, Borlaug bu ödülü biyoloji değil, barış dalında aldı. Aynı ödülü birkaç yıl sonra Kissinger da alacaktı. Bu iki adam da etkili Rockefeller çevrelerinin himayesi altındaydı.

Gerçekte Yeşil Devrim Amerikan şirket tarımcılığının bilim ve modern tekniklerin arttırılması maskesiyle anahtar konumdaki bazı ülkelere girmesiydi. Meksika'daki yeni melez (kıрма) buğday üretimi için modern araçlar, mekanize traktörler,

kimyasal gübreler ve hepsinden önemlisi gaz ya da benzinle çalışan sulama pompaları gerekiyordu.

Yeşil Devrim metotları sadece zengin ekin alanları için uygundu. Aslında bunun için tasarlanmıştı. Aynı feodal sistemdeki zengin toprak sahibi ve yoksul çiftçi düzeni vardı. Meksika'da kırma (melez) buğday, kuzey ve kuzeybatıda zengin ve yeni sulanmış geniş arazilere ekilmekteydi. Traktörden yapılan sulama sistemi petrol kullanılmasını gerektiriyordu ve petrol de ABD'den getirtiliyordu. Petrol ve tarım, Rockefeller tarafından birleştiriliyordu.

Kuzey ve kuzeybatı Hindistan'da yeşil devrim sulak arazinin %20'siyle sınırlıydı. Fakir halkla varıl toprak sahipleri arasındaki uçurum oluştu. Bunun yerine pek çok modern şirket tarım alanı yaratarak Cargill'e bağlandı. Buralarda çalışan fakir halkın ekonomik durumunda herhangi bir düzelme görülmezken buğday üretiminde gözle görülür bir artış yaşandı.

Bio-devrim için Çalışma Kadrosu

1960'ta Rockefeller Vakfı, JDR III'e ait olan Tarım Gelişim Konseyi ve Ford Vakfı, güçlerini birleştirerek Los Banos Filipinler'de Uluslararası Pirinç Araştırmaları Enstitüsü'nü (IRRI) kurdu. 1971'de IRRI, Meksika'daki CIMMYT ve Rockefeller-Ford Vakıflarıyla beraber tropik tarım araştırmaları için Nijerya'da IITA'yı kurdular. IRRI ve IITA birleşerek Uluslararası Tarım Araştırmaları Danışmanlık Gurubu'nu (CGIAR) oluşturdular.³

CGIAR, Rockefeller'ın Bellagio İtalya'da düzenlediği bir dizi konferans sırasında şekillenmişti. Bellagio konuşmalarına gelen kilit katılımcılar arasında, Rockefeller Vakfı'ndan George Harrar, Ford Vakfı'ndan Forrest Hill, Dünya Bankası'ndan Robert McNamara ve Rockefeller ailesinin uluslararası çevre organizatörü, 1972'de Stokholm'de BM dünya zirvesi düzenleyen Maurice Strong bulunmaktaydı.

En fazla etkiyi sağlayabilmek için CGIAR, BM Gıda ve Tarım Örgütü, BM Gelişim Programı (UNDP) ve Dünya

Bankası'nın da aklını çelmişti. Böylece dikkatle hazırlanmış plânlar ve fonların kaldıraç etkisiyle Rockefeller, 70'lerin başından itibaren küresel tarım politikalarına yön vermeye başlamıştı.⁴

Rockefeller ve Ford tarafından cömertçe desteklenen CGIAR, 3.Dünya ülkelerindeki önemli tarım ve bilim adamlarını ABD'ye göndererek burada modern şirket tarımcılığı konusunda eğitmeye ve ülkelere geri göndermeye başladı. Bu süreç içerisinde bu ülkelerde bilim ve serbest piyasa adına iş ağırları kurdular ve paha biçilemez bir etki yarattılar.

Bu enstitü ve araştırma merkezleri sonradan Kissinger'ın NSSM 200 diye ortaya koyacağı, tarım ve gıda politikalarının kontrolü için temel hazırlıyordu.

JDR III'ün Tarım Geliştirme Konseyi ayrıca ABD'li akademisyenlerin Asya'daki üniversitelerde ders vererek yeni nesil bilim adamlarını eğitmelerini sağladı. Aralarından en iyileri seçilerek ABD'de doktoralarını tamamlayacak ve sonra Rockefeller bünyesinde çalışmaya başlayacaktı. Özenle kurulmuş bu şebeke, ileride Rockefeller Vakfı stratejilerinin, GDO'lu gıdaların dünyanın her yerine yayılma politikası için büyük önem arz edecekti.

Sıkça okunan bir el kitabında, Rockefeller Vakfı Tarım Geliştirme Konseyi yöneticisi Arthur Mosher, köylülere "kendileri için daha fazlasını istemeyi" öğretme konusundan bahsediyordu. Çiftçiler "ortak huylardan" vazgeçmeye zorlanmalı, tarım işiyle anlaşılmalıydılar. Mosher, kadınlar için ek eğitim programları hazırlama ve dükkânlardan alınan mallara daha fazla talep yaratmak için gençlik kulüpleri kurma konusunda çağrıda bulundu. Babaların ve kocaların ailelerine duydukları şefkati, onları bu konuda daha duyarlı kılıp çalışma isteklerinin arttıracaktı. Elbette kendilerini yeni pazar ekonomisine daha çok bağlayan yeni teknolojilere yatırım yapabilmek için borç ve kredi almaları gerekecekti.⁵

Yeşil devrim süresince Rockefeller ve Ford Vakıfları, USAID ve CIA'nın dış politika hedefleri doğrultusunda el ele çalışmışlardı.

Devrimin temel etkilerinden birisi de kırsal bölgelerde oturan, umutsuzca iş arayan halkın varoşlara göçmeye zorlanmasıydı. Bu bir tesadüf değildi. ABD'li üreticilere daha ucuz işgücü havuzu yaratabilmek için plânlanmış bir şeydi.

Yeşil devrimin etrafındaki teşvik tükendiğinde, sonuçların söz verilenden çok daha farklı olduğu görüldü. Yeni kimyevi böcek ilaçlarının gelişigüzel kullanımı sonucu ciddi sağlık sorunları ortaya çıkmıştı. Tek kültürlü yetiştirilen yeni kırma (melez) tohumlar, toprağın verimliliğini azaltıyordu. İlk zamanlarda alınan 2 hatta 3 kat ürün artık alınamaz olmuştu.⁶

Yeşil devrim beraberinde büyük sulama projelerini de getirmişti. Dünya Bankası kredileriyle barajlar inşa edilmişti. Ayrıca süper-buğday üretimi için toprak yüksek oranda gübreyle karıştırılmış, bu iş için de Rockefeller himayesindeki petrol şirketleri işbaşında olmuştu.

Petrol ve kimya devlerine yeni pazarlar açabilmek için yüksek oranda böcek ve yabani ot ilaçları kullanılmaktaydı. Bir bilimcinin belirttiği üzere, yeşil devrim aslında bir "kimya devrimiydi." Gelişmekte olan ülkeler hiçbir zaman bu gübre ve ilaçlar için yeterli parayı ödeyemezlerdi. Bu durumda Dünya Bankası'ndan, Chase Bank ve diğer büyük New York bankalarında hükümet garantili krediler almak zorundaydılar.

Pek çok gelişmekte olan ülkede bu kredilerin büyük kısmının toprak sahiplerine gittiği görüldü. Köylüler için de durum farklı sayılmazdı. Onların da gübre ve ilaçlara verecek parası yoktu ve bu durumda borç almak zorundaydılar. Devlet köylülere borç vermek için programlar hazırlasa da bu programdan borç alamayan çiftçiler özel sektörden borç bulmaya çalışıyordu. Bu gayrı resmi borçların yüksek faizleri yüzünden çiftçilerin pek çoğu tüm ürününü satıp borcunu ancak kapatabiliyordu ya da iflas edip topraklarını kaybediyorlardı.⁷

Yeşil devrim ayrıca tarım hayatına yeni makineler de sokmuştu. En dikkat çekici olanı power-tiller ya da turtle-tiller adıyla bilinen bu makine çeltik tarlasını su birikintisi haline getirdiği gibi, doğal toprak yapısını da mahvediyordu.

Amerikan şirketlerinin ilgisini bu konuya çeken bir başka çok önemli konu da, yeşil devrimin temelini geliştiren ülkelerde kırma (melez) tohumlardan üremeye dayanıyor olmasıydı. Kırma tohumların ise, hayati önem arz eden durumu üreme kapasitesinin az olmasıydı. Bu tohumların çoğalmaya karşı korumalı bir yapısı vardı. Normal, açık polenleşen türlerin aksine bu tohumlar ilk nesilden alınan mahsule göre verdikleri ikinci mahsul çok daha verimsizdi.

Alınan ürünün ileriki senelerde azalması, çiftçinin daha fazla mahsul elde edebilmek için her sene yeniden tohum almaya mecbur kalması anlamına geliyordu. Ayrıca ikinci yılın azalan ürün miktarı tohum ticaretini de yok ediyor, komisyoncuların tohumu tekrar dağıtımına engel oluyordu. Çokuluslu tohum üreticilerinin kontrolü ele geçirmesi durumunda hiçbir rakibin ya da çiftçinin melez (kırma) üretmesi mümkün değildi. Küresel kontrol Monsanto'ya bağlı Dekalb ve Pioneer HiBred gibi sonradan tohum devrimine zemin hazırlayacak olan birkaç dev şirketin elindeydi.⁸

Aslında Amerikan tarım teknolojisinin, ticari kırma (melez) tohumların ve kimyevi gübrelerin gelişen ülkelere girmesi, yerel çiftçileri ve özellikle daha köklü olanları dışarıya bağımlı hale getirmişti. Özenle hazırlanmış, on yıllar boyu devam edecek olan sürecin ilk adımları atılıyordu. Şirket tarımcılığı daha önce Amerikan ithalatçısının girmekte zorlandığı yeni pazarlar için yeni yollar açıyordu. Kısa süre sonra bu eğilim pazar bazlı tarım olarak adlandırılmaya başlandı ama aslında tarım-işletmeleri kontrolünde yapılan tarımdı.

Yeşil devrim ve kırma tohumlar, Amerikan şirket tarımcılığına yeni ve kontrollü bir piyasa vaat ediyordu. Roosevelt'in Tarım Bakanı Henry Wallace, seçkin araştırmalarca desteklenen, daha fazla mahsul verecek olan ilk kırma tohum fabrikası

olan Pioneer Hi-Bred'i kurmuştu. Bu adımla birçok tohum devinin de önü açılmış, genetik tohumların temeli atılmış oluyordu.

Kimya endüstrisi de artan mahsulün yalnızca kendi yardımlarıyla mümkün olabileceğini iddia etti. ABD hükümeti de US AID diğer hükümet yardım programları aracılığıyla bu görüşe destek verdi ve diğer hükümetleri de ikna etti. Bu durum çiftçilerin, Rockefeller ve Ford danışmanları tarafından verimsiz ve ilkel olarak etiketlenen geleneksel yöntemleri önemsememesine neden olmuştu.⁹

Kırma buğday, mısır veya pirinçte Yüksek Mahsul Türleri (HYV) kullanımında kimyasal girdiler artık sıklıkla yapılan bir uygulama haline gelmişti. Yerel hükümet memurları artık geleneksel yöntemleri bir seçenek olarak görmemeye başlamışlardı. Uluslararası kimya endüstrisi de zaman zaman kendilerine rakip olabilecek bazı araştırmaları durdurabiliyordu. Bu, dünya genelinde bir eğilim haline gelmişti.¹⁰

1959'da ABD Tarım Bakanlığı'na bağlı bir gurup, Ford Vakfı için "*Hindistan'daki Gıda Krizi ve Atılacak Adımlar*" adlı bir rapor hazırladı. Raporda, Hindistan'daki toprak rejimi ve kırsal alanların değerlendirilmesi konusunda çok yeni tohumlara, sulanabilir arazilere, kimyasal gübrelerle ve böcek ilaçlarına dayalı teknolojik gelişmelere vurgu yapılmıştı. Bu Yeşil devrimin stratejisiydi.

Ford hatta Hindistan Yoğun Tarım Gelişim (IADP) adlı bir test programına maddi yardımda bulunmuştu. Bu programda çiftçiler, gübre, sulama ve ilaçlama konusunda her türlü girdiye ulaşabiliyor, cömert Dünya Bankası fonlarıyla destekleniyorlardı.

Kısa sürede Rockefeller-Ford yeşil devrimi Hindistan hükümeti tarafından benimsendi. Kırma tohumlar ve kimyasallar hızla sonuç verdi. Buğday ve pirinçte üretim artışı sağlandı. Toprak ve kiracılık reformu, tefeciliğin lağvedilmesi Hindistan hükümetinin gündeminden bir anda geri dönmemecesine iniverdi.¹¹

Başlangıçtaki muhteşem artış zamanla azalmaya başlamasına rağmen bu durum halka çok fazla yansıtılmadı. Ortalama olarak bakıldığında Hindistan'da tarımsal üretim Yeşil devrimden sonra geçmişe oranla daha yavaş büyüdü ve ülke çapında kişi başına düşen üretim ya gelişmedi ya da düştü.¹² Hindistan'da yeşil devrimin tek başarısı Amerikan ve yabancı tarım devleri için yeni bir pazar açmış olmasıydı. Şirket tarımcılığı denen şeyin başlangıcı da zaten buydu.

Rockefeller'ın Şirket Tarımcılığının Kuruluşunu Desteklemesi

Rockefeller kardeşler bir yandan işlerini petrolden tarıma kaydırırken öte yandan Harvard Üniversitesi'nde, gıda üretiminde merkezi kontrolün sağlanması üzerine çok az kimsenin farkında olduğu bir araştırma yürütüyorlardı. Yaratıcıları geleneksel tarımdan ayırt edebilmek amacıyla ona "*şirket tarımcılığı*" adını vermişlerdi.

Şirket tarımcılığı ve yeşil devrim el ele yürüyorlardı. Bir süre sonra devreye girecek olan genetik uygulamalar da plânın bir parçasıydı.

1950'lerin başlarında John H. Davis, Başkan Eisenhower'ın Tarım Bakanı Yardımcısı olarak görev yapıyordu. 1955'te Vaşington'dan ayrılarak Harvard İşletme Fakültesi'ne girdi. Bu bir tarım uzmanı için pekte alışılmış bir durum sayılmazdı. Stratejisi çok açıktı. 1956'da Harvard Business Review'da çıkan bir yazısında "Sözde çiftçilik probleminin tek ve kökten çözümü için tarımda şirket tarımcılığına geçilmelidir." demişti.¹³

Davis, Harvard'dan başka bir profesör olan Ray Goldberg ve Rockefeller tarafından desteklenen bir projede ABD ekonomisinin yol haritasını belirleyen, Rus asıllı ekonomist Wassily Leontief ile birlikte bir ekip kurdular. Leontief, savaş boyunca sektörlerarası analizler yapması için hükümet tarafından görevlendirilmişti. Ayrıca Çalışma Bakanlığı'nda ve CIA'nin selefi Stratejik Hizmetler Ofisi'nde (OSS) çalışmıştı.¹⁴

1948'de Leontief, Rockefeller'dan, ABD'nin Ekonomik Yapısı üzerine bir araştırma yapmak için 100.000 dolar yardım almıştı. Bundan bir sene sonra Hava Kuvvetleri Harvard'ın bu projesine dâhil oldu. Transistör ve elektronik bilgisayarların doğrusal programlama metotlarıyla birlikte geliştirilmesiyle büyük hacimli istatistiksel bilgilerin saklanması da kolaylaştı. Bundan kısa bir süre sonra da Ford Vakfı Harvard'a mali destek vermeye başladı.

Harvard projesi ve şirket tarımcılığı, büyük Amerikan gıda üretim devrimi plânının bir parçasıydı. Gıda endüstrisini egemenliği altına alması 40 yıl sürecekti. Goldberg gen değişimli şirket tarımcılığı ve şirket tarımcılığı devrimiyle ilgili, "Küresel ekonomi ve toplumu değiştirmek için insanlık tarihinin görmüş olduğu en dramatik olaydır" demişti.

Tekelleşme ve Dikey Birleşmenin İntikamı

Ray Goldberg'in övündüğü, şirket tarımcılığı fikri, aslında dikey birleşmenin ABD gıda üretimine yeniden girmesiydi. 70'ler boyunca pek az insan Standart Oil gibi devlerin kartelleşme yasalarına karşı kongreyle verdiği mücadelenin farkındaydı.

70'lerin sonunda Rockefeller destekli Jimmy Carter'ın başkanlığı boyunca çok-uluslu ABD. şirketleri, on yıllar boyunca özenle hazırlanmış sağlık, gıda ve tüketici koruma kanunlarını yok etmeye ve dikey birleşme için kapılarını açmaya başladılar. Dikey Birleşme, bilinçsiz vatandaşa ekonomik verimlilik ve ekonomik ölçek diye yutturuluyordu.

Dikey birleşmeye dönüş ve şirket tarımcılığının akabinde gelişi, büyük bir kampanyanın ortasına denk geldi. Düzenlenen kampanyada hükümetin sivil vatandaşların günlük hayatlarına çok fazla müdahalede bulunduğu ve Amerikalılara "özgürlüklerinin" geri verilmesi gerektiği işaret edildi. Kampanyacıların savaş çılgınlığı "serbestlikdi." Propagandalarında bilerek söz etmedikleri şey devlet denetiminin kalkmasıyla denetimin büyük en güçlü şirketlere geçeceği idi. Hükümet kontrolü ve

özelleştirme konularında, Jimmy Carter, Ronald Reagan veya Margaret Thatcher'dan çok daha önce JDR III, 1973'te çıkartmış olduğu kitabı, 2. Amerikan Devrimi'nde ve yaptığı daha nice konuşmada devletin toplumun her yerine nüfuz edebilmesi için bilinçli ve uzun vadeli özelleştirme ve merkezden uzak politikalar benimsenmeliydi.¹⁵

Bundan uzunca bir süre önce Davis ve Goldberg, belli bazı sektörleri endüstrileştirmeye, dikey birleşmeyle tarımı, şirket tarımcılığına geçirmeye ve tekel karşıtı yasaları hiçe sayarak Lantief'in girdi-çıktı yaklaşımından da faydalanıp tüm üretim ve dağıtım zincirini tanımlamaya çalıştılar.

Davis, Goldberg ve Lantief işbirliğinin ilk icraatı Florida'da narenciye sektörünü endüstrileştirmekti. Küçük çiftçilerin kontrolü, kısa süre sonra Sunkist gibi ulusal meyve suyu üreticilerine yol açacaktı. Sunkist, piyasaya, çiftçiye ödenen ücret, dağıtım ve ürün işleme konularında oldukça hâkimdi.¹⁶

Yeni hedef, buğday ve hayvan yemi için soya fasulyesi piyasasıydı. Hükümet düzenleyici kontrol mekanizmasını hafiflettikçe, gıda endüstrisinde tekelleşme ve dikey birleşme artmaktaydı.

Belirgin bir şekilde ABD ekonomisinde ilk dikey birleşme örneği, 1882'de kurulan Rockefeller'ın Standart Oil şirketidir. Bu karteli kırmaya yönelik denenmiş pek çok yöntem, hatta 1911'de çıkan Yargıtay kararına rağmen gelecek yüzyıl boyunca piyasaya hâkim kalmıştır. Standart Oil modeli, Harvard'ın şirket tarımcılığına geçişte kullanacağı modeldir.

1920'lerde, özellikle et sanayinde görülen işleme ve paketleme uygulamalarının ortaya çıkmasından sonra, ABD kongresinde yiyeckte tekelleşmeye karşı bir dizi kanun çıkarıldı. Yazar Upton Sinclair kitabı The Jungle'da et paketleme sektöründeki kokuşmuş, sağlıksız ve bazen insanlık dışı şartlardan bahsetmişti.¹⁷

Piyasada bulunan beş büyük şirket; Swift, Armour, Morris, Wilson ve Cudahy, 1920'lerde tüm ulusun yiyeceğinde tekel

oluşturmakla suçlanıyorlardı. Bu beş büyük şirket sistematik ve yasadışı olarak et paketleme sektörünü ele geçirmişlerdi.

Bu beşli daha sonradan canlı hayvanların bekletildiği ve satıldığı yerlere girebilen insanları kontrol altına almaya başladılar. Böylece canlı hayvan stoklarına, toplu satış ve dağıtımına da el atmış oluyorlardı. Donduruculu kamyonların icadıyla birlikte montaj hattı, et şirketleri ve et işleme fabrikaları dikey birleştirmeye girmiş oldu. Bu birleştirme etkin pazarlanması konusunda ileri doğru olurken işlenmemiş hammadde arzında (et sığırı ve domuz) tekelleşme konusunda geriye doğru işliyordu: FTC teftişlerinde anlaşıldı ki, bu beş şirket canlı hayvan pazarlarını, stok yerlerini, tren yolu terminallerini, piyasa basını, kredileri ve potansiyel rakipleri kontrol altına almış, hatta güç kullanıp yeni girmek isteyenleri dışarıda tutmuşlardı. Böylece yasadışı bir *"Pazar hâkimiyeti"* oluşturmuşlardı. Perakende seviyesinde kontrolü, depoları, donduruculu araçları ve piyasaya dışarıdan girişi engelleyerek yaptılar. Bununla da kalmayıp ikâme gıdaları alıyor ya da kontrol ediyorlardı.¹⁸

1970'lerde gıdanın kontrolü tekrar bir gurubun, tarım tekelinin eline geçmek üzereydi. Bu sefer Rockefeller ve Ford desteğiyle, Harvard'ta Davis, Golberg ve Leontief tarafından hazırlanan *"Amerikan Ekonomisinin Yapısı"* projesinin önderliğinde, sadece ABD değil, tüm dünyada bir tekel yaratmak hedefleniyordu. İşin büyüklüğünün bir benzeri daha yoktu.

Goldberg, Davis ve Harvard'daki meslektaşları ile birlikte yeni nesil kurumsal yöneticileri, hem ülkeyi hem de dünyayı besleyen ABD'nin gıda üretimini yeniden yapılandırma konusunda eğitmek için öncü olmuşlardı.

ABD'nin düzenleyici sınırlamaları özellikle Reagan yönetimi sırasında kaldırıldı ve denetimsizleştirildi. Kurallar ve standartlar artık tüm oyuncular tarafından değil, tepedeki dört beş tekel oyuncunun kararlarıyla belirleniyordu.

Bu süreçte ABD tarımında bir yoğunluk ve dönüşüm gözlenmeye başlandı. Bağımsız aile çiftçiler, fabrika çiftlikleri ya da kurumsal tarım olarak bilinen, "daha verimli" devlere yer açabilmek için tasfiye edilmeye başlandı. Arazisini terk etmek istemeyenler sözleşmeli çiftçi olarak şirket tarımcılığında çalışmaya zorlandılar.

"Tüm çiftçiler nereye kayboldu?"

Hükümet düzenlemeleri, gıda güvenlik standartları ve tekel yasaları gevşedikçe, özellikle Reagan-Bush döneminde geleneksel tarımın yaşadığı dönüşümü, sıradan bir tüketicinin anlaması zor hale gelmişti. Pek çok insan hâlâ çiftlikten geldiğini sanarak mahalle marketlerinden güzel ambalajlanmış sığır ya da domuz eti almaya devam ediyordu.

Geleneksel toptan satış, yerini yavaş yavaş birleşmelere bırakıyordu. Aile çiftçiliği kurumsal devlerin eline geçiyordu. Çiftçiler de bu şirketlerde sadece hayvanları beslemekle yükümlü, sözleşmeli çalışanlara dönüşmüşlerdi. Artık çiftlikleri ya da hayvanları yoktu. Yüklü senetlere attıkları imzalarla adım adım feodal köleler haline geliyorlardı. Toprak ağasının değil, ama Cargill, Archer Daniels Midland ConAgra veya Smithfield gibi çokuluslu şirketlerin köleleri oluyorlardı.

Kurumsal tarım devleri için bu dönüşüm oldukça kârlıydı. Çiftçilerin çoğunluğunun gelirleri, 90'larla beraber işlerinin kontrolünü kaybetmelerine paralel olarak büyük bir düşüşe geçti. Senato Tarım Komitesi'nin yaptığı bir çalışmaya göre, net varlıklarının dönüşü 70'lerde %10 iken, artık %2'ye gerilemişti. Ama bu büyük şirketlerin hisselerinin getirisi 1993'te %13 iken, 1999'da %23'e yükselmişti.¹⁹

Yüz binlerce bağımsız çiftçi şirket tarımcılığının yayılmasıyla işlerinden zorla uzaklaştırılmıştı. Kısaca rekabete ayak uyduramadılar. Geleneksel tarım, doğası itibariyle emeğe dayalıyken, fabrika çiftçiliği sermayeye dayalıydı. Hayvan barındırma sistemi için para arttırmayı becerebilen çiftçiler kısa

süre içinde işgücünden elde ettikleri tasarrufun ilaçlama, enerji ve kafesleme masrafları için yeterli olmadığını fark ettiler.

Fabrika çiftçiliği arttıkça hayvanların fiyatı da azalmaya başladı. Binlercesi sektörün dışına itilmişti. 1979-1998 yılları arasında ABD'de çiftçilerin sayısı 300.000 azaldı.²⁰

ABD'deki domuz çiftliklerinin sayısı, satılan domuz sayısı artmasına rağmen 600,000'den 157,000'e gerilemişti. Domuz çiftliklerinin %3'ü domuzların %50'sinden fazlasını ürettiyordu. 90'ların sonunda Tarım Bakanlığı'nın hazırladığı raporda ekonomik verilerin yanı sıra sosyal maliyetten de bahsediliyordu. Kırsal toplum neredeyse ortadan kalkmış, yerleşim birimleri hayalet kasabalara dönmüştü. Bu rapor hemen hasır altı edildi.²¹

Ortadan kaldırılan bir başka azınlık raporu da Senatör Tom Harkin tarafından Kasım 2004 seçimlerinden hemen önce hazırlanan rapordur. Bu rapora göre kahvaltılık tahıl pazarının %89'u, et paketleme sektörünün %84'ü ve domuz kesim işletmelerinin %64'ü dört şirketin elindeydi.²²

Cargill, 1998'de Continental Grain'i ele geçirince ulusal tahıl potansiyelinin de %40'ına sahip oldu. ABD Adalet Bakanlığı bu birleşimi onayladı. Dört büyük tarım-kimya-tohum şirketi (Monsanto, Novartis, DuPont ve Dow Chemical) mısır tohumu satışının %75'ini, soya fasulyesi tohum satışının %60'ını ve kimya piyasasının büyük bir kısmının kontrolünü ellerinde bulunduruyordu.²³

1980 ve 90'larda geleneksel çiftçiler topraklarını ve sürülerini terk etmeye zorlandıklarında, şirket tarımcılığı hemen bu boşluğu doldurdu. İşin dramatik boyutu, kurnazca hazırlanmış istatistik raporlarında geleneksel yapının genişleyerek dev kurumlar haline dönüştüğü şeklinde saklanmıştı.²⁴

Belediyeler zaman zaman bu şirketlerden, kırsal bölgelerdeki işsizlik bunalımının giderilmesi ve ekonomik büyüme için, vergi indirimi gibi cazip tavizler vererek istihdam yaratmasını istediler. Ancak büyüme yaşanan tek şey hayvan artık ve dışkılarının hayal edilemeyecek derecede artışıydı.

Fabrikada hayvan üretimi devrimi 1980'lerde başlamıştı. Belli nedenlerle halka fazla duyurulmamıştı. Büyük ölçekli üretim ve verimliliğin sağlanması için aynı otomotiv sektöründe olduğu gibi bir montaj hattı uygulamasına geçilecekti. Domuz, sığır ve tavuklar, açık alanda ya da herhangi bir hastalık durumunda çiftçinin birebir ilgi gösterebileceği barınaklarda yapılmayacaktı. "*Yoğun Hayvan Besleme İşlemleri*"ne (CA-FO) göre yeni yöntemin adı "*bağlı besleme*"ydi. Amaçları minimum maliyetle maksimum kâr elde etmektir. Kâr, kurumsal şirket tarımcılığının bu dönüşüme girmelerinin temeliydi.

CAFO en küçük hayvan bağlama alanına bile önemli bir yoğunluk getirmişti. Doğumundan kesimine kadar ortalama 250-300 kilogram ağırlığa ulaşan bir domuz, ancak kendi genişliğinde bir kafeste barınmak zorundaydı. Hayvanlar sürekli ayakta durduklarından zamanla sağlık sorunları baş gösterdi. Doğal olmayan bu koşullarda dişi domuzlar delirmeye ve demir çitleri kemirmeye başladılar. Hayatları boyunca hiç gün ışığı görmüyorlardı.

ABD Tarım Bakanlığı raporlarına göre yılda hayvanların %10'u, tavukların %28'i hastalık, sakatlık ve stresten ölmekteydi. Fabrika müdürleri bu kayıpları iş zayiatı olarak değerlendirip düzgün bir veteriner görevlendirmediler. Milletvekillerine seçimlerde yapılan iyi bağışların getirisi olarak fabrika hayvancılığı yapan bu işletmeler hayvanlara yapılan eziyetlere engel olan kanunlardan muaf tutuldular.²⁵

Sığırlar binlerce benzer kafesten oluşan bölmelerde barındırılıyordu. Mayıs 2000'de The London Economist'te, Iowa'daki domuz üretim merkezindeki bu dönüşümden "domuz cennetine doğru bir yolculuk" diye bahsediliyordu. "Iowa'nın on mil dışarısındaki bu yerde, Amerikan domuz üretiminin onda biri gerçekleşiyor. Ama ortalıkta tek bir hayvan görünmüyordu. Yaklaşık 4.000 dişi domuz, bakıcıları tarafından cerrah titizliğiyle metal kulübelerinde besleniyor, yıkanıyor, atıkları temizleniyor, kesiliyor ve çiftleştiriliyordu."²⁶

70'lerde Carter döneminde, OMB Watch adlı bir örgüt, çevre kirliliği ve bu fabrikaların hayvan atıkları yoluyla yarattığı, sağlığı tehdit edici unsurlar ve ağır risklerle ilgili hükümet düzenlemelerinin azalması konusunda bir rapor düzenledi.

Bush yönetimi sırasında Çevre Koruma Ajansı, canlı hayvan stoğu ve hayvan atıklarının yarattığı tehlikelerle ilgili bir kanun çıkarmıştı. Hayvan atıklarının su yoluyla toprağa karıştığı ve halkın kullandığı sulara karışarak ciddi tehlikelere karşı korunmasız bırakıldığına dikkat çekti. Fabrika sahipleri zaman zaman bu hayvan bakımıyla ilgili aracı şirketlerle anlaşarak sorumluluğu üzerlerinden atma yolunu seçiyorlardı.²⁷

CAFO'ların elindeki hayvan stokları azımsanamayacak kadar fazlaydı ve ortaya çıkan kirlilik en üst seviyedeydi.²⁸ Elllerinde on binlerce sığır, domuz ve kümes hayvanı bulunuyordu. İnsanların yarattığının 130 katı kirlilik yapıyorlardı. Oluşan atıklar kanallar vasıtasıyla göllere aktarılıyordu. Atıklar yüzünden göller taşıyor, sızan sularla birlikte çevreye hastalık yayıyorlardı. Bu göllerdeki balıklar ve sualtı hayatı tamamıyla yok olma tehlikesi altındaydı. CAFO'ların sıvı atıkları boş arazilere boşaltması yüzünden içme sularına ve su kaynaklarına mikrop lu atıklar karışıyordu. 2005'te NRDC'nin yaptığı çalışmalarda "içme suyuna karışan atıklar böbrek ve akut mide rahatsızlıklarına, ateşli hastalıklara yol açıyor ve hatta ölüme kadar götürebiliyordu."²⁹

NRDC tarafından hazırlanan bu belge ABD şirket tarımcılığı kartelinin dehşete düşüren sonuçlarından bahsediyordu. Belgede 1996 yılında ABD hükümetine bağlı Hastalık Kontrol Merkezi'nin Indiana'da hayvan çiftliklerine yakın yerleşim bölgelerindeki içme sularında yüksek oranda nitrat tespit edildiği ve nitrat oranı yüksek suların, çocuk ölümlerine yol açan methemoglobinemi ya da "mavi-bebek sendromu" riski taşıdığı belirtiliyordu. Daha da ötesi hayvan atıklarında bulunan salmonella, kolibasili, dışkı koliformu ve kriptosporidyum gibi

patojenler insan atığına göre 10 ilâ 100 kat daha yoğunlu. Bu pislikten, insana 40'tan fazla hastalık bulaşabilirdi.³⁰

CAFO'lar hayvan atıklarının tasfiyesi, sürekli taşan ve sızdıran, hastalık saçan bu göllere aktarımı için asgari ücretle kaçak yabancı işçiler tutuyorlardı.³¹

90'ların sonunda şirket tarımcılığı, ABD'nin genel su kirliliğini arttıran en önemli unsur olmuştu. Yapılan bir çalışmaya göre domuzlar insana göre 2 ilâ 4, süt inekleri insana göre 24 kat atık oluşturunuyordu. Geleneksel tarım uygulamalarında bu oranlar çevreyle ilgili bir tehdit oluşturmuyordu. CAFO'lar insan ve çevre sağlığı için büyük bir tehlike arz ediyordu. İşin mali yönü ele alındığından hükümet bu şirketlerin kârlarını yükseltmesi için uygun şartları hazırlıyor, fakat halk sağlığı için zorunlu şartlar gözetilmiyordu.

CAFO'lar bu sorunu çözmek için derin çukurlar kazarak on milyonlarca galon atığı bu çukurlara boşaltma yöntemini de uygulamıştı. İnsan atığından 130 kat tehlikeli olan bu kokuşmuş atıklar ABD'nin yeraltı sularına karışıyordu.³²

Kaliforniya'daki devasa Central Valley çiftliğindeki 900.000 süt ineğinin atıklarının suya karışmasıyla sudaki nitrat oranı %400'e fırlamıştı. Buradaki hayvanların ürettiği atıklar 21 milyon insanınkine eşdeğerdi.³³

Sadece atıklar değil, buradaki hayvanlar arasında hastalık bulaşmasını engellemek amacıyla ilaç kullanımı, özellikle antibiyotikler alımları da tavan yapmıştı. 90'ların sonunda antibiyotik, insanlar için değil, %70 oranında hayvanlar için kullanılıyordu.³⁴ İlaç endüstrisi de yavaş yavaş şirket tarımcılığı zincirine dâhil oluyordu.

Henüz 1954'te daha Golberg ve Davis tarımla ilgili projelerini yeni yeni geliştiriyorken ABD'de hayvanlar için kullanılan antibiyotik miktarı 250 tondur. 2005 yılında ise bu oran 18.500 tona ulaşmıştı. Penisilin ve tetrasilin sıklıkla kullanılan antibiyotiklerdi ve yemlere katılarak hayvanların daha hızlı gelişmesine yardımcı oluyordu.

Hayvanların antibiyotiklerle beslenmesi ve tüketime sunulmasının bir başka sonucu da, artık bakterilerin antibiyotiklere karşı direnç sağlamalarıydı. Hastalık Kontrol Merkezi ve USDA'nın hazırladığı raporda, antibiyotik ve diğer maddelerle dolu gıdalara bağlı hastalıkların yayılması, salgın olarak nitelendirilmişti. Bu hastalıkların temel nedeni gıdalara, suya ve süte karışmış olan hayvansal atıklardı.³⁵

Şirketlerin birleşebilmesi ve dikey birleşmesine uygun olmaları, tarım alanında daha önce görülmemiş bir kurumsal yoğunluğa neden olmuştu. 90'ların sonunda dört büyük şirket – Tyson, Cargill, Swift ve National Beef Packing-, ABD'deki sığır eti piyasasının %84'üne, dört büyük şirket – Tyson, Swift, Smithfield Foods ve Hormel- domuz eti piyasasının %64'üne hâkim olmuşlardı. Cargill, ADM ve Bunge, soya fasulyesi pazarının %71'ini, Cargill, ADM'le beraber ConAgro'un üretiminin %60'ını elinde tutuyordu.

İki GDO devi Monsanto ve DuPont'a bağlı Pioneer Hi-Bred, genetik olarak değiştirilmiş mısır ve soya tohumlarının %60'ına sahipti. Wal-Mart başta olmak üzere, on büyük perakende gıda satıcısının kontrol ettiği pazarın değeri, 2002 yılı itibariyle 649 milyar dolardı.³⁶

Yeni yüzyılın başlamasıyla birlikte, kurumsal şirket tarımcılığı dikey birleşmeyle beraber, piyasada daha önce hiç olmadığı kadar, hatta 1920'lerdeki altın çağlarından bile güçlü olmuştu. Şirket tarımcılığı, sektör olarak ilaç sektöründen sonra ABD'de en çok kâr getiren ikinci sektör konumundaydı. Yıllık yurtiçi satışlar 400 milyar doların üzerindeydi.³⁷ Ve bir sonraki aşama, ilaç devleriyle tarım devlerinin birleşmesi olacaktı.

2003 Irak Savaşı arifesinde, Pentagon Ulusal Savunma Üniversitesi, "Petrol Ortadoğu için ne ise, şirket tarımcılığı da ABD için odur"³⁸ açıklamasını yaptı. Tarım artık dünyanın tek süper gücünün cephaneliğindeki stratejik silahlardan biriydi.

Dev fabrika çiftçiliği, ayrıca yarattığı düşük ücretli yeni işkollarıyla da geleneksel tarımın kendi ayakları üzerinde durabilmesini de imkânsız hale getirmişti.

ABD Tarım Bakanlığı 1862'de Başkan Abraham Lincoln tarafından "**Halkın Bakanlığı**" olarak kurulmuştur. Başlıca görevi, o dönem nüfusun yarısını oluşturan çiftçi ve çiftçi ailelerine hizmet etmektir. 20. yüzyılın sonunda çiftçilerin sayısında bir azalma görüldü. Dikey Birleşme ve şirket tarımcılığı sektörü kontrol etme baskısıyla yok olmaya yüz tutuyorlardı.

ABD Tarım Bakanlığı, ya da kısaca USDA, şirket tarımcılığı için bir lobi haline dönmüştü. 1995-2003 yılları arasında Tarım Bakanlığı'nın sağladığı sübvansiyonlar için halkın vergisinden 100 milyar dolar ödenmişti. Bununla beraber, bu sübvansiyonlar can çekişen çiftçilere verilmemişti. Paralar, yeni şirket tarımcılığına, kurumsal çiftlikler ve daha az sübvansiyon verilmesinin savunucusu olan David Rockefeller'a aktarılmıştı.³⁹ Yüzde onluk kısmı oluşturan büyükler, tüm sübvansiyonlardan %72'lik pay almışlardı.

Daha da endişe verici olansa, hükümetin kendisinin yayınladığı raporlardaki et işleme ve paketlenme sektörünün sağlık ve güvenliği hakkındaki kanuni yönetimi, yetersizden de kötüydü. Ocak 2006'da Bakanlık şu raporu yayınladı:

*Tahıl Teftişi, Paketleyiciler ve Canlı Hayvan Stokçuları İdaresi, paketlenme ve hayvan stoklama programı için (P&SP) henüz yeterli bir kontrol mekanizması ve teftişe uygun bir yapı oluşturamamıştır. P&SP takip sistemine güvenilemez, rekabet ve karmaşık teftiş yöntemleri gerçekleşmediğinden günlük faaliyetler zamanlı hareketlerle bir tutulamaz. Bu materyallerin zayıflığı bir sonraki FMFIA raporunda belirtilmelidir. Çünkü idari esaslar ve 1921'de çıkan paketlenme ve hayvan stoklama kanununu uygulanmalıdır. Bu kanun adaletsiz, ayrımcı, rekabete aykırı ve aldatıcı hareket ve uygulamaları yasaklar. Ayrıca, ajansın henüz Şubat 1997'de Genel Teftiş Ofisi'nin ve Eylül 2000'de GAO'nun yapmış olduğu ikâzlara uymadığını görüyoruz. Şu andaki görevimiz, Nisan 2005'te bir ABD senatörünün tepkisi ile başlamıştır.*⁴⁰

Bu son açıklama gösteriyordu ki böyle bir tahkikâtı kendi başlarına yapamayacaklardı. Bu bir tesadüf olamazdı. Güçlü Vaşington lobileri tarım-işletmeleri, dağıtılan fonlarla ilgili kanun tasarılarını yeniden düzenlemiş, uygulanan politikaları etkilemiş, tarım-işletmeleri yanlısı bürokratlar ve memurlar yeni politikaları uygulamak üzere atanmıştı. 1921 kanununun artık içi boştu.

Lobi, 1996 yılında bu tasarının kongreden geçmesiyle büyük bir zafere imza atmıştı. 1933'ten beri süregelen ABD tarım politikası, 1938 Tarımsal Ayarlamalar Kanunu'nda da açıkça belirtildiği gibi, Büyük Buhran döneminde önemli bir otorite unsuru olmuş, arz-talep dengesinin kurulmasında, arazileri boşaltmada, başlıca satış ürünleri için depolama programlarında, bazı tahıllar için kotalar getirilmesinde ve rahatlatıcı programlar yardımıyla ihracata teşvik edilmesinde önemli bir rolü vardı. Ancak 1996'da Bakanlığın yetkileri askıya alınmıştı, 1996 ve 2002 yasa tasarıları da yürürlükten kaldırıldı.

1996 öncesi keskin fiyat hareketleri, depolama programları ve arazi boşaltma yöntemleriyle yumuşatılmıştı. Bu denge-sizliğin maliyeti 97'den sonra meydana gelenlerle kıyaslan-dığında göreceli olarak mütevazı sayılırdı. 96 tarım yasa tasarısı kısa süren ekonomik düzelme sırasında yürürlüğe girdi ve geçici olarak Tarım Bakanlığı'nın envanterleri idaresinden mahrum bıraktı, temel tahıl üretim programları için zemin hazırladı. Atıl kaynaklar yetkisi, her CEO'nun envanterlerin aşırı arttığı durumda yapması gerektiği gibi, üretim kapasitesinin piyasa kapasitesini aştığına ve fiyatların kabul edilemez seviyelere gerilemesine dair şaşırtıcı kanıtlara rağmen yok edildi. Hükümet programlarında oluşan kaymalarla beraber piyasa güçlerinin tarımda kaynak kullanımını azaltması bekleniyordu. Sonuçlar şirket tarımcılığının geniş arazileri ucuz kapatabilmesi için bir nimetti. Aile çiftçileri için ise tam tersi. Iowa State Üniversitesi'nin hazırladığı bir rapora göre:

*Arazi fiyatlarının düşmesinin sebebi, 1996 Tarım Yasa Tasarısı'nın artık arz-talep dengesini bulmakta yetersiz kalmasıdır. Üretim kararı artık piyasaya bırakılmıştır. Araziler boşaltılmayınca üretim artmakta, tahıl fiyatları düşmektedir. Arazi değerleri, üretimde daha az kârlılık olana kadar baskı altına girmektedir. Piyasa daha ince toprak ve daha dik yokuş arazilere sıkışmış durumdadır.*⁴¹

Çok az Amerikalı neler olup bittiğinin farkındaydı. Yeni yüzyılın başlarında, aşırı şişmanlık, salgın hastalıklar, bir zamanlar nadir görülen kolibasili, alerjik hastalıklar, salmonella artık her gün rastlanır hale gelmişti.

Bu sahne 90'ların sonunda Ray Goldberg'in "küresel ekonomi ve toplumu değiştirmek, insanlık tarihinin görmüş olduğu en dramatik olaydır." dediği günlerde kurulmaya başlamıştı.⁴²

1998 yılında Goldberg 77 yaşında, oldukça aktif, ADM, Dünya Bankası, Smithfield gibi pek çok dev kuruluşun yönetim kurulunda danışmanlık yapıyordu. O sene Harvard'da, okul çapında, genetik devrimin küresel gıda sistemini nasıl etkileyeceğini araştırmak üzere bir ekip kurdu.

Şirket tarımcılığının yaratıcısı, gen devrimini tarım devrimine birleştirmeyi tasarlıyordu. Dünyada gıda dönüşümünün, gelecek 30 yıl için yol haritasını çizmişti.⁴³

Hesaplamalarına göre geleneksel tarım sektörü, ilaç, sağlık ve biyoloji bilimleri dâhil olmadan 2028 yılı itibarıyla 8 trilyon dolarlık bir endüstri haline gelecekti. Tarım sektörünün katma değeri, 1950'deki %32'den %10'a gerilemiştir. Oysa gıda işleme ve dağıtım, 1950'nin katma değerinin yarısı hesaplandığında 2028'e %80 artı katma değer olarak hesaplanacaktır." Goldberg'e göre çiftçilik, küresel zincirin küçük bir halkasıydı.

Goldberg, kalıtım mühendisliğinde yaşanan son gelişmelerle birlikte, genetiği değiştirilmiş bitkilerden elde edilecek ilaç

endüstrisi gibi yeni sektörlerin katılacağını hesaplamış, buna "tarım-ilaç sistemi" adını vermişti. Bu yeni sektörün dâhil olmasıyla birlikte 2028 yılında oluşacak toplam katma değer 15 trilyon doları aşacaktı. Çiftçilerin buradaki payı da %7'ye kadar gerileyecekti. Genetik devriminin gıda, sağlık, ilaç, fiber ve enerji alanlarının belli bir üst noktaya ulaştıracağını savunuyordu.⁴⁴

Goldberg'e göre bütün bunlar hükümet düzenlemelerinin veya bilimsel gözetimin olmadığı bir ortamda gerçekleşecekti. Gen devriminin yavaş yavaş gelişmesinde Rockefeller Vakfı başroldeydi. Yeşil devrimden gen devrimine geçişte vakıf, gezegenin kendini nasıl doyurduğu ya da doyuramadığıyla ilgili stratejiler geliştirmekle meşguldü.

NOTLAR:

1. BM Gıda ve Tarım Örgütü, Mobilizing Science for Global Food Security, UBMGM'nin 4. Dış İncelemesi, (Uluslararası Tarım Araştırmaları Danışma Grubu – UTADG, Roma) – SDR/TAC:IAR/97/9. Ayrıca, UTADG, The Origins of the CGIAR (UTADG'nin Geçmişi), <http://www.cgiar.org/who/history/origins.html>. Rockefeller Vakfı'nın büyüyen tarım işletmesi gündemini genişletmek için UBMGM ve sonra UTADG'nin daha büyük küresel tarım araştırma birimi olarak şekillenmesinde oynadığı rolü ayrıntılı olarak anlatır. Ayrıca bakınız, American Foundations, Green Revolution and the CGIAR: Intentions, Implementation and Contingencies (Amerikan Vakıfları, Yeşil Devrim ve UTADG: Amaçlar, Uygulama ve İhtimaller), Simon Fraser Üniversitesi, Kasım 2003, http://les.man.ac.uk/government/publications/working_papersdocs/Globalisation/Foundations%20Anderson.pdf. Rockefeller'in Yeşil Devrim'i üzerine yapılmış en ayrıntılı değerlendirmelerden birini Harry Cleaver yapmıştır, The Contradictions of the Green Revolution (Yeşil Devrim'in Çelişkileri), <http://www.eco.utexas.edu/facstaff/Cleaver/cleavercontradictions.pdf>
2. Harry Cleaver, alıntılanan eser, s.3
3. UTADG, UTADG'nin Geçmişi, <http://www.cgiar.org/who/history/origins.html>
4. a.g.e Rockefeller'in hatırlı dostu Maurice Strong hakkında bilgi için bakınız: Elaine Dewar, Cloak of Green (Yeşilin Örtüsü), Lorimar & Co., Toronto, 1995, s.254, ve Henry Lamb, Maurice Strong: The New Guy in Your

- Future! (Maurice Strong: Geleneginizdeki Yeni Adam), Ocak 1997, <http://www.sovereignty.net/p/sd/strong.html#3>
5. Harry Cleaver, alıntılanan eser, s.5.A.T.Mosher, Getting Agriculture Moving (Tarımı Harekete Geçirmek), ADC, New York, 1966, s.34
6. a.g.e., s.11. "Who's for DDT?", Time, 22 Kasım 1971
7. A. Parsons, "Phillipines: A Rebellious Little Brother" (Filipinler: Asi Küçük Kardeş), Pacific Research and World Empire Telegram, Ocak 1971
8. Jeroen van Wijk, "Hybrids Bred for Superior Yields or for Control?" (Melezler Daha Kaliteli Ürün için mi, Kontrol için mi Üretildi?), Biotechnology and Development Monitor (Biyoteknoloji ve Kalkınma Gözlemi), 1994, No.19, s.3-5
9. Harry Cleaver, alıntılanan eser, s.9
10. a.g.e., s.9
11. Ekonomi Politik Araştırma Birimi (EPAB), "Economics and Politics of the World Social Forum" (Dünya Sosyal Forumu'nun Ekonomi ve Politikası), Ek 1: Ford Foundation – A Case Study of the Aims of Foreign Funding (Yabancı Vakıfların Amaçları Üzerine Bir Durum Çalışması)", Aspects of India's Economy Eylül 2003. 1950 ve 60'larda Ford Vakfı ve CIA'in savaş sonrası yakın ilişkileri için bakınız: James Petras, "The Ford Foundation and the CIA: A Documented Case of Philanthropic Collaboration with the Secret Police (Ford Vakfı ve CIA: Gizli Polisle Kurulan İnsancıl İşbirliğinin Belgeli bir Kanıtı)", Rebellion, 15 Aralık 2001, <http://www.rebellion.org/petras-/english/ford010102.htm>
12. Debashis Mandal ve S.K. Ghosh, "Precision Farming- The Emerging Concept of Agriculture for Today and Tomorrow (Duyarlı Çiftçilik: Bugün ve Yarın için Yeni Tarım Kavramı)", Current Science, 25 Aralık 2000. Hindistan ziraatı üzerinde uzman olan yazarlar Yeşil Devrim'in Hindistan'daki etkisini şöyle özetliyorlar: "Yeşil Devrim sadece verimliliği arttırmadı, ayrıca arazilerin azalması, toprak bereketinin azalması, toprak tuzlanması, erozyon, çevrenin bozulması, sıhhi tehlike, tarım arazilerinin zayıf sürdürülebilirliği ve biyofarklılığın bozulması gibi birçok olumsuz ekolojik sonuçlara da yol açtı. Böcek öldürücülerin gelişi güzel kullanımı, sulama ve dengelenmemiş verimlilik sürdürülebilirliği tehdit etmiştir."
13. John H. Davis, Harvard Business Review, 1956, Geoffrey Lawrence'ın "Agribusiness (Tarım İşletmeleri)"nda alıntılanmıştır, Capitalism and the Countryside (Kapitalizm ve Kırsal), Pluto Pres, 1987. Ayrıca bakınız: Harvard Ticaret Okulu, The Evolution of an Industry and a Seminar: Agribusiness Seminar (Bir Sanayi Evrimi ve bir Seminer: Tarım İşletmesi Semineri), <http://www.exed.hbs.edu/programs-/agb/seminar.html>
14. Martin Kohli, "Leontief and the US Bureau of Labor Statistics (Leontieff ve Amerikan İş İstatistikleri Bürosu) 1941-54: Developing a Framework for Measurement (Ölçüm İçin Bir Taslak Oluşturmak)", History of Political Economy, 33.cilt, Annual Supplement, 2001, s.190-191

15. John D. Rockefeller III, The Second American Revolution (İkinci Amerikan Devrimi), Harper & Row, New York, 1973,
16. Current Biography, 1967, W. Leontieff ve Ray Goldberg, The Evolution of Agribusiness (Tarım İşletmesinin Evrimi), Harvard Ticaret Okulu İdari Eğitim Fakültesi Görüşmeleri, <http://www.exed.hbs.edu/faculty/rgoldberg.html>. W. Leontieff, Studies in the Structure of American Economy (Amerikan Ekonomi Yapısı Üzerine Çalışmalar), International Science Press Inc. (Uluslararası Bilim Yayını), White Plains, New York, 1953. 1956'daki Yıllık Raporu'nda Ford Vakfı şu imtiyazı ekledi: "Harvard Ekonomik Araştırma Projesi". Bu süregelen programlara ek olarak altı yıllık bir süre boyunca Harvard Ekonomik Araştırma Projesi'nin eylemlerini desteklemek için 240.000 dolarlık bir hibe yapıldı. Profesör Wassily Leontieff'in yönetiminde bu merkez Amerikan ekonomi yapısı üzerine, özellikle sanayiler arası ilişkiler ve sanayi ve ekonominin diğer sektörleri arasındaki bağlara yoğunlaşan bir düzine niceliksel araştırma yaptı. Rockefeller Vakfı tarafından da eşit destek sağlandı, Ford Vakfı, Yıllık Rapor, New York, 1956. Leontieff Harvard Ekonomik Araştırma Projesi'nin Amerikan ekonomisinin yapısına uygulanması üzerine yazılmış enteresan ve çelişmeli bir rapor Silent Weapons for Quiet Wars (Sessiz Savaşlara Suskun Silahlar) adıyla yayınlanmıştır. Bu raporu kimin hazırladığı, Hartford Van Dyke ve William Copper'a atfedilse de, tartışmalıdır ve bunun gerçek mi kurgu mu olduğu konusunda da mütalâlar mevcuttur. Raporda geçen Leontieff araştırması, Rockefeller'den aldığı destek ve tarım işletme şirketleri modeli yaratmada Ray Goldberg ve John H. Davis'in çalışmalarına nasıl eklemlendiği konularındaki görüşler o kadar açık ve keskin ki raporun tümünden göz ardı edilmesini engelliyor. Belge sırf bu yüzden okunmaya değer. <http://www.universalway.org/Foreign/silentweapons.html>
17. Robert M. Aduddell, ve Louis P. Cain, "Public Policy Toward the Greatest Trust in the World (Dünyadaki En Büyük Güvene Doğru Kamu Politikası), Business History Review, 1981 Yaz, Harvard College, Cambridge, s.217
18. a.g.e., s.218
19. James Mac Donald vd, Growing Farm Size and The Distribution of Farm Payments (Büyüyen Tarlalar ve Tarla Ödemelerinin Dağılımı), Birleşik Devletler Tarım Dairesi, Ekonomik Araştırma Servisi, Ekonomi Özeti No.6, Washington, D.C., Mart 2006, s.2
20. The Humane Farming Association (İnsancıl Çiftçilik Örgütü), Factory Farming: The True Costs (Fabrika Çiftçiliği: Gerçek Tutarlar), San Rafael California, 31 Temmuz, <http://hfa.org>
21. a.g.e
22. Tom Harkin, Economic Concentration and Structural Change in the Food and Agriculture Sector (Gıda ve Tarım Sektöründe Ekonomik Yoğunlaşma ve Yapısal Değişim), Birleşik Devletler Senatosu Tarım, Beslenme ve

- Ormançılık Kurulu Demokrat Kadrosu tarafından hazırlanmıştır, 29 Ekim 2004, s.6
23. a.g.e. s.5-6. Ayrıca Mark Spitzer, "Industrial Agriculture and Corporate Power (Sanayi Tarımı ve Şirket Gücü)", Global Pesticide Campaigner, Ağustos 2003, <http://www.panna.org/iacp>
24. James MacDonald, vd., alıntılanan eser, s. 1-4
25. The Humane Farming Association, alıntılanan eser
26. The Economist, "Growing Pains (Büyüyen Acılar)", The Economist, ABD Basını, 25 Mart 2000
27. OBM Watch, OBM Waters Down Standards on Factory – Farm Runoff (OBM Fabrika – Tarla Dönemecinde Standartları Azaltıyor)", 28 Mayıs 2003, <http://www.obmwatch.org/article/articleview/1540>. Ayrıca bakınız, Doğal Kaynakları Koruma Konseyi (DKKK), Facts About Pollution from Livestock Farms (Kırsal Tarlaların Kirliliği Hakkında Gerçekler), Washington, D.C., 15 Temmuz 2005
28. OMB Watch, alıntılanan eser.
29. DKKK, alıntılanan eser
30. DKKK, alıntılanan eser
31. a.g.e
32. OMB Watch, alıntılanan eser
33. The Humane Farming Association, alıntılanan eser
34. DKKK, alıntılanan eser
35. The Humane Farming Association, alıntılanan eser. Ayrıca bakınız: Brian DeVore, "Greasing the Way for Factory Bacon, Corporate hog operations – and their lagoons – Threaten the Financial and Physical health of Family Farms, Sustainable Farming Connection (Sürdürülebilir Tarım Bağlantısı), <http://www.ibiblio.org/farming-connection>
36. Tom Harkin, alıntılanan eser, s.6-7
37. Ray Goldberg, The Genetic Revolution: Transforming Our Industry, Its Institutions, and Its Functions (Genetik Devrim: Endüstrimizi, Kurumlarını ve Görevlerini Değiştirmek) Uluslararası Gıda ve Tarım İşletmesi Yönetim Örgütü (UGTİYÖ)'ne sunulmuştur, Chicago, 26 Haziran 2000, s.1-2. Goldberg bir yandan tarım işletme devleri Archer Daniels Midland, Smithfield Gıda ve DuPont Pioneer HiBred'in yönetim heyetlerinde yer tutarken bir yanda da UGTİYÖ'yi kurdu ve yönetti. Telkin ettiğini gerçekleştirdi.
38. Alb. Eddie Coleman, Amerikan Ordusu, Agribusiness Group Paper National Defense University (Tarım İşletme Grup Etüdü Milli Savunma Üniversitesi), 2003, <http://www.ndu.edu/ica/industry/IS2003/papers/2003-%20Agribusiness.htm>
39. Tom Harkin, alıntılanan eser
40. BD Tarım Bürosu, Baş Müfettiş Ofisi, Kuzey Doğu Bölgesi, Tahıl Denetimi, Toptancılar ve Ağlar Yönetiminin Toptancılar ve Ağlar

Programı Yönetim ve Gözetimi, Rapor No. 30601-01-Hy, Washington, DC., Ocak 2006, s.3

41. Iowa State Üniversitesi Leopold Sürdürülebilir Tarım Merkezi, Toward a Global Food and Agriculture Policy (Küresel bir Gıda ve Tarım Politikasına Doğru), Ocak 2005, <http://www.leopold.iastate.edu/pubs/staff/policy/global-ag.pdf>

42. Ray Goldberg, The Genetic Revolution (Genetik Devrim), alıntılanan eser, s.1

43. a.g.e., s.2. Ayrıca bakınız: PR Newswire, Agriceuticals: The Most Important Economic Event in our Lifetime, Says Harvard Professor Dr. Ray Goldberg (Agriceuticals: Hayatımız Boyunca Şahit Olacağımız En Önemli Ekonomik Olaydır, diyor Harvard profesörü Dr Ray Goldberg), 8 Aralık 1999

44. a.g.e, s.2

8. BÖLÜM

GIDA GÜÇTÜR...

"Gıda güçtür! Gıdayı ulusların davranışlarını değiştirmek için kullanıyoruz. Bazıları bunu rüşvet olarak adlandırabilir. Fakat biz bunun için kimseden özür dilemeyiz."

Catherine Bertini, İcra Müdürü, Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı, eski ABD Tarım Bakanlığı Müsteşarı¹

Altın Pirinç Kâsesini Ele Geçirmek

1985 yılında, Rockefeller Vakfı ticari kullanım amacıyla bitkilerin genetik olarak değiştirilme olasılığı hakkında ilk büyük ölçekli araştırmayı başlattı. O zamanlar bunu "bitki genetik mühendisliğine büyük, uzun dönemli bağlılık" olarak adlandırdılar."²

Rockefeller Vakfı kaynakları, genetik olarak değiştirilmiş bitkilerin meydana getirilmesine yani Gen Devrimine yol açacak dünya çapında bilimsel araştırma ve geliştirme için hayati derecede önemli katalizörü sağladı. Takip eden 20 yıl boyunca Rockefellerler kalıtım mühendisliğinin gelişimi ve dünyada gıda üretimini dönüştürmek için bunun uygulaması hakkındaki araştırmayı hızlandırmak ve yaymak için doğrudan vakfın 100 milyon dolarını, dolaylı olarak ise birkaç yüz milyonunu daha harcayacaktı.³ Açıkça görüldüğü üzere bu stratejik plânlarındaki çok büyük bir adımdı.

1982 yılında Vakıf'dan özenle seçilmiş bir gurup danışman vakıf yönetimini gelecekteki kaynakları bitki yetiştiriciliği amaçlı moleküler biyoloji uygulamasına ayırmaya zorladı. Aralık 1984'te Rockefeller Vakfı'nın mütevelli heyeti, yeni moleküler biyoloji tekniklerini dünya nüfusunun büyük çoğunluğunun başlıca beslenme ürünü olan pirincin yetiştirilmesine uygulamak için o zamanlar 10-15 yıllık olacağı düşünülen bir programı onayladı.

1984 yılı Ronald Reagan'ın ikinci dönem için yeniden seçildiği ve John D. Rockefeller ve diğerleri tarafından on yıldan daha fazla süre önce dile getirilen satırlar arasında bulunan özelleştirme ve serbestleştirmeden oluşan Yeni Sağ ekonomik gündemiyle yoluna devam etmek için güçlü, popüler bir destek gördüğü yıldır. Amerikan tarım ticareti, ABD Tarım Bakanlığı tarım politikasını ve bunun uzantısı olarak dünya gıda pazarını etkileme yeteneği açısından önemli bir eşiğe ulaştı. Zaman dünya gıda tedarikinin gelecekteki kontrolünde dikkate değer bir değişimi başlatmak için elverişliydi.

“Yeni İrk Islahı”: Olmayana Ergi...

Rockefeller Vakfı'nın kalıtım mühendislik girişimi anlık bir karar değildi. 1930'lardan beri kaynak sağladığı araştırmanın zirve noktasıydı. 1930'ların sonlarında vakıf Nazi Almanyası'nda ırk ıslahına kaynak sağlamakla son derece meşgul olduğundan, klâsik biyolojiden ayırmak için moleküler biyoloji olarak adlandırdığı yeni bir bilim disiplininin keşfini geliştirmek için kimyacıları ve fizikçileri işe alıyordu. Vakıf moleküler biyolojiyi kendisine ait ırkçılığa dayanan ırk ıslahı hakkındaki artan eleştirilere kısmen hedef saptırmak ve bunları bastırmak için bir disiplin olarak geliştirdi. Çünkü Nazi Almanyası ırk ıslahına “kötü ün” kazandırmıştı.

Rockefeller Vakfı'nın 1930'lardaki başkanı olan Warren Weaver bir fizikçiydi. O ve Max Mason vakfın yeni biyoloji programını yönettiler. Araştırma projelerine kaynak sağlamakta gösterdiği cömertlik yalnızca şiddetli kıtlığın yaşandığı bir

zamanda lider konumdaki bilimsel araştırmacılara dağıtacak kaynakları olması gerçeği ile birlikte vakfa "Büyük Çöküş" sırasında bilim üzerinde inanılmaz bir etki kazandırdı. Rockefeller Vakfı 1932'den 1957'ye kadar moleküler biyolojinin yeni alanının oluşturulmasını desteklemek için 90 milyon dolarlık etkileyici miktarda bir hibeyi dağıttı.⁴ Moleküler biyoloji ve genlerle ilgili işler kelimenin tam anlamıyla Rockefeller Vakfı'nın meydana getirdiği bir konuydu. Irk ıslahı konusunda kendi yaptıkları işlerden geniş ölçüde faydalanan vakfın bilim adamları, moleküler biyoloji fikrini insanla ilgili nerdeyse tüm sorunların genetik ve kimyasal işleme ile "çözülebileceği" temel varsayımından yola çıkarak geliştirdiler. Rockefeller Vakfı'nın 1938 yılındaki yıllık raporunda, Weaver biyolojiyi "**daha bilimsel**" hale getirmek üzere simgesel mantık ve diğer bilimsel disiplin tekniklerini uygulamak için kendi araştırma desteklerini tanımlamak üzere "**moleküler biyoloji**" terimini ilk defa kullandı. Fikir 1920'ler boyunca Rockefeller Enstitüsü tarafından tıp araştırması biyologu Jacques Loeb için teşvik edildi. Bu bilim adamı kendi yaptığı deneylerde derisi dikenlilerin larvalarının döllenmenin olmadığı durumlarda geliştirmek için kimyasal olarak uyarılabileceği ve bilimin nihayetinde biyolojinin temel süreçlerini kontrol etme noktasına geleceği sonucuna ulaşmıştı. Rockefeller kuruluşlarının bünyesinde ve yakınında olan kişiler bunu sosyal denetim ve sosyal mühendisliğin, yani ırk ıslahının nihai aracı olarak gördüler.⁵

Rockefeller Vakfı'nın bu alandaki 25 yıllık programını başlattığı 1932 yılında, biyolojik ve tıbbi bilimlerin "fiziksel bilimlerden" tarafından yapılacak dostça bir saldırı için hazır olduğu açıkça görülüyordu. Warren Weaver şöyle diyordu:

Moleküler eylemlerin en disiplinli ve kesin düzeyinde, insanların merkezi sinir sistemlerinin gerçekten nasıl çalıştığı, nasıl düşündüğü, öğrendiği, hatırladığı ve unuttuğunu keşfetmek için gerekli araçlar artık var.

....Akıl-beyin-vücut ilişkisinin doğası hakkında bazı bilgilerin kazanılmasının büyüleyiciliğinden ayrı olarak, böyle çalışmalardaki uygulanabilir değerler, potansiyel olarak çok büyüktür. Ancak bu şekilde bizi akıllı ve faydalı denetime yönlendirebilecek türdeki davranışımız hakkında bilgi elde edebiliriz.⁶

II. Dünya Savaşı sırasında, Weaver ve Rockefeller Vakfı moleküler biyoloji alanında yapılan tüm uluslararası araştırmaların merkezindeydi. Üç Rockefeller Enstitüsü (bugün Rockefeller Üniversitesi) bilim adamı Avery, MacLeod ve McCarty bir genin bir bakteri hücresinden diğerine iletimini tanımladılar. Onların meslektaşları ve daha sonraları ise Rockefeller Üniversitesi'nin önemli bir araştırmacısı olan genetikçi Theodore Dobzhansky, o dönem büyük bir heyecanla şunu ifade etti: 'Özel uygulamalarla özel mutasyonlar yaratma vakalarıyla uğraşıyoruz - genetikçilerin yüksek organizasyonlu organizmalarda sonuç almadan çalıştıkları bir başarı bu.' Yine 1941'de Rockefeller bilim adamları genetik olarak değiştirilmiş organizmalarla Gen Devrimi'nin gelecekteki gelişimi için gereken temelleri atıyorlardı.⁷

Açıkça görüldüğü üzere yeni moleküler biyoloji alanında çalışan ve Rockefeller tarafından mali olarak desteklenen genetikçi bilim adamları, Carnegie ve Rockefeller Vakıfları tarafından desteklenen Irk Islahı Kayıt Ofisi'nin (Eugenics Records Office) Cold Spring Harbor tesisinde aynı zamanda bir araya geldiler. Bundaki amaçları savaşın bitmesinden sonra 1946'da başlayan "mikroorganizmaların genetiği" konulu büyük bilimsel sempozyumları yapmaktı.⁸

Azalan Ömür

Ortaya çıkan tehlikeler Rockefeller gurubu açısından ilgi çekici değildi. Yöntem bilimleri René Descartes tarafından "indirgemecilik" olarak adlandırılmış olan yöntembilime ve Charles Darwin'in yöntemine uzanıyordu, yani canlılar tek amacı genetik kopyalama - kimya ve istatistiğin bir konusu—olan makinelerdi. Rockefeller yöntem bilimi, karmaşık bir yaşam formunun, tüm özelliklerinin ortaya çıkarılabileceği temel bir inşa bloğuna ya da "temel tohuma" indirgenebileceğine dair inancın bir uzantısıydı. Bilimsel indirgemecilik tamamen yürütüldüğünden Rockefeller Vakfı'ndaki Weaver ve diğerleri buna çok az ilgi gösteriyorlardı. "Parayı veren düdüğü çalar." Sosyal bir gündemleri vardı ve indirgemeci genetik bu gündemi destekledi.

1984 Ağustosunda Cold Spring Harbor Banbury Merkezi'nde önde gelen üniversite çevre bilimcileri ve moleküler biyologlar, endüstrideki genetik mühendisleri ve devlet kurumu temsilcileri arasındaki ilk toplantıyı düzenleyen ve GDO araştırmasının tehlikelerini eleştiren bilim adamlarından biri olan Prof. Philip Regal moleküler biyologların indirgemeciliğinin kusurunu şu şekilde tanımladı:

DNA dikkate alındığında, bu molekül bir deney tüpünde karardır. Ancak kopyalanan organizmaların miktarının yüksek olduğu yerlerde kararlı değildir. Hiç kimse canlı organizmalardaki DNA davranışını bir deney tüpündeki kimyasal özelliklerine indirgeyemez! Canlı sistemlerde DNA tercih edilirse en alt düzeyde mutasyon, gen akışı, yeniden birleştirme ve doğal ayıklanma yoluyla değiştirilebilir ya da "dengesi bozulabilir." Anlatılanlar açısından bakıldığında bu durum doğru bir genetik mühendisliğe sahip olmayı son derece zorlaştıracak hatta imkânsız hale getirecektir. Çok sayıda moleküler biyolog mutasyon ve doğal ayıklanma hakkındaki gerçeklerin soyut gerçekler olduğunu kesinlikle "bilmektedir", ancak bunlar kendi profesyonel bilinçlerinin işleyen bir parçası değildir.⁹

“Bir kez organizmaların genlere indirgendini ABD biliminde popüler hale getirdiklerinde, organizmaların bağımsız doğaları olmadığı sonucuna ulaşabilirlerdi. Her şey “meşru hedef”ti. Ancak doğa bir sayısal bilgisayardan çok daha karmaşıktı. Biyologlar tarafından işaret edilen bir örnekte, belirli bir DNA molekülü bir test tüpünde kararlı iken canlı organizmalarda doğrusal olmayan ve karmaşık yollarla etkileşime girerek son derece kararsız hale geldi. Yaşam sıfır ve birlerden oluşan bir bilgisayar programı değildi. Geleneksel biyologların da yüzyıllardır onayladığı gibi müthiş biçimde doğrusal değildi ve karmaşıktı.”¹⁰

Rockefeller Vakfı’nın moleküler biyolojisi ve genetik çalışmaları bilinçli bir şekilde temel bilimsel hata indirgemeciliğine dayanmaktaydı. Bilim adamları bilgisayarda olanlara atfen “genetik programlama” terimini kullandılar, ancak hiçbir bilim adamı bir genetik programdan bir organizma üretmeyi başaramadı. Bir İngiliz biyologu olan Profesör Brian Goodwin’in ifade ettiği gibi “Organizmalardaki şekil ve biçimin ortaya çıkışını açıklamak için genlerden daha fazlasını bilmeniz gerekir”di.¹¹

Böyle ayrıntılar 1980’lerde genetikçi rolüne bürünen Rockefeller’in ırk ıslahçılarının hiç ilgisini çekmiyordu. İlgilerini çekmemesinden daha da büyük ihtimalle Rockefeller hibelerini alan genç nesil biyologlar ve bilim adamları mutlu bir şekilde ırk ıslahının ve genetiğin bir şekilde ilişkili olmasından bihaberdi. Yalnızca araştırma için ayrılmış kısıtlı miktardaki para için kapıştılar ve paralar büyük sıklıkla Rockefeller Vakfı’ndan geliyordu.

Vakfın araştırma amacı yaşamın sonsuz karmaşıklıklarını basit, belirleyici ve öngörülebilir modellere indirgemenin yollarını bulmaktı. Warren Weaver dünyayı Rockefeller modeline göre şekillendirmek için bilimi hatta gerektiğinde kötü bilimi kullanmaya kararlıydı. Vakıfta yeni moleküler biyolojiyi teşvik edenler gen yapısının haritasını çıkarmaya ve bu bilgiyi Philip Regal’in tanımladığı gibi “suç, yoksulluk, açlık

ve politik istikrarsızlık gibi sosyal ve ahlâki sorunları düzeltmek için" kullanmaya kararlıydı. Yalnızca bu tür sosyal sorunları nasıl düzeltecekleri on yıllar boyunca saklı kalacaktı. Regal Rockefeller'in görüşünü şu şekilde açıklıyordu: Bir kuramsal indirgemecinin bakış açısından sosyal sorunların, toprakların, beyinlerin ve genlerin kimyasal olarak işlenmesi yoluyla düzeltilebilecek basit biyolojik sorunlara indirgenmesi mantıklıydı.¹² Bu yüzden Rockefeller Vakfı ırk ıslahı felsefesini desteklemek için bağlantılarını ve kaynaklarını kullanmaya büyük bir bağlılık gösterdi.

Rockefeller Vakfı toplumun kendi sorunlarını çözmek için bilimsel keşifleri beklemesi gerektiği ekonomik ve politik sistemleri kurcalamanın gerekmeyeceği fikrini yaymak için kaynaklarını ve kayda değer sosyal, politik ve ekonomik bağlantılarını kullandı. İndirgemeci araştırmada sabır ve daha fazla yatırım sosyal ve ekonomik sorunlara sıkıntısız çözümler getirecekti.

Mason ve Weaver bir gün moleküler biyologlar olarak adlandırılacak bir ağın oluşturulmasına katkı sağladılar. Bu grup, canlı organizmalar ve organizma toplulukları hakkında çok az geleneksel bilgiye sahipti. Bu ağ indirgeme kuramı ve belirlemecilik konularında hem fikirdiler. Ütopik idealleri vardı. Umut dolu ve iyimser söylemleri onlara hibe ve statü getiriyordu. Proje Bacon'un doğanın yasalarının ve bilimsel/teknolojik ilerlemenin üstünlüğüne dayalı sorunsuz bir topluma ait Yeni Atlantis ve Aydınlanma görüşlerinin genel ruhunun etkisi altındaydı.¹³

1970'ler boyunca Amerika Birleşik Devletleri'ndeki moleküler biyologlar daha sonra genetik mühendisliği olarak adlandırılacak rekombinant DNA araştırması konusunun her durumda devam edip etmeyeceğini ya da gezegene getirilebileceği olası yaşamsal tehlikelerin ve ekolojik kaza riskine bağlı olarak araştırmanın insanlığın yararına gönüllü olarak

durdurulup durdurulmayacağını yoğun biçimde tartıştılar. 1973 itibariyle, önemli genetik mühendislik teknikleri laboratuvar ortamında geliştirildi.¹⁴

Auckland Üniversitesi'nin emekli kıdemli öğretim üyesi ve bir biyolog olan Dr. Robert Mann Rocekfeller'in indirgemeci basitleştirmesinin olası sosyal tehlikeleri nasıl yadsıdığıyla ilgili olarak gerçekten bir sorun olduğunu vurguladı: "Açıkça görülmektedir ki genetik mühendisliği ile ilgili risk analizi çalışmaları çok yanıltıcıdır." Mann ayrıca şunları belirtti:

*Canlı bir hücrenin sistemi, hiçbir virüs ya da yabancı plazmid (prionlar şöyle dursun) yayılmamış olsa bile bir nükleer reaktörden kıyas kabul etmez biçimde daha karmaşıktır. Kötü biçimde sapılabilecek yanlış yolların çoğunun hayal edilme olasılığı yoktur.... Gen ilişirme çalışmalarının çoğu sonuç vermez; bazıları istenen sonucu verebilir ancak tıpkı nükleer güçte olduğu gibi yapılacak bazı büyük hatalar bu yaklaşımın bilime ve yaşama uygulanmasını önleyecek şekilde değerlendirmemize nedene olabilir.*¹⁵

Mann şu uyarıyı yaptı: Sayısız bilimsel uyarılardan bir tanesi genetik olarak değiştirilmiş organizmaların arkasında Rockefeller Vakfı ile birlikte duran güçlü tarım ticareti propaganda makinesi tarafından gömüldü.¹⁶

Prof. Abigail Salyers prestijli Microbiological Review (Mikrobiyolojik Değerlendirme)'de kalıtım bilimi için kullanılan biyolojik malzemelerden plazmidler için şu uyarıyı yaptı:

Plazmidler küçük DNA parçalarıdır... değiştirilmiş genlerin basit öngörülebilen taşıyıcılarıdır. Yaygın kanıya göre, bir geni genetik olarak değiştirilmiş bir mikro organizmaya sokmak için kullanılan bir plazmid aktarılamaz kılınabilir. [bunun aksine] "güvenli" plazmid diye de bir şey yoktur ... hayatta kalabilmek için yanıtlamamız gereken bir

bilmece şudur: Antibiyotiğe dirençli genlerin aktarılmasını yavaşlatmak ya da durdurmak için ne yapılabilir? Ancak gen jokeyleri, koyuna insan domatese sığır genlerini suni yöntemlerle ilıstirmelerinin sonuqlarını Tanrı gibi görebildiklerini iddia etmektedirler.¹⁷

Bitki kalıtım mühendisliğinin kalbi, belirli özelliklere sahip yeni bir tür üretmek için aynı bitkinin iki türünü çapraz üreme yoluyla uzun süredir devam eden melez bitkiler oluşturma yöntemlerinden farklı olarak söz konusu bitkiye yabancı DNA eklenmesini içermekteydi. Farklı organizmalara ait genleri birleştirme rekombinant DNA ya da rDNA olarak adlandırılmıştı. Bunun bir örneği GD tatlı mısıru ya da Bt tatlı mısırının oluşturulmasıydı. Bu, bir toprak bakterisi olan *Bacillus thuringiensis* ya da Bt'den alınan bir genin bir mısır türü genomuna onu Avrupa Delici Mısır kurdundan korumak için eklenmesi yoluyla yapıldı. 1961'de Bt bir böcek ilacı olarak tescil edildi. Ancak belirli böceklerle mücadele yeteneği tartışmalıydı. 1999 tarihli bilimsel bir rapor şu uyarıyı yaptı:

Böceklerin direnç evrimi Bt zehirlerinin sürekli etkinliği bakımından en ciddi tehdittir.... Her yıl yetiştirilen milyonlarca hektarlık Bt zehiri üreten gen aktarımlı bitki ile, diğer böceklerde yakın bir zamanda etkili karşı tedbirler alınmadıkça muhtemelen direnç evrimine hızlıca devam edecektir.¹⁸

Gen dönüşümü genellikle bir doku kültürü ya da hormonlarla ve antibiyotiklerle işlem görmüş ve anormal gelişim göstermesi için zorlanmış sağlam bir bitkiden alınan tek hücrenin yeniden üretilmesini gerektiriyordu. Yabancı bir geni bir bitki hücreğine aşılama için, genetik olarak değiştirilmiş bir bakteriye (*Agrobacterium tumefaciens*) ilave olarak biyolistik ('biyo-balistik'in kısaltması) olarak da bilinen bir yöntem olan "Taksi" ya da "Gen tüfeği" kullanılıyordu. Gen tüfeği 1987'de Cornell Üniversitesi'nde John Sanford tarafından geliştirilmişti.

Bitki ya da hayvan melezlerinin oluşturulmasından farklı olarak bitkilerin kalıtım mühendisliği cinsel çoğalmayı tamamen atladı böylece doğada var olan aynı tür engeli "aşılabildi"¹⁹

Londra Toplum Bilim Enstitüsü'nün Başkanı olan biyolog Dr. Mae-Wan Ho "tamamen yeni genler ve genlerin birleştirilmesi laboratuvar ortamında yapılır ve bunlar genetik olarak değiştirilmiş organizmalar oluşturmak için organizma genomlarına eklenir." vurgusunu yaptı. Ayrıca şu şekilde devam etti:"Profesyonel GDO bilim adamlarının söylediklerinin aksine süreç o kadar kesin değildir. Denetlenmesi mümkün değildir ve güvenilmezdir. Genellikle ana genoma hasar verilerek ya da bu genom karıştırılarak tamamen öngörülemez sonuçlara sahip olarak sona erer."²⁰

Ne Rockefeller Vakfı, ne de finanse ettiği bilim adamları ve birlikte çalıştıkları GDO tarım ticareti sektörü böyle tehlikeleri incelemekte görünür bir ilgi göstermediler. Dünyayı bu tehlikelerin en az düzeyde olduğuna inandıracakları aşıkardı.²¹

İlk genler 1973'te eklendi ve rekombinant gen tekniği, yeni teknolojinin kötüye kullanımının potansiyel riskleri hakkındaki sıcak tartışmanın ortasında araştırma laboratuvarları arasında büyük ölçüde yayıldı. Kaçan değişken türler hakkındaki sözde "Andromeda Irkı" tehlikesi hakkında yoğun bilimsel endişeler vardı. Terim bilim kurgu yazarı Michael Crichton'un 1968 tarihli romanı Anromeda Irkı (The Andromeda Strain) adlı romanından alınmıştı. Roman kanın ölümcül biçimde hızlı pıhtılaşmasına neden olan ve dünyadaki tüm yaşamı tehdit eden ölümcül bir hastalık hakkındaydı.

1984'te, genetik olarak değiştirilmiş bitkilerin doğal ortama bırakılmasının tehlikeleri hakkında Amerika'daki araştırma laboratuvarlarında ciddi bir bilimsel uzlaşma yoktu. Ancak, çok önemli şüpheler devam ettiği halde, Rockefeller Vakfı genetik değişiklik sürecine büyük küresel kaynak ayırmaya karar verdi.

Reagan'ın serbestleştirme devriminin 1980'lerdeki moleküler biyoloji alanı üzerindeki çok önemli bir etkisi, nispeten bağımsız devlet kurumları tarafından o zamana kadar güvenlik

ve tehlikeler hakkında verilen kararların artan bir şekilde biyoteknolojinin artan potansiyellerini ilerletmedeki büyük kazançları gören özel şirketlerin ellerine bırakılmasıydı. Rockefeller'in plânlayıcıları genetik mühendislik alanında yapılacak yeni deneylerde işbirliği konusunda büyük şirketlerin ilgilerini çekmek için çok fazla zorlanmadılar.

Pirinç Genomunun Haritalanması

1984'te vakıf yeni moleküler tabanlı teknikleri ve bilgi işlem gücündeki gelişmeleri kullanarak pirinç genomunu haritalamak için kapsamlı programını tanıtmaya karar verdi. O zamanlar bu kararı haklı çıkaracak deneysel kanıtlar yoktu.

Büyük araştırma çabalarının sonraki yıllarda dünyadaki açlıkla uğraşmak için yapılan bir girişim olduğunu alenen duyurdular, zira tahmin edildiği üzere nüfus artışıyla beraber dünya nüfusuna doyurulması gereken milyarlarca yeni aç boğaz eklenecekti. Araştırmalara yönelik kaynaklar, oluşturdıkları yeni bir kuruluş olan Uluslararası Pirinç Biyo-teknolojisi Programı (IPRB) aracılığıyla dünyadaki önde gelen bazı araştırma laboratuvarlarına aktarıldı. Sonraki 17 yıl boyunca, vakıf kendi parasının 105 milyon dolarlık önemli bir kısmını genetik olarak değiştirilmiş pirinci dünya çapında geliştirme ve yayma amacıyla harcadı. Ayrıca, 1989 itibariyle pirinç genetiğini değiştirmedeki yeni gelişmeleri yaymak üzere "eğitim ve kapasite geliştirme" konusunda ilave bir 54 milyon dolarlık kaynak daha kullandı. Sonraki on yıl boyunca bu miktar 540 milyon doların üzerine çıkacaktı. Gen Devrimi'nin tohumları özenle ekiliyordu.

"Altın Pirinç" ve Kuyruklu Yalanlar

Rockefeller Vakfı ile onun bilimsel ve siyasi yapılanmadaki destekçilerinin genetik olarak değiştirilmiş pirinç çeşitlerini geliştirme kararı ana halkla ilişkiler darbesiydi.

Başlangıçta vakıf, sanayileşmiş dünyadaki 46 bilim laboratuvarına kaynak sağladı. 1987 itibariyle pirinç genomunu

haritalayan pirinç geni projesi için 5 milyon dolardan fazla para harcıyorlardı. Rockefeller cömertliğinden nasibini alanlar arasında Zürih'teki İsviçre Federal Teknoloji Enstitüsü ve Almanya'daki Freiburg Üniversitesi'ndeki Uygulamalı Biyolojik Bilimler Merkezi de bulunuyordu.

Hibeler ayrıca, Rockefeller Vakfı'nın bitkilere uygulanan kalıtım mühendisliğinin rolü ve insanlığın geleceği ile ilgili dünya görüşünün öncülüğünü yapan uluslararası bilim adamları ağının eğitimi için de kullanıldı. Vakıf, genetik olarak değiştirilmiş organizmaların gelecekte ticari amaçlı olarak çoğaltılmasının bilimsel altyapısını kurmak üzere yüzlerce yüksek lisans öğrencisinin ve doktora sonrası araştırmacının eğitimine kaynak sağladı.

Elit bir kardeşlik geliştirdiler ve bazı katılımcılara göre güçlü bir aidiyet duygusu oluşturdular. Rockefeller tarafından mali olarak desteklenen Filipin Uluslararası Pirinç Araştırmaları Enstitüsü'ndeki (IRRI) en iyi beş bilimsel araştırmacının hepsi de Rockefeller tarafından kaynak sağlanan doktorlardı. IRRI'nın Yardımcı Araştırma Müdürü "Rockefeller Vakfı'nın desteği olmadan bu kapasiteyi oluşturmak bizim için neredeyse imkânsız olurdu." diyordu.²²

Program başladıktan hemen sonra Rockefeller'in Uluslararası Pirinç Biyo-teknolojisi Programı'nda (IPRB) gelişen dünyada sözde iyi beslenmemiş çocuklardaki A Vitamini eksikliği sorununu çözecek bir pirinç türünün oluşturulması üzerindeki çabalara yoğunlaşmaya karar verildi. Bu zekice bir propaganda hilesiydi. Dünyadaki açlık ve yetersiz beslenme sorunlarını çözmek için genetikçi bilim adamlarının özenle ve sebat ederek çalıştıklarına dair genel bir kanı oluşmasına yardımcı oldu. Tek sorun ise bunun açık bir aldatmaca olmasıydı.

Rockefeller'in gen devrimini başlatmak için pirincin seçilmesi dikkatlice yapılmış bir eylemdi. Bir araştırmacının işaret ettiği gibi pirinç 2,4 milyar kişiden daha fazla insan için başlıca gıdaydı. En az 12.000 yıl boyunca yerli çiftçiler

tarafından ıslah edilmiş ve geliştirilmiş, son derece çeşitli ortamlarda yetiştirilmişti.²³

Pirinç, dünya çapında -en çok Çin ve Hindistan tarafından- pirinç rekoltesinin %90'ının üretildiği ve buradaki insanların %80'inin günlük kalori ihtiyaçlarını oluşturduğu Asya'nın çoğu için gıda güvenliği ile eşanlamlıydı. Pirinç ayrıca Batı Afrika, Karayipler ve Latin Amerika'nın tropik bölgeleri için de başlıca gıdaydı. Pirinç yetiştiricileri sellere karşı koymak, kurtlara karşı direnç sağlamak ve hayal edilebilecek her türlü iklimde yetiştirebilmek için pirinç türleri geliştirdiler ve bunların hepsini biyo-teknolojinin yardımı olmadan yaptılar. 140.000'in üzerinde türe sahip inanılmaz bir biyolojik çeşitlilik yarattılar.²⁴

Rockefeller Vakfı 1984'teki pirinçle ilgili IPRB projesinden çok daha önce Asya'nın pirinç kâsesine gözünü dikmişti. Vakfın Yeşil Devrimi'nin başlıca hedeflerinden biri Asya'daki pirinç üretimi idi. Yeşil Devrim süreci sözde yüksek verimli türlerle otuz yıllık bir süre boyunca zengin pirinç çeşitliliğini dikkate değer biçimde tahrip etti. Bu ise Asya köylülerini Batı'nın şirketleşmiş tarım işletmeciliği tarafından hazırlanan gübre, yüksek verimli tohumlar, böcek ilaçları, makineleşme, sulama, borç ve pazarlamanın küresel piyasası ile dünya ticaret sisteminin girdabına çekti.

Erken pirinç devrimini ortaya çıkaran temel neden Filipin merkezli ve Rockefeller Vakfı tarafından kurulmuş olan Uluslararası Pirinç Araştırmaları (IRRI) Vakfı'ydı. Bu nedenle dünyadaki pirinç türlerinin beşte birinden fazlasının bulunduğu bir gen bankasına sahip IRRI'nın Rockefeller Vakfı'nın pirinçle ilgili yeni gen devrimini geliştirmek için başlıca araç olmasına şaşmamak gerekirdi. Bu bankaya bilinen her türlü önemli pirinç türünü aldılar.

IRRI, Yeşil Devrimin destekleyicileri tarafından bu şekilde "korunacakları" aldatmacasıyla Asya'nın pirinç türlerine ait yerine konulamaz tohum hazinesinin denetimini ele geçirmek için kullanıldı.

IRRI Asya'daki Yeşil Devrim sırasında 1960 yılında Rockefeller ve Ford Vakıfları tarafından kurulmasından sonra Uluslararası Tarım Araştırmaları Danışma Gurubu'nun (CGIAR) şemsiyesi altına alındı. CGIAR aynı zamanda savaştan önce Irak tohum bankasını da denetleyen kuruluştur. CGIAR da Rockefeller Vakfı kaynaklarıyla Vaşington'daki Dünya Bankası merkezinin dışında çalışıyordu.²⁵

Bu bakımdan politik gündemi Vaşington politikasıyla belirlenen Dünya Bankası, Asya'nın pirinç tohumu bankasının anahtarını almış oldu. Pirince yaptığı genetik makyaj için kullandıkları tohumların dörtte üçü IRRI tohum bankasından geldi. Bu pirinç daha sonraları ABD hükümeti tarafından Asya ülkelerinin ABD pirinç ithalatında uyguladığı "adaletsiz ticaret engellerini" kaldırması için baskı unsuru olarak kullanıldı. IRRI sonraları Syngenta veya Monsanto gibi önemli uluslararası tarım ticareti devlerinin başlangıçta bölgedeki yerli çiftçilerin güvenine dayanarak alınan tohumları IRRI tohum bankasından yasadışı yolla almasını sağlayan bir mekanizma haline dönüştü.

Monsanto ya da diğer biyoteknoloji devlerinin labaratuarlarına gelen tohumlar genetik olarak değiştirilecek ve biyoteknoloji şirketinin özel fikrî malı olarak patenti alınacaktı. 1994'te GATT Uruguay Toplantısı'nda kurulan Dünya Ticaret Örgütü, çok-uluslu şirketlerin bitki ya da diğer yaşam formlarının ilk kez patentini almalarına olanak sağlayan Fikrî Mülkiyet Haklarının Ticaretle İlgili Yönleri (TRIPS) hakkında yeni, radikal bir sözleşmeyi tanıttı.

1993'te BM bünyesinde bu tür tohumların geliştirmekte olan üçüncü dünya ülkelerinden çalınmasını denetlemek üzere Biyolojik Çeşitlilik konulu bir sözleşme imzalandı. Ancak Vaşington sözleşme metninde küçücük bir değişiklik yaptı. CGIAR sistemi (IRRI'nın parçası olduğu) tarafından elde tutulan tüm genetik kaynakların kural haricinde kalmasını talep etti. Bu durum tohumların yarım milyonluk çeşidini ya da gen bankalarında tutulan dünyanın benzersiz gıda mahsulüne ait gen soyunun %40'ını etkiledi. Bu, tarım ticareti şirketlerinin hâlâ

bunları ele geçirip patentlerini almakta özgür oldukları anlama geliyordu.²⁶

IRRI kaynaklarını merkezi olarak kullanan A vitamini bakımından zenginleştirilmiş pirinç için yapılan Rockefeller finansmanı 1990'ların başları itibariyle IPRB araştırmalarının ana odağı haline geldi. Hibeleri, alandaki diğerleri ile birlikte Zürih'te bulunan İsviçre Federal Enstitüsü'nün yaptığı büyük çalışmaları da finanse etti.

Vakfın propagandacıları A vitamini eksikliğinin gelişmekte olan ülkelerdeki yeni doğan bebeklerde körlüğün ve ölümlerin önemli bir nedeni olduğunu iddia ettiler. BM istatistikleri dünya çapında 100 ilâ 140 milyon çocukta bir şekilde A vitamini eksikliği bulunduğunu ve bunların arasında 250.000 ilâ 500.000'inin kör olduğunu gösterdi. Bu, tartışmalı yeni genetik olarak değiştirilmiş bitkilerin ve tahılların kabul edilmesini teşvik etmek için kullanılan duygusal çekiciliğe ait en önemli insani ilgi hikâyesiydi. Her ne kadar söz kuyruklu yalanlara ve kasıtlı aldatmaya dayanıyordu ise de *Altın Pirinç* genetik mühendisliğin verdiği sözün simgesi ve sözde kanıtı haline geldi.

Genetik olarak değiştirilmiş pirincin tanıtılması 2,4 milyar insanın başlıca gıdası olan pirincin tohumlarının doğrudan denetlenmesinin yolunu açacaktı. Gen devriminden önce pirinç küresel tarım ticareti yapan tohum şirketleri tarafından göz ardı edilmişti. Bu, kısmen pirinç yetiştirilen bölgelerin düşük gelir ile buralarda yaşayan köylüler ve kısmen de pirinci melezleştirmenin son derece zor oluşu gerçeği sayesinde gerçekleşmişti. Çiftçiler tarafından korunan tohumlar Asya'daki pirinç tohumlarının %80'inden fazlasını oluşturuyordu.

Vakıf ve onun tarım ticareti yapan işbirlikçileri bu devasa pirinç pazarını genetik olarak değiştirilmiş tohumlarla ele geçirme çabalarında, şansa ya da serbest pazarların beklenmedik olaylarına hiç yer bırakmadılar. 1991'de Rockefeller Vakfı ile Rockefeller Kardeşler Fonu yeni bir kuruluş olan Tarımsal Biyo-teknoloji Uygulamalarının Satın Alınmasına

Yönelik Uluslararası Hizmetleri (ISAAA) kurdu. Bu kuruluşu Rockefeller Vakfı'nın Meksika Yeşil Devrimcisi ve CIMMYT ya da Uluslararası Buğday ve Mısır İyileştirme Merkezi Başkanı Dr. Clive James başkanlık ediyordu.²⁷

ISAAA'nın amacı kendi ifadeleriyle "özellikle kaynak bakımından yoksul çiftçiler arasında tahıl verimliliğini ve gelirleri artırarak geliştirmekte olan ülkelerde yoksulluğun azaltılmasına katkı sağlamak ve daha güvenli küresel bir ortamda daha fazla sürdürülebilir tarımsal gelişimi meydana getirmektir."²⁸ Ancak bu zor görev, kendi çerçevelerine göre, yalnızca biyo-teknoloji kullanılarak yapılabilirdi.

ISAAA yalnızca hedefteki geliştirmekte olan sektör ülkelerinde genetik olarak değiştirilmiş bitkileri çoğaltmak için kurulmuş bir platformdu. Bu platform Rockefeller Vakfı'nın Altın Pirincinin uygulanabilir olup olmadığını henüz bilmediği bir dönemde, neredeyse tam on yıl önce meydana getirilmiş ve harekete geçirilmiştir. Başlangıcından beri genetiği değiştirilmiş bitkilerin geliştirmekte olan ülkelerde çoğaltılması amacını gütmekteydi.

Ancak Vakıf ISAAA'yı destekleme konusunda yalnız değildi. ISAAA ayrıca Monsanto, Novartis (Syngenta), AgroEvo (Aventis Crop Science) gibi biyo-teknoloji kullanan tarım ticaret şirketleri ve ABD Dışişleri Bakanlığı'na bağlı USAID tarafından da mali olarak desteklenmekteydi. Bunların amacı sanayileşmiş (yani açıkça ABD) ve geliştirmekte olan ülkelerdeki biyo-teknoloji kullanan tarım ticareti devleri arasında "küresel ortaklıklar yaratmak"tı. ISAAA bu ortaklıkları oluşturmak için doku kültürü, tanılama ya da kalıtım mühendislik başlıklarını kapsayan teknoloji aktarma projeleri meydana getirdi.²⁹

Oldukça ilgi çekici bir şekilde, Henry Kissinger'in 1974 yılında ABD hükümeti için derlediği NSSM 200 strateji belgesinde bulunan 13 "öncelikli" geliştirmekte olan ülke listesi gibi, ISAAA da genetik olarak değiştirilmiş bitkiler ve tahılların tanıtılması için öncelikli hedef listesi oluşturdu. 12 ülkeden

oluşan listede Asya'dan Endonezya, Malezya, Filipinler ve Vietnam, Afrika'dan Kenya, Mısır ve Zimbabwe ile Latin Amerika'dan Arjantin, Brezilya, Kosta Rika ve Meksika bulunmaktaydı. Belirgin bir biçimde ISAAA'nın öncelikli ülkelerinin yarısı Kissinger'in on yedi yıl önceki jeopolitik hedefleriyle çakışıyordu. Aslında jeopolitik belirli sabit durumları gösteriyordu.³⁰

2000 yılı itibariyle Rockefeller Vakfı ve İsviçre Federal Teknoloji Enstitüsü kendilerinin A vitaminli ya da beta-karotenli pirinç olarak adlandırdıkları pirinci üretmek için nergis bitkisinden iki adet geni bir bakteri geniyle birlikte başarılı şekilde alarak pirinç DNA'sıyla birleştirdiklerini duyurdular.

Vücutta A vitamini üreten beta-karoten (ya da A Vitamini) pirinç tanelerini turuncu renkli yaptığından, başka bir zekice pazarlama hamlesi olarak bu pirince "**Altın Pirinç**" denildi, zira altın ne biçimde olursa olsun herkes tarafından imrenilen bir maddeydi. Artık insanlar her gün yedikleri pirinci yiyerek aynı zamanda çocuklarında körlüğü ve diğer A vitamini eksikliği belirtilerini de önleyebileceklerdi.

Asya'daki ve dünyanın geri kalanındaki çocuklar yüzyıllardır A vitaminini başka kaynaklardan alıyorlardı. Sorun A vitamini barındıran doğal gıdaların bulunmaması değil, daha çok diğer doğal A vitamini kaynaklarına ulaşamamakla ilgiliydi.

Hintli bir biyolojik çeşitlilik kampanyası destekçisi olan Dr. Vandana Shiva, Rockefeller Vakfı'nın Altın Pirinç tanıtımının yürek burkan bir eleştirisinde "A vitamini üretmek için pirincin genetiğinin değiştirilmesinin kusuru diğer A vitamini kaynaklarının gölgede bırakılmasıydı"³¹ değerlendirmesini yaptı. Uluslararası Pirinç Araştırmaları Enstitüsü Başkanı Per Pinstrup Anderson, A vitaminli pirincin Asya'daki yoksullar için gerekli olduğunu çünkü "dünyada yetersiz beslenen insanların çok büyük bir çoğunluğuna ilaç götüremediklerini" ifade etti.

Shiva şunu ekledi, "A vitamini temini için birçok ilaç var. A vitamini karaciğer, yumurta sarısı, tavuk eti, süt ve tereyağından sağlanır. A vitamininin öncüsü olan beta-karoten koyu yeşil yapraklı sebzelerden, ıspanaktan, havuçtan, kabaktan ve mangodan sağlanır..."³²

Rockefeller Vakfı'nın basın bültenlerinde bahsetmediği, ancak doktorların ve bilim adamlarının bildiği bir şey vardı; büyük miktarlarda A vitamini aslında "hiper vitaminoz"a ya da bebeklerde beyin hasarına ve başka zararlı etkilere yol açan A vitamini zehirlenmesine neden oluyordu.³³

Ayrıca, bir insanın A vitamini payının hepsini karşılamak için günlük olarak tüketmesi gereken pirinç miktarı şaşırtıcıydı ve bir insanın bunu başarması mümkün değildi. Bir tahmin, ortalama bir Asyalı'nın yalnızca gereken en az miktarda A vitaminini alması için günde 9 kilo pirinç yemesi gerektiğini gösteriyordu. Asya'daki günlük 300 gramlık pirinç tüketimi oranı günlük ihtiyacın yalnızca %8'ini sağlıyordu.³⁴

Rockefeller Vakfı'nın Başkanı Gordon Conway bu eleştirilere mahcup bir şekilde şu yanıtı veriyordu: "Öncelikle altın pirinci A vitamini eksikliği sorununa bir çözüm olarak düşünmediğimizi ifade etmek gerekir. Daha çok beslenme açısından meyveler, sebzeler ve hayvani ürünlerle çeşitli kuvvetlendirilmiş gıdalara ve vitamin katkıları için mükemmel bir tamamlayıcı görevi yapmaktadır." Şunu da ekledi: "Halkla ilişkilerin altın pirinç tanımını çok fazla kullandığı konusunda Dr. Shiva'ya katılıyorum."³⁵

Belki "halkla ilişkiler" çok fazla kullanıldı, ancak Rockefeller Vakfı'nın gen devriminin arkasındakiler için genetik olarak değiştirilmiş Altın Pirincin çoğaltılmasına yönelik olarak yapılan kampanya belli ki yeterli olmamıştı.

Rockefeller Vakfı 2000 yılında yıllardır süren pirinç araştırmalarının sonuçlarının halka geri döndüğünü duyurdu. Aslında sonuçları kurnazca biyo-teknoloji kullanan tarım ticareti devlerine sunmuşlardı. Daha sonraları İsviçreli Syngenta şirketinin bir parçası olan İngiliz şirketi AstraZeneca Mayıs

2000'de Altın Pirinci ticari hale getirmek için özel haklarını satın aldığını açıkladı.

Altın Pirinç biyoteknoloji kullanan genetik mühendislik endüstrisi için büyük bir propaganda aracı olmuştu. 1999 yılında o zamanlar başkan olan Bill Clinton şunu söyledi: "Özellikle A vitamini bakımından zengin olan genetik olarak değiştirilmiş pirinç ırkından daha fazlasını alabilirsek, bu dünyanın gelişmekte olan kısımlarında yetersiz beslenen ve ölmekte olan 4000 hayatı kurtarabilir."³⁶ Syngenta ve ayrıca Monsanto, teknolojinin "gelişmekte olan her ulusta insani amaçlı kullanım için ücretsiz olarak sunulmasını" sağlayacakları iddiasıyla Altın Pirincin patentlerini aldılar.³⁷

Başlıca temel gıda ürünlerimizin gen doktorlarına ve tarım ticareti devlerine teslim edilmesi bilgeligi hakkındaki eleştirel ve şüpheci yaklaşım Rockefeller Vakfı'nın propaganda makinesi ve tarım ticareti lobisi hızını artırdıkça güç kaybetti. İngiliz tıp dergisi The Lancet'in editörlüğünü yapan ve çok önemli bir tıp uzmanı olan Dr. Richard Horton "Dünyadaki açlık için teknolojik bir gıda çözümü aramak... yeni yüzyılın ticari açıdan en kötü niyetli boş girişimi olabilir." dedi ancak onu çok az kişi dinledi.³⁸

Biyo-teknoloji dünyasının içindeki bir kişi olan ve daha önceleri Altın Pirinç patentlerinin ana sahibi olan İsviçreli Syngenta tohumlara yönelik genetik mühendislik konusunda çalışan Steven Smith Haziran 2003'teki ölümünden önce kısaca şunu açıkladı: "Size Kalıtım Mühendisliği'nin dünyayı besleyeceği söylenirse, onlara öyle olmadığını söyleyin... Dünyayı beslemek politik ve mali bir konudur, üretimle ve dağıtımla ilgili değildir."³⁹ Rockefeller Vakfı'nın dünyayı genetik olarak değiştirilmiş organizmalarla beslemek hakkındaki iddiası yalnızca bir efsaneden ibaretti. Ancak bu efsane güçlü bir efsane yaratıcısının ellerindeydi ve devrim hızla ilerledi.

ISAAA, CGIAR, IRRI ve Rockefeller Vakfı'nın doğrudan kaynak sağlaması yoluyla gen devrimi tohumlarının çoğal-

tilması için gerekli ayrıntılı bir yapıyla, tarım ticareti yapanlar ve gen devrimi destekçileri sonraki büyük adıma hazır hale geldiler: İnsanlığın gıda temini üzerinde küresel kontrolün birleştirilmesi. Bunun için yeni bir kuruluş kaçınılmazdı. Bu kuruluşun adı Dünya Ticaret Örgütü'ydü.

NOTLAR:

1. Catherine Bertini, BM 4. Kadın Konferansı, Beijing, Çin, Eylül 1995 Famous Quotes and Quotations about UN (BM hakkında meşhur alıntılar)'da alıntılanmıştır, http://www.quotes.libertytree.ca/quotes_about/un. Dünya Gıda Ödülü'nü almış itibarlı bir devlet memuru olan Bertini New York Eyalet Yöneticisi Nelson Rockefeller'ın önceki Özel Asistanı ve David Rockefeller'in Üç Taraflı Komisyonu'nun bir üyesiydi. İlginç bir şekilde, Dünya Gıda Ödülü 1986'da ilk Yeşil Devrim'in yaratıcısı ve Rockefeller Vakfının eski bir tarım uzmanı olan Norman Borlaug tarafından ortaya atılmıştır.
2. Gary Toenniessen, Vitamin A Deficiency and Golden Rice: The Role of the Rockefeller Foundation (A Vitamini Eksikliği ve Altın Pirinç: Rockefeller Vakfı'nın Rolü), 14 Kasım 2000, <http://www.rockfound.org/library/111-400ght.pdf>, s.3. Rockefeller Vakfı Gıda Güvenliği müdürü Toenniessen çalışmasını şöyle anlatıyor: "1980lerin başında, bitki moleküler biyolojisinde görülen gelişmeler geleneksel bitki yetiştirme yöntemleriyle ulaşılamayacak genetik ilerlemelerin sağlanacağını vaat ediyordu. Fakat ürün biyoteknolojisindeki bu gelişmeler gelişmekte olan ülkelerde birincil önem taşıyan pirinç ve benzeri gıda ürünlerine büyük oranda uygulanamıyordu. Bu yeni ve etkin teknolojinin faydalarından fakir çiftçilerin ve tüketicilerin de pay almasını sağlama adına Rockefeller Vakfı 1985ten başlayarak tarım fonunun aşağı yukarı yarısını pirinç biyoteknolojisi üzerine uluslararası bir programa ayırdı. Bu programın başlıca hedefi Asya'da pirinç biyoteknolojisi bir altyapı oluşturmaktır. Bu hedefin önemli bir parçası da Asyalı bilim adamlarını gelişmiş Batı laboratuvarlarında eğitmek için fon sağlamaktır, zira onlar o laboratuvarlarda yeni teknikler bulacak, pirincin genetik inkişafı için önemli özellikleri üzerinde çalışacak ve böylece daha sonra geri dönüşümünü yapacakları bilgi ve beceriler kazanacaklardı."
3. J.C.O'Toole, G. H. Toenniessen vd., The Rockefeller Foundation's International Program on Rice Biotechnology (Rockefeller Vakfının Pirinç Biyoteknolojisi Uluslararası Programı), Rockefeller Vakfı Arşivleri, http://www.rock-found.org/library/01rice_bio.pdf

4. Philip J. Regal, A Brief History of Biotechnology Risk: The Engineering Ideal in Biology (Biyoteknoloji Riskinin Kısa Tarihi: Bioloji'de Mühendislik Hayali), Edmonds Enstitüsü, 18 Temmuz 1999, <http://www.cbs.umn.edu/~pregal/GE-history.htm>
5. Pnina Abir – Am, The Biotheoretical Gathering, Transdisciplinary Authority and the Incipient Legitimation of Molecular Biology in the 1930s: New Perspectives on the Historical Sociology of Science (Biyoteorik Birikim, Disiplinler arası Otorite ve Moleküler Biyolojinin 1930'larda Yeni Başlayan Meşruiyeti: Bilimin Tarihsel Sosyolojisi Üzerinde Yeni Düşünceler). Hist.Sci. 25:1-70, 1987, s.18-22, 33
6. Robert Bruce Baird'de alıntılanmıştır, We Can Change the World (Dünyayı Değiştirebiliriz), <http://www.government.ar-ticlesarchive.net/we-canchange-the-world.html>
7. Joshua Lederberg, "The Impact of Basic Research in Genetic Recombination – A Personal Account (Genetik Birleştirmede Temel Araştırmanın Önemi – Kişisel Bir Yorum), Bölüm I, Annual Review of Genetics, Cilt 21, 1987, s.186
8. Joshua Lederberg, a.g.e., Bölüm II, s. 196
9. Philip J. Regal, alıntılanan eser, The Engineering Ideal in Biology (Biyolojide Mühendislik Hayali). Ayrıca bakınız: Richard Milton, Shattering the Myths of Darwinism (Darwinciliğin Mitlerini Yıkma), <http://www.alternative-science.com/shattering-the-myths-of-darwinism.htm>
10. Richard Milton, a.e
11. David King, "An Interview with Professor Brian Goodwin (Profesör Brian Goodwin'le Bir Mülakat), GenEthics News, Mart/ Nisan 1996, s. 6 -8. Goodwin bu mülakatta genetik ve biyolojik indirgemecilik hakkındaki düşüncelerini şöyle anlatıyor: "Günümüzde sağlık, çevre ve toplum krizleri yaşamaktayız. Bence bunların hepsi birbiriyle bağlantılıdır... Biyoloji bu krizlere yaşam ve bütün, ekosistem ve biyosfer hakkında yeterli kavramsal bilgi veremeyerek katkıda bulunmaktadır ve bütün bunların nedeni genetik indirgemeciliktir... Size genetik indirgemeciliğin yol açtığı birkaç sonuçtan bahsedeyim. Bir kere organizmalar genlere indirgenmiştir ve kendi içsel doğaları yoktur. Şimdi, bizim evrim teorimizde, türler doğal soylardır yani gerçekten elementlere benzerler. Gerçek anlamıyla söylemiyorum ama kavramsal statüleri aynı, mesela altının sabit bir doğası vardır. Biz belirli bir türün deniz kestanesinin de bir doğası olduğunu iddia ediyoruz. İnsanoğlunun bir doğası vardır. Şimdi, Darwincilikte bunların hiçbirinin bir doğası yoktur. Çünkü bunlar tesadüfler sonucu oluşmuş tarihsel bireylerdir. Tek yaptıkları yaşam sınavını geçmiş olmaktır. Darwin teorisi genlerin bir türden herhangi başka bir türe geçirilmesini makul bulur. Çünkü türlerin "doğaları" yoktur, onlarla istediğimiz gibi oynayabilir ve kendi kültürümüzde yaşayacak yeni organizmalar yaratabiliriz. İşte bu yüzden insanlar genetik yapısı nakil yoluyla değiştirilmiş, yani türler arası hareket

eden genler, yaratmakla cinsel yeniden birleşimle aynı tür aynı tür içerisinde yeni gen kombinasyonları oluşturmak arasında bir fark olmadığını söylerler. Onlara göre bunun evrimden bir farkı yoktur. Bir kere bir şeyi belirli bir seviyeye çıkarınca tümünden başka bir durum içindesin demektir. Şimdi, bence genetiği nakil yoluyla değiştirilmişlerde ortaya çıkan problemle karşı karşıyayız ve bunun sebebi de bir genin bir türden diğerine transferinin getirilerinin mutlak öngörülemez oluşudur. Genler şartlar ve çevre tarafından belirlenir. Genler oradan oraya yer değiştiren ve kendilerini şartlar ve çevreden bağımsız tanımlayan sabit bilgi parçaları değildir. Her gen kendi çevresine bağlıdır. Eğer çevreyi ve şartları değiştirirseniz, genin etkinliğini de değiştirebilirsiniz... Ben biyoteknolojiye hiçbir şekilde karşı değilim. Ben sadece bunun uygulamada son derece büyük bir dikkatle kullanılması gerektiğini düşünüyorum. Bizim bağlayıcı güvenlik kurallarına ihtiyacımız var.”

12. Philip J. Regal, a.e.

13. Philip Regal, *Metaphysics in Genetic Engineering: 2.2 Utopianism* (Genetik Mühendisliğinde Metafizik: 2.2 Ütopyacılık), International Center for Human and Public Affairs (İnsan ve Toplum İlişkileri Uluslararası Merkezi) için hazırlanmış bir makale, Buenos Aires, 1996, <http://www.psrast.org/pjrbiosafety.htm>. Regal şunu da ekliyor: “teori indirgemeci bir yaklaşımla toplumsal sorunların toprak, beyin ve genlerin kimyasal yönlendirilmeleriyle düzeltilebilecek basit biyolojik sorunlara indirgenbilmesi mantıklı gelebilir. Nitekim Rockefeller Vakfı bir ırk ıslahı felsefesi kurmak için bağlantılarını ve kaynaklarını kullanacağına dair önemli bir vaatte bulunmuştur. Rockefeller Vakfı maddi kaynaklarını ve hatırı sayılır toplumsal, siyasi ve ekonomik bağlantılarını toplumun sorunlarını bilimsel icatların çözeceği ummasını ve ekonomik ve siyasi sistemlerin işin içine karıştırılmasının gereksiz olduğu fikirlerini yaymak için kullanmıştır. Sabır ve indirgemeci araştırmalara daha fazla yatırım yapılması sosyal ve ekonomik sorunlara dertsiz çözümler getirecektir.

Manson ve Weaver günün birinde moleküler biyologlar olarak anılacak yaşayan canlılar ve organizma toplulukları hakkında çok az geleneksel bilgiye sahip insanlardan müteşekkil bir ağ oluşmasına ön ayak oldu. Bu ağdakiler teori indirgemeciliğine ve belirlenimciliğe inanıyorlardı. Bağış ve Bacon’un doğa kanunlarına hâkim ve bilimsel/teknolojik gelişmeye dayanan sorunsuz toplum üzerine Yeni Atlantis ve Aydınlanma görüşlerinin genel havasındaydı. (ör. Eamon, 1994, McKnight 1992)”

14. Philip J. Regal, *A Brief History of Biotechnology Risk Debates and Policies in the United States* (Amerika’da Biyoteknoloji Risk Tartışmaları ve Politikalarının Kısa Tarihi), 18 Temmuz 1999, <http://www.cbs.umn.edu/~pregal/GE-history.htm>

15. Dr. Robert Mann, "The Selfish Commercial Gene (Bencil Ticari Gen)", Prast. <http://www.psrast.org/selfshgen.htm> Mann şu açık uyarıyı da ekliyor: "GM'nin zararları nükleer savaşla bile boy ölçüşebilecek düzeydedir. Biyoloji teknolojiyle karşılaştırıldığında o derece karmaşıktır ki biz muhtemel korku senaryolarının hepsini birden tahayyül edemeyebiliriz, fakat yine de bazı yapay genetik yönlendirmelerin biyosferi herhangi bir medeniyetin yaşayamayacağı düzeyde bozma potansiyelinde olduğu konusunda şüpheler mevcuttur. GM tekliflerinin değerlendirilmelerinde sadece ateşli taraftarlara danışılıyorsa, bu türden senaryolar tabii ki göz önünde bulundurulmamıştır."

16. Philip J. Regal, a.e.

17. Abigail Salyers, Dr Robert Mann'da alıntılanmıştır, a.e.

18. David G. Heckel, vd., "Genetic Mapping of Resistance to Bacillus Thuringiensis Toxins in Diamondback Moth Using Biphasic Linkage Analysis, Proceeding of the National Academy of Sciences, USA (Elmas Sırtlı Güvede Bacillus Thuringiensis Toksinlerine Direncin Çift Fazlı Bağlantı Analizi Kullanılarak Genetik Haritalanması, Ulusal Bilimler Akademisi Tebliğleri, ABD), Agricultural Sciences, Temmuz 1999.

19. Mae - Wan Ho, FAQ on Genetic Engineering (Genetik Mühendisliği Hakkında Sıkça Sorulan Sorular), Toplumda Bilim Enstitüsü, <http://www.i-sis.org.uk/FAQ.php>

20. Mae - Wan Ho, Puncturing the GM Myths (GD Mitlerini Boşa Çıkarmak), <http://www.unobserver.com>, 4 Ağustos 2004.

21. Philip J. Regal, a.e

22. Dennis Normile, "Rockefeller to End Network After 15 Years of Success (15 Yıllık Başarının Ardından Rockefeller Ağı Sonlandırıyor), Science, 19 Kasım 1999, s. 1468 - 1469, tekrar basımı www.gene.ch/genet/2000/Feb/msg00005.html

23. Gary Toenniessen, Vitamin A Deficiency and Golden Rice: The Role of the Rockefeller Foundation (A Vitamini Eksikliği ve Altın Pirinç: Rockefeller Vakfı'nın Rolü), 14 Kasım 2000, <http://www.rockfound.org/library/111400ght.pdf>,

24. M. T. Jackson, "Protecting the Heritage of Rice Biodiversity (Pirinç Biyoçeşitliliği Mirasını Korumak), GeoJournal Mart 1995, s. 267 -274. K.S Fisher (editör), "Caring for the Biodiversity of Tropical Rice Ecosystems (Tropikal Pirinç Ekosistemlerinin Biyoçeşitliliğine Bakmak)"da alıntılanmıştır, UPAE, 1996. Ayrıca bakınız: Anna Rosa Martinez I. Prat, "Genentech Preys on the Paddy Fields (Pirinç Tarlalarında Genentech Avları)", Grain, Haziran 1998.

25. 1998 Raporunda, Shaping CGIAR's Future (UTADG'nin Geleceğini Hazırlamak), Ekim 26 -30, 1998, <http://www.worldbank.org/html/cgiar/publications/icw98/icw98sop.pdf>, Dünya Bankası yetkilileri şunu kaydettiler: "Dünya Bankası Başkanı James D. Wolfensohn ICW98'i resmi

olarak açtı... Wolfensohn UTADG'nin "sıra dışı başarısını" taltif etti ve kalkınma ekonomisi alanındaki ilk dersini UTADG'deki meslektaşlarından aldığı hatırlattı. Wolfensohn, otuz yıl önce Rockefeller Vakfı yönetim kurulu üyesi iken Meksika'da UBMGM'yi ziyaret etti ve yerli çiftçilerle tarlalarda dolaştı. Bu tatlı anıyı hatırlatarak bay Wolfensohn UBMGM'ye karşı duyduğu "çok güçlü ve çok derin hislerini" ifade ediyordu. Maurice Strong David Rockefeller ve ailesiyle 1947'den beri çalışmaktaydı ve 1972'de BM Stockholm Dünya Zirvesi'ne maddi destek sağlamış olan Rockefeller Vakfı'nın mutemediydi; tükenen kaynaklar raporu. Bakınız, Henry Lamb, Maurice Strong: The New Guy in Your Future! (Maurice Strong: Geleneginizdeki Yeni Adam), Ocak 1997, <http://www.sovereignty.net/p/sd/strong.html>

26.The Crucible II Group, Seeding Solutions: Volume I: Policy Options for Genetic Resources, Policy primer Major changes in the policy environment (Tohumlama Çözümleri: Cilt 1: Genetik Kaynaklar için Politika Seçenekleri, Politika kitabı politika çevresinde temel değişiklikler), http://www.idrc.ca/en/ev-64406-201-1-DO_TOPIC.html

27.Devlin Kuyek, "ISAAA in Asia: Promoting Corporate Profits in the Name of the Poor (Asya'da ISAAA: Yoksulların Adına Şirket Menfaatlerini Desteklemek)", GRAIN, Ekim 2000, <http://www.grain.org/publications/reports/isaaa.htm>

28.a.g.e

29.a.g.e

30.a.g.e

31.Dr Vandana Shiva, Genetically Engineered Vitamin "A" Rice: A Blind Approach to Blindness Prevention (Genetik Mühendisliği A Vitamini Pirinci: Körlüğü Önlemeye Kör Yaklaşım), http://www.biotech-info.net/blind_rice.html, 14 Şubat 2000

32.a.g.e

33.Razak Lajis, "Vitamin A Toxicity (A Vitamini Zehirleyiciliği)", <http://www.prn2.usm.my/mainsite/bulletin/sun/1996/sun43.html>.

Alıntılanan esas rapor Australian Adverse Drug Reactions Bulletin (Avustralya Ters İlaç Etkileri Bülteni)'den alınmıştır, Cilt 15, No.4, Kasım 1996, raporda şöyle deniyor: "TİEDK yakın zamanda annesi hamileliğinin ilk dört veya beşinci haftalarında sehven çok miktarda A vitamini kullanmış olan bir bebeğin mikrosefali ve distoni hastalıklarıyla doğduğunu tespit etmiştir. Bebek doğumun akabinde ölmüştür. Her ne kadar bu vakada doğuştan gelen rahatsızlıkların nedeni olarak kesinkes A vitamini gösterilemezse de aşırı miktarda A vitamini kullanımının doğuştan gelen özürlere neden olabileceği düşünülmektedir ve tedavi edici türevleri de doğuştan gelen özürlerin nedenleri olarak belirlenmiştir." Ayrıca bakınız, Marion Nestle, "Genetically Engineered Golden Rice is Unlikely to Overcome Vitamin A Deficiency (Genetik Mühendisliği Altın Pirinci A

Vitamini Eksikliğiyle Baş Edemiyor)", Letter to the Editor (Editöre Mektup), Journal of the American Dietetic Association, Mart 2001, s.289 - 290

34. Benedikt Haerlin, Opinion Piece About Golden Rice (Altın Pirinç Üzerine Düşünce Kırıntıları), archive.greenpeace.org/geneng/highlights/food/benny-.htm. Ayrıca, Assisi Vakfı, BIOTHAİ vd., Biopiracy, TRIPS and the Patenting of Asia's Rice Bowl (Biyo-korsanlık, TRIPS ve Asya'nın Pirinç Kasesini Patentlemek), <http://www.poptel.org.uk/panap/archives/larice.htm>, Mayıs 1998
35. Gordon Conway, Paul Brown'da alıntılanmış, "GM Rice Promoters Have Gone too Far (GD Pirinç Teşvikçileri Fazla Oldular), 10 Şubat 2001
36. Bill Clinton, Paul Brown'da alıntılanmıştır, a.e
37. Paul Brown, a.e
38. Richard Horton Alex Kirby'de alıntılanmıştır, 'Mirage of GM's Golden Promise (Altın Pirinç Sözünün Hilesi), BBC News Online, 24 Eylül 2003
39. Alex Kirby, a.e

IV. KISIM

GDO TOHUMLARININ SALIVERİLMESİ

9. BÖLÜM

DÜNYADA GIDA ÜRETİM DEVRİMİ BAŞLIYOR

İlk kobay, Arjantin

80'lerin sonlarında genetik eğitimi almış moleküler biyologların küresel iş ağı oldukça gelişmişti. Devasa Rockefeller plânı artık devreye girmeye hazırdı. Bu iş için seçilen yer ise David Rockefeller ve Chase Manhattan Bank'ın yakın bağlar kurduğu, Başkan Menem'in henüz seçildiği Arjantin'di. Tarım arazileri ve nüfusu yapısı nedeniyle Arjantin ilk geniş ölçekli GDO testi için biçilmiş kaftandı.

Destekleyicileri, GDO tarımını "*İkinci Yeşil Devrim*" olarak selamlıyor, bu oluşumu 2.Dünya Savaşı'ndan sonra modern tarım tekniklerinin kullanılmaya başlanması olarak görüyorlardı. Özellikle buğday melezleri ve kimyasal gübreler, hektar başına alınan ürün miktarında Meksika, Hindistan ve diğer gelişen ülkelerde olduğu gibi artış yaşanması için yasa tasarılarıyla teşvik edilmişti.

Sekiz yıl gibi kısa bir sürede, dünya çapında ekilen GDO bitkiler, 67 milyon hektar genişleyerek 2004 yılında 40 kat arttı. Bu alan, dünyada ekili alanların %25'ine tekabül ediyordu ve GDO bitkilerin en azından temel mahsullerde, gelecek on yılda ya da daha az bir süre içinde kuracağı egemenliğin adeta bir habercisiydi.

Bu alanların 2/3'ü, yaklaşık 42.5 milyon hektarı, GDO'nun en büyük savunucusu ABD'nin topraklarındaydı. Bu sebeple

destekçileri tarafından ABD hükümetinin bir bölümüne ve GDO bitkilerin geleneksel mahsullerde önemli çıkarlar sağlanacağına dair büyük güven duyuluyordu.

2004 yılında Arjantin GDO ekili alan sıralamasında 16 milyon hektarla ABD'nin hemen arkasında yer alıyordu. 2005'te çok daha küçük ama hızla genişleyen GDO ülkelerine, GDO'ları kanunla yasaklayan Brezilya'da dâhil oldu. GDO'ların ekimi o kadar yayılmıştı ki artık kontrol edilebilmesi mümkün değildi. Kanada, Çin, Güney Afrika gibi ülkeler o zamandan sonra yeni programlar yürürlüğe koydular.

Bunların hemen arkasından, geniş arazileri ve gevşek kanunlarıyla eski Sovyet uyduları Romanya, Polonya ve Bulgaristan gelmekteydi. Endonezya, Filipinler, Kolombiya, Honduras ve İspanya da belirgin bir şekilde bu yöntemleri uyguluyorlardı. ABD'li Pew Vakfı'nın yaptığı bir çalışmaya göre, pek çok fakir ülke, GDO ekimi ve gübre satışı için bu şirketlerin hedefindeydi.¹

Bu çalışmaya göre, 2004'te GDO ekimi yapan çiftçilerin %85'i kaynak yönünden fakirdi. Çoğu, gelişmekte olan ve IMF ile reformlar ve borçlar konusunda mücadele eden ülkelerdi.

Hiçbir ülkede Arjantin'deki gibi henüz tarım yapısının temelleri atılırken böylesi holdingler ve köklü değişimler görülmemiştir. Bir ülkenin ilerleme adına sistematik olarak kendi kendini besleyemez hale gelişi, bir çalışma konusu olarak incelenmelidir.

1980'lere kadar Arjantin, nüfusuna bakıldığında yaşam standartlarının dikkate değer olduğu bir ülkeydi. Juan Peron döneminden kalan tarım sistemi, küçük ailelere dayalı, üretken ve çeşitliydi. 1970'lerde tipik Arjantin çiftliklerinde kümes hayvanları, sığır besiciliği, küçük miktarda tahıl ekimi ve sebze yetiştirilmekteydi. Arjantin'in sığır eti o kadar kaliteliydi ki, dünyanın en iyi eti olarak bilinen Teksas sığır etine rakip olmuştu. 80'lere kadar ihtiyacı aşan bir üretim vardı. Hükümet yardımları ve çiftçi borçları minimum seviyedeydi.

Borç Krizi Arjantin'i Nasıl Soya Devi Yaptı..

Her şey 80'lerdeki Arjantin borç kriziyle beraber değişti. 70'lerde petrol fiyatlarının hızla artmasından sonra, Rockefeller'a ait Chase Manhattan, Citibank, Chemical Bank, Bank of Boston ve Barclays gibi bankalar, başlangıçta çok iyi koşullarda Arjantin'e krediler sattı. Alınan bu krediler çok gerekli olan petrol alımında kullanmak içindi. Londra faiz oranlarını düşük tuttuğu sürece, borçlar ulusal gelirden karşılanabilecekti. Bu şartlarda borçlanmak çok cazipti, ve bu yüzden dolar bazında borçlar inanılmaz derecede arttı.

Ekim 1979'da ABD Merkez Bankası, doların çökmesini engellemek amacıyla aniden faiz oranlarını %300 arttırdı. Arjantin başta olmak üzere dünya çapında faiz oranları sarsıldı.

1982'de Arjantin artık borç tuzağındaydı. Bu tuzak, 1880'de İngiltere'nin Süveyş Kanalı'nın kontrolünü ele geçirmek için Mısır'a kurduğu tuzaktan farklı değildi. Rockefeller önderliğindeki New York bankaları, İngiltere'nin borç emperyalizminden çok şey öğrenmişti.²

Arjantin'de Ulusal İradenin Kırılması

Peron döneminin başlarında, ekonomiye fazlasıyla müdahale eden merkezi devlet anlayışıyla beraber güçlü bir ticari sendikalaşma örgütlenmesi gerçekleşmişti. Bu ikisi, düzenli bir model altında seçme özel kuruluşlarla işbirliği içinde çalışmaktaydılar. Savaş sonrası barışçıl dünya ekonomik genişleme döneminde, İskandinav sosyal demokrasi modeline çok benzer özellikler taşıyordu. Daha da ötesi, Peronizm, Arjantin'de kuvvetli bir ulusal kimlik kazandırmıştı.

1976'da Vaşington'un desteğiyle, Peron dönemi kanlı bir askeri darbeye sona erdi. Darbe, ülkede büyüyen terörizm ve komünist isyanlar gözönüne alınarak yapılmıştı. Sonradan soruşturmalarda, çoğu liderinin Pentagon tarafından eğitildiği, Halkın Devrim Ordusu (ERP) ve Montoneros'un oluşturduğu terörist tehdidin, liderlerinin çoğu Pentagon'un kötü nam salmış Amerikalı ordu okulunda (School of Americas) iç isyan

bastırma eğitimi görmüş Arjantin ordusu mensupları tarafından uydurulduğu ortaya çıktı.

Başkan Jorge Videla'nın askeri diktası, insan hakları ve yurttaş haklarına saygıda çok "liberal" bir yönetime dönüşmüştü. 1976'da Arjantin Dışişleri Bakanı Amiral Cesar Guzzetti, Henry Kissinger ve yardımcısı Nelson Rockefeller'la bir görüşme yaptı. Görüşmenin amacı, sayıları oldukça fazla olan darbe karşıtlarının askeri cunta tarafından nasıl bastırılabileceğini tartışmaktı. Yıllar sonra ortaya çıkan belgelerde Kissinger ve Rockefeller'ın bu işe sadece onay vermedikleri ayrıca belli başlı isimleri de hedef gösterdikleri ortaya çıkıyordu. "*Kirli savaş*" olarak akıllarda kalan bu temizlik çalışmasında, en az 15 bin entelektüel, işçi lideri, karşıt figür ortadan kayboldu.³

Rockefeller ailesi Arjantin'deki rejim değişikliğinde, ikinci derece bir rolden çok daha fazlasını almıştı. Cunta rejiminin kilit isimlerinden biri olan Ekonomi Bakanı Martinez de Hoz, Chase Manhattan Bank ve David Rockefeller'la yakın ilişkileri olan biriydi. Martine de Hoz ayrıca, Arjantin'in sayılı toprak zenginlerinden biriydi. Yabancı yatırımların Arjantin'e girmesine yönelik pek çok radikal politika izlemişti. Aslında Rockefellerların cuntayı gizlice desteklemesinin nedeni bu ekonomik manevralardı. Yüksek miktarda nakit para, askeri güce destek olması için Arjantin'e gizlice gönderilmişti.

Rockefeller kardeşler, Latin Amerika'yı 1940'larda Nelson'ın CIAA'nın başında bulunduğu zamanlardan beri yasal olmasada fiilen kendi ailevi iş sahaları olarak gördüler. Ailenin çıkar alanı Venezuela petrolünden Brezilya tarımına kadar genişlemişti. Şimdi de Arjantin, borç batağına sürüklenmesinden sonra aileye eşsiz fırsatlar sunmaya başlamıştı. Ücretler dondurulurken, Martinez de Hoz, yurtiçi ücretleri ve hükümet kontrolündeki benzin, gıda gibi ihtiyaçların fiyatlarını serbest bırakarak tüketicinin alım gücünü iyice azalttı. İthal mallar bir anda piyasaya doldu. Peso-dolar paritesi, düzeneğin ana nominal çapasıydı. Gerçekten de bütçe açığı, 1975'te %10.3

iken, 1979'da masrafların kısılması, vergilerin ve özel sektör fiyatlarının artmasıyla %2.7'ye düşmüştü.⁴ Enflasyon da aynı tarih aralığında %335'ten %87.6'ya gerilemişti. Ancak pesonun gerçek değeri, sermaye çıkışı ve ödeme dengelerindeki kriz, programın tamamen çökmesine neden oldu. Yabancı borsadan hile ile elde edilen (spekülatif) sermaye de ülkede yer bulmaya başlamıştı. Arjantin'e ilk giriş yapanlar ise Citibank ve Chase Manhattan olmuştu.

Kaçınılmaz olarak yaşam standartlarını ve askeri rejimi protesto eden Peronist hareket ve diğer karşıtlar, vahşice bastırılmıştı. Yeni hükümetten son derece memnun olan David Rockefeller, "Sonunda serbest girişimciliği anlayabilen bir rejimin iktidara geldiği görüşündeyim." demişti.⁵

Baskıcı askeri yönetimin hükmünde geçen on yıl sonunda, 1989'da, Arjantin'in ulusal bağımsızlığını hasara uğratacak yeni dönem, zengin bir playboy ve sonradan silah kaçakçılığı ve rüşvetle suçlanacak olan Carlos Menem başkanlığında başladı. Aynı dönemde George Herbert Walker Bush'ta Beyaz Saray'da oturmaktaydı ve Menem'i 8 kez şahsi konuğu olarak Beyaz Saray'da ağırlamıştı. Oğlu Neil Bush da Menem'in davetlisi olarak Buenos Aires'te konuk edilmişti. Kısacası Menem, Kuzey ile kurulan ilişkilerin tadını çıkarıyordu.

New Yorklu bankacılar ve Vaşingtonlu güçlü borsacılar Arjantin'deki ekonomik yağmaya devam edebilmek amacıyla yeni kartlarını oynamaya karar verdiler. Menem sadece partisinin adı itibariyle Peronist'ti. Aslında ülkesine, Margaret Thatcher'ın 1980'de İngiltere'de uyguladığı serbest pazar devriminden daha ağır bir ekonomik şok terapisi dayatıyordu. Ama Peronist üyeliği, sendika ve partililerin direnişini yumuşatmasına yardımcı olmuştu.

Güçlü New York bankaları için anahtar pozisyon Menem hükümetinin ekonomi bakanlığıydı. Yeni Bakan Domingo Cavallo'ydu. Cavallo, de Hoz'un bir takipçisi ve New York finans çevrelerinde iyi bilinen bir isimdi. Ayrıca doktorasını Rockefellerların Harvard Üniversitesi'nde yapmıştı. Kısa bir

süre National Bank'in başında bulunmuş, Rockefeller tarafından açıkça yüceltilmişti.⁶

Cavallo ayrıca ABD Hazinesi'nde kilit bir noktada çalışan David Mulford'la yakın arkadaşı. Mulford, Başkan Bush'un Latin Amerika borçlarının, Brady Plânı çerçevesinde yeniden yapılandırılması işini üstlenmişti. Daha sonra da Credit Suisse First Boston bankasının bir üyesi olmuştu. Cavallo, "Yankee" bankacılar tarafından gerçekten tutulan bir isimdi.⁷

Menem'in ekonomik programı, Rockefeller'ın New York ve Vaşingtonlu dostları tarafından yazılmıştı. Yeni program radikal ekonomik serbestleşme ve özelleştirmelere öncelik veriyordu. Eğitim, sağlık ve sanayi alanındaki düzenlemelerin özenle içi boşaltılırken, korunan piyasaların askeri cuntanın bile yapmadığı kadar dışarıya açılması kanunlaştırılmaktaydı. Özelleştirme, Vaşington ve Vaşington adına çalışan IMF tarafından talep edilmiş, pesonun istikrar kazanması için şart koşulmuştu. O dönemde Arjantin, Weimar tarzı aylık %200 yüksek enflasyonla boğuşuyordu. Cunta, ardında yabancı bankalara yüksek miktarlarda borçlu, ekonomik bir enkaz bırakmıştı. Menem, cuntanın son yıllarında şekillendirdiği bu yüksek enflasyondan fayda sağlayabilirdi ve askeri diktanın bile cesaret edemeyeceği radikal ekonomik değişikliklere gitti. Cavallo IMF'den 2.4 milyar dolarlık bir kredi aldı. Bunu özelleştirme dalgası takip etti. Telekomünikasyondan devlet petrol tekeline, hatta sosyal güvenliğe kadar pek çok kurum özelleştirildi. Yolsuzluk her tarafa yayılmıştı. Menem'in yakın dostları vatandaşın vergileriyle milyarder olmuşlardı.

Devletin kendi tekelindeki kuruluşlar, artık yerlerini Rockefeller'ın Chase Bank'ı ya da Citibank'ı tarafından mali olarak desteklenen yabancı kaynaklı dev şirketlere bırakmışlardı. Aynı bankalar birkaç yıl sonra zengin Arjantinlilerin pesodan kaçıp sermayelerini yurtdışına çıkarmak için yurtdışı hesaplara aktardıklarında da yine büyük kârlar elde etmişlerdi.

Genel olarak halkın bu duruma tepkisi hiç olumlu değildi. Yabancıların işi devralmasıyla birlikte geniş çaplı işten çıkar-

malar yaşanmıştı. Menem ve ekonominin Çarı Cavallo'nun finans basını tarafından "*Arjantin mucizesinin*" yaratıcıları olarak nitelendirilmeleri şaşırtıcı değildi.

Enflasyon 1991'de, para kontrolünün, IMF himayesindeki Merkez Bankasına bağlı Kur Yönetim Kurulu'na bırakılmasıyla sona erdi. 70'lerden bu yana değer kaybeden peso, yönetim kurulu tarafından dolara eşitlendi. Rezervde dolar karşılığı olmadan artık para basılmayacaktı. Sabitlenmiş peso, yabancı yatırımcıların 90'lar boyunca Arjantin'e hücum etmelerine ve özelleştirmelerden çok büyük kazançlar sağlamalarına sebep oldu.

Nisan 2001'de, ekonomik krizin ortasında Cavallo tekrar ulusal ekonomiyi yönetmek için çağrıldığında, New York bankaları ve bankacı dostları adına gizlice bir darbe tasarladı. Cavallo, basitçe kişisel hesaplardaki tüm mevduatları, New York ve yurtdışındaki diğer dostlarının paralarını kurtarmak için dondurdu.

Bu noktada Arjantin'in borç durumu 132 milyar dolardı. Ekonomiden sorumlu Bakan olarak Cavallo'nun ilk icraatı, gizlice Rockefeller'a ait JP Morgan-Chase Bank, CSFB'den David Mulford ve Londra HSBC'den seçkin bankacılarla görüşmek oldu. 29 milyar değerindeki eski hazine bonolarını yenileriyle takas ederek büyük kâr elde ettiler. Aynı zamanda borcu da garanti altına almış oldular. Arjantin bu takasta zarar eden taraftı ve borçları daha da büyümüştü. Bundan bir sene sonra, Cavallo hakkında usulsüz takas ve yabancı bankalara menfaat sağladığı gerekçesiyle mahkeme soruşturması başlatıldı. ABD'li müfettişlere göre bu olay borç yükümlülüğünü hızlandırmıştı. 2003'te toplam dış borç 198 milyar dolara, yani Menem'in 1989'da aldığından 3 katına yükselmişti.⁸

Rockefeller'ın Arjantin'deki Toprak Reformu

90'ların ortalarında, Menem hükümeti, Arjantin'in üretken geleneksel tarımını ihraç amaçlı "monokültür" (tek mahsül odaklı) tarıma dönüştürmek için harekete geçti. Senaryo daha önceden Rockefeller'ın ortakları tarafından New York ve Vaşington'da hazırlanıp eline tutuşturulmuştu.

Menem, gıda üretiminden, GD soya fasulyesi ekimine geçişin sebebini şişen dış borçların önünü kesmek olarak açıklamıştı. Bu koca bir yalandı. Ama Arjantin'i David Rockefeller, Monsanto ve Cargill gibi ABD yatırımcılarının piyonu haline getirmede başarılı oldu.

Neredeyse yaklaşık 20 yıl boyunca ekonominin dış borçların artmasıyla baltalanması, zorunlu özelleştirmeler, koruyucu ulusal engellerin parçalanmasıyla beraber Arjantin tarımı artık herkesin en radikal dönüşüm hedefi haline getirmişti.

1991'de ABD'de henüz tarla denemeleri başlamadan birkaç sene önce, Arjantin, ABD'nin GDO'ları geliştirdiği gizli laboratuvarı haline geldi. Halk bu projenin kobayları durumundaydı. Menem hükümeti sözde bilimsel bir biyo-teknoloji danışma komisyonu kurarak, GD pamuk, ayçiçeği, buğday, mısır ve özellikle soya fasulyesi üretimi için 569'dan fazla lisans verdi. Halk tarafında bu gıdaların sağlıklı olup olmadığı konusunda, ne hükümet, ne de komisyon nezdinde herhangi bir tartışma konusu olmadı.⁹

Komisyon hep gizli toplantılar düzenliyor, vardıkları sonuçları, elde ettikleri bulguları asla halka açıklamıyorlardı. Sadece çok-uluslu GDO devleri için reklam ajansı gibi görev yapıyordu. Komisyon üyelerinin Monsanto, Syngenta, Dow AgroSciences gibi büyük şirket tarımcılığından gelmeleri şaşırtıcı değildi. 1996'da St.Louis Missouri'deki dünyanın en büyük GDO üreticisi olan Monsanto Corporation, genetiği değiştirilmiş soya fasulyesi tohumu olan Roundup Ready için patent çıkardı.¹⁰

1995'te Monsanto, genomunun içine gen tûfeği aracılığıyla CP4 türü Agrobakterium bakterisinin bir kopyası yerleştirilmiş soya fasulyesi Roundup Ready'yi (RR) tanıttı. Böylece seçici olmayan bir ilaç (glifosat) kullanılması durumunda GD bitki herhangi bir zarar görmeyecekti. Roundup'ın etkin maddesi glifosat, sıradan soya fasulyesini öldürüyordu. Monsanto'nun yakınında ekili olan sıradan soya fasulyesi, rüzgârla bu maddelerin taşınması sonucu kaçınılmaz olarak etkilenecekti. Bu durum Monsanto'nun ürünü tanıtmakla beraber yayılmasına yardımcı oldu.¹¹

Roundup Ready soya fasulyeleri, Monsanto'nun Roundup ilaçlarına karşı korunabilmesi için enzimin içinde bakterili çeşidini bulundurmak zorundaydı. Bu ilaç, ABD'nin Kolombiya'daki uyuşturucu (koka) mahsullerini yok etmek için kullandığı ilaçtı.

1970'lerden beri soya fasulyesi, dünya çapında bir hayvan yemi olması için büyük şirket tarımcılığı tarafından teşvik edilmekteydi. Monsanto, Başkan Menem tarafından verilen lisansla bu üretimi Arjantin'de yapabilme hakkına sahipti.

Monsanto'nun GD soya fasulyesi tohumlarını ve ilaçlarını piyasaya çıkarmasıyla aynı anda Arjantin'deki tarım arazilerinin çok ucuza satılması gündeme getirildi. Arjantin'in elverişli arazileri Cargill gibi dünyanın en önemli ve büyük tahıl ticaret şirketi, George Soros'un uluslararası yatırım fonu Quantum Fund, yabancı sigorta şirketleri ve Seaboard Corporation gibi kurumlar tarafından alınmaya başlandı. Bu, Monsanto'nun GDO tohumlarının temelini oluşturduğu, yeni endüstriyel çiftçilik, yabancı yatırımcılar için çok kârlı bir operasyondur. Arjantin toprağı, artık endüstriyel tohum üretim birimi haline gelmişti. Yabancı yatırımcılar için işin daha da güzel tarafı, geleneksel tarım ile kıyaslandığında GDO tarım daha az işgücü gerektiriyordu.¹²

Aslında, ekonomik krizin sonucu olarak milyonlarca hektar arazi, bankalar tarafından açık arttırmaya çıkarılmıştı. Tipik olarak sadece yabancı kişi ve kuruluşlar dolarla açık arttırmaya

katılmışlardı. Küçük köylülere arazilerinin karşılığında çok cüzi miktarlar teklif edilmişti. Topraklarını satmak istemeyen köylüler, polis ya da terörist milisler tarafından zorlanıyorlardı. On binlerce köylü, IMF'nin zorla benimsetmeye çalıştığı serbest pazar sistemiyle ucuz ithal malların piyasaya sokulması sonucu iflasa sürüklenmişti.

Ek olarak, GDO soya fasulyesi (Roundup Ready) ekili alanlar, sıradan saban sürme teknikleri gerektirmiyordu. Bunun için GDO soya fasulyesi destekçileri, GPS uydu yön buluculu mekanize ekipmanlar kullanmaya başlamışlardı. Bu yeni sistemde traktörü sürmek için çiftçiye dâhi ihtiyaç yoktu.

Monsanto'nun GDO soya fasulyesi, Arjantin çiftçilerine ekolojik bir artı olarak satılmaktaydı. Ama gerçekte çevre dostu olmaktan başka her şey olabilirdi.

GDO'lu soya fasulyesi ve (Roundup) ilaçları, ABD başta olmak üzere zamandan ve paradan tasarruf etmek amacıyla "doğrudan delme" yöntemiyle dikilmekteydi. Sadece zengin ailelerin alabildiği bu devasa alet, GD tohumu toprağın birkaç santim altına yerleştirip üzerine gübreyi sıkıştırıyordu. Bu makineyle tek bir insan binlerce hektar araziye tek başına ekim yapabiliyordu. Tam aksine, 3 hektarlık araziye şeftali ya da limon dikebilmek için 70-80 işçiye ihtiyaç vardı. Daha önceki hasatın tortuları çürümesi için tarlada bırakılıyordu ve bunlar GDO filizlerin yanı sıra yabani otlar ve zararlı böceklerin yetişmesine imkân sağlıyordu. Bu durum Monsanto'nun Roundup'ı ya da diğer glifosat'ı için de yeni bir pazar imkânı demektir. Aradan geçen sürede bu yabani otlar glifosata karşı direnç kazanmaya başladılar ve daha yüksek dozlarda böcek ilacına ihtiyaç duyuldu.¹³

Arjantin 1996'da Monsanto'ya Roundup Ready için üretim lisansı verdiğinde, yandaşlarının *'İkinci Yeşil Devrim'* dedikleri bir tarım devrimi yaşıyordu. Aslında bu durum, bir zamanların verimli, ulusal çiftçiye dayalı geleneksel tarımından, neo-feodal, bir avuç güçlü insanın ve toprak ağalarının egemenliği altındaki sisteme dönüşümdü.

Menem hükümeti, GD soya fasulyesi için kapıların sonuna kadar açık olduğunu garantisini verdi. Arjantinli çiftçileri yüksek enflasyonla boğuşacakları sıkıntılı günler bekliyordu. Monsanto devreye girerek kredileri, borca aç çiftçilerin Monsanto GDO tohumları ve böcek ilaçları alabilmeleri için uzattı. Monsanto ayrıca GDO soya fasulyesini daha çekici kılabilmek için doğrudan delme makinesi ve kullanım eğitimi vermeye karar verdi.

Soya fasulyesi ve Arjantin

Arjantin'in GDO devrimi sonuçları bir açıdan oldukça etki-leyiciydi. Ulusal tarım ekonomisi 10 sene içinde dönüşümünü tamamlamıştı.

70'lerde, borç krizinden önce soya fasulyesi önemsiz bir tarım ürünüydü, sadece 9,500 hektarda soya ekiliydi. Bu yıllarda tipik bir çiftçi ailesi, çeşitli sebze ve tahıllar, tavuk ve peynir ve süt üretimi için az sayıda inek yetiştiriyordu.

2000 yılında, Monsanto'nun soya fasulyesinin ve modern tarım tekniklerinin benimsenmesinden 4 yıl sonra, 10 milyon hektardan fazla alanda GDO soya fasulyesi ekiliydi. 2004'te bu alan 14 milyonun üzerine çıkmıştı. Dev şirketler, ekim yapılabilmesi için orman arazilerini ve yaşam alanlarını da satın alıyorlardı. Arjantin'in tarımsal çeşitliliği (mısır, buğday ve sığır yetiştiriciliği) yok edilmiş, aynı Mısır'ın 1880'den sonra sadece pamuk üretimine yönlenmesi gibi tek kültürlü tarım üretimine geçmişti.

Bir asırdan fazla bir süre, efsanevi pampas bitkisi yerine mısır ve buğday tarlalarıyla kaplanmıştı. Burada hayvanlarda otlatılıyordu. Çiftçiler, toprağın verimliliğini koruyabilmek için, tahıl üretimiyle sığır besiciliği arasında rotasyon uyguluyorlardı. Bu tek kültürlü üretim yüzünden topraktaki hayati besinler yok olmuş, daha fazla kimyasal gübreye ihtiyaç doğmuştu. Hatta Monsanto'nun vaat ettiğinden de fazlasına. Daha önceleri serbestçe otlaklarda ve boş yeşil arazilerde otlayan et sığırları ve süt inekleri, artık Amerikan tarzı, daha fazla

soya ekimi için dar alanlara sıkıştırılıyordu. Geleneksel tahıllar, bezelye, yeşil fasulye ve mercimek neredeyse yok olmak üzereydi.

Arjantin'in önde gelen tarım-çevre bilimcisi Walter Pengue, "Eğer bu yoldan devam edersek 50 yıl sonra toprak artık hiçbir şey vermemeye başlayacak" öngörüsünde bulunmuştu.¹⁴

2004 yılı itibariyle ekili alanların %48'i GDO soya fasulyesine ayrıldı. Bu ekili alanların %90 ilâ %97'sine ise Monsanto sahipti. Arjantin, dünyanın en büyük, kontrol edilemeyen deney laboratuvarı haline gelmişti.¹⁵

1988-2003 yılları arasında süt ineği yetiştiriciliği yarı yarıya azalmıştı. Süt, artık iç piyasanın üstünde bir fiyatla Uruguay'dan getirilmekteydi. Tek kültürlü soya fasulyesinin mekanize olması, yüzbinlerce işçiye işinden etti ve bu sebeple fakirlik ve yetersiz beslenme hızla arttı.

New York bankalarının henüz giriş yapmadığı 70'lerin sakin döneminde Arjantin, Latin Amerika'nın refah düzeyi en yüksek ülkelerinden biriydi. Ülkedeki resmi fakirlik oranı 1970'te %5'ti. 1998'de bu oran %30'a, 2002'de %51'e yükselmışti. 2003 yılında yetersiz beslenme oranı 37 milyonluk nüfusta, %11 ile %17 arasında değişmekteydi.¹⁶

Ağır ekonomik krizin ortasında, Arjantinliler artık kurtuluş için küçük toprak parçalarına bel bağlayamayacaklarını anladılar. Toprakları zaten büyük oranda GDO soya fasulyesiyle istila edilmişti ve diğer hayati mahsullere yaşam hakkı tanımıyordu. Cargill ve Monsanto gibi devlerin mali desteğiyle Arjantinli toprak sahipleri, çaresiz köylülerin elinden arazilerini zorla alıyordu. Kanuna göre köylü, 20 yıldan fazla elinde bulunan toprak üzerinde hak sahibiydi. Ama bu gelenek de şirket tarımcılığının çıkarı için ayaklar altına alınmıştı. Kuzeydeki Santiago del Estero bölgesindeki toprak ağaları ormanları yok ederek bu arazilere GDO ekim yapmanın yollarını arıyorlardı.

Köylü kitlelere, arazilerinin artık bir başkasına ait olduğu söylenmişti. Tipik olarak eğer kendi rızalarıyla çiftliklerini terk

etmeye yanaşmazlarsa, askerler tarlalarını yakacak, hayvanlarına el konulacak ve kendilerine şiddet uygulanacaktı. Büyük kârlar elde etmenin cazibesi, ülke çapında yaratılan bu şiddet ve kargaşanın itici gücü olmuştu.

Aileler yoksullaşıp yerlerinden edildikçe, büyük şehirlerin dışında varoş mahalleler kurmaya başladılar. Buralarda sosyal düzensizlik, suç, hastalık ve intihar oranları hızla artıyordu. Birkaç sene içinde 200.000 köylü, GD soya ekimi için yerinden yurdundan edilmişti.¹⁷

Monsanto'nun Hileyle Kazanması

16. yüzyıl İspanyol fatihlerini örnek alan Monsanto savaşçıları, hile ve yalanlarla topraklara sahip oldular. Arjantin ulusal tohum kanunu, Monsanto'nun glifosata dayanıklı GD soya tohumunu korumadığından, çiftçilerden bir sonraki hasatta bu tohumları kullandıkları için telif ücreti talep edemiyorlardı. Aslında bu hem gelenektir, hem de yasaldır.¹⁸

Bu telif ücretinin toplama ya da "teknoloji lisans ücreti", Monsanto'nun pazarlama plânının kalbiydi. ABD ve diğer ülkelerdeki çiftçiler bir dahaki sene aynı tohumları kullanmayacaklarına ve Monsanto'ya bunun için telif ödeyeceklerine dair sözleşme imzalamak zorundaydı. Bu yeni bir tür kölelik anlamına geliyordu.¹⁹

Ulusalçı Arjantin kongresinin karşı çıkması ve mahkemenin telif hakkı ödenmesine onay vermemesi sonucu, Monsanto başka bir yol izlemeye karar verdi. Devrimin genişlemesi için gereken ilk tohumlar köylülere satılmıştı. İlk etapta Monsanto kasıtlı olarak telif ücreti uygulamasını, GD tohumlarının ve böcek ilaçlarının tüm ülkeye yayılmasını bekleyip, yürürlüğe koymamıştı. Sinsi pazarlama plânı, glifosata dayanıklı tohumların piyasaya sürülmesiyle beraber Monsanto'nun imal ettiği ilaçlara ihtiyaç doğmasını sağlamak ve çiftçileri bu ilacı almaya zorlamaktı. GDO ekili alanların oranı 14 kat artarken bu tohumlar Brezilya, Paraguay, Uruguay ve Bolivya'ya kaçak yollardan yayılıyordu. Monsanto bu kaçakçılığı durdurmak için

hiçbir girişimde bulunmadı. Hatta Monsanto'nun ortağı Cargill, GD olmayan tohumlara GD tohumlar karıştırmak suretiyle Arjantin'den Brezilya'ya tohum kaçırmakla suçlanmıştı. Gülünç olanıysa Brezilya'da Arjantin'den kaçak gelen bu tohumlara, sonradan kokain tedavisi gören ünlü Arjantinli futbolcu Maradona'nın adı verilmişti.

Nihayet 1999'da GDO soyanın girişinin ardından Arjantin kanunlarının yasaklamasına rağmen, Monsanto resmi olarak çiftçilerden telif ücreti istemeye başladı. Tüm çiftçiler bunu yok saysalar da Menem hükümeti herhangi bir protestoda bulunmadı. Ama sahne bir sonraki yasal hamle için hazırlanıyordu. Monsanto, bu ücretlerin "AR-GE" harcamaları için gerekli olduğunu belirterek, kendisini bu çiftçilerin kurbanı olmuş, mağdur edilmiş gibi gösteren bir halkla ilişkiler kampanyası başlattı.

2004'ün başında Monsanto Arjantin hükümeti üzerindeki baskıyı arttırdı. Hükümetin telif ücretini kabul etmemesi durumunda Monsanto patentini tanıyan ABD ve Avrupa Birliği ülkelerinde Arjantin mallarına kısıtlamalar getireceğini söyledi. Bu da zordaki Arjantin ekonomisi için kabul edilemez bir durumdu. Monsanto'nun artık Arjantin'e GD tohum satmayacağını ve piyasadaki yeniden ekilen tohumların %85'inin yasadışı olduğu ve karaborsa oluşturduğunu söylemesinin ardından Tarım Bakanı Miguel Campos, hükümetin Monsanto'yla anlaşmaya vardığını açıkladı.

Tarım Bakanlığı tarafından, Teknoloji Tazminat Fonu oluşturuldu. Çiftçiler, GDO soya satışlarından %1 telif ücreti ödeyeceklerdi. Bu vergi hasat zamanı çiftçiden toplanacak ve sonradan hükümet tarafından şirketlere ödenecekti.

Şiddetli tepkilere rağmen bu fon 2004 yılı sonunda kuruldu. 2005 yılı başında da Brezilya Başkanı Luiz Inacio Lula da Silva da havlu attı ve GDO tohumları yasal kılan kanunun geçmesine, bu tohumların kontrol altına alınamayacak kadar çok yayıldığını gerekçe göstererek onay verdi. Latin Amerika'daki GDO yetiştiriciliğinin önündeki engeller birer birer kalkıyordu. 2006

yılında da ABD, Brezilya ve Arjantin'de üretilen soya fasulyesi, dünyada toplam üretimin %81'ini oluştuyordu. Bu sayede dünya üzerinde soya yemiyle beslenen her hayvan GDO soya yemişti. Benzer olarak aynı etten yapılan McDonald's hamburgeri yiyen her insan da farkında olsun ya da olmasın bu besinleri almıştı.²⁰

Bırakın Soya Fasulyesi Yesinler!

GDO soya fasulyesinin geleneksel tarımı yok etmesiyle beraber Arjantin halkının yeme alışkanlığı dramatik bir şekilde bozulmuştu. Bununla ötesinde soya fasulyesine dayalı, tek kültürlü tarım anlayışı, Arjantin ekonomisini 2002'deki krizde olduğu gibi dış tehditlere karşı savunmasız bırakmıştı. Daha önce çiftçiler ve şehir sakinleri kendi yiyeceklerini kendileri ekerek bu zor zamanları atlatmayı bilmişlerdi. Ama geleneksel tarımdan endüstriyel şirket tarımcılığına geçildikten sonra artık bu mümkün değildi.

Sonuç olarak ekonominin kötüleşmesiyle açlık tüm ülkeye yayıldı. Açlık yüzünden isyan çıkmasından korkan hükümet, kendisini destekleyen Cargill, Nestle ve Kraft Foods gibi şirketlerle görüşerek bedava yiyecek dağıtmalarını istedi. Şirketler iç piyasada soya tüketimini de artıracığını düşünerek bunu kabul ettiler. Arjantinlilerin sağlıklı taze sebze, balık, et ve sütü bırakıp soya fasulyesine yönelmeleri için ulusal kampanyalar başlatıldı. DuPont AgriSciences, aslında hayvan tüketimi için üretilen ama insan tüketimini arttırmak için, kulağa çok sağlıklı gelen *"Yaşam için Protein"* adlı bir kampanya yarattı. Kampanyanın bir parçası olarak DuPont, Buenos Aires'te binlerce aç insana güçlendirilmiş soya fasulyesi dağıttı. Tarihte ilk defa bir ulus, doğrudan bu kadar fazla soya fasulyesi tüketiyordu. Arjantinliler artık sadece bir değil, pek çok yönden denek olmuşlardı.²¹

Hükümet ve özel propaganda araçları, soya diyetinin ne kadar sağlıklı olduğunu, süt ve etten alınacak proteinden daha faydalı olduğunu anlatıyordu. Ama bu kampanya yalanlar

üzerine kuruluydu. Uzun süreli soya tüketiminin insan sağlığına uygunsuz olduğu gerçeğini göz ardı ediyordu. Yapılan bir çalışmaya göre soya sütüyle beslenen bebeklerde, anne sütü ya da inek sütüyle beslenenlere göre daha fazla alerji görülüyordu. Arjantinlilere ham ve işlenmiş soyanın bazı zehirli maddeler taşıdığı da söylenmedi. Başlıca ürün olarak tüketildiğinde kanserle ilgili rahatsızlıklar yaratabiliyordu. İsviçre'de yapılan araştırmaların bulduğu üzere soyanın mide kanserine yol açan Tripsin ihtiva ettiğini söylemediler.²²

Kırsal bölgelerde, tek kültürlü soya fasulyesinin etkileri daha da korkunçtu. Bu endüstriyel çiftliklere yakın yerleşim bölgelerinde yaşayanlar, hava yoluyla temas ettikleri bitki ilacı Roundup'tan çok ciddi şekilde etkilenmişlerdi. Loma Senes'te köylülerin kendi tüketimleri için yetiştirdikleri tüm tahıllar, sadece GD soya fasulyesinin dirençli olduğu bu ilaç yüzünden yok olmuştu. 2003'te yapılan bir araştırmaya göre sadece köylülerin tahılları değil, tavuklar ve diğer hayvanlar ölürken, atlar da bu zehirden etkileniyordu. İnsanlarda bu zehirden etkileniyor, deri hastalıkları, ishal, şiddetli mide bulantısı ve kusma görülüyordu. Bu tesislerin yakınlarındaki yerleşim birimlerinde doğan hayvanlarda, muz ve tatlı patateslerde şekil bozuklukları ve göllerde yüzeyi kaplayan ölü balık vakaları yaşanıyor.

Oluşan zarara bir de buldozerlerle yok edilen değerli ormanlar ekleniyordu. Özellikle Paraguay yakınındaki Chacos ve Yungas bölgelerinde, yeni tarım alanları için ağaçlar kesilmekteydi. Ağaçların yok olmasıyla, bölge yerlilerinin sağlık sorunlarında, özellikle kum sinekleri tarafından taşınan ve tedavisi çok pahalı olan bir tür parazitin yayılmasında patlama yaşandı. Entre Rios'ta, yarım milyon hektardan fazla ormanlık alan yok edildi. Bu noktadan sonra hükümet bazı yasaklar getirmek durumunda kaldı.

Temkinli Arjantin çiftçilerini ikna edebilmek için, şirket mucize GD soya fasulyesi ürettiklerini iddia etti. Bu ürün Monsanto'nun bitki ilaçlarına dayanıklıydı.

Şirket, çiftçilere bu soyanın normal soyadan daha az kimyasal madde gerektirdiği konusunda garanti verdi. Roundup, Monsanto'nun GD soya fasulyesinin yakınında yetişen hemen hemen her şeyi öldürdüğü için -kampanyanın söylediğine göre- birçok yerine sadece bir tek ilaç yeterli olacaktı. Ayrıca çok düşük maliyetle çok yüksek ürün alımı için sözler verilmişti. Ekonomik darlık çeken umutsuz köylülere yalanlar söyleniyordu. Sonuçlar ise olumlu olmaktan çok uzaktı.

Roundup, ortalama olarak geleneksel soya mahsullerinden %5 ilâ %15 az ürün verdi. Ayrıca söylenenin aksine, kimyasal ilaç ihtiyacı normalin 3 katıydı. USDA'nın 1997'de yaptığı çalışmaya göre, Roundup Ready soya fasulyesi ekiminin genişlemesiyle, glifosat kullanımı %72 artmıştı.²³

Böcek ilaçlarıyla ilgili birliğe göre, bilim adamları, ilaca dayanıklı bitkiler, aslında ilaç kullanımını 3 katına çıkardıklarını tahmin ediyorlardı. Çiftçiler kendi ektiklerinin ilaca dayanıklı olduğunu bildikleri için daha serbestçe bu ilaçları kullanıyorlardı. Monsanto, Roundup ilacına doymuş bir soya fasulyesinin hayvan ya da insan sağlığına zararlarını araştırmak konusunda hiçbir bağımsız onaylayıcı teste izin vermedi. Kimyasal kullanımının artması, GDO olmayan tohumların maliyetlerini arttırıyordu.²⁴

Çiftçiler zamanla bunu fark etmiş olsalar da artık çok geçti. 2004 yılı itibariyle GDO soya fasulyesi tüm ülkeye yayılmış, bunu kullanan tüm çiftçiler Monsanto böcek ilacına bağımlı hale gelmişlerdi. Bundan daha mükemmel bir kölelik planı düşünülemezdi.

Yine de Arjantin GD üretim projesinde tek hedef değildi. Arjantin vakası, hazırlanışı yıllar süren, çalışma alanı ve etkileri dehşet verici bir küresel plânın sadece birinci evresiydi.

NOTLAR:

1. Pew Gıda ve Biyoteknoloji Teşebbüsü, Genetically Modified Food Crops in the United States (ABD'de Genetiği Değiştirilmiş Gıda Ürünleri), <http://www.pewagbiotech.org>, Ağustos 2004

2. F. William Engdahl, A Century of War: Anglo- American Oil Politics and the New World Order (Bir Savaş Yüzyılı: Anglo - Amerikan Petrol Politikaları ve Yeni Dünya Düzeni), Pluto Kitapları Ltd., Londra, 2004, Bölüm 10-11. John Perkins, The Confessions of an Economic Hitman (Bir Ekonomi Tetikçisinin İtirafı), Berret Koehler Yayıncılık, San Francisco, 2004

3. B.D Temsilciliği, Belge #1976 Buenos06130, 20 Eylül 1976, gizliliği kaldırılmış B.D Bakanlık belgelerinden. Cynthia J. Arnson (editör), Argentina United States bilateral relations (Arjantin - ABD Çift Taraflı İlişkileri), Woodrow Wilson Center for Scholars, Washington D.C, 2003, s.39-40. Kissinger'in Guzzetti ile Santiago'da yaptığı görüşmeyi ilk kez Martin Edwin Andersen haber yaymıştır, "Kissinger and the Dirty War (Kissinger ve Kirli Savaş)", The Nation, 31 Ekim 1987. Anderson'un makalesi hikayeyi 1977'de Arjantin'e yaptığı bir gezi sırasında Hill'den dinleyen İnsan Hakları Müsteşarı Patricia Derian'ın bir notuna dayanıyordu. İnsan Haklarında Hill atılım: Buenos Aires 3462, 25 Mayıs 1976, "Request for Instructions (Bilgi Talebi)", State 129048, 25 Mayıs 1976, "Proposed Demarche on Human Rights (İnsan Haklarında Sunulan Atılım)"

4. Francisco J. Ruge -Murcia, Heterodox Inflation Stabilization in Argentina, Brazil and Israel (Arjantin, Brezilya ve İsrail'de Aykırı Enflasyon İstikrarı), Centre de recherche et developpement en economique (C.R.D.E) ve Departement de sciences economiques, Universite de Montreal, Mayıs 1997

5. Asad Ismi, "Cry for Argentina (Arjantina İçin Ağla)", Briarpatch, Eylül 2000

6. David Rockefeller, "Lo que pienso de Martinez de Hoz", Revista Gente, 6 Nisan 1978

7. Arjantin Devleti Eğitim Bakanlığı, "La Dictadura Militar en Argentina: 24 Marzo de 1976 - 10 diciembre de 1983, <http://www.me.gov.ar/efeme/24demarzo/dicdadura.html>, 2001. Cavallo 2006'da Arjantin hükümeti tarafından Amerikalı banker Mulford ile 2001 borç takasında gizli bir anlaşma yapmakla itham edildi. Hükümet bunu "fesat" olarak adlandırdı ve bu anlaşma Arjantin hükümetinin Mulford ve diğer kredi bankalarına onlarca milyar dolar borçlanmasına neden oldu. Bu takas daha sonra 2001'deki Arjantin temerrüdüne yol açtı. Konuyla ilgili ayrıntı için: MercoPress, "Former Argentine Leader Indicted for 2001 Bond Swap (2001 Bond Swap'la Suçlanan Eski Arjantin Lideri)", <http://www.mercopress.com>. Bu borç yolsuzluğunun ayrıntılarını Jules Evans etraflıca anlatmıştır, Bankers Accused of Dirty Tricks in Argentina (Kirli Hileler Yapmakla Suçlanan Arjantinli Bankacılar), <http://www.euromoney.com>, 28 Ocak 2002

8. Jules Evans, Bankers Accused of Dirty Tricks in Argentina (Kirli Hileler Yapmakla Suçlanan Arjantinli Bankacılar), 28 Ocak 2002, <http://www.euro-money.com/public/markets/banking/news/30jan02-1.html>
9. Kanada Piyasa Araştırma Merkezi Piyasa Destek Birimi (TCM) Dış İlişkiler ve Uluslararası Ticaret Bakanlığı, Market Brief: The Biotechnology Market in Argentina: Government Support for Biotechnology (Arjantin'de Biyoteknoloji Piyasası: Biyoteknolojiye Devlet Desteği), Mayıs 2003, http://www.ats.-agr.gc.ca/latin/3720_e.htm
10. Amerika Kimya Derneği, "Growing the Evidence of Widespread GMO Contamination (Yaygın GDO Kirlenmesinin Kanıtlarını Bulmak)", Environmental Science and Technology: Environmental News (Çevre Bilimi ve Teknoloji: Çevre Haberleri), 1 Aralık 1999, Cilt 33, No.23, s.484 A-485A
11. Judy Carman, The Problem With the Safety of Roundup Ready Soybeans (Roundup Ready Soya Fasulyelerinin Güvenlik Sorunu), Flinders Üniversitesi, Güney Avustralya, <http://www.biotech-info.net>, Ağustos 1999
12. İngiltere Toprak Yönetimi Teşebbüsü, Frequently Asked Questions: Advantages and Disadvantages of Minimum Tillage (Sıkça Sorulan Sorular: Toprağı Az Sürmenin Yararları ve Zararları), <http://www.smi.org.uk>
13. a.g.e
14. Sue Branford, "Argentina's Bitter Harvest (Arjantin'in Acı Hasadı)", New Scientist, 17 Nisan 2004, s. 40-43. Ayrıca bakınız, Organik Tüketiciler Birliği, New Study Links Monsanto's Roundup to Cancer (Yeni Çalışmalar Monsanto'nun Roundup'ının Kansere Bağlantısını Açığa Çıkıyor), 22 Temmuz 1999, Little Marais, MN
15. Lillian Joensen ve Stella Semino, "Argentina's Torrid Love Affair with the Soybean (Arjantin'in Soya Fasulyesiyle İhtirashlı Aşk İlişkisi)", Seedling, Ekim 2004, s.3. Bu yabancı borç krizi, IMF özelleştirme politikaları ve Arjantin tarımının GDO tohumlarla değiştirilmesinin harika bir özetidir. Yazarlar Arjantin Kırsal Düşünce Grubundandır.
16. a.g.e, s.4
17. a.g.e, s.3
18. Lillian Joensen, a.e. s.3
19. GRAIN, Monsanto's Royal Grab in Argentina (Monsanto'nun Arjantin'de Büyük Gasbı), <http://www.-grain.org>, Ekim 2004
20. Sue Branford, "Why Argentina Can't Feed Itself? (Neden Arjantin Kendini Besleyemiyor?)", The Ecologist, Ekim 2002. H. Paul, R. Steinbrecher, vd., Argentina and GM Soybean: The Cost of Complying With US Pressure (Arjantin ve Soya Fasulyesi: Amerikan Baskısına Uymanın Bedeli), EcoNexusBriefing, 2003, <http://www.econexus.info>. David Jones, "Argentina and GM Soy - Success at What Cost? (Arjantin ve GD Soya Başarısının Bedeli Ne?)" Saturday Star, Güney Afrika, 19 Haziran 2004
21. Lillian Joensen, a.e., s.5

22. Lennart Hardell, Miikael Eriksson, "A Case - Control Study of Non-Hodgkin Lymphoma and Exposure to Pesticides (Hodgkin Olmayan Lymphoma ve Böcek Öldürücülere Maruz Kalma Üzerine bir Durum Kontrol Çalışması), Cancer, 15 Mart 1999. Bir ABD ve Yeni Zelanda bağımsız araştırma kurumu olan SoyOnlineService çokça rağbet gören sağlık ve beslenme faydaları iddialarına karşın "Soya gıdaları protein hazmını engelleyen ve pankreas fonksiyonunu etkileyen tripsin inhibitörü içermektedir. Deney hayvanlarında tripsini etkileyen tripsin inhibitörü büyüme engelleyici ve pankreas bozukluklarına yol açtığı görülmüştür. Soya gıdaları vücudun D vitamini ihtiyacını arttırmaktadır, ki D vitamini sağlam kemikler ve normal büyüme için gereklidir. Soya gıdalardaki phytic asit sağlık için, beyin ve sinir sisteminin gelişimi için gerekli olan demir ve çinkonun azalmış biyo-erişimine yol açar. Soya ayrıca yine beyin ve sinir sistemi gelişimi için gerekli olan kolesterolün de azalmasına yol açar. Soya'daki yüksek dozda phytoestrogenler kızlarda erken cinsel gelişime erkeklerde de geç kalmış ya da gerilemiş cinsel gelişime neden olur... Soya isoflavonları phyto endokrin bölücüdür. Beslenme düzeyinde ovülasyonu engeller ve kanser hücrelerinin büyümesini tetikler. Günde 30 gr (yani 4 kaşık) soya tüketimi uyuşukluk, kabız, kilo alımı ve yorgunluk belirtileriyle hipotiroide yol açar." Myths and Truths About Soy Foods (Soya Gıdalar Hakkında Mitler ve Gerçekler), SoyOnline-Service.co.nz'de yayınlanmıştır.
23. Royal Society of New Zealand'da alıntılanmıştır, Genetic Engineering - an Overviev, 4 Environmental Aspects of Genetic Engineering (Genetik Mühendisliği - Bir Bakış, Genetik Mühendisliğin 4 Çevresel Uzantısı), <http://www.rsnz.-org/topics/biol/gmover/4.php>
24. Genetic Concern (Genetik İlgi), New Study Links Monsanto's Roundup to Cancer (Yeni Çalışmalar Monsanto'nun Roundup'ının Kanserle Bağlantısını Açığa Çıkartıyor), Haziran 1999, <http://www.biotech/info.net/glyphosate-cancer.html>

10. BÖLÜM

IRAK'IN AMERİKA'NIN DEMOKRASİ TOHUMLARINI ALIŞI

“Bizim Irak'ta bulunma sebebimiz, buraya demokrasi tohumlarını ekmektir. Bu tohumlar serpilecek ve tüm otoriteryanizm bölgesine yayılacaktır..”

George W. Bush

Amerikan Tarzı Ekonomik Şok Terapisi

George W. Bush “demokrasi tohumlarından” bahsettiğinde, çok az insan Monsanto'nun tohumlarını kastettiğini anlayabilmişti. Mart 2003'te ABD'nin işgalini takiben, ülkenin ekonomik ve politik gerçekleri radikal olarak değişti. Irak sadece Pentagon'a gönülden bağlı 130.000 asker tarafından işgal edilmemiş, aynı zamanda işgalcisinin ekonomik kontrolü altına da girmişti.

Irak ekonomisi Pentagon tarafından idare ediliyordu. Mayıs 2003'te, Paul Bremer III, Geçici Koalisyon Güçleri'nin (CPA) ya da işgalci otoritenin başına getirilmişti. Eski Dışişleri Bakanlığı terorizm görevlisi olan Bremer sonradan Henry Kissinger'ın kurduğu güçlü danışmanlık şirketi Kissinger Associates'e girmişti.

ABD işgalindeki Irak, Arjantin'den daha iyi bir fırsattı. İşgal yeni bir tarım sistemini GDO şirket tarımcılığı etki alanıyla tüm ülkeye sokmaya yardımcı olmuştu. İşgal yönetimi

Iraklı çiftçilere reddedilmesi güç bir teklifte bulunmuştu: "Bizim GD tohumlarımızı alın ya da ölüň."

Bremer, işgal altındaki Irak'ta resmen olmasa da sivil faaliyetin var olduğu her alanda ölüm ve yaşamın kontrolünü elinde bulunduruyordu. Dikkat çekecek şekilde Bremer, yeniden yapılandırma işinin Dışişleri Bakanlığı'nın sorumluluğu olmasına rağmen, raporlarını sadece Pentagon'daki eski Savunma Bakanı Donald Rumsfeld'e rapor ediyordu.

Geçici Koalisyon Güçleri'nin başı olarak Bremer, yürürlükte bir anayasa ya da hükümet olmamasına rağmen, bir dizi kanun tasarısı hazırladı. Yeni kanunların sayısı 100'dü ve Nisan 2004'te hayata geçirildi.¹ Bütün olarak bu kanunlar, Irak ekonomisinin, ABD -mandası altında- serbest piyasa şartlarında yeniden yapılandırılmasını konu ediyordu. Aynı 1990 sonrası Rusya ve eski Sovyetler Birliği'ne dayattıkları ekonomiler gibi.

Bremer'a Rumsfeld ve Pentagon'daki plânlayıcılar tarafından verilen emirlerde, devlet kontrolündeki Irak ekonomisini, "şok terapiyle" radikal bir açık pazar haline getirmek vardı. Bremer, 30 yılda Latin Amerika'nın borçlu ülkelerinde yapılan değişikliklerin daha ağırını bir ayda Irak'ta gerçekleştirdi.

Bremer'ın ilk işi 500.000 kişilik bir işçi ordusu kurmak oldu. Bu ordunun çoğunluğu askerler, doktorlar, hemşireler, öğretmenler, yayıncılar ve matbaacılardan oluşuyordu. Ülkenin sınırlarını kısıtlamasız ithalata açtı. Hiçbir vergi, denetim, tarife, gümrük yoktu. İki hafta sonra Bağdat'a giderek Irak'ın "ticarete açık" olduğunu açıkladı. Ama kimin, neyin ticareti olduğu daha sonra ortaya çıkacaktı.

İşgalden önce petrole dayalı olmayan Irak ekonomisi, çimentodan kâğıda, çamaşır makinesine kadar her şeyi üreten 200 adet devlete ait şirkete bağlıydı. Haziran 2003'te Bremer bu şirketlerin derhal özelleştirileceğini açıkladı. "Devletin verimsiz işletmelerini özel sektörün ellerine bırakmak, Irak ekonomisini düzliğe çıkarmak için esastır." demişti. Irak özelleştirme plânı,

Sovyetlerin dağılmasından sonraki en büyük devlet tasfiyesi.²

Geçici Koalisyon Güçleri'nin çıkardığı 37 no'lu kanun ile Irak'taki kurumsal vergiler %40'tan, %15'e indirildi. Vergi geliri olmadan devlet hiçbir şeyin altından kalkamazdı. 39. Kanun, yabancı şirketlerin bir Irak şirketinin tamamına sahip olmasına olanak sağlıyordu. Böylece, yabancı ticari faaliyetlerin önü açılıyordu. Bu işletmelerden yeniden yatırım yapması istenmediği gibi vergi de alınmıyordu. Yani bu işten kâr edenler kesinlikle Irak halkı ya da ekonomisi değildi.

39. Kanun'a göre yabancı şirketler 40 yıla varan kira sözleşmeleri ve kontratlar yapabiliyordu. Aynı şekilde yabancı bankalar da bu uygun şartlarda Irak'ta kabul görüyorlardı. Yabancılar şartlardan faydalanırken, Saddam döneminden kalan ticari sendikalaşma ve toplu iş görüşmesi yasakları devam ediyordu.

Bir gecede Irak, dünyanın en tecrit edilmiş ülkesi olmaktan çıkıp, bir anda dünyanın en özgür, en açık piyasası haline gelmişti. Savaş yüzünden harap olmuş ekonomisi ve bankacılık sistemi ve on yıldır süren ABD ambargosu sayesinde Iraklılar özelleştirilen devlet şirketlerini alamaz hale gelmişlerdi. Bremer'in ekonomik iyileşme plânından sadece yabancı çok-uluslu şirketler fayda sağlayabileceklerdi.

Yeni kanunlar fethedilmiş ve harap olmuş ülkeye benimsenmişti. Askeri sabotaj ya da gerilla eylemleri ihtimâli dışında kimsenin itiraz edecek hali yoktu. ABD hükümeti, CPA aracılığıyla Irak'ı yabancı yatırımcılar için daha cazip hale getirmeye çalışıyordu. Yeni 100 kanunla, Irak'taki ekonomik kontrol ve haklar küreselci şirketlere verilmiş oluyordu.

Daha da ötesi bu kanunlarla Irak'taki en radikal dönüşüm olan ulusal gıda üretimi için de yol açıldı. Bremer'in emrindeki Irak yeni bir GDO modeli olmak üzereydi.

Bremer'in 81. Kanunu

Geçici Koalisyon Güçleri bu 100 kanunun yasal büyüklüğünü açıkça belirtmişti. Bir kanun, "bağlayıcı yönergeler ve Iraklıları cezalandırıcı sonuçların oluşabileceği, düzenleyici direktifler olarak" betimleniyordu. Irak kanunlarını da değiştirebilen bu kanunlar yerel halk için "Yap ya da öl" anlamına geliyordu. İşgalden önce yürürlükte bulunan Irak kanunları, yeni kanunlarla çakıştığında yok sayılıyordu. İşgal hukuku her şeyin üzerindeydi.³

Bremer'in yeni kanunlarının arasına gizlenmiş olan bir tanesi vardı ki, basından özelleştirmeye kadar her şeyle ilintiliydi. 81. Kanun "Patent, Endüstriyel Tasarım, Gizli Bilgi, Bileşik Devreler ve Bitki Çeşitleri Kanunu"

11. Madde 12'nin düzeltilmiş hali şu şekildedir: Bir patent, sahibine aşağıdaki hakları sağlar:

1. Patentın konusu bir ürünse, sahibinden izin almadan hiç kimse bu ürünü kullanamaz, satamaz, üretmez, satmayı teklif edemez, istismar edemez.

12. Madde 13.1'in düzeltilmiş hali şu şekildedir:

Patentin geçerlilik süresi, bu kanun şartları altında 20 seneden az olamaz, bu kanuna göre kayıt için başvuru yapıldığı tarihten itibaren başlamış sayılır.⁴

81. Kanun'un getirdiği bir başka şart da, "Çiftçilerin hasattan elde ettikleri tohumları tekrar kullanması 14. Maddenin 1 ve 2. fıkralarına göre yasaklanmıştı." Ayrıca, Geçici Koalisyon Güçleri 81. Kanun, Irak'ın patent ve endüstriyel tasarım kanununu düzenlemekle beraber, perakende işlemi ya da üretimle teknolojileriyle ilgili yeni fikirleri de korumaktadır. Bu kanun, Irak'ta ya da Irak dışındaki şirketlere burada patent almasına izin verir. Başvurulduğu tarihten itibaren 20 yıl boyunca patent hakları saklıdır. Bu düzenlemeler sadece şirketler için değil, bireyler için de geçerlidir.

Yalın bir anlatımla, bitki türleri patenti sahipleri, (daha çok çok-uluslu büyük şirketler), Irak'ta kendi tohumlarının kullanımıyla ilgili mutlak haklara sahip oluyorlardı. Bu durum ilk bakışta buraya getirilen yüksek bilgi mülkiyetinin bir şartı olarak görülse de aslında Irak bağımsızlığına yapılan bir saldırıydı. Pek çok ülke gibi Irak da bu bitkilerin ticari patent prensibini anlamamıştı. Monsanto ve DuPont gibi firmalar ABD ya da diğer ülke yetkililerinden patentlerini almışlardı.

81. Kanun'un yaptığı şey, aslında, Irak'ta yabancıların patent alabilmelerini düzenlemektir. Dışarıdan bakıldığında Iraklı çiftçiler Monsanto'nun tohumlarını ya da diğer patentli tohumları almamakta özgürdüler. Ama gerçekte, 81. Kanunu çıkaranlar da işin farkındaydılar ve tam tersi bir etki oluşturdular.

Koruma altındaki bitki türleri, aslında GDO'lu bitkilerdi. Bu bitkileri ekmek isteyen çiftçiler, teknoloji ücreti ve patentli tohumlar için yıllık lisans parası ödemeyi kabul ettiklerine dair anlaşma imzalıyorlardı. Bu tohumlardan bir kısmını bir daha ki hasat yıllarında kullanmak için saklayan çiftçiler, şirket tarafından ağır cezalara çarptırılıyordu. ABD'de mahkeme tarafından bozulana kadar, Monsanto bir çuval tohum bedelinin 120 katına kadar ceza ücreti talep ediyordu. Iraklı çiftçiler artık Saddam'ın değil, çok-uluslu GD tohum devlerinin tebaası haline gelmişlerdi.

81. Kanun'un can damarı Bitki Türlerini Koruma'ydı (PVP). PVP programıyla tohumlar koruma altında olacak, tekrar tekrar kullanılmaları yasadışı sayılacaktı. Patentli tohum ya da "benzeri" tohumları kullanan çiftçiler çeşitli cezalara çarptırılabilir hatta hapse atılabilecekti. Bununla beraber, koruma altına alınan bitkiler 10.000 yıldır Irak topraklarında yetiştirilenler değildi. Bu koruma çok-uluslu şirketlerin kendi tohum ve ilaçlarının Irak piyasasına hem ABD, hem hükümet desteğiyle girebilmesi için gelmişti.

Irak Tohum Hazinesi Yok Edildi

Irak tarihsel olarak medeniyetin beşiği olan Mezopotamya'nın bir parçasıydı. Dicle ve Fırat nehirlerinin ortasında, verimli topraklara sahipti. Çiftçiler tahminen M.Ö.8000 yılından beri bu topraklarda tarım yapıyordu. Günümüzde kullanılan her tür buğdayın tohumlarını da onlar geliştirmişlerdi. Bunu da bir miktar tohumu saklayıp tekrar ekerek doğal dirençli kırma türler yetiştirerek başarıyorlardı.

Iraklılar bu kıymetli tohumları, sonradan ABD'lilerin yaptıkları işkencelerle adı duyulan Abu Ghraib şehrindeki bir tohum bankasında saklıyorlardı. İşgal sırasında çeşitli bombalamalara maruz kalan bu tarihi ve paha biçilmez tohum bankası yok oldu.

Bununla beraber eski Irak Tarım Bakanlığı, bu tohumların yedeklenmesi için Suriye'ye örnekler göndermişti. Bu önemli tohumlar halen Suriye'nin Halep şehrinde, Kuru Bölgeler için Tarım Araştırmaları Merkezi'nde (ICARDA) saklanmaktadır. Abu Ghraib tohum bankasının yok olmasıyla birlikte, Uluslararası Tarım Araştırmaları Danışmanlık Gurubu'nun (CGIAR) bir parçası olan ICARDA, Iraklı çiftçilere yardım etmek için ellerindeki tohumları gönderebilirdi. Ama yapmadı. Bremer'in danışmanlarının Irak yiyeceğinin geleceği hakkında başka plânları vardı.⁵

Irak tarımı, modernize edilişi sanayileştirilecek, geleneksel tarım anlayışından farklı olarak ABD tarzı şirket tarımcılığı sayesinde dünya pazarlarına mal üretecekti. Aç Iraklıların ihtiyaçları bu amaç uğruna ikinci plânda kalıyordu.

Bremer'in 81.Kanunu uyarınca büyük ulus ötesi bir şirket belirli bir Irak böceğine dayanıklı bir tohum geliştirirse ve Iraklı bir çiftçi de aynı şeyi yapan bir bitki yetiştirirse, tohumları saklaması yasadışıydı. Bunun yerine Monsanto'ya telif hakkı ödemeye mecbur bırakılıyordu.

90'ların sonlarında ABD'li biyo-teknoloji firması SunGene, yüksek oleik asit içeren bir ayçiçeği türü için patent aldı. Bu patent yalnızca genetik yapıyı kapsamıyordu aslında. Doğrudan

yüksek oleik asit içeriğini patentliyordu. SunGene diğer ayçiçeği üreticilerini de "yüksek oranlı oleik asit" içeren ayçiçeği türlerini geliştirmemeleri konusunda uyardı. Aksi takdirde bu bir kanun ihlâli olacaktı.

Uluslararası Bitki Genetik Kaynakları Enstitüsü Genel Başkanı Dr. Geoffrey Hawtin, "Bir türü genetik mühendisliği yoluyla türetilmiş tüm çeşitlerinin patentlenmesi yoluyla bizim kendi bahçe ve tarlalarımızda yetiştirdiğimiz türlerin kontrolü bir avuç mucidin eline teslim ediliyor." demişti. "Bir kalem hareketiyle, sayısız çiftçi ve bilim adamının araştırmaları yasal bir ekonomik soygun ile kaçırıldı." Sözü geçen bu soygun, Bremer ve Monsanto'nun Irak'ta 81 Kanun ile yapmaya çalıştığı şeydi.⁶

Tohum türleri üzerindeki tam kontrol, Irak'ta çıkarılan bu yeni patent kanunuyla mümkün kılınıyordu. CPA'in çıkardığı bu kanun, tüm karmaşık hukuk lâf kalabalığını kapsıyor ve Irak'ın gıda geleceğini, ulus ötesi şirketlere devrediyordu. Pek çok Iraklı'nın hayalini kurduğu özgürlüğün bununla uzaktan yakından alâkası yoktu.

Fikir mülkiyet hakları gibi Vaşington'un doğrudan benimsetmeye çalıştığı kanunlardan farklı olarak, 81 Kanun, resmi emir niteliğindeydi. Vaşington raporlarına göre bu kanunun detayları, dünyanın lider GD tohum satıcısı Monsanto tarafından belirlenmişti.

Ekecek Tohum Yok

Kâğıt üzerinde, sadece bu tohumları kullanan çiftçiler ABD'nin benimsetmeye çalıştığı bu patent kanunlarına uymak zorundaydı. Ama gerçekte Irak, gıda üretim ve geliştirme adına, Monsanto, DuPont ve Dow gibi şirketlerin elinde çok büyük bir genetik laboratuvarına dönüşmekteydi.

Harap olan Irak'ta çiftçiler, Tarım Bakanlığı tarafından, bir daha ekim yapmaları durumunda bu tohumları kullanmaya zorlandılar. Bremer'in gıda kontrolünü ele alması için bu ilk adımdı.

On yıldan fazla bir süre Iraklı çiftçiler, ABD-İngiltere önderliğinde tarım ekipmanları ambargosuna maruz bırakıldı. Ayrıca Irak şanssız olarak 3 yıllık bir kuraklık dönemi geçirmişti ve elindeki tahıl azalmıştı. Yıllar süren ambargo, kuraklık ve savaşın etkileri, Irak'taki tahıl stoklarını 1. Körfez Savaşı seviyesinin altına indirmişti. 2003'e kadar Irak halkı Birleşmiş Milletlerin petrol karşılığı verdiği yiyeceğe bağımlı yaşadı.

Irak'ta gıda üretiminin modernizasyonu adına USAID ve ABD Tarımsal Gelişim ve Yeniden Yapılandırma Programı (ARDI), geleneksel Irak tarımını dönüştürmek üzere müdahalelerde bulundular. Vaşington'dan bu iş için atanan tarım çarı, eski Cargill Başkan Yardımcısı ve Tarım Bakanlığı görevlisi Daniel Amstutz'dı. Amstutz, 1995'te Dünya Ticaret Örgütü'nün (WTO) kurulmasıyla sonuçlanan, GATT Uruguay'da tarım taleplerini aktaran kilit isimlerden biriydi.

81. Kanun ile amaçlanan bir başka şey de Irak'ta kaliteli tohumlar yetiştirerek Irak'ı Dünya Ticaret Örgütü'ne sokabilmektir. "Kaliteli" terimi elbette işgalci kuvvetler tarafından belirlenmişti. Dünya Ticaret Örgütü'ne girmek demek, artık tüm kuralların Dünya Ticaret Örgütü tarafından belirlenmesi güçlü sanayilerin ve mali çıkarların hakim olması demektir.

81. Kanun çıkar çıkmaz, USAID, umutsuz çiftçilere Tarım Bakanlığı aracılığıyla binlerce ton yüksek kalite, sertifikalı buğday tohumu dağıtmaya başladı. GRAIN tarafından hazırlanan bir rapora göre USAID, bu tohumların GDO'lu olup olmadığının araştırılmasına izin vermiyordu. Doğal olarak bu durum bir-iki hasat sonra anlaşılacaktı. Iraklı çiftçiler hayatta kalabilmek için kendilerini telif hakkı ödemeye mecbur bulacaklardı. GRAIN raporu, 81 Kanun ile ilgili şöyle diyordu:

Geçici Koalisyon Güçleri bu kanunla Iraklı çiftçilerin bir daha ki hasatta aynı tohumları kullanmalarını yasadışı hale getirdi. Iraklılar, savaş ve kıtlıktan sonra ellerinde kalan

geleneksel tohumlarını kullanmaya devam edebilirler. Ancak bu hüküm sürenlerin gündeminde olmayan bir konu. Bu kanunun amacı Irak'ta yeni GDO olsun olmasın, büyük şirketlerin mallarını satabileceği, çiftçilerin her yıl yeniden bunları almaya mecbur bırakıldıkları bir tohum piyasası oluşturmaktır.

Irak tarihi boyunca biyolojik kaynakları sahiplenmeyi yasaklamışken artık ABD'nin benimsettiği patent kanunuyla, tohumda tekel oluşturabilecek bir düzen getirilmişti ve hiçbir Iraklı çiftçi bu alanda rekabet edecek kaynaklara da sahip değildi.

Aslında, Bremer Irak'ın eski patent kanunu (PVP) yeni bitki türlerinin korunması bölümüne eklemişti. PVP aslında bir fikir mülkiyeti hakkıydı ve yeni bir tür keşfettiğini ya da geliştirdiğini söyleyen herkese çok geniş haklar sağlıyordu.

“Pasta mı Yesinler?”

Bu kanunla beraber, Dışişleri Bakanlığı ve Tarım Bakanlığı (USDA), Kuzey Irak'ta, geliştirilmiş buğday tohumlarının değerini göstermek amacıyla 56 tane merkez kurdu. Bu proje ABD hükümeti kontrolünde, Teksas Uluslararası Tarım Ofisi tarafından yürütülüyordu. 500 hektarlık bir arazide, Iraklı çiftçilere yüksek getirili mercimek, buğday, ıpa ve nohut tohum türlerini nasıl ekeceklerini öğretiyorlardı.⁸

107 milyon dolarlık USAID Yeniden Yapılandırma Projesi'nin amacı, ilk yılda 30.000 tarlalık üretimi iki katına çıkarabilmektir. Buradaki düşünce, kuşkucu Irak çiftçilerini ancak bu mucize tohumlarla daha fazla mahsul alacaklarına ikna edebilmektir. On yıl önce Amerikalı çiftçilere de yaptıkları gibi Iraklı çiftçileri de kendilerine bağımlı kılmak için onların umutsuzluklarını suistimal edecek ve daha çok ürün vaadini tuzak olarak kullanacaklardı.

Tesadüfen, Teksas A&M Tarım Programı kendisini, biyoteknoloji (ya da GDO teknolojisi) kullanımında kabul edilmiş dünya lideri olarak tanımlıyordu. Yeni tohumlarıyla birlikte

yeni kimyasallar (bitki, böcek ve mantar ilaçları) da Iraklılara Monsanto, Cargill ve Dow tarafından satılacaktı.⁹

Phoenix'te çıkan The Business Journal adlı gazetede, "Arizonalı bir tarım-araştırma şirketi, Irak'ta kendi yiyeceklerini üretmekte kullanılmak üzere buğday tohumu tedarik ediyor. Bu şirketin adı Dünya Buğday Şirketi (World Wide Wheat Company (WWWC)) idi. Şirket 3 üniversiteyle de işbirliği halinde ve Kuzey Irak'a kullanılmak üzere yarım ton buğday tohum gönderiyor." şeklinde bir yazı çıkmıştı.

Küresel tohum endüstrisiyle ilgili bilgi web sitesi olan Seedquest'e göre, WWWC, "tescilli türlerin" (belirli şirketler tarafından patenti alınan türler) tohumlarının geliştirilmesinde dünya lideriydi.¹⁰ Bu türler 81 Kanun tarafından korunan, GDO'lu tohumlardı. WWWC'ye göre, bir kez şirketin tohumlarını alıp kullanan her müşteri, "*her tür için bir lisans ücreti*" ödemek mecburiyetindeydi. Dünya Buğday Şirketi, Arizona Üniversitesi'nde yaptığı araştırmalarda Bio5 Enstitüsü'yle işbirliği halindeydi.¹¹

Daha da çarpıcı olanıysa Business Journal'daki makaleye göre "Irak için altı çeşit buğday geliştirmişlerdi. Bunların üçü pasta, üçü ekmek yapımında kullanılacaktı." Yani elde edilen buğdayın %50'si ihraç etmek amacıyla üretilmişti. Çünkü pasta Iraklıların yeme alışkanlıklarında yeri olmayan bir yiyecekti.¹² 25 milyon Iraklı savaş mağduru açlıkla boğuşurken, Bremer 81 Kanun ile küresel ihracat için endüstrileşmeyi hızlandırmaya çalışıyordu.

Buna ek olarak, 107 milyon dolarlık USAID programının amacı da Irak hükümetini gıda üretiminin dışında tutmaktı. USAID Irak Ofisi tarım uzmanı Doug Pool'a göre "Anafikir, tamamen serbest bir piyasa yaratmaktı."¹³

ABD ve Dünya Ticaret örgütü politikalarını yansıtmakla beraber, USAID'in amacı yeni hükümete tarım sübvansiyonlarını devre dışı bırakmak konusunda yardım etmektir. Pool, "Tarım Bakanı bunu yapmakta çok başarılıydı."¹⁴ Ayrıca, "Mezopotamya Tohum Şirketi gibi devlet teşekkülleri, özelleş-

tirilmeli ve dönüştürülmelidir.” demişti. Ama bu savaş durumunda Irak’ta bu şirket için kimin bu parayı vereceğinden bahsetmemişti. Ancak Monsanto gibi zengin şirketler almaya talip olabilirdi.

Patent korumalı GD tohumlarının piyasaya girişini kolaylaştırabilmek için Tarım Bakanlığı bu tohumları “sübvansiyon fiyatından” satışa başladı. Çiftçiler bir kez bu tohumları kullanmaya başladıklarında bir daha ki sene 81 Kanun’a göre tekrar tohum almaya mecbur kalıyorlardı. “Serbest Pazar” sloganı altında Iraklıları yabancı şirketlerin kölesi haline getiriyorlardı.

Aralık 2004’te bir dönem Tarım Bakanlığı yapan, ABD’de eğitimini alan Savsan Ali Macit el-Şerifi, “Iraklı çiftçilerin daha rekabetçi olabilmeleri için gübre, ilaç ve geliştirilmiş tohumları sübvanse etmeye karar verdik. Diğer sübvansiyonlar da kesinti uyguladık ama daha rekabetçi bir yapıya kavuşmamız lâzım.” demişti.¹⁵

Başka bir deyişle, yoksullaştırılmış Iraklı çiftçilerin yeni tohum almaları için saklanan para, Monsanto gibi şirketlerden GDO’lu tohum almaları için ayrılmış oluyordu.

O esnada diğer aç Amerikan ihracatçıları da gözlerini çıkabilecek fırsatlar için buraya dikmişlerdi. Bush yönetiminden eski Tarım Bakanı (Vaşington’a gelmeden önce Monsanto’yla sıkı bağları bulunan) Ann Veneman 80’ler için, “Irak, bir zamanlar ABD tarım ürünleri için 1 milyar dolarlık satışa yaklaşan önemli bir ticari pazardı ve bu pazar için tekrar aynı potansiyel yakalanabilir.” demişti.¹⁶

Veneman’ın söylemeyi ihmâl ettiği bir şey vardı: İran-Irak savaşı sırasında Reagan ve Bush yönetimleri el altından Saddam Hüseyin’e Tarım Kredi Kuruluşları programıyla kimyasal silah ve askeri mühimmat satmıştı. Bu işte, ABD vatandaşlarından alınan vergilerden ödenen milyarlarca dolar da kullanılmıştı. İşin başında eski Dışişleri Bakanı Kissinger, Ulusal Güvenlik Danışmanı Brent Scowcroft ve İtalyan Bankası Nazionale de Lavoro Atlanta şubesi de bulunuyordu.¹⁷ ABD

Pirinç Konseyi Başkan Yardımcısı John King'e göre, Irak 80'lerde, Körfez Savaşı öncesine kadar ABD'nin en önemli pirinç müşterisiydi. Ayrıca "ABD, pirinç endüstrisinde Irak'a pirinç satma konusunda tekrar başrole geçmek istiyor, ABD pirinç endüstrisinin yaşadığı zorluklar göz önüne alınırsa, yenilenen Irak pazarına giriş, katma değerli satışlarda muazzam bir artış sağlayacaktır." demişti.

King, "Koalisyon güçlerinin kontrolü eline geçirmesiyle Irak halkına özgürlük getirilmiştir. Ticaretin kaldığı yerden devam etmesi, ABD pirinç endüstrisine umut vermişti." dedi. Ama unuttuğu bir şey vardı. O da ABD pirincinin genetik olarak değiştirilmiş olmasıydı.¹⁸

2004 baharında, 81. Kanun'un Bremer ve Geçici Koalisyon Güçleri tarafından resmen ilan edilmesiyle, radikal imam Moqtada al Sadr'ın yandaşları, gazeteleri "al Hawza"nın ABD askeri polisi tarafından kapatılmasını protesto ettiler. Geçici Koalisyon Güçleri, gazeteyi şiddet tehdidi yaratabilecek yalan haberler yapmakla suçladı. Gazetenin bir makalesinde Bremer, insanların günlük ekmeklerinin mücadelesine düşmekten, politik hak ve özgürlüklerini arayamadıkları için suçlanıyordu.¹⁹

81 Kanun ışığında, bu tür makalelerin ortaya çıkması çok sürpriz değildi. Bremer ve Geçici Koalisyon Güçleri'nin, GDO'lu gıda üretimine yönelik bu çatlak sesleri susturmaya çalışması da sürpriz sayılmazdı.²⁰

Irak, ABD ve IMF Emirleri

21 Kasım 2004'te Paris Kreditor Hükümetler Kulübü temsilcileri, Irak hükümetinin kendilerine olan yaklaşık 120 milyar dolarlık borcun bir parçası olarak 39 milyar dolarlık dilimi nasıl ele geçireceklerini anlatan bir duyuru yayınladılar. Saddam rejimini yıkmalarına rağmen Vaşington yönetimi eski borçları silmeye ve bu borçları gayrimeşru ilan etmeye niyetli değildi.

Temsilciler, ancak yapılan ağır baskılar sonucu Irak Özel Borçlar Müzakerecisi James Baker III ile belli şartlarda anlaşma sağlayabildi. Baker acemi bir müzakereci değildi. Bush'un

2001'de seçilmesinde ve sonuçların Yargıtay'da temyiz edilmesinde büyük pay sahibiydi. Ayrıca Bush ailesinin en yakın danışmanıydı.

OECD müttefikleriyle yaptığı sıkı pazarlığın ardından ABD, eski Irak borçlarını Paris Kulübü kredicilerine paslamış olmaktan memnundu. Çünkü borcun büyük bir kısmı Rusya, Fransa, Japonya, Almanya ve diğer ülkelerden alınmıştı. Irak hükümetinin ABD'ye olan borcu ise toplam borcun çok küçük bir kısmıydı. (2.2 milyar dolar)

Paris Kulübü üyeleri resmi bir basın açıklaması yaptı:

Alacaklı ülkelerin hükümetleri olarak, Irak Cumhuriyeti'ndeki istisnayı durumun ve kısıtlı ödeme kapasitesinin farkındayız. Bu yüzden borçların dönüşünün uzun döneme yayılması konusunda bir anlaşma sağladık. Bu sonuçla, aşağıdaki şartlar kabul edilmiştir:

-Son faizin bir kısmının acilen iptali, 1 Ocak 2005 tarihli borç stoğunun %30'u. Kalan borcun IMF standart programıyla belirlenecek tarihe ertelenmesi. Bu iptalin toplam 38.9 milyarlık borcun 11.6 milyarının tahsil edilemeyerek silinmesiyle sonuçlanması.

-IMF programının en kısa zamanda onaylanmasıyla birlikte, azaltılmış borcun %30'u tahsil edilerek kalanın 6 yıl ertelenme süresi tanınmak suretiyle, 23 yıl vadeye bağlanması, bu adımla birlikte bir 11,6 milyarlık dilimin, yani toplam borcun %60'ının daha silinmesi.

-IMF programının başlamasının 3. yılı itibariyle başlangıç hissesi üzerinden %20 daha kesinti yapılması konularında anlaşma sağlanmıştır.²¹

Irak'ın borçlarının silinmesi, IMF programının başlatılması şartıyla getirilmişti. Standart program Endonezya, Polonya, Sırbistan, Rusya, Arjantin ve Hırvatistan'da uygulananla aynıydı. Irak'ın ekonomik bağımsızlığı, ABD Hazinesi ve

Vaşington yönetimindeki IMF teknokratlarının eline bırakılıyordu.

Haksızlığa, hakaret de eklenerek, halkın rızası dışında oluşmuş ve halkın yararına olmayan Saddam Hüseyin dönemi eski Irak borçları hakkında uluslararası hükümetler tarafından "iğrenç borçlar" terimi kullanılmıştı. Bu Londra, Vaşington ve diğer kulüp üyelerini pek de rahatsız etmemişti. Borç, yeni Irak ekonomisini kontrol etmek ve piyasasını serbestleştirmek için önemli bir silahtı. GDO'lu tohumlar da bu zorunlu değişimin can damarı olacaktı.

IMF Vaşington Anlaşma programının en önemli konusu, devlet işletmelerinin özelleştirilmesi idi. Serbest pazar ve özel girişim de Geçici Koalisyon Güçleri'nin 100 Kanunu'nun hayati bir unsuruydu. Bunun da tesadüf olması ihtimâli çok düşüktü.

IMF, "küreselleşme polisi" olarak adlandırılabilirdi. 1980'lerden beri borç krizindeki ülkelerin geri ödemelerini çok sert bir şekilde programlamıştı. Aslında bu programlarla ülkelerin en kıymetli varlıkları yabancı çıkarlara peşkeş çekiliyordu.

Normal olarak dev şirketler ve bankalar bu programları destekliyordu. Sistematik olarak kamu teşekküllerinin özelleştirilmesi, gıda, sağlık ve enerji sübvansiyonlarının kaldırılması, eğitim harcamalarının kesilmesi benimsetiliyordu. okuluslu şirketlerin faaliyet gösterebileceği her alanda IMF ve Bremer tarafından, sınırların açılması, esnek işgücü, devlet kontrolünün azalması, vergilerin düşürülmesi, fiyat denetimi ve mülkiyetin kaldırılması gibi kolaylıklar sağlanıyordu.

Iraklı yüz binlerce insan işinden olacak, yabancı mallar, başta gıda olmak üzere Irak mallarının yerini alacaktı. Yerel işletmeler ve çiftlikler rekabet gücünü yitirecekti.

IMF koşullarının kurbanları, borçlarını dolarla ödeyebilmek için kaçınılmaz olarak bu dönüşüme ayak uyduracaktı. Önlerine konan "havuç", bir gün IMF'nin bu durumdan onları kurtaracağıydı. IMF havucunun arkasındaki tehditse şartların kabul

edilmemesi durumunda uluslararası kara listeye girmek ve bir daha dış borç bulamamak olacaktı.

Irak'ta herhangi bir değişiklik görülüyordu. ABD'nin kontrol ettiği Irak seçimleriyle, hükümeti IMF'ye daha da bağlamak niyetindeydi. Böylece IMF, Bremer kanunlarını yerine getiren tarafsız bir kuruluş durumuna getiriliyordu. IMF, Irak'ı Vaşington'un küresel "serbest pazar" vizyonuna dâhil edecekti.

IMF, yeni Irak hükümetiyle 30 Haziran seçimlerinden sonra yeni bir anlaşmaya varmak istiyordu. Dış borçlarının büyük oranda silinmesinin yolu IMF ile yapılacak anlaşmadan geçtiği için IMF bu kozu iyi değerlendirmek istiyordu.²²

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 1483. Kararı, Bremer'a işgal altındaki Irak'ı idare edebilmesi için güç veriyordu. Ancak bu idare uluslararası hukuk parametrelerine uygun olmalıydı. Bremer'ın 100 kanunu ve ekonomik şok terapisi, ayrıca mutlak bir uluslararası hukuk ihlâliyd.

Irak'taki özelleştirmelere ve ABD şirketlerine yönelik şiddetli saldırıların yayılması, bu utanç verici gerçeğin gizlenmesini gerektiriyordu. Bremer bu sebeple hemen Vaşington'a dönerek başkanla Irak ekonomisi hakkında görüştü. Sonuç İyad Allawi ara rejimi ve 2005 Haziran seçimleriydi. Allawi, Vaşington'un özellikle seçtiği, daha önce CIA'de görev yapmış bir isimdi. Bremer'ın yasadışı kanunlarını yasallaştıracaktı.

Halk arasında da Bremer kanunları olarak bilinen kanunlardan 39.su, Irak sanayinin ve piyasalarının herhangi bir kısıtlama olmadan yabancı yatırımlara açık olmasını ifade ediyordu. Bu kanunlar, herhangi bir Irak hükümeti ya da ara rejimin yürürlükten kaldıramayacağı şekilde formüle ediliyordu.

Gerçekten de, Bremer tüm 100 yasayı 26. Irak ara anayasasında birleştiriyordu. Bununla beraber yetkiler yönetimine devrediliyor ve Bremer kanunlarının değiştirilmesi zorlaştırılıyordu. Buna ek olarak, seçmece kişiler Bremer

tarafından tüm bakanlıklara yerleştiriliyor ve çeşitli yetkilerle karar verme organı haline getiriliyorlardı. 132.000 kişilik ABD ordusu 14 yeni üsle birlikte 2003'ten sonra artık iyice Irak'a yerleşmişti. Pek çok Iraklı için onurlu "demokrasi tohumları ekmek" sözü artık daha iyi anlaşılıyordu. Bu tohumların sıradan bir Iraklı'nın kaderini özgürce belirleyebilmesi için hiçbir anlamı yoktu.

Resmi yönetim, Geçici Koalisyon Güçleri'nden CIA güdülmündeki Irak ara rejimine devredildiğinde, Allawi, borçların silinmesini sağlayacak olan IMF reformlarına "açık" olduklarını kabul ettiğini bildirdi. Bununla birlikte Merkez Bankası yöneticisi Shababi ve Ekonomi Bakanı Al-Mahdi IMF'ye, ABD kuklası hükümetlerinin IMF'ye işbirliği yapmak için ne kadar istekli olduklarını bildiren bir niyet mektubu yolladı.²³

Mektupta "Yeni finansal sektör kanunları, yeni ve modern bir finansal yapının temelini atmıştır. Üç yabancı banka faaliyete geçmek için lisans almıştır. Pek çok banka da Irak bankalarından pay almak için ilgi göstermektedir." demektedir. Bu büyük bankalardan biri Londra HSBC'ydi.²⁴

Irak gıda üretimindeki GDO'lu tahıllara doğru yapılan bu zorunlu dönüşüm, Monsanto ve diğer dev şirketlerin hiçbir şeyden haberi olmayan ve buna istek duymayan toplumlar üzerindeki tavrını açıkça göstermektedir.

NOTLAR:

1. Geçici Koalisyon Otoritesi, GKO Resmi Belgeleri, Emirler, <http://www.cpa-iraq.org/regulations/#Orders>.

2. Naomi Klein, "Bağdat'ta Sıfırinci Yıl", Harpers' Magazine, Eylül 2004

3. Geçici Koalisyon Otoritesi, op.cit. Belgenin giriş kısmında, "Emirler, -Irak halkı için cezai sonuçlar doğuracak ya da Irak yasasını da kapsayacak şekilde Iraklılar'ın yönetilmelerinde doğrudan etkide bulunacak bağlayıcı talimatlar ve bildirimlerdir" denilmektedir.

4. Geçici Koalisyon Otoritesi, GKO Resmi Belgeleri, Emir 81: Patentler, Endüstriyel Tasarım, Gizli Bilgi, Entegre Devreler ve Bitki Çeşitliliği Yasası, <http://iraqcoalition.org/regulations-/index.html#Regulations>. Ayrıca bkz. Focus on the Global South and GRAIN, Irak'ın Yeni Patent Yasası: Çiftçilere

- Karşı Savaş İlanı, <http://www.grain.org>, ve Vandana Shiva, *Biyolojik Korsanlık: Doğa ve Bilginin Talanı*, Green Kitapçılık, Devon, Birleşik Krallık, 1998.
5. William Erksine, Irak'ta Yıkılan Tarım Sistemi: Gıda Üretiminde Kendi Kendine Yetme Yılları Geride Kaldı..., Basın Bildirisi, 30 Haziran 2003, <http://www.icarda.org/News-/2003News/30June03.htm>
6. Hope Shand, "Gezegeni Patentlemek", Çokuluslu Gözlem, Haziran 1994, s. 13.
7. GRAIN Basın Bildirisi, Irak'ın Yeni Patent Yasası: Çiftçilere Karşı Savaş İlanı, Focus on the Global South and GRAIN, Ekim 2004, <http://www.grain.org/articles/?id=6>.
8. a.g.e
9. Jeremy Smith, "Irak: Emir 81", Ecologist, Şubat 2005.
10. Irak Portalı, Irak Tarımının Geleceği için Tohumlar, 27 Eylül 2004, http://www.portalirag.com/News/Seeds+for+the+future+of+Iraqi+agriculture_529.html.
11. Daniel Stolte, "Çukurların İçinde" Phoneix Ticaret Dergisi, 10 Haziran 2005.
12. a.g.e
13. Christopher D. Cook, Irak'ın Büyüyen Piyasasında Tarım İşletme Gözü, These Times, <http://www.mindfully.org/GE/-2005/Iraq-US-Agribusiness-Profit15mar05.htm>, 15 Mart 2005.
14. a.g.e
15. IRIN Haber Servisi, IRAQ: Tarım Bakanı ile Mülakat, <http://www.irin-news.org>, Bağdad, 16 Aralık 2004.
16. Ann M. Veneman, Tarım Bakanı Ann M. Veneman'ın Tarım Yayıncıları Birliği Yıllık Toplantısı Konuşması, 14 Kasım 2003, ABD Tarım Bakanlığı, Washington D.C., Bildirim No. 0384.03.
17. John King Christopher D. Cook'da alıntılanmış, a.e
18. a.g.e
19. a.g.e
20. Paris Klübü, Irak, <http://www.clubdeparis.org>, 21 Kasım 2004
21. Uluslar arası Para Fonu, Irak – Niyet Mektubu, Ekonomik ve Finansal Politikalar Müzekkeresi ve Anlayış Teknik Müzekkeresi, Bağdad, 24 Eylül 2004
22. Yönetici Shababi, Brain Dominick'te alıntılanmış, "US Forgives Iraq Debt to Clear Way for IMF Reforms (BD IMF Reformları İçin Irak'ın Borçlarını Affediyor)", NewStandar, 19 Aralık 2004
23. a.g.e
24. a.g.e

11. BÖLÜM

“DÜNYEVİ HAZLAR BAHÇESİ”NİN EKİMİ

Birleşik Devletler Şirket Tarımcılığının Tahakküme Geçiş

GDO ürünlerini dünya tarım pazarında baskın ve temel ürün yapma projesi, milli hükümetlerin üstünde konumlanan yeni bir ticaret kurumunun oluşturulması projesiydi. Kapılarını 1995'te açan bu yeni kurumun adı “*Dünya Ticaret Örgütü*” (WTO) idi.

Eylül 1986'da, Rockefeller Vakfı'nın genetik mühendisliği pirinç projesini başlattıktan iki yıl sonra, Birleşik Devletler şirket tarımcılığına radikal ve yeni bir uluslararası ticaret rejimi olan GATT Uruguay Turu'nda büyük destek verdi.

Bu otuz yıllık çalışmanın bir neticesi ve mantıksal sonucuydu. Çalışma 1950'lerde Harvard Üniversitesi'nde, Wassily Leontief tarafından tasarlanmış ve Rockefeller Vakfı'na finanse edilen proje altında başlamıştı. Bu proje Harvard İşletme Bölümü profesörleri Ray Goldenber ve John Davis'in ‘*dikey birleşim*’ sloganıyla adım adım hayata geçirildi..

Tekelleşmeye ve dikey birleşmeye karşı engellerin otuz yıl sistemli bir şekilde yıkılmasının ve ABD tarım sektöründeki sağlık düzenlemeleri ile güvenlik standartlarının ortadan kaldırılmasının ardından ortaya çıkmaya başlayan şirketleşmiş dev tarım sektörü, bir sonraki adımda, küresel ölçekte tekelleşmeye dair özel gündemini güçlendirecek, seçilmemiş yeni bir küresel organın yaratılmasını talep ederek kaslarını esnetmeye başladı.

Dünya Ticaret Örgütü (WTO) merkez büroları, İsviçre'nin Cenevre şehri gibi sözde tarafsız, manzaralı ve barışçıl bir yerde kuruldu. Fakat bu dış görünüşün arkasındaki Dünya Ticaret Örgütü (WTO) pek de barışçıl ve tarafsız sayılmazdı. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) özel şirket tarımcılığı firmalarının menfaatlerini geliştirmek amaçlı bir polis, bir küresel serbest ticaret destekçisi ve -en büyük amaçlarından biri olarak- yılda trilyon dolarlık hacmi ile şirket tarımcılığının dünya ticareti için bir koç başı olarak yaratıldı. Bu yüzden Dünya Ticaret Örgütü (WTO), milletler hukukunun üstünde ve kapalı kapılar ardında hiçbir kamu kurumuna hesap vermeyen küresel bir oluşum olarak tasarlandı.

Mutabakât sağlanmış ticaret kurallarının ihlâline karşı GATT® anlaşmalarının hiçbir müeyyidesi ya da cezası yoktur. Ancak, yeni Dünya Ticaret Örgütü (WTO) bu türden cezai yaptırımlar uygulayabilmekteydi. Kendi koyduğu kuralların ihlali durumunda üye ülkelere ağır mali cezalar veya başka yaptırımlar dayatma gücüne sahipti. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) çeşitli ulusal engelleri zorla aşabilecek ve bu suretle ileride pazara sürülecek genetiğiyle oynanmış ürünlerin çoğalmasını sağlayabilecek bir silah olarak ortaya çıkmıştı.

Dünya Ticaret Örgütü (WTO) fikri birçok savaş sonrası serbest ticaret girişimlerinde de olduğu gibi Vaşington'dan çıkmıştı. Bu, 1986 Eylül'ünde Uruguay'ın Punte del Este şehrinde başlayan ve 1994 Nisanında Fas'ın Marakeş kentinde sona eren GATT Uruguay Turu serbest ticaret görüşmelerinin bir sonucuydu.

1948'den Ticaret ve Gümrük Tarifeleri Genel Anlaşmasının ilk kuruluşundan bu yana Vaşington, herhangi genel uluslararası kuralın ABD piyasalarını yabancı gıda ihracatına açmasından ve bu şekilde ABD tarımının rekabetçiliğine zarar vermesinden korktuğu için tarımın dünya ticaret görüşmelerine dâhil edilmesine şiddetle karşı çıktı. ABD tarım ihracatı Soğuk Savaş jeopolitiğine bağlı olarak 1950'lerden beri stratejik bir ulusal öncelik taşımaktaydı.

Bütün önceki GATT ticari turlarından farklı olarak Uruguay Turu tarımda ticareti temel bir öncelik haline getirmişti. Bunun nedeni çok basittir. 1980'lerin ortalarında sıkı fiyat serbestliği politikalarıyla ve Reagan hükümetinin serbest piyasa desteğiyle arka çıkmış ABD şirket tarımcılığı kendi küresel ticaret atağını yapabilecek kadar güçlü ve müreffehti.

Vaşington'un Uruguay Turu tarım gündemindeki tutumu, Minneapolis Minnesota'daki Cargill Şirketi tarafından plânlanmıştı. Eski bir Cargill yöneticisi ve Reagan hükümetinin GATT'daki özel elçisi olan Daniel Amstutz, dört esaslı Amstutz plânını hazırladı.¹

Bu aslında bir Cargill plânıydı. Cargill o zamanki küresel satışları 56 milyar doların üzerinde olan etkin ABD özel şirket-tarım deviydi ve dünya çapında 66 ülkede kök salmıştı. Cargill bu muazzam küresel imparatorluğunu, tıpkı 1970'lerde Birleşik Devletler buğdayının büyük kârla Sovyetler Birliği'ne satışı olan "*Büyük Tahıl Soygunu*" (Great Grain Robbery) satışlarında Henry Kissenger'la çalıştığı gibi, Latin Amerika'da da Rockefeller'in menfaatlerine uygun faaliyetlerle kurdu. Bunun Vaşington'da ve özellikle de ABD Tarım Bakanlığı'nın politikaları üzerinde bıraktığı etki çok büyüktü.²

Amstutz'un GATT görüşmelerinde sunduğu dört talebi de, ABD şirket tarımcılığı ve onun gelişen küresel pozisyonuna hizmet etti. Bu talepler, tüm devlet çiftlik programlarını ve dünya çapındaki teşvikleri yasaklıyordu; ulusal tarım üretimini korumak için ithalat denetimi uygulamaya çalışan ülkelere karşıydı ve kıtlık zamanlarında dahi devletin tüm tarım ithalat denetimlerine karşı engellemeleri kapsamaktaydı. Cargill dünya tahıl ithalat pazarını denetim altında tutmak istiyordu.

Amstutz'un GATT Uruguay Turu katılımcılarına 1987 Temmuz'unda sunulan taleplerinin sonuncusu, GATT ticaret kurallarının, devletlerin sıkı gıda güvenliği kanunlarını uygulama yetkilerini kısıtlamakta olduğunu göstermektedir! Küresel '*serbest piyasa*', Cargill ve şirket tarım ortakları için, insan hayatından daha kutsal görünüyordu. ABD şirket-tarımına

göre ulusal gıda güvenliği kanunları, düşük ücretten sınırsız yüksek kâr elde etmeye ve ABD’de olduğu kadar, gelişmekte olan ülkelerde de düşük kaliteli şirket tarımcılığı ürünlerine karşı bir engeldi. Dahası, şirket-tarım, sağlık ve güvenlik konularında hiçbir milli hassasiyet göstermeksizin genetiğiyle oynanmış ürünlerin pazarlanmasında mutlak hak sahibi olmak istiyordu.

Amstutz, şirket tarımcılığı menfaatlerinin adanmış bir savunucusuydu. 2003’te, Bush hükümeti Tarım Bakanlığı’nın Irak tarımını, Birleşik Devletler güdümlü, GDO ürünlerini (10. bölümde bahsedilen) ithal eden, ‘piyasa odaklı’ şirket tarımcılığına dönüştürmede, Irak ve Bush hükümeti arasındaki özel bağlantı olarak görülüyordu.

ABD’nin Uruguay Turu’nda gündeme getirdiği tarım talepleri, tarımda devlet desteğini zorunlu olarak sona erdirmeye çağrısı üzerinde yoğunlaşıyordu -ki bu Avrupa Topluluğu’nun Ortak Tarım Programı’nda da (GTP) doğrudan amaçlanıyordu. Vaşington bu sürece ‘tarım ticaretinin serbestleştirilmesi’ diyordu. Burada fayda görenler ABD tarım devleriydi; yani baskın oyuncular. Bu durum İngiliz serbest ticaret taleplerinin 1870’lerin sonlarında İngiliz uluslararası ticaret ve bankacılığına ve daha sonra da egemen oyunculara hizmet edişini anımsatıyordu.

IPC ve Şirket Tarımcılığı Lobisi

Cargill Birleşik Devletlerin en büyük şirket yöneticilerini oluşturan güçlü bir lobi olan ABD Ticaret Yuvarlak Masasının baş üyelerinden biriydi. Ticaret Yuvarlak Masası GATT için 1994’te bir birlik kurdu. Bu birliğin amacı ABD kongresine kendi tarım gündemini kabul ettirmek idi.

GATT’ı destekleyen ve yeni Dünya Ticaret Örgütü (WTO) kurulması yönündeki kongre kararının daha kolayca çıkmasını sağlayan şey, Cargill ve onun Ticaret Masası’ndaki dostlarının ABD kongresinin kilit isimlerini destekleyen kampanyalara akıttıkları milyon dolarlardı.³

Bütün yumurtaları aynı sepete koymaktan tatmin olmayan Cargill bir yandan da bir başka "GATT yanlısı" lobi olan ve tuhaf bir şekilde tüketicilerin değil, şirket tarımcılığının ve küresel şirketlerin menfaatlerini koruyan bir yapı olan Dünya Ticareti için Tüketiciler (Consumers For World Trade'ı, CWT) yarattı. Şirketlerin tam üyeliği için 65.000 dolar alınıyordu. Cargill kongreyi yeni Dünya Ticaret Örgütü (WTO) tarım gündemini kabul etmesi yolunda ikna etmek için bir de ABD Ticareti için Acil Durum Kurulu (Emergency Comitee for American Trade) yapılandırdı.⁴

Cargill ve ABD şirket tarımı ile birlikte GATT'ın radikal tarım gündemini yönlendirmek için çalışan uluslararası lobi karmaşık ve güçlü bir kuruluştur. Bu kuruluş kendini Uluslararası Gıda ve Tarım Ticareti Politikaları Konseyi, ya da IPC olarak adlandırmaktaydı.

1987'de tarım ticaretinin serbestleştirilmesini ve özellikle şirket tarımcılığı için Amstutz Plânı'nı desteklemek için kurulan IPC Cargill, GDO devi Syngenta (o zamanki adıyla Novartis), Nestle, Kraft Gıda, Monsanto, Archer Daniels Midlands (ADM), Bunge Ltd., Winthrop Rockefeller'in Winrock Uluslararası Vakfı, Birleşik Devletler Tarım Bakanlığı ve Japonya'nın en büyük ticaret gruplarından Mitsui & Co. gibi şirketlerin üst düzey idareci ve yetkililerinden mürekkepti. IPC Brüksel, Paris veya herhangi bir yerdeki çok az politikacının kayıtsız kalabileceği bir çıkar gurubuydu.

Cargill, IPC ve Ticaret Yuvarlak Masası, Clinton yönetimi ABD Ticaret temsilcisi ve daha sonradan Ticaret Sekreteri olan Micker Kantor'la çok yakın ilişki içerisinde çalıştılar. Kantor, Dünya Ticaret Örgütü'nü GATT uzlaşma kurallarıyla aynıymış gibi sundu -yani esasen yalan söyledi- ve böylelikle Uruguay Turu'nun Dünya Ticaret Örgütü (WTO) teklifini ABD Kongresi'nden geçirdi.

Dünya Ticaret Örgütü (WTO) kuralları QUAD ülkeleri denilen dört ülkeden -yani ABD, Kanada, Japonya, AB-müteşekkil gurubun tahakkümü altındaydı. Bu grup kapalı

kapılar ardında görüşür ve geri kalan 134 ülke adına politika üretirdi. QUAD içerisinde ABD güdümlü şirket tarımcılığı devleri ana hareket tarzını belirlemekteydi. Aslında bu bir uzlaşmaya dayanıyordu, fakat bu Dünya Ticaret Örgütü (WTO) politikalarını belirleyen özel şirket tarımcılığı kendi aralarındaki bir uzlaşmaydı.

Cargill, ADM, Du Pont, Nestle, Unilever, Monsanto ve diğer şirket-tarım işletmeleri tarafından yazılan WTO Tarım Anlaşması, özellikle şirket-tarım devlerinin fiyatlandırma yetkisine karşı olan ulusal hukuk ve koruma tedbirlerinin çiğnenmesine imkân verecek şekilde düzenlenmişti.

1994'te, WTO daha kurulma aşamasındayken, genetiği değiştirilmiş bitkilerin yaygınlaşmasına tam destek vermek, Vaşington için büyük stratejik öneme haiz politikalardan biri olmuştu. Clinton yönetimi gerek resmi, gerek gayri resmi yollarla örütbağın (internet) yanı sıra "biyo-teknolojiyi" de ABD hükümet desteği için öncelikli konuma getirmişti. Clinton, Mickey Kantor'a Dünya Ticaret Örgütü (WTO) tasdik sürecinde baş müzakereci olması için tam destek veriyordu.

Kantor, 2001'de Vaşington yönetiminden ayrıldığında GATT müzakerelerinde gösterdiği hizmetler dolayısıyla mükâfatlandırılmıştı. O dönemde dünyada genetiği değiştirilmiş ürünlerin ve ilgili ot öldürücü ilaçların en ateşli destekçisi olan Monsanto, Kantor'u yönetim kurulu üyesi olarak atadı. Hükümetin özel sektöre açılan bu kapısı iyi yağlanmıştı.

Monsanto, Du Pont, Dow Kimya ve diğer ziraî kimyasal devleri dünyadaki ana mahsullerin patentli genetiği değiştirilmiş tohumlarını kontrol etmeye başladılar. Kuşkucu bir dünyada yeni GDO ürünlerini dünyaya kakalayacak bir denetleme örgütü kurmanın tam zamanıydı. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) Tarım Anlaşması ile birlikte, Ticaretle İlişkili Uluslararası Mülkiyet Haklarını (Trade Related International Property Rights-TRIPS) uygulatan WTO kuralları bu uğurda kullanılacaktı.

kapılar ardında görüşür ve geri kalan 134 ülke adına politika üretirdi. QUAD içerisinde ABD güdümlü şirket tarımcılığı devleri ana hareket tarzını belirlemekteydi. Aslında bu bir uzlaşmaya dayanıyordu, fakat bu Dünya Ticaret Örgütü (WTO) politikalarını belirleyen özel şirket tarımcılığı kendi aralarındaki bir uzlaşmaydı.

Cargill, ADM, Du Pont, Nestle, Unilever, Monsanto ve diğer şirket-tarım işletmeleri tarafından yazılan WTO Tarım Anlaşması, özellikle şirket-tarım devlerinin fiyatlandırma yetkisine karşı olan ulusal hukuk ve koruma tedbirlerinin çiğnenmesine imkân verecek şekilde düzenlenmişti.

1994'te, WTO daha kurulma aşamasındayken, genetiği değiştirilmiş bitkilerin yaygınlaşmasına tam destek vermek, Vaşington için büyük stratejik öneme haiz politikalardan biri olmuştu. Clinton yönetimi gerek resmi, gerek gayri resmi yollarla örütbağın (internet) yanı sıra "biyo-teknolojiyi" de ABD hükümet desteği için öncelikli konuma getirmişti. Clinton, Mickey Kantor'a Dünya Ticaret Örgütü (WTO) tasdik sürecinde baş müzakereci olması için tam destek veriyordu.

Kantor, 2001'de Vaşington yönetiminden ayrıldığında GATT müzakerelerinde gösterdiği hizmetler dolayısıyla mükâfatlandırılmıştı. O dönemde dünyada genetiği değiştirilmiş ürünlerin ve ilgili ot öldürücü ilaçların en ateşli destekçisi olan Monsanto, Kantor'u yönetim kurulu üyesi olarak atadı. Hükümetin özel sektöre açılan bu kapısı iyi yağlanmıştı.

Monsanto, Du Pont, Dow Kimya ve diğer ziraî kimyasal devleri dünyadaki ana mahsullerin patentli genetiği değiştirilmiş tohumlarını kontrol etmeye başladılar. Kuşkucu bir dünyada yeni GDO ürünlerini dünyaya kakalayacak bir denetleme örgütü kurmanın tam zamanıydı. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) Tarım Anlaşması ile birlikte, Ticaretle İlintili Uluslararası Mülkiyet Haklarını (Trade Related International Property Rights-TRIPS) uygulatan WTO kuralları bu uğurda kullanılacaktı.

Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Kötü TRIPS

Dünya Ticaret Örgütü (WTO), ABD şirket tarımcılığı tarafından belirlenen şartlar uyarınca dünya tarımının küreselleşmesi için bir adım attı. WTO kuralları, yüzyıl önce Rockefeller Standart Petrolleri gurubunun bünyesindeki petrol kartelinin yarattığına benzer şekilde, gıda ürünlerinde de bir küresel pazarın yaratılmasına uygun yasal ve siyasi yolu açmaktaydı. Tarım mahsulleri şirket tarımcılığının ortaya çıkışından önce küresel piyasa değerine sahip "mallar" olarak görülmüyordu. Mahsullerin hem kendisi, hem de pazarları insan varlığının ve milli iktisadi güvenliğin temeli olarak hep yereldi.

Vaşington'un Amstutz Plânı, yapılan ufak değişikliklerle, WTO Tarım anlaşmasının -bilinen adıyla AoA'nın- kalbini oluşturdu. AoA'nın siyasi hedefi şirket tarımcılığının en öncelik verdiği ürünler için bağımsız ve bütünleşik bir küresel pazar elde etmektir. Söylemde 'gıda güvenliği' üzerinde dururken, bu güvenliğin sadece serbest ticaret rejimi altında sağlanabileceğini telkin ederek Cargill, Bunge ve ADM gibi dev küresel tahıl tüccarlarının yararına bir gündem oluşturdu.

1992'de baba Bush yönetimi, kamuoyu yoklaması dâhi yapmadan, genetik mühendisliği ya da genetiği değiştirilmiş gıdaların veya bitkilerin normal tohumlarla ve ürünlerle büyük ölçüde aynı olduğuna ve bu sebepten devletin bu konuda özel bir düzenlemeye gitmesine gerek olmadığına hükmetti. Bu karar Sağlık ve Bitki Sağlığı Anlaşması (Sanitary and Phytosanitary Agreement), SPS, olarak Dünya Ticaret Örgütü (WTO) kurallarına da şerh edildi. "Bitki Sağlığı" süslü bir bilim terimidir ve aslında bitki sağlığı, yani, GDO'lu bitki konularıyla alâkalıdır.

Kurnazca formüle edilen SPS kuralı, 'İnsanları haşerattan ve hayvanlardan korumayı amaçlayan gıda standartlarının ve kanunlarının, ticarete engel olmak için maksatlıca kullanılabileceğini' ve bu yüzden Dünya Ticaret Örgütü (WTO) kurallarıyla yasaklanması gerektiğini hükmetti.⁵ Bu durum bitki ve insan sağlığını Dünya Ticaret Örgütü standartlarında

güvence altına almaya çalışıyor gibi görünse de, aslında IPC ve GDO çıkar çevreleri bunun tam tersini garanti altına almışlardı. Dünya Ticaret Örgütü ülkeleri politikacılarının çoğu anlaşılması zor "*Bitki Sağlığı*" terimini okumadılar bile. Pek çoğu kendi şirket-tarım lobilerinin sözüne uyarak onay verdi.

Dünya Ticaret Örgütü'nün (WTO) SPS anlaşmasında, insan ve hayvan hayatına karşı taşıdıkları olası tehlike nedeniyle genetiği değiştirilmiş organizmaları insan gıda zincirinden çıkaran ulusal yasalar, 'haksız rekabet uygulamaları' olarak tanımlanıyordu.⁶ Dünya Ticaret Örgütü (WTO) diğer bazı kuralları da genetik mühendisliğiyle üretilmiş gıdaların etiketlenmesi şartını koyan ulusal kanunları yasaklıyor ve bunları 'ticarete karşı koyulan teknik engeller' olarak adlandırıyordu.⁷ 'Neyin ticareti?' ve 'Kimin yararına?' gibi sorular hiç dillendirilmiyordu.

Dünya Ticaret Örgütü'nü (WTO) yaratan uluslararası müzakerelerle eşzamanlı olarak 175 ülke, kapsamlı olarak test edilmemiş yeni GDO'ların saldırısı karşısında biyolojik çeşitlilik ve gıda güvenliğini teminat altına almak için ihtiyat tedbirlerini müzakere ediyordu. 1992'de, Dünya Ticaret Örgütü'nün (WTO) en son belgesi üzerinde anlaşma sağlanmasından tam iki yıl önce, 175 katılımcı devlet biyolojik çeşitlilik üzerine bir BM sözleşmesi imzaladılar (CBD). Bu sözleşme, GDO'ların güvenli ulaşımı ve kullanımıyla ilgiliydi.

Bu sözleşmenin bir uzantısı olarak, başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere, sayısız devlet GDO'ların olası tehlikeleriyle ilgili bir protokolün kati suretle gerekli olduğu kanısına varmıştı. Bu sürede, GDO'lar henüz test aşamasındaydı.

Özellikle ABD hükümetinden gelen sert direnişe rağmen 1996'da resmi bir çalışma gurubu bir Biyo-güvenlik Protokolü hazırlamaya koyuldu. Nihayet, dünyanın dört bir yanından konuyla ilgili çıkar çevrelerinin de dinlendiği yedi yıllık uluslararası ve yoğun bir müzakere sürecinden sonra, BM'in 138 üye ülkesi, Kolombiya'nın Cartagena şehrinde, BM

biyolojik çeşitlilik sözleşmesinin Biyo-güvenlik Protokolü'nün imzalanması umuduyla toplandı.

Ancak fazla iyimserdiler. Brezilya ile birçok Afrika ve Asya ülkesi gibi gelişmekte olan ülkelerin talepleri, GDO'ya arka çıkan güçlü ve organize bir hükümet şirket tarımcılığı lobisi tarafından tuzağa düşürüldü. On gün süren kesintisiz tartışmaların ardından delegeler GDO yanlısı ülkelerin itirazlarıyla alt edildiler. ABD ve diğer birkaç GDO yanlısı şirket tarımcılığı ülkesi tarafından yönetilen Miami Grubu adına konuşan Kanada, bu konuda herhangi bir anlaşma sağlanmış olmamasına rağmen oturuma son verilmesini ve daha küçük bir grupla çalışmalara devam edilmesini sağladı. Görüşmeler, Miami Grubu tarafından saptırıldı. Bu grup ABD ve Kanada tarafından yönlendirilen altı ülkeden müteşekkildi. Bunlar, Amerika'nın GDO politikalarının yakın destekçisi olan ve o dönemde Monsanto ve ABD şirket tarımcılığına sıkıca bağlı bulunan Arjantin; Vaşington'ın bir başka serbest tarım ticaret ortağı olan Avusturalya; ve Vaşington'la olan bağları fazlasıyla sıkı olan Uruguay ve Şili idi. Garip bir biçimde, ABD hükümeti Cartagena görüşmelerine resmi statüde katılmıyordu. Ateşli bir GDO savunucusu olan Clinton yönetimi daha önce biyolojik çeşitlilik sözleşmesini imzalamadığı gibi, bu toplantıya da katılmayı reddetmişti.

Fakat Miami Grubu'nun görüşmelere yaptığı sabotajı, gayri resmi de olsa Vaşington temsilcileri yönetiyordu. Miami Grubu'nun istediği şey çok basitti: Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ticaret kurallarının protokole resmen eklenmesi ve biyo-güvenlik tedbirlerinin Dünya Ticaret Örgütü'nün (WTO) ticari taleplerine tabi olması. İddiaları sinsî ve yanıltıcıydı. Onlara göre, GDO ürünlerinin güvenliği kanıtlanmamış falan değildi; Aslı kanıtlanmamış olan şey çoğu üye devletin GDO'ların riskleri konusunda imzaladıkları sözleşmede yer alan biyo-güvenlik kaygılarıydı ve dolayısıyla bunun 'ticarete karşı bir engel' olarak değerlendirilmesi gerektiğini iddia ettiler.⁸ Böylece durumu tersine çevirdiler. Bu durumda Miami

Grubu ülkeleri, Dünya Ticaret Örgütü'nün (WTO) adil olmayan ticaret engellerini kaldıran kurallarının Biyo-güvenlik Protokolü'nün üstünde olması konusunda ısrar ettiler.

Görüşmeler askıya alındı. Bundan sonra Cartagena Biyo-güvenlik Protokolü hakkında çok az şey duyuldu. Vaşington, Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve arkalarındaki GDO çıkar çevreleri, GDO tohumlarının dünyaya yayılması için gerekli yolu açmışlardı.

Dünya Ticaret Örgütü'nün ilkesi basitti; Dev özel şirket tarımcılığınca belirlenmiş kurallara dayalı serbest ticaret, ulus devletlerden ve insan/hayvan sağlığı güvenliğine dair kaygılardan daha önemlidir. Parola; 'Serbest piyasa über Alles' idi.

Ne Yardan Geçerim, Ne Serden

Vaşington'a göre, herhangi bir ülkede sadece 'özü değiştirilmiş' tohumlar etiketlenebilirdi. Bush'un 1992 kararnamesiyle de genetiği değiştirilmiş ürünlerin normal bitkilerle "özde aynı" olduğunu, yani "özü değiştirilmiş" olmadığını ve dolayısıyla da etiketlenmesine gerek duyulmadığını ileri sürdüler.

Ancak, Birleşik Devletler patent yasası şirket tarımcılığının pirinç gibi bitkilerin genomuna yabancı bir DNA'nın girmesi halinde bitkinin farklılaşacağı ya da başka bir deyişle "özünün değişeceği" görüşünden hareketle, genetiği değiştirilmiş organizma veya tohumlar için özel patent hakları talep etmesine de izin veriyordu.

Vaşington'un GDO ürünleriyle ilgili 'özde aynılık' kararnameğine karşın, GD tohumlarını 'özü değiştirilmiş' sayan yeni patentlere izin vermesi arasındaki çelişki çoğu Vaşington yetkilisinin umurunda değildi. Onlara göre şirket tarımcılığı gen devrimine hizmet eden her türlü görüş iyiydi. Gen devrimini teşvik söz konusu olduğunda mantıksal tutarlılığa dair hassasiyetler Vaşington'un öncelikler listesinde yer almıyordu.

Bitki patenti konusundaki yasal taslak, Dünya Ticaret Örgütü'nün (WTO) Ticari Fikri Mülkiyet Haklarını (Trade Related Intellectual Property Rights-TRIPS) koruyan kanun-

larına da eklendi. TRIPS ile birlikte Dünya Ticaret Örgütü'ne üye ülkelerin hepsine bitki patentlerini (uluslararası fikri haklar) geçirme yükümlülüğü getirildi. Patentler patent sahiplerinden başka kimsenin bir şey icat etmesine ve yapılan icatları satmasına ya da kullanmasına izin vermiyordu. Yeni WTO hükümlerindeki bu pek göze çarpmayan kayıt Birleşik Devletler ve uluslararası şirket-tarımın, Rockefeller Vakfı'nın stratejik kalıtım mühendisliğini geliştirme gündemi önündeki engelleri kaldırmıştır.

Dünya Ticaret Örgütü (WTO) TRIPS hükümleri, büyük araştırma geliştirme bütçeleriyle finanse edilen tarım kimya devlerinin telif ücreti talep etmelerine veya bir müşteriye yahut bir ülkeye kendi patentli tohumlarını vermemelerine olanak tanıyordu. Bitkiler konusunda özel patent yirmi yıldır yürürlükteydi. Önemli bir bilim adamının da belirttiği gibi TRIPS ve genetik patent kanunu uyarınca "bilgi bir mülktür. Tüzel kişilere aittir ve çiftçiler tarafından erişilebilir değildir."⁹

Dünya Ticaret Örgütü (WTO) polis yetkisi ve ABD Dışişleri Bakanlığı gücüyle desteklenen küresel gen şirketleri -Monsanto, Syngenta gibi- bitki ve öteki yaşam şekillerinin patentlenmesini başka ülkelere nereye kadar dayatabileceklerini çok geçmeden sınamaya başladılar.

Texas'ta bir biyo-teknoloji şirketi olan RiceTec binlerce yıldır Hindistan, Pakistan ve Asya'nın birçok yerinde başlıca gıda maddesi olan Basmati pirincinin patentini almaya karar verdi. 1998'de, RiceTec kendi ürettiği genetiği değiştirilmiş Basmati pirincine patent aldı ve genetik gıdaları etiketlemeyi yasaklayan ABD kanunları sayesinde bu pirinci normal Basmati pirinciymiş gibi yasal yollarla satabildi. RiceTec, Rockefeller Vakfı'nın Filipinler'deki Uluslararası Pirinç Araştırma Enstitüsü'nde (IRRI) şüpheli yollarla toplanan değerli Basmati tohumlarını ele geçirdi.¹⁰

IRRI, Filipinler'de toplanan paha biçilmez pirinç tohumlarının "güvenlik" yedeklerini hazırladı ve 'tohumların

bölgedeki pirinç çiftçileri için güvenli bir tohum kaynağı olarak depolanacağı' yönündeki iddiası hakkında şüphe uyandıracak şekilde Colorado, Fort Collins'te bir tohum bankasına yerleştirdi. IRRI, ellerindeki paha biçilmez tohumları vermelerinin kendi yararlarına olacağı konusunda çiftçileri ikna etmişti.

IRRI kaliteli tohumları Filipinler'den çok uzakta, Colorado'da, onları patentleyen, RiceTec'e verdi. Bunun Texas'ta bile yasadışı sayıldığıının farkındaydılar. Pirinç üreten bilim adamları Basmati pirincinin Crawford, Texas'taki tozlu alanlarda normal yollardan yetiştirilemeyeceğini biliyorlardı.¹¹

RiceTec, IRRI'yla yaptığı gizli anlaşmayla, patent için tohumları çalmıştı. Ancak Rockefeller Vakfı çok akıllıca davranarak gen bankasındaki tohumlar bilim adamları döllenmeyi başarmış olsalar bile patentlenemez demiştir.

ABD Yargıtayı, Aralık 2001'de, J.E.M Ag Supply ve Pioneer HiBred arasında geçen çığır açıcı önemde bir davada bitki türlerine ve diğer yaşam biçimlerine patent izni veren kuralı onadı. Birleşik Devletler Yargıtayı, yeni geliştirilmiş bitki türlerinin 35 USC 101 hükmüne girip girmediğini, ya da normal kullanım patenti (regular utility patent) durumunun bitkileri kapsayıp kapsamadığı konusunda kongre tarafından sunulmuş alternatif yasal bir durumun olup olmadığını belirlemek için dava dosyasını inceleme talebinde bulundu. Birçok hukuk uzmanını şaşırtan bir şekilde, mahkeme GDO bitki türlerinin patentlenebileceğine hükmetti.¹²

Bu noktadan sonra, genetik şirket tarımcılığı karteli Amerika'daki en yüksek mahkemenin desteğini almış oldu. Bu durum, güçsüz ülkeleri ABD GDO tohum patentlerine uymaya zorlayan bir koç başı olarak kullanılabilirdi artık.

Sözde ve kanunen, halkın genel sağlığını ve güvenliğini korumakla yükümlü olan ABD hükümet organlarının yordakçılığı GDO devriminin nihai bir parçasını teşkil ediyordu. 25 Ocak 2001'de yayınlanan New York Times tam sayfa yayınında Monsanto'nun Çevre Koruma Dairesi, Tarım Bakanlığı, Gıda ve İlaç Kurumu aracılığıyla, yürütme erki

üzerinde "hayret verici" bir kontrol gücü kazandığını haber veriyordu. 1979'dan 1994'e kadar Gıda ve İlaç Kurumu'nda (FDA) biyo-teknoloji konularında görev yapmış olan Dr Henry Miller Times'a konuyla ilgili şunları söyledi; "Bu konuda, ABD hükümet kurumları büyük şirket tarımcılığı kendilerinden tam olarak ne istediye onu uygulamışlardır."

Monsanto, Syngenta, Du Pont ve benzeri genetiği değiştirilmiş bitki patent sahipleri, kalıtım mühendisliğiyle üretilmiş pirinç, mısır, soya fasulyesi ve diğer ürünlerin dünyadaki açlık sorununu çözeceğini ve daha fazla gıda güvenliği sağlayacağını iddia ediyorlardı alay edercesine. Aslında, onların bitki türlerini patentlemedeki saldırganlıkları bilimsel araştırmaların kısıtlanmasına, bitki genetik çeşitliliğinin azalmasına ve insanlığın binlerce yıllık mirası olan tohumların mülkiyetinin bir yerde toplanmasına yol açtı.

GDO Mahşerinin Dört Atlısı

Önde gelen biyo-teknoloji şirketleri Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve ABD ve İngiltere hükümetlerinin tam desteğiyle, genetiği değiştirilmiş patentleri akla gelebilecek her türlü bitkiye uygulayarak ellerini güçlendirdiler. 1990'ların sonunda, Gen Devrimi dünya tarımında bir kasırğa gibi esti.

2004'e gelindiğinde genetiği değiştirilmiş tohum ve ilgili kimyasallar pazarında dört küresel özel şirket hâkimdi. Dünyanın bir numaralı GDO şirketi, genetiği değiştirilmiş tohumların önde gelen bayisi olan ve kendisinin Roundup gurubu bitki ilaçları olarak adlandırdığı, kimyasal bitki öldürücü glifosatın dünyadaki en büyük üreticisi, St. Louis, Missouri'deki Monsanto şirketi idi. 1990'lardan başlayarak, Monsanto dünyanın önde gelen bitki öldürücü imalatçısı rolünü tamamlamak adına 8 milyon dolara yakın para harcayarak tohum şirketlerini satın aldı.

12 Nisan 1999'da Business Week'te yayınlanan bir söyleşide Monsanto CEO'su Robert B. Shapiro stratejilerini, "Hâlihazırda farklı ticaret kolları olan tarım, gıda ve sağlık gibi

dünyanın en büyük üç endüstrisinde küresel bir koalisyon (birleşme) yaratmak" olarak tanımladı. "Yalnız bu birleşme bir düzine değişim sayesinde olacaktı."¹³ Monsanto kendisini, bu değişim denizini bir emirle hareket ettirecek modern Kral Kanute olarak görüyordu.

Monsanto, 1901'de, sülfürik asit gibi endüstriyel kimyasalları üretmek amacıyla kurulmuştu. Daha sonraları ağır beyin hasarlarına, doğuştan özürlere ve kansere yol açtığı kanıtlanan poliklorin bifenilsin (polychlorinated biphenyls) büyük bir kısmının dünya çapında üretimini ve lisanslanmasını yaptı.

2007'nin başlarında İngiliz araştırmacılar İngiltere hükümetine ait bazı belge ve delilleri açığa çıkardı. Buna göre Monsanto, Turuncu Madde (Agent Orange) türevleri, dioksinler ve PCB'ler (ki sadece Monsanto tarafından üretilebilir) dâhil olmak üzere yaklaşık 67 çeşit kimyasal kimyasal atık alma yetkisi bulunmayan Güney Galler'deki geçirgen bir çukura yasa dışı yollarla boşalttı ve 30 yıl sonra yeraltı su kaynakları ve atmosfer kirlendi.

The Guardian gazetesindeki haberde; "Monsanto'nun, ürettiği kimyasalların yabani hayata ve insanlara zararlı olabileceğini bilmesine rağmen, binlerce tonluk yüksek oranda zehir atığı İngiliz dolum sahalarına dökmeleri için müteahhitlere para ödediği kanıtlandı." deniyordu.¹⁴ Tüzel ahlâk alanında lekesiz bir sicili ve yahut insan sağlığına dair herhangi bir kaygısı olmayan aynı Monsanto GDO dünyasına girmişti.¹⁵

GDO küresel dörtlüsünün 1990'ların sonlarına doğru ortaya çıkan ikinci üyesi, DuPont Şirketi'ne ait Johnstown Iowa'daki Pioneer Hi Breed International idi. Pioneer Hi-Breed kendini "dünyanın önde gelen gelişmiş bitki genetiği üreticisi ve çiftçiler için dünya çapında bir tedarikçi" olarak tanıtıyordu ve 70 ülkede etkindi.

Yeşil Devrim zamanı Rockefeller ortaklarından Henry Wallace tarafından 1930'larda kurulan Pioneer Hi-Bred, 1999'da Delaware kimyasal devi DuPont tarafından satın alınmıştı. Devasa gen soyu (germplasm) parselleri ve fikri

haklarıyla Pioneer Hi-Bred International (PHI) dünyanın en büyük tescilli tohum bankası olarak kabul ediliyordu. Pioneer'in piyasa üstünlüğü temel olarak mısır tohumlarına dayanıyordu.

1980'lerden beri Pioneer bitki genetiği alanına kaymak-satın aldı ve kimya endüstrisinin petrol temelli yapıdan kalıtım mühendisliğiyle oluşturulan hammadde temelli yapıya dönüşümünde, öncü motor rolü oynayacak bir tohum-kimya endüstrisi devri yarattı.¹⁶

Üçüncü GDO devri, Indianapolis, Indiana merkezli 66 ülkede etkin, 3.4 milyar dolarlık bir tohum ve tarım kimyasalları holdingi olan Dow AgroSciences idi. Dow AgroSciences, 1997'de Dow Kimyasal ilaç üreticisi Eli Lilly'nin Dow Elanco'daki hissesini satın aldığı anda kuruldu. Ana şirket, 24 milyar dolarlık yıllık kârıyla dünyanın 168 ülkesinde faaliyet gösteren dünyanın ikinci büyük kimya şirketi Dow Kimyasal oldu.¹⁷

GDO'lu şirket tarımcılığı iştirakçileri olan Monsanto ve DuPont gibi Dow'un da çevre ve halk sağlığı konularında kötü nam salmış bir geçmişi vardı. Dow'un Midland, Michigan'daki küresel merkezlerinde bulunan fabrikaları astronomik düzeyde dioksin yayarak Tittabawassee Nehri sel havzasını da kapsayan geniş bir bölgeyi kirletti. Michigan Çevre Bakanlığı'nın yaptığı deneylerde Midland'dan alınan 34 toprak örneğinin 29'unda çıkan dioksin oranlarının eyalet güvenlik standartlarından çok daha yüksek olduğu görüldü.¹⁸ Bazı örneklerdeki dioksin yoğunluğu temizlik standartlarından neredeyse 100 katı oranda daha fazlaydı. Hükümet Midland sakinlerini; "Çocuklarınızın toprak alanlarda oynamalarına izin vermeyin. Toprakla herhangi bir temastan sonra ellerinizi ya da temas eden vücut yüzeyinizi iyice yıkayın. Bahçenizden topladığınız yiyecekleri yıkamadan yemeyin. Ağzınıza toprak kaçabilecek herhangi bir işlemiden uzak durun..." diye uyardı.¹⁹

Dioksin bilinen en zehirli bileşenlerden biridir. Çok küçük oranı bile hayati tehlikeye neden olmaktadır ve uzmanlarca endometriyoz, bağışıklık sistemi bozukluğu, diyabet, nörotoksisite, özürlü doğum, düşük doğurganlık, testis körelmesi, üreme bozukluğu ve kanser vakâlarıyla ilgili görülmektedir. Tıbbi bir rapora göre dioksin, insülin, tiroid ve steroid hormonlarını etkileyerek tüm yeni doğan bebeklerin gelişimini tehdit etmektedir.²⁰

Dow Vietnam'da sivillere karşı kullanılmış napalm bombasının üretiminde de öncüyü. Bu jelimsi kimyasal, insanlara püskürtüldüğünde temas ettiği yüzeyi yakmaktaydı. 1972 yılında Vietnam'da çekilmiş, yolda acı içinde bağıarak koşan çıplak kız çocuğu fotoğrafı dünyaya Napalm'ın etkilerini göstermişti. Dow'un o dönemki Başkanı Herbert D. Doan Napalmı "hayat kurtaran bir silah... Yürüttüğümüz taktiğin amacına uygun olarak fazla Amerikalı kaybı yaşamamamızı temin eden stratejik bir silah" diye tanımlıyordu.²¹

Dow AgroSciences kendi GDO rolünü "Dünyanın artan nüfusuna hizmet etmek için yenilikçi mahsul koruması, tohum ve biyo-teknoloji çözümleri sağlamak" olarak tanımlıyordu. 2003'de Bates ve Dow AgroSciences davasında Batı Teksas'dan yirmi dokuz çiftçi Dow tarafından üretilen bir bitki öldürücü olan Strongarm'ın, taahhüt edildiği gibi yabancı otları öldürmediği aksine yer fıstığı hasadına büyük ölçüde zarar verdiği iddiasıyla mahkemeye gitti. Çiftçiler, Teksas Yanıltıcı Ticari İşlemler Yasası (Deceptive Trade Practices Act) uyarınca Dow'u yanıltıcı reklam, garanti ihlâli ve hileli ticaretten dava ettiler. Dow AgroSciences, federal bölge mahkemesinde Böcek, Mantar ve Kemirgen Öldürücüler Federal Kanunu'na (FIFRA) dayanarak çiftçilerin eyalet kanunları temelli iddialarını engelleyebilecek bir mahkeme kararı kazandı. Yargıtay'a taşınan bu davada ABD hükümeti Dow'un tarafında yer aldı.²²

GDO taburunun dördüncü atlısı, Novartis ve AstraZeneca'nın tarım bölümlerinin 2000'deki birleşiminden doğup 6.8 milyar dolarlık bir tarım ve kimyasallar şirketine dönüşen

Syngenta (Basel, İsviçre) idi. 2005'te dünyanın en büyük tarım kimya şirketi ve en büyük üçüncü tohum şirketi olduğunu iddia ediyordu. Syngenta İsviçre merkezli olmasına rağmen başkanı ve yöneticilerinin birçoğu İngiliz AstraZeneca'dan gelmiş, İngiliz yönetiminde bir şirketti. Amerikalı rakiplerini başına bela etmemek için isteyerek fazla göze çarpmayan Syngenta, dünyanın ikinci en büyük tarım kimyasalı üreticisi ve üçüncü en büyük tohum üreticisiydi.

Syngenta 2004'te, Kuzey Hessen'deki Alman çiftçi Gottfried Glöckner'in Syngenta Bt-176 geni değiştirilmiş mısırla 1997'de beslediği hayvan sürüsünün telef olduğunu, süt üretiminin sekteye uğradığını ve tarlasına bulaşma olduğunu iddia eden kanıtlar sunmasıyla basının ilgi odağı haline geldi. Syngenta'nın Bt-176 mısırları "**Avrupa Mısır Kurdu**" denilen bir zararlı haşereye karşı öldürücü etkisi olan *Bacillus thuringiensis* zehiri üretebilecek şekilde ihdas edilmişti.²³

Glöckner Almanya'da Syngenta'nın Bt mısırını hayvan besini olarak kullanmaya izinli ilk çiftçiydi. Tarımda GDO yoluyla gerçekleşecek bir devrimin başlangıcında yer aldığına inanarak bütün deneyimlerini detaylı olarak not etmişti. Sonunda, Syngenta'nın Bt-176 mısırının etkileri üzerine beş yıl süreyle dünyada yapılmış en uzun süreli gözlemi gerçekleştirmiş oldu. Sonuçlar GDO destekçilerini cesaretlendirecek türden değildi.

Esasen, GDO etkileri üzerine bir deney yapma amacı yoktu Glöckner'in. O sadece GDO ürünlerinin sığırlarını beslemede ve her sene hasadının %20'sini telef eden Avrupa mısır kurdu böceğinin neden olduğu zararı ortadan kaldırmada faydalı etkilerini görmek istemişti.

İlk yılında, yani 1997'de, Glöckner temkinliydi. Bt 176 mısırını sadece küçük bir deneme alanında yetiştirdi. Sonuçlar çok etkileyiciydi. Muntazam boyda mısırlar, yeşil filizler "uzun boylu askerler gibi duruyor" diyordu Glöckner. "Yüksek oranda mahsul ve mısır kurdunun zararından eser bulunmayan sağlıklı bitkiler elde etmek ürünü yeni deneyen biri olarak beni

büyüledi.” 1998’de, yani ikinci yılında, şirketin Alman temsilcisi Hans-Theo Jachman’la yakın ilişki içerisinde çalışarak Syngenta’nın Bt-176 mısır alanını 5 hektar daha arttırdı. 2000 yılında, Glöckner GDO deneyini yaklaşık 10 hektarlık (25 akr) tarlasının tümüne yaydı. Her hasatta hayvanlarını beslemek için kullandığı Bt mısır miktarını yavaş yavaş arttırdı ve bir yandan da elde ettiği süt miktarını ve olası yan etkilerini dikkatlice not etti. İlk üç yılda artan GDO beslerinde hiçbir yan tesir kaydedilmedi.²⁴

Fakat daha fazla süt elde edeceğini düşünerek dozajı sadece Syngenta tarlalarından elde edilen GDO mısırlarından ibaret bir beslenmeye dönüştürünce tam anlamıyla bir kâbusla karşılaştı.

Üniversite eğitimi almış bir çiftçi olan Glöckner, Avusturyalı bir gazeteciye verdiği röportajda hayvanlarının çok şiddetli ishal olduklarını ve dışkılarının tutkal beyazı olduğunu fark ettiğinde şok olduğunu söyledi. Sütlerinde kan bulunuyordu ki bu süt salgılamada duyulmamış bir şeydi. Bazı inekler birden bire süt vermeyi kesmişlerdi. Sonra, 2001 Mayıs ve Ağustos’u arasında endişe verici bir şekilde beş buzağı birbiri ardınca öldü. Glöckner 70 ineklik sürüsünün neredeyse tümünü kaybetmişti. Syngenta, yaptığı testlere dayanarak, Bt-176 mısırındaki *Bacillus thuringiensis* zehirinin etkisini ineklerin giderebileceğini iddia ederek bu olaylardaki bütün sorumluluğunu reddetti.

Syngenta’nın hiçbir sorumluluk kabul etmemesine rağmen Glöckner ısrarcı oldu ve toprağının, silo mısırının ve ineklerinin bağımsız bilimsel tetkiklerini yaptırdı. Laboratuvarlardan biri Glöckner’in Syngenta’nın Bt-176 GDO mısırının bu olanlara neden olduğu doğrultusundaki düşüncesini doğrular bir rapor verdi. Buna göre, 2000 yılındaki Bt-176 mısırının her kilogramında 8.3 mikrogram zehir vardı. 2004 Haziran’ında, saygın bir kurum olan İsviçre Federal Teknoloji Enstitüsü Jeobotanik Bölümü’nden Prof. Angelika Hilbeck, Bt-176 mısır örneklerindeki Bt zehirlerinin “aktif formda ve çok sabit” olduklarını buldu. Syngenta bu endişe verici sonucun mümkün

olmadığını iddia ederek bulguyu reddetti.²⁵ Glöckner'in kendi başına yaptırdığı deney sonuçları Syngenta'nın Kuzey Karolina'daki Araştırma Merkezi'nin "besin örneklerinde hiç Bt toksini bulunmadığı" açıklamasıyla tümüyle çelişiyordu.²⁶

2005'te aynı Syngenta GDO Kısır Tohum (Terminator) patentlerinin önemli bir payını almak için kararlı bir atılım yaptı. Syngenta, düzinelerce başka bitki türlerinde olduğu gibi pirinç üretimi için de hayati önem taşıyan gen dizilerinin tekeline imkân tanıyacak patentler için başvuruda bulundu. Syngenta'nın pirinç gen dizimine dair heyecanı pirincin mısır ve buğdaydan muz'a kadar birçok başka türle "türdeşlik" denilen genetik benzerliğinden (yani DNA veya protein dizilimi) kaynaklanmaktaydı. Syngenta bir yandan kamu araştırmacılarına pirinç gen dizimi ve bilgi sağlarken, bir yandan da pirinç kaynaklarını tek elde toplamaya çalışıyordu. Syngenta'nın pirinç ve patentlerle kurduğu tartışmalı ilişki GDO Altın Pirinç (Golden Rice) ile ilişkisi ve Syngenta Vakfı'nın Uluslararası Tarım Araştırmaları Danışma Grubu'na (CGIAR) üyeliğini de içeriyordu.²⁷

GDO ve Pentagon Anlaşmaları

Dikkate şayan bir gerçek de bu dört küresel GDO aktörünün üçünün sadece Amerikan merkezli değil, aynı zamanda ABD ordusu tarafından Vietnam'da kullanılmış Napalm ve meşhur bitki yaprak dökücüsü olan Turuncu Madde gibi savaş kimyasallarının sağlanması konusunda Pentagon'la on yıllar süren anlaşmalara sahip şirketler oluşuydu.

2001'in başlarında bir Yeni Zelanda dergisi olan Investigate dehşet verici bir keşiften bahsetti. *"Dow Kimyasal'ın Küçük Pis Sırrı – Yeni Zelanda Kentinde Turuncu Madde Atığı Bulundu"* başlıklı makalede New Plymouth'daki Ivon Watkins Dow kimyasal fabrikasının eski bir üst düzey yöneticisi, kent sakinlerinin bu büyük korkusunu doğruladı. Kentin bir kısmı, Vietnam Savaşı'nın ölümcül yaprak dökücü zehri olan Turuncu Madde içeren gizli bir zehirli atığın üzerinde oturuyordu.

Yönetici bu atığı New Plymouth'un altına gömdüklerini itiraf etti. Makalede ayrıca "Turuncu Madde atığının New Plymouth'a atıldığına dair başka kanıt isteyenler için, Waireka Nehri yakınındaki sahilde bölgede yaşayanlar tarafından bir kimyasal bidonu bulunmuştur." deniyordu. Dow Kimyasal bunu 20 yıl boyunca bir sır gibi sakladı.²⁸ Vietnam Savaşı'nın üzerinden 30 yıldan fazla bir süre geçmiş olmasına rağmen Vietnam'da Turuncu Madde'ye maruz kalmaktan dolayı ortaya çıkan hastalıklarla ilgili sivillerin ve emekli askerlerin Amerikan hükümetine karşı açtıkları davalar Amerikan mahkemelerinde hâlâ görülmekteydi.

1990'da, emekli Amiral Elmo R. Zumwalt, Turuncu Madde'nin askerler ve siviller üzerindeki zehirleyici etkisine dair hükümetin bilgisi dâhilinde bir araştırma yürüttü. Zumwalt'ın raporunda şöyle diyordu: "1962'den 1970'e kadar Amerikan ordusu Vietnam'da, büyük çoğunluğu Turuncu Madde olmak üzere, 72 milyon litre bitki öldürücü kullanmıştır. Bir milyonun üzerinde Vietnamlı, 100,000 üzerinde Amerikan ve müttefik ülke askeri buna maruz kalmıştır." Bitki öldürücü püskürtme haznesini tasarlamış ve 1979'da Ranch Hand Operasyonu (püskürtme programının adı) üzerine bir rapor yazmış olan, Eglin Hava Kuvvetleri Merkezi Kimyasal Silahlar Bölümü bilim adamlarından Dr. James Clary 1988'de Senatör Daschle'a şunları söylüyordu:

"Biz askeri bilim adamları olarak 1960'larda bitki öldürücü programını başlattığımızda bitki öldürücülerindeki dioksin bulaşmasına bağlı olarak oluşabilecek zararın farkındaydık. Hatta düşük ücret ve üretim hızı gibi nedenlere bağlı olarak, askeriyede kullanılan formülün sivillerde kullanılabilecek oranla daha fazla dioksin yoğunluğuna sahip olduğunu da biliyorduk. Fakat bu madde "düşman"a karşı kullanılıyor olduğundan hiçbirimiz fazlaca ilgilenmedik. Hiçbir zaman kendi personelimizin de bitki öldürücülerinden etkilenebileceği gibi bir senaryo gelmedi aklımıza."²⁹

2005'te, geni değişmiş tarım tohumları ve bitki öldürücüleri yaymada Amerika'nın üç lideri, yalnızca kendilerine duyulan güvenin, GDO güvenlik kaygılarını denetlemede yeterli olacağı iddiasıyla, araştırmalarına veya kalıtım mühendisliği tohumlarına uygulanacak herhangi bir devlet düzenlemesine karşı kendi savlarını oluşturdular.

Amerika'nın üç Turuncu Madde (Agent Orange) üreticisinden biri olan Monsanto'nun geçmişi bu şirketin dürüstlük ve insan hayatı konularında çıtayı ne kadar yükselttiğini açığa çıkarıyor. Keith Parkins Monsanto'nun Vietnam'daki kayıtlarını şöyle açıklıyor:

"Monsanto ana bayiydi. Monsanto tarafından üretilen Turuncu Madde'deki dioksin oranları, Vietnam'a Turuncu Madde sağlayan bir diğer başbayi olan Dow Kimya'nınkinden çok daha fazlaydı. Dioksinler insanoğlunun bildiği en zehirli kimyasallardandır. Makul oranları trilyonda birlerle ölçölür fakat en uygun miktarı sıfırdır. Monsanto tarafından üretilen Turuncu Madde 2,3,7,8 tetraklordibenzo-para-dioksin (TCDD) içermektedir ki bu diğer dioksinlerle karşılaştırıldığında bile aşırı derecede ölümcül tehlikelidir. Yurt içinde kullanılan 2,4,5-T'de bulunan oranlar 0.05 ppm civarındaydı. Vietnam'a gönderilenler ise normalin 1000 kat daha fazlasına yani 50ppm'ye sahipti.

Monsanto'nun dioksinle kirlenmiş 2,4,5-T üretimi ile uğraşması 1940'ların sonuna dayanır. Neredeyse birdenbire işçiler cilt kurdeşenleri, uzuvlarda, eklemlerde ve vücudun başka yerlerinde sebebi belli olmayan ağrılar, halsizlik, asabiyet, sinir bozukluğu ve kilo kaybı gibi rahatsızlıklar yaşamaya başladılar. Monsanto'nun şirket içi belgeleri bu problemlerin bilindiğini ama üstünün örtölüğünü göstermektedir."

Parkins açıklamasını şöyle tamamladı:

"Monsanto tarafından imâl edilen ürünlerin birçoğu, örneğin evlerde günlük kullanılan bir dezenfektan olan Lysol gibi, dioksinler içermektedir. Bir mahkeme tarafından Monsanto'ya 16 milyon dolarlık ceza tazminatı kesilince, Monsanto'nun bu konudaki örtbas etme çabaları da açığa çıkmış oldu. Monsanto'nun susmaları için işçilerin gözünü korkuttuğu, delilleri kararttığı ve Çevre Koruma Dairesi'ne (EPA) yanlış bilgi ve numune gönderdiği ortaya çıktı. EPA'den Cate Jenkins tarafından yapılan bir araştırma, bu ağır cezaya giden sistemli dolandırıcılığın kayıtlarını belgeledi."³⁰

1977'de durdurulmuş bir uygulama olan Turuncu Madde püskürtme işlemi yüzünden bölgede tahminen 50.000 Vietnamlı çocuk korkunç sakatlıklarla doğmuştu.³¹ Bu işlem o zamanlar Monsanto'nun kimyasallar bölümüne büyük kâr getiren bir çalışmaydı.³²

1999'da Kanada Ulusal Radyosu, CBC, Amerikan hükümetinin Çevre Koruma Bürosu EPA'da kimyager olan Dr. Cate Jenkins'le bir röportaj yaptı. Amerikan gazilerinin Monsanto'ya açtığı, Turuncu Madde'ye maruz kalmaktan kaynaklandığı iddia edilen dioksin zehirlenme vakalarıyla ilgili davalar hakkında Jenkins şunları söyledi:

"Monsanto Vietnam gazilerince dava edilmiş olmaktan çok endişe ediyordu. Yani davalardan çekiniyorlardı. Vietnam gazileri davası sürerken, gazetelerde "yaptığımız çalışmalar dioksinin insanlarda hiçbir şekilde kansere yol açmadığını kanıtladı" diye bir açıklama yayınladılar.

Bu çalışmalar Monsanto tarafından mali olarak destekleniyordu. Ana hedefi, Vietnam gazilerine kanser ve doğuştan engelli çocukları için herhangi bir tazminat ödemeyi reddetmektir. Dioksine maruz kalmış olmaktan dolayı herhangi bir kimya şirketini suçlayacağınız hiçbir davayı kazanamazsınız. Ben 1979'dan beri Çevre Koruma Bürosu için çalışan

bir kimyager, bir çevre bilimcisiyim. Monsanto adına çalışmalar yapan bilim adamlarının gerçek mütalâalarını inceleme fırsatım oldu. Bu çalışmalar her şeyi açıklıyordu aslında. Benim bunlara dair değerlendirmem tek cümleyle şudur: "Bu çalışmalar hilelidir." Kendi istedikleri sonuçları elde edecekleri araştırmalar düzenliyorlar. Püskürtmeye maruz kalmamış ve dioksinsiz olması gereken nüfusda da izlere rastlanmıştı. Ayrıca, kilit kanser vakaları da Monsanto tarafından yok sayılmıştı."³³

Jenkins bu açıklamalardan sonra EPA'nın başka bir birimine yollandı ve kamuoyuna açıklamada bulunduğu için iki yılı aşkın süre boyunca dışlandı.

1984'te Monsanto, Dow Kimya ve diğer Turuncu Madde üreticileri zorlu ve uzun bir dava maratonu sonunda Amerikan ordusu gazileri fonuna 180 milyon dolar ödemeye mahkûm oldular. Hâlâ hatalı olduklarını kabul etmiyorlardı. On yıldan fazla bir süre sonunda da bu şirketler Vietnamlı Turuncu Madde kurbanlarına tek bir kuruş dâhi ödemeyi reddettiler.

2004'te Başkan George W. Bush yönetimi, Turuncu Madde'nin uzun vadede etkisini araştırarak bir Amerika-Vietnam ortak projesini iptal etti. Monsanto, dünya kamuoyunun genetiği değiştirilmiş gıda ürünlerinin dünya çapında en büyük bayisiyle Turuncu Madde'nin ilişkilendirmesini istemiyordu, zira bu gıda ürünleri dünyadaki açlığı sona erdirecek ürünler olarak tasarlanmıştı. Siyaseten dürüst politikacılar gibi davranmayarak Monsanto, yaptıklarından dolayı halk önünde herhangi bir üzüntü göstermiyordu.

Lambadan GDO Cinini Çıkarmak

1990'ların ortalarına doğru Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Vaşington desteğiyle aynı gen devleri -Monsanto, Dow, DuPont, Syngenta ve birkaç küçük şirket daha- patentlenmiş tohumları dünya pazarına saldı.

1996'da Monsanto Amerika'dan soya fasulyesi dolu bir taşımayı Avrupa'ya gönderdi. Bu taşımalık etiketlenmemiştir ve AB müfettişleri çok sonraları bu taşımalıktaki soya fasulyelerinin Monsanto'nun Arjantin'de yaydığı genetiği değiştirilmiş soya fasulyelerinden olduğunu fark ettiler. Böylece gıda zincirine etiketlenmeden girmiş oldular. AB buna 1997'nin sonlarına doğru GD ürünlerinin alım satımına uyguladığı bir durdurmayla yanıt verdi.³⁴

2003'teki Irak Savaşı'ndan sonra George W. Bush GD tohum üretimini yüksek öncelikli gündem maddesi haline getirirken, Monsanto tarafından yönetilen tohum karteli patentli tohumları müthiş bir hızla yaymış bulunmaktaydı. Bush'un esas hedefi, sıradaki diğer ana piyasaları GDO istilâsına açmak için GD tohumları alım satımı üzerindeki 1997 AB yasağını kaldırmaktı.

Rockefeller Vakfı tarafından desteklenen Uluslararası Tarım-Biyoteknoloji Uygulamaları Edinme Hizmetleri (International Service for the Acquisition of Agri-Biotech Applications (ISAAA)) raporuna göre, 2004'te dünya çapında kalıtım mühendisliği ürünlerinin ekimi bir yıl öncekine oranla %20 gibi büyük bir artış göstermişti. Bu 1996'dan bu yana iki haneli rakamlarla ifade edilen dokuzuncu büyük artışı ve şimdiye değin kaydedilmiş en yüksek ikinci orandı. 17 ülkede 8 milyondan fazla çiftçi GDO ürünleri yetiştirmişti ve Rockefeller Vakfı'nın gen devriminin esas amacına uygun şekilde bunların %90'ı yoksul ve gelişmekte olan ülkelerdeydi.³⁵ GDO ürünlerde dünya lideri olan Amerika'nın ardından Arjantin, Kanada ve Brezilya da dünya çapında en büyük kalıtım mühendisliği ürünleri üreticileriydi.

ISAAA raporlarına göre, GDO'lu soya fasulyeler dünyada üretilen soya fasulyelerinin %56'sını; GDO'lu mısır bütün mısır üretiminin %14'ünü; GDO'lu pamuk dünya pamuk hasadının %28'ini ve GDO'lu kanola -bir çeşit kolza yağı- dünya kolza üretiminin %19'unu oluşturmaktaydı.³⁶

İnsanların beslenme düzeninde zehirli madde olarak görülen kanola yağı, genetiği değiştirilmiş bir ürün olarak Kanada'da üretildi, ve milliyetçi bir pazarlama duygusuyla Kanada yağı veya Kanola diye markalaştı.³⁷

Amerika'da güçlü hükümet teşviki, etiketlemenin olmaması ve Amerikan tarım üretiminin şirket tarımcılığının egemenliği altında olması nedeniyle, kalıtım mühendisliği ürünleri Amerikan gıda zincirini büyük ölçüde ele geçirmişti. 2004'te değiştirilmiş ve birçoğu Monsanto imalatıydı. Bütün Amerikan mısır hasadının %45'i GDO mısırdı.³⁸ Mısır ve soya fasulyesi Amerikan tarım işletmelerinde en önemli hayvan besini olarak görülmekteydi. Bu demektir ki ülkenin neredeyse bütün et üretimi ve et ihracatı genetiği değiştirilmiş hayvan besinleriyle beslenmiş hayvanlardan temin edilmişti. Pek az Amerikalının ne yediği hakkında bir fikri vardı. Hiç kimse onlara hükümet organlarının vatandaşların sağlık ve refahını koruma yükümlülükleri olduğunu söyleme zahmetine girmemişti.

GDO ürünleri üretmek için ayrılan geniş arazilerin dağılımı yan yana duran organik mahsullerde bulaşmaya neden oldu ve tam altı yıl sonra Amerikan tarım arazilerinin yaklaşık %67'lik bir kısmı genleri değiştirilmiş tohumlarla doluydu.

Lambadaki Cin Dışarı Çıkmıştı

Bu bilimsel yollarla tersine çevrilebilecek bir süreç değildi. Dr Mae yönetiminde uluslararası arenada saygınlığı olan bir gurup bilim adamı tarafından, GDO'nun etkileri konusunda dünya çapında yapılmış bütün çalışmaların 136 sayfalık bir tenkit raporu hazırlandı. Bu rapor GDO ürünlerinin dünya ziraat pazarına denenmeden sürülmesi konusunda ciddi fikirler sunuyordu. Çalışma şöyle uyarıda bulunuyordu:

Güvenliğe dair en belirgin sorun GD ürünlerindeki gen transferi ve bu ürünlerin GD mahsullere aktarılmasıydı, zira

bunlar ekosistemde insan ve hayvanların gıda zincirinde yeniydiler.³⁹

Gıda ve gıda harici ürünlere eklenmiş *Bacillus thuringiensis* BT toksinleri dünyada son zamanlarda üretilen GD ürünlerinin %25'inde mevcuttur. Besin zincirinde farelere, kelebeklere ve zar kanatlılara zararlı olduğu saptandı. BT zehiri yaklaşık 28.600 türden oluşan coleoptera alt sınıfındaki haşerelere (böcekler, ekin kurtları ve styloplidler) karşı da diğer alt sınıflardan daha fazla tesir göstermektedir. BT bitkileri, zehirleri kökleriyle toprağa sızdırır ve bu yüzden toprak ekolojisine ve verimliliğine de büyük darbe vurmaktadır.⁴⁰

İçlerinde Dr. Arpad Pusztai'nin de bulunduğu bir gurup bilim adamı yaptıkları araştırmada şu sonucu elde ettiler:

Bt zehirleri insanlar için gerçek ve olası alerjenler olabilirler. Bt püskürtmesine maruz kalmış bazı saha işçilerinin alerjik deri duyarlılıkları yaşadıkları ve IgE ve IgG antikorları ürettikleri görülmüştür. Bir gurup bilim adamı Bt mahsullerinin insanların kullanımına sunulmasına karşı uyarılarda bulundular. Bt'deki rekombinant CryIAc protoksininin, kolera toksini kadar, etkili bir sistemik ve mukozal immunojen olduğunu kanıtladılar. İnsan dokusunda ağır bir doku ölümüne neden olan bir Bt türü, fareleri klinik zehirli şok sendromuyla 8 saat içinde öldürmüştür. Deneylerde, Bt proteini ve Bt patatesi, bunlarla beslenen farelerin kıvrım bağırsaklarına (ince bağırsağın bir parçası) zarar vererek ölümlerine yol açmıştır. Farelerde bağırsağı ayıran yüzeyde bozulma ve parçalanmış hücre yüzeyindeki mikroskobik ince uzantılar belirtileriyle anormal mitokondri yapısı görülmüştür.⁴¹

Bağımsız Bilim Paneli raporunda bu konuda şöyle denilmektedir:

*Bt veya Bacillus thuringiensis ve Bacillus anthracis (biyolojik silahlarda kullanılan anthrax türler) birbirleriyle ve gıda zehirlenmesine yol açan bir toprak bakterisi olan Bacillus cereus gibi üçüncü bir bakteriyle yakın alâkalı olduklarından, zehir genleri taşıyan plazmidleri (kopyalamanın genetik temellerine sahip sarmal DNA molekülleridir ve bu yüzden kromozom olmadan da kopyalama yapabilirler) birbirleriyle değiş tokuş edebilirler. Eğer B. Anthracis Bt ürünlerinden yatay gen transferiyle Bt genleri alırsa, beklenmedik özellikli yeni B. Anthracis nesilleri ortaya çıkabilir.*⁴²

Yaşam Biçimlerini Ruhsatlama

Büyük bir çabayla, denetim altında tutulmayan bir düzen yaratmış olan GDO tohum karteli, tohumlarını kullanan çiftçilerin Monsanto ve diğer biyo-teknoloji tohum şirketlerine ödedikleri yıllık telif haklarını sağlama almak için katı kurallı ruhsatlamalar ve teknoloji anlaşmaları dayatıyordu. Özel şirketler, elbette hükümet karşıtı değildiler; tek istedikleri şey hükümet kanunlarının kendi şahsi menfaatlerine uygun düşmesi idi.

Diğer gen tohumu şirketleri gibi Monsanto da çiftçilere her yıl Monsanto'ya 'teknolojisi' yani kalıtım mühendisliği tohumları için para ödeme mecburiyetinde bırakan Teknoloji Kullanım Anlaşmasını imzalattıyordu.

Bağımsız tohum bayileri Monsanto, DuPont, Dow, Syngenta, Cargill ve diğer büyük tarım işletme firmaları tarafından bir bir yutulurken çiftçiler gittikçe Monsanto ve diğer GDO tohum bayilerine daha çok bağımlı hale getiriliyordu. Amerikan çiftçileri bu yeni tarz toprağa bağlı köleliğe ilk maruz kalanlardandı.

2001 yılında Amerikan Yargıtay kararnamesine göre Monsanto gibi GDO firmaları Amerikan çiftçilerini "tohum kölesi" olmaya zorlayabilirdi. Monsanto ücretlerini ödeme-yenleri duruşmalarda çok ağır yasal tazminatlarla cezalandırıyordu. Monsanto ayrıca, duruşmalarda dostane tavır

takınacağını garanti ediyordu. Şirkete karşı açılacak herhangi bir davanın mahkeme jürisi üyelerinin Monsanto'nun büyük bir işveren olduğunu bildikleri St. Louis'de görülmesi şartını ana sözleşmeye koyuyordu.

Monsanto ve diğer GDO tohum şirketleri çiftçilerin her yıl yeni tohumlar için ödemede bulunmasını talep ettiler. Çiftçilerin bir önceki yılın tohumlarını tekrar kullanmaları yasaklandı. Monsanto çiftçilerin eski tohumları kullanıp kullanmadıklarını denetlemek için Pinkerton özel dedektiflerini kiralamaya kadar ileri gitti. Amerika'nın bazı bölgelerinde şirket eski Monsanto tohumlarını kullanan bir çiftçiye ihbar edecek olanlara bedava deri ceket vereceğini bile ilan etti.⁴³

Bilhassa, genetik mühendisliği tohumlarının en büyük dört ana bayisi olan Monsanto, Syngenta, Dow ve DuPont başlangıçtan şimdiye kadar hep en büyük kimya şirketleri olagelmıştır. Sebep hepsinde aynıdır. Kalıtım mühendisliği tohum üretimi işine girmeden önce her biri zirai zararlılar için kimyasal üretimi yapıyordu.

1990'ların başlarında bitki öldürücü ilaç devleri kendilerini "yaşam bilimleri" şirketleri olarak tekrardan organize ettiler. Büyük küçük demeden var olan bütün tohum şirketlerini satın aldılar. Nakliyecilerle ve gıda ham maddesi işleyicileriyle ittifaklar kurdular. Küresel tarım işletmeleri dikey birleşme zincirinin kalbine oturdular. Bu Goldberg-Davis Harvard Ticaret Okulu dikey birleşme modelini çok andırıyordu.

2004'te iki büyük şirket-tarım devi olan Monsanto ve DuPont'un Pioneer High Breed'i dünyadaki özel tohum şirketlerinin büyük bir çoğunluğunu yönetiyordu. Önde gelen GDO şirket tarımcıları üç aşamalı bir strateji yürütmüştü. Öncelikle, tohum gen soyları üzerinde söz hakkına sahip olmak için çoğu tohum şirketini ya satın aldılar ya da ortaklık kurdular. Sonra, geni değiştirilmiş tohum çeşitlerinde olduğu gibi kalıtım mühendisliği teknikleri için de bir sürü patent çıkardılar. En sonunda, tohumlarını satın alan her çiftçinin öncelikle satın aldığı tohumu saklamayacağını taahhüt eden bir

anlaşma imzalamasını şart koştular. Böylelikle çiftçileri her yıl yeni tohum almaya zorlanmış olacaktı. Monsanto vakasında bu durum, Amerikan tekel karşıtı yasalarla engellenmemiş bir şirketin Amerika'da daha önce eşi görülmemiş şekilde satış denetimini ve mahsul tohumlarının kullanımını ele geçirmesine izin verdi.⁴⁴

Akıllıca bir şekilde, GDO tohumları bu şirketin özel bitki öldürücülerine karşı dirençli olarak geliştirildi ve pazarlandı. Monsanto'nun GDO "*Roundup Ready*" soya fasulyeleri özellikle Monsanto'nun patentli glifosatına karşı dirençli olmak üzere genetiğiyle oynandı ve Roundup marka adıyla piyasaya sürüldü. Tohumlar Roundup için "hazır"dı. Bu, Monsanto GDO tohumlarını alacak çiftçilerin Monsanto bitki öldürücüyü de almalarını sağlıyordu. Roundup bitki öldürücü GDO olmayan soya fasulyesi bitkilerinde kullanılamayacak şekilde geliştirilmişti. GDO tohumları Monsanto'nun glifosat bitki öldürücülerine uygun biçilmiş kaftandı.

Genetiği değiştirilmiş organizmaların besin zincirinde bu denli geniş yayılımının güvenli ya da arzu edilen bir şey olup olmadığı tarım işletmelerinin, kimya ve tohum devlerinin umurunda değildi. Monsanto sözcüsü Phill Angell açıkça şunu söylüyordu: "Monsanto biyoteknoloji gıdalarının güvenliğini sağlamak zorunda değildir. Bizim için önemli olan olabil- diğince çok satış yapmaktır. Güvenliğini sorgulamak ABD Gıda ve İlaç İdaresi'nin (FDA) işidir."⁴⁵

O da farkındaydı ki, Amerikan Gıda ve İlaç İdaresi, Monsanto'nun arzusu uyarınca, GDO tohum güvenliği konusunda bağımsız bir denetleme iddiasından vazgeçeli çok olmuştu. Hükümet GDO şirketlerinin "kendi kendilerine polis- lik" yapmalarına izin vermişti. Bu da demek oluyordu ki, Angell, GDO şirket tarımcılığı devleri ve Amerikan hükümeti arasındaki enstest ilişkiyi de içine alan yalanlarla ve halkı aldatmayla dolu mükemmel bir çember çiziyordu.

Yalanlar, Menfur Yalanlar ve Monsanto Yalanları

Rockefeller Vakfı, kalıtım mühendisliği ürünlerinin yaygınlaşması için basın pazarlamasını ve propaganda meselesini çok dikkatlice hazırladı. En önemli savlarından biri şuydu: Yeryüzünün en verimli topraklarının aşırı ekimden dolayı gittikçe azalacağıydı. Önümüzdeki yıllarda karşılaşılabilecek küresel nüfus artışı yüzünden, gezegenin beslenmesi için yeni yaklaşımlara ihtiyaç duyulacaktır, deniyordu.

Rockefeller Vakfı Başkanı Gordon Conway yayınladığı kamu açıklamasında ikinci bir Yeşil Devrim'i "**Gen Devrimi**" olarak tanımladı. Conway, "2020 yılında dünyanın beslenmesi gereken 2 milyar boğaza daha sahip olacağını göz önünde bulundurarak" "nüfus artışına ayak uydurabilmek için, önümüzdeki 30 yıl boyunca gıda üretiminin geliştirilmesinde" GDO mahsullerinin gerekli olduğu konusunda ısrarcıydı. Conway daha da ileri giderek GDO ürünlerinin sınırlı alanda mahsul veriminin artırılması problemini çözeceğini ve "haşere zehri ve fazla suni gübre kullanımı sorunlarını da ortadan kaldıracak" iddia ediyordu.⁴⁶

GDO ürünleri için dikkatlice tasarlanmış bu aşama, BM Gıda ve Tarım Örgütü, Dünya Bankası, IMF ve genetiği değiştirilmiş tohumların önde gelen savunucuları –özellikle tohum devleri- tarafından kendi amaçlarını meşrulaştırmak için yürütülüyordu. Eğer GDO tohumlarının yayılmasına karşı çıkarsanız, fiili olarak dünyadaki yoksullara karşı bir soykırım yapmış oluyordunuz.

GDO ürünlerinin hektar başına düşen mahsul verimini arttıracak konusu da tartışmalıydı. GDO şirket tarımcılığının ve onların mali açıdan tutsağı durumundaki üniversite araştırmacılarının ahenkli işbirliğine rağmen basına yansıyan veriler GDO mahsullerinde verimin öyle övüldüğü kadar olmadığını gösteriyordu.

Genetiği değiştirilmiş kanola ekimi konusunda Avustralya Network of Concerned Farmers'dan 2004 Kasımında çıkan bir raporda şöyle deniyordu:

GDO kanola mahsul veriminin daha fazla olduğu yönünde hiçbir bulgu olmamasına rağmen daha az mahsul verdikleri konusunda kanıtlar var. Her ne kadar Monsanto Roundup Ready kanola mahsulünde %40 oranında bir artış iddiasında bulunsa da, web sitelerinde Avustralya'daki denemelerine dair verdikleri oranlar bizim ulusal ortalamamızdan %17 daha azdır. Bayer CropScience deneme mahsulleri de GDO olmayan türlerle karşılaştırıldığında hiç iyi sayılmaz.⁴⁷

İngiltere'deki Toprak Kurumu 2002'de "**Şüphe Tohumları**" başlıklı, genetiği değiştirilmiş tohum kullanan Amerikalı çiftçilerle yapılan yoğun araştırmalara dayanan bir rapor yayınladı. Bulunan çok az sayıdaki bağımsız değerlendirmeden biri olan rapor, çiftçilerin mahsul veriminde patlama yaşatmak bir yana "GDO soya fasulyeleri ve mısırı durumu daha da kötüleştirdi." deniyordu.⁴⁸

Altı yıllık GDO yetiştirme deneyimine dayanan çalışma çiftçilerin genetik ürünlere olan bağımlılıklarının endişe edilecek bir seviyeye ulaştığını gösterdi. Raporda Iowa Üniversitesi iktisatçılarından Michael Duffy'nin bütün üretim etkenleri dikkate alındığında "bitki öldürücülere karşı dayanıklı GDO soya fasulyelerinin GDO olmayan soya fasulyelerinden dönüm başına daha fazla para kaybettiği" yönündeki analizine de yer verildi.⁴⁹

Arjantin ve Brezilya'daki çalışmalar Monsanto'nun Roundup glifosatından etkilenmeyen glifosata karşı dirençli "süper otların" ortaya çıktığını doğruladı. Monsanto'nun Roundup Ready GDO'lu soya fasulyesi tarlalarını tehdit eden zararlı otlarla baş etmek için başka yardımcı bitki öldürücülerin kullanılması gerekti. Güney Brezilya'daki bir vakada, Arjantin GDO tohumlarının yasa dışı yollarla getirildiği bir bölgede corda-de-viola diye anılan ve glifosatın herhangi bir dozuyla yok edilemeyen bir ot çeşidi ortaya çıkmıştı. Sadece DuPont'un bitki öldürücüsü Classic de eklenerek bu bitki ortadan

kaldırılabilmişti. Bu olay GDO'lu soya fasulyesi tarlalarında öyle yaygın görülmeye başlandı ki, bu tarz glifosata eklenen kimyasalların tasarlanması, patentlenmesi ve üretimi DuPont ve diğer bitki öldürücü üreticileri için yeni bir genişleme alanı oldu. GDO endüstrisinin bitki öldürücü ihtiyacını en aza indirgeyeceği iddiası da böylece çürütülmüş oldu.⁵⁰

Amerika'da ekimi yapılmış genetiği değiştirilmiş Bt mısırlarıyla ilgili sonuçlar da neredeyse aynıydı. Idaho'daki Kuzeybatı Bilim ve Çevre Politikaları Merkezi'nden Dr. Charles Benbrook Bt mısırının ayrıntılı bir ekonomik analizinde USDA hükümet bilgilerini kullanarak şunları buldu: "1996 - 2001 arasında Amerikan çiftçileri Bt mısır ekimi için en az 659 milyon dolar harcarlarken sadece 276 milyon kile hasat kaldırabildiler -ki bu ekonomik kazançta 567 milyon dolar ediyordu. Bu çiftçiler için, Bt mısır yetiştiriciliğinden 92 milyon dolar, yani yarım dönüm başına yaklaşık 1.31 dolar, zarar etmek demektir."⁵¹

Çalışmaya göre, çiftçilerin gelirlerine vurulan bir başka büyük darbe de tohumlar için Monsanto, DuPont ve diğer GDO tohum şirketlerine ödemek zorunda oldukları yüksek fiyatlardır. Bir başka mühim tutar da tohum devlerinin yüksek bütçeli araştırma ve geliştirme maliyetlerini karşılamak için talep ettikleri "teknoloji tutarı" idi.

Tohumlar genellikle normal mısır üretim maliyetinin %10'unu oluşturmaktadır. GDO tohumları eklenen teknoloji tutarı yüzünden daha pahalıdır. Yapılan çalışmaya göre, teknoloji tutarıyla birlikte "GDO tohumları GDO olmayan tohumlardan %25 - 40 oranında daha pahalıdır. Örneğin, Bt mısırı için fiyatlar genellikle GDO olmayan türlerden % 30 - 35 oranında daha yüksek olarak 8-10 dolar/akr'dır, bununla birlikte 30 dolar/akr kadar da çıkabilir. Roundup Ready soya fasulyelerinin 6 dolar/akr civarında bir teknoloji tutarı olabilir."⁵² Ayrıca, yapılan sözleşme çiftçileri ağır cezai müeyyidelerle tehdit ederek bir sonraki yıl sakladıkları tohumları tekrar kullanmalarını yasaklıyordu.

Monsanto ve biyo-teknoloji tohum devleri hasat verimindeki artışın bu eklenen ücretleri telafi edeceğini öne sürdüler. Daha fazla hasat sözüm ona GDO tohumları ekiminin temel faydasıydı. Fakat, **"Şüphe Tohumları"** araştırması gösterdi ki Roundup Ready soya fasulyesi ve Roundup Ready kolza tohumu GDO olmayan türlere kıyasla ortalama düşük bir hasat kadar mahsul veriyordu. Her ne kadar kalıtım mühendisliği Bt mısırı toplamda küçük bir hasat artışı gösterdiyse de, bu artış yüksek üretim tutarlarını tüm dönem boyunca karşılamaya yetmiyordu.⁵³

Ayrıca, çevre taraftarlarına karşı kullanılan bir sav olan GDO ürünlerinin önemli oranda daha az kimyasal gübreye ihtiyaç duyduğu iddialarını çürütürcesine çalışma aslında "ekseriyetle tarım kimyasalları kullanımında bir artışa neden olduğundan, daha fazla böcek öldürücü ve bitki öldürücü kullanıldığını açığa çıkardı."⁵⁴

Çalışma şöyle bir neticeye varıyordu: "GDO ürünleri üreten bazı çiftçiler bu ürünler sayesinde üretim maliyetlerini indirmiş veya hasatlarını arttırmış olsa da, şurası açıktır ki, çoğu üretici için teknoloji giderleri ve düşük pazar fiyatları ile bazı GDO'lardaki düşük verim ve yüksek kimyasal kullanımı herhangi bir tasarruf imkânını ortadan kaldırmaktadır."⁵⁵

Diğer birçok çalışma, GDO ürünlerinin bir iki mevsim sonra GDO olmayan ürünlerden daha çok kimyasal bitki ve böcek öldürücü kullanımı gerektirdiğini doğrulamıştır. Hatta Amerikan Tarım Bakanlığı bile reklamı yapılan GDO iddialarının gerçeği yansıtmadığını kabul etmiştir. "Şimdiki biyo-teknoloji uygulamaları büyük olasılıkla... verimi arttırmak için değil. Verimin arttırılması için daha etkili bilimsel araştırmalar gereklidir."⁵⁶

Dr. Charles Benbrook'un Amerikan Tarım Bakanlığı'nın resmi verilerine göre yaptığı araştırma, böcek öldürücü kullanımının azalmadığını, aksine "1996'dan beri Birleşik

Devletler'de ekilen 550 milyon hektarlık geni değiştirilmiş mısır, soya fasulyesi ve pamuğun, böcek öldürücü kullanımını yaklaşık olarak 50 milyon pound kadar arttırdığını" göstermiştir.⁵⁷

Artışın temel sebebi olarak "bitki öldürücülere dayanıklı" türlerde bitki öldürücü kullanımının "önemli artış"ı gösterilmiştir -örneğin; genetiği değiştirilmiş ürünler, özellikle soya fasulyesi, Brezilya ve Arjantin'deki GDO soya fasulyesi tarlaları üzerinde doğrulanmış olan sonuçlarla benzerlik göstermektedir. GDO ürünlerindeki bitki öldürücü kullanımında, geleneksel bitki çeşitleri ekilmiş olan alanlara nazaran önemli bir artış olmuştur. "Ot öldürücüye dayanıklı" bitkiler, çiftçilerin aynı şirketlerin bitki öldürücülerini kullanmalarını sağlamak üzere genetik olarak değiştirilmiştir.

GDO ürünlerinin yıllardır ekilmekte olduğu Birleşik Devletler'deki çiftçiler, beklenmedik şekilde, Monsanto'nun Roundup Ready gibi GDO'ya özel markalarının yanı sıra başka bitki öldürücülerin de ek olarak kullanılmasını gerektiren bitki öldürücüye dayanıklı yeni otların türediğini keşfettiler.⁵⁸ GDO mısıırı vakasında ortaya çıkan yabancı ot salgını, yabancı otların kontrol edilebilmesi için ek olarak, var olan en zehirli ot öldürücülerden biri olan atrazinin kullanımına ihtiyaç doğurdu. Birçok bağımsız bilim adamı ve çiftçi, süper-yabancı otların ve Bt'ye dayanıklı bitki hastalıklarının yakın bir zamanda, bütün ürünleri tehdit edebileceğini öngördü.

Gitgide, tarım için tasarlanmış geni değiştirilmiş tohumların ticari olarak yaygınlaşması lehindeki durumun bilimsel sahtekârlık ve şirket yalanlarından oluşan bir kaleye dayalı olduğu ortaya çıktı.

GDO Soya Fasulyeleri ve Çocuk Ölümleri

Rus bilim adamları tarafından yapılmış olan, sonuçları GDO tarım işletmeleri lobisinin olağanüstü propaganda makineleri tarafından saldırıya uğrayan ve küçümsenen bir başka test.

Ocak 2006'da, itibarlı Londra gazetelerinden The Independent "Doğmamış Bebekler GDO'lar Yüzünden Zarar Görmüş Olabilir."⁵⁹ başlıklı bir haber yayınladı. Makale, Rus Bilimler Akademisi Yüksek Sinirsel Aktivite ve Nörofizyoloji Enstitüsü'nden Dr. Irina Ermakova'nın araştırma sonuçlarını bildirmekteydi.

Dr. Ermakova'nın çalışması, genetik olarak değiştirilmiş soya fasulyesi diyeti ile beslenmiş olan farelerin döllerinin yarısından fazlasının doğduktan sonraki ilk üç hafta içinde öldüğünü ortaya çıkardı. Bu rakam, normal diyet ile beslenmiş olan annelere doğan yavruların döllerinin ölüm oranına bakıldığında altı kat daha fazlaydı.

Dr. Ermakova, dişi farelerin yiyeceklerine gebe kalmalarının iki hafta öncesinden başlayarak, hamilelik süresince, doğumda ve doğum sonrasında Monsanto'nun GDO soya fasulyesinden un ekledi. Diğerlerine GD olmayan soya fasulyesi verildi ve üçüncü bir guruba ise hiç soya fasulyesi verilmedi.

Dr. Ermakova, genleri değiştirilmiş soya fasulyesi diyetiyle beslenmiş farelerin döllerinin %36'sının ciddi biçimde normalden daha az kiloya sahip olduğu sonucuna ulaşınca, diğer gurupların döllerinin %6'lık oranıyla karşılaştırdığında, bunu bir tehlike işareti olarak gördü. Daha korkutucu olan ise, normal soya fasulyesi ile beslenmiş annelerin döllerinin %9'luk ve hiç soya fasulyesi verilmemiş annelerin döllerinin %6.8'lik oranıyla karşılaştırıldığında, GDO diyetli annelerden doğmuş olan döllerin %55.6'lık şaşırtıcı bir kısmının ilk üç hafta içinde ölmesiydi. Dr. Ermakova, "Farelerin morfolojisi ve biyokimyasal yapıları insanlarınkine çok benzer ve bu da sonuçları rahatsız edici kılıyor." şeklinde konuştu. "GDO'lar anneler ve bebekleri için büyük bir risk oluşturuyorlar."⁶⁰

Ne ilginçtir ki, Monsanto ve diğer GDO şirketleri Dr. Ermakova'nın güvenilirliği konusunda, bu basit deneyi başka laboratuvarlarda doğrulamak veya çürütmek için açık bir çağrı yapmaktan kaçınarak, saldırıda bulundu. Monsanto'nun Halkla

İlişkiler Bölümü bilindik lâflarını tekrar etmekle yetindi. Monsanto İngiltere'nin kurumsal ilişkiler direktörü, Tony Coombes, basına "Çoğunluğu yayınlanmış, hakemlerce incelenmiş, bağımsız bilimsel çalışmalardan elde edilen deliller göstermiştir ki, Roundup Ready soya fasulyesi fareler ve çalışma yapılan diğer hayvan türlerince güvenle kullanılabilir." açıklamasında bulundu.⁶¹

Afrika'nın Sahte "Harikâ Patates"i

En yaygın propaganda malzemesi olmuş işlerinden birinde Monsanto, finansal olarak Dünya Bankası ve Monsanto tarafından desteklenen Afrika'daki Kenya Zirai Araştırmalar Enstitüsü'ne (KARİ) kalıtım mühendisliği ürünü, virüslere karşı dirençli tatlı patates hibe etmişti.

KARİ'den Dr Florence Wambugu dünyanın çeşitli yerlerinde Monsanto'nun GDO tatlı patateslerinin Afrika'daki açlık sorununu çözdüğünü öne süren demeçler vermek üzere Monsanto ve USAID tarafından görevlendirildi. GDO tatlı patatesi, Wambugu tarafından St Louis'deki Monsanto USAID, ISAAA ve Dünya Bankası destekli bir proje kapsamında üretilmişti. Wambugu, bu patatesin hasadı hektar başına dört tondan on tona yükselteceğini iddia ediyordu.⁶² 2001'de USAID, GDO ürünlerini bu konuda şüpheli Afrika halkına yaymak için projeyi geniş kitlelere ulaşan bir teşvikle destekledi. Kendini "Kapitalist Araç" olarak lanse eden bir Amerikan finans dergisi olan Forbes, Wambugu'yu "geleceği şekillendiren" 15 kişiden biri olarak ilan etti.⁶³

Buradaki tek sorun bu "*yeniden şekillendirme*" projesinin feci bir hata oluşuydu. GDO tatlı patatesi virüs saldırılarına karşı duyarlıydı. GDO hasadı yerel tatlı patatesten çok daha azdı, Wambugu'nun beklediği gibi %250 daha fazla değildi.⁶⁴ KARİ ve tüzel destekçileri sahtecilik yapmaya çalıştılar fakat Sussex Üniversitesi Kalkınma Çalışmaları Enstitüsü'nden Dr Aaron deGrassi, Wambugu ve Monsanto'nun kendilerini haklı göstermek için kullandıkları istatistiksel hileleri açığa çıkardı.

DeGrassi "GDO'lu tatlı patates raporlarında kullanılmak üzere bir verimsizlik tablosu çizmek için Kenya'daki ortalama mahsul miktarında düşük rakamlar kullanılmış" olduğunu kaydetti. Daha önceki bir makalede, veri kaynağını belirtmeden, hektar başına 6 ton kaydedilmişti -ki bu o zaman müteakip analizlerle yeniden üretilmişti. Fakat deGrassi "FAO istatistikleri 9.7 ton ve resmi istatistikler 10.4 ton gösteriyor" diye belirtmişti.

Dünya Bankası ve Monsanto bu eleştirel bulguları görmezden geldiler ve Wambugu'nun araştırmasını 12 yıldan fazla bir süre finanse ettiler.

Amerikan mizahçı ve toplum eleştirmeni Mark Twain yaşasaydı, bu durumda muhtemelen şu sözü söylerdi; "Üç çeşit yalan vardır: Yalanlar, Menfur Yalanlar ve Monsanto Yalanları..."⁶⁵

1990'ların sonunda bir Amerikan biyo-teknoloji hisse senedi borsasının baş döndüren ortamında ve GDO üretiminin yaygınlaşmasının önündeki engeller bir bir düşerken Monsanto, Syngenta ve önde gelen tohum devleri bütün dünyaya tohum tedariki projeleriyle neredeyse raydan çıkmak üzereydiler. 1999'da aşırı hevesli şirket tarımcılığı devlerini kendi yöntemlerinden kurtarmak için koruyucu azizleri Rockefeller Vakfı'nın alışılmadık tarzda bir müdahalede bulunması gerekti.

NOTLAR:

1. Daniel G. Amstutz'un mektubu, Amerikan Tarım Bakanlığı Uluslararası İlişkiler ve Mülkiyet Programları Müsteşarlığı, Choices, 4.sayı, 1986, s.38
2. Who's Who in Corporate Agribusiness (Kurumsal Tarım İşletmelerinde Kim Kimdir?), <http://www.electrictarrow.com/CARP/tiller/archives/back-log.htm>, 3 Nisan 1997
3. Eugene W. Plawiuk, "Background on Cargill Inc., the Transnational Agribusiness Giant" (Milletlerüstü Tarım İşletme Devi Cargill Inc.,'nin Arka Planı), Corporate Watch: GE Brifingleri, <http://www.archive.corporate-watch.org>, Kasım 1998
4. a.g.e

5. Lori Wallach ve Michelle Sforza, *The WTO: Five Years of Reasons to Resist Corporate Globalization* (WTO: Kurumsal Küreselleşmeye Direncin Beş Yıllık Sebepleri), Seven Stories Pres, New York, 1999, s.45
6. Edward A. Evans, "Understanding the WTO Sanitary and Phytosanitary Agreement" (WTO'nun Sağlık ve Bitki Sağlığı Sözleşmesini Anlamak), EDIS belge FE492, Gıda ve Kaynak Ekonomisi Bakanlığı, Florida Kooperatif Genişleme Servisi, UF/IFAS, Florida Üniversitesi, Gainesville, FL., Ağustos 2004, <http://edis.ifas.ufl.edu>. Evans'a göre: "Amerika, bu destek tedbirlerinin kullanımında ve seviyesinde bir azalma olması durumunda ithal yapan ülkelerden bazılarının tarım topluluğuna destek sağlamaya devam etmek için teknik ticari engellemelere başvurabileceğinden endişe etmektedir (özellikle SPS tedbirleri). Sonuçta, sözleşmenin amacı SPS tedbirleri uygulandığında bunun sadece gıda güvenliği ve hayvan ve bitki sağlığını koruyacak tedbirleri sağlaması fakat diğer ülkelerin piyasa erişimini körü körüne engellememesidir." Bu tedbirleri belirleyecek olan da WTO mahkemeleriydi.
7. World Development Movement, *GMOs and the WTO: Overruling the Right to Say No* (Dünya Kalkınma Hareketi, GDOlar ve WTO: Hayır Deme Hakkını Yok Saymak), <http://www.wdm.org.uk>, Londra, Kasım 1999. Ayrıca bkz. Edward A. Evans (alıntılanan çalışma)
8. World Development Movement (Dünya Kalkınma Hareketi), alıntılanan çalışma
9. Anup Shah, *Food Patents – Stealing Indigenous Knowledge?* (Gıda Patentleri – Yerel Bilgiyi Çalmak?), <http://www.global-issues.org>, 26 Eylül 2002
10. GRAIN, *Genetech Preys on the Paddy Fields* (Çeltik Tarlalarında Genetech Avı), <http://www.grain.org/seedling/?id=33>, Haziran 1998. Ayrıca bkz. *Thai Jasmine Rice and the Threat of the US Biotech Industry* (Tai Yasemin Pirinci ve Amerikan Biyotek Endüstrisi Tehdidi), Basın İlanı, http://www.biotech-info.net/wescott_thai_rice.pdf
11. GRAIN, alıntılanan çalışma. Rapora göre: "Her ne kadar UPAE'nin politikası ne çiftçilerin tarlalarından toplanan gensoylarını ne de geleneksel üretim ürünlerini patentlememekse de ianesini bu şekilde elde edenleri de engelleyemezdi. Bu karışmama siyaseti çiftçilerin pirinç gensoylarının bir bölümüne özel sektörün el koyması anlamına geliyordu. Örneğin, bir Amerikan üretim şirketi olan Farms of Texas, UPAE'nin IR8i üzerinde bazı küçük değişiklikler yaptı ve Amerika'da özel satışı için patentini aldı. 1998'in başlarında, şimdi RiceTec diye bilinen bu şirket Hindistan ve Pakistan Basmati pirincinin patentini alarak bir kamuoyu tepkisine yol açtı."
12. Birleşik Devletler Yargıtayı, *J.E.M AgSupply V. Pioneer Hi-Bred*, 122 S.Ct. 593, 2001. Ayrıca arka planı için bkz. "CAFC Decision in Pioneer Hi-Bred International, Inc vs J.E.M AgSupply, Inc. Et al." (Pioneer Hi-Bred International, Inc vs J.E.M AgSupply, Inc. hakkında CAFC Kararı), *Biyoteknoloji Kanun Raporu*, Nisan 2000, s.281-289. Yargıtay'ın Pioneer Hi-

Bred'in genetiğiyle oynanmış bitkilerin patent hakları konusundaki iddiası lehine verdiği karar Amerikan Temyiz Mahkemesinin daha altındaki bir mahkemenin verdiği Pioneer'in kalıtım mühendisliği mısır tohumları patentlerinin geçerli olduğu yönündeki onama kararını da kabul ediyordu. Mahkeme ABD Federal Kanununun 101.Bölüm 35.maddesi (Patent Kanununun bir parçası) "tohum ve tohumdan üretilen bitkileri de kapsadığına" hükmetti. Bu bölümde şöyle deniyordu: "yeni ve yararlı bir işlem, makine, ürün veya madde bileşeni keşfeden veya icat eden veya bu türden herhangi bir şeyi geliştiren her kimse" çalışmasını korumak için patentini alma hakkına sahiptir. Yargıtay, PVPA (Bitki Çeşitliliği Koruma Kanunu) sertifikasına ek olarak genel yararlılık patentlerine de izin vermek yoluyla bir tohum şirketinin biyo-mühendislik ürünlerine kesin hükümlerle koruma sağlama hakkını savunarak Pioneer lehinde hüküm verdi. Ayrıca, Edmund J. Sease "History and Trends in Agricultural Biotechnology Patent Law from a Litigator's Perspective" (Bir Dava Vekilinin Gözünden Tarımsal Biyoteknoloji Patent Kanunu'nun Tarihi ve Trendleri), Değişim Tohumları Sempozyumu Derlemesi, <http://www.ipagcon.uiuc.edu>, Illinois Üniversitesi, Chicago, 9 Nisan 2004

13. Robert B. Shapiro, Richard A. Melcher'de bahsedilen, "Fields of Genes" (Gen Tarlaları), Business Week, 12 Nisan 1999

14. John Vidal, "Monsanto Dumped Toxic Waste in UK" (Monsanto İngiltere'de Zehirli Atık Boşalttı), The Guardian, 12 Şubat 2007

15. Merly Nass, alıntılanan eser

16. Basın Bülteni, DuPont ve Pioneer Hi-Bred International, Inc., Merger Completed (Birleşme Tamamlandı), Delaware, 1 Ekim 1999

17. Dow Kimyasal Şirketi, Üç Aylık Rapor, <http://www.dow.com/financial/reports/07q1earn.htm>

18. Michigan Çevre Kalitesi Bakanlığı, "Toprak Hareketi Danışma", Çevre Değerlendirme İnisiyatifi, Bilgi Bülteni #3, Haziran 2003

19. a.g.e

20. Dioksinin etkileri hakkında Dow Midland çalışanlarının ifadeleri şu adrestedir: <http://www.studentsforbhopal.org>. Dow Corning's şirketinin binlerce mağdura 3.5 milyar dolar tazminat ödemek zorunda kaldığı zararlı silikon göğüs implantasyonu konusundaki belgeler için bakınız: Implant Veterans of Toxic Exposure, yukonmom47.tripod.com/index.html

21. Arundhati Roy'un "The Loneliness of Noam Chomsky" (Noam Chomsky'nin Yalnızlığı)'dan alıntılanmıştır, The Hindu, 24 Ağustos 2003. Napalm üretimi hakkında bir ABD - Vietnam gazisinin şu aksi ama betimleyici sözleri ettiği söylenir: "Biz bu Dow'da perde arkasındaki yöneticilerden memnunduk. Esas ürün o kadar sıcak değildi ve eğer Vietnamlılar ellerini çabuk tutsalardı onları kazıyarak sildiler. Bu yüzden perde arkasındaki adamlar polisitiren eklemeye başladılar - böylece battaniyeye yapışan dışkı gibi yapışkan olmuştu. Fakat sonra Vietnamlılar

suyun altına girdiğinde söndüyordu bu yüzden Willie Peter (beyaz fosfor) eklemeye başladılar ki daha iyi yansın. Şimdi suyun altında bile yanabilecekti. Ve sadece bir damla yeterliydi; kemiğe gelene kadar yanmaya devam edecekti ve böylece onlar fosfor zehirlenmesinden ölmüş olacaktı." Ayrıca bakınız "Protesting Napalm" (Napalm Protestosu), Time, 5 Ocak 1968. Lyndon Johnson'a başkanlığa mal olan savaş karşıtı protestolar sürerken, Dow Kimyasal Amerikan savaş aletinin vahşiliğinin sembolü oldu. Brüt gelirinin sadece %0.5ini oluşturmalarına rağmen şirket napalm üretimini durdurmayı reddetti.

22. Dow Agrosiences Llc, Plaintiff – Appellee, Dennis Bates davası, ABD Temyiz Mahkemesi, Beşinci Bölge Mahkemesi, 11 Haziran 2003

23. Der Spiegel, 8 Şubat 2004

24. Klaus Faissner'in Gottfried Glöckner röportajı, "Der Genmais und das grosse Rindersterben", Neue Bauern-koordination Schweiz, http://www.nbks.ch/abstim/gen-techmais_rindersterben.html#

25. Gottfried Glöckner, yazara gönderdiği bir mektubunda, Gentechnik Mais, 3 Şubat 2007

26. Klaus Faissner, Gentechnik oder Bauern?, http://www.argeja.at/gen-technik_landwirtschaft_faissner.html

27. ETC Group Communique, Syngenta – The Genome Giant? (Syngenta – Gen Devi), <http://www.etc-group.org>, Ocak/Şubat 2001

28. Investigate, Yeni Zelanda, Ocak/Şubat 2001

29. Elmo R. Zumwalt, Meryl Nass alıntısı, Monsanto's Agent Orange: The Persistent Ghost from the Vietnam War (Monsanto'nun Agent Orange'i: Vietnam Savaşı'nın Yaşayan Hayaleti), <http://www.organicconsumers.org-/monsanto/agentorange032102.cfm#what>

30. Cate Jenkins, "Criminal Investigation of Monsanto Corporation – Cover up of Dioxin Contamination in Products – Falsification of Dioxin Health Studies" (Monsanto Şirketinin Cezai İncelemesi – Dioksinli Ürünlerin Örtbas Edilmesi – Dioksin Sağlık Çalışmalarının Yanlışlaması), USEPA Regulatory Development Branch, Kasım 1999. Ayrıca bakınız: "The Legacy of Agent Orange" (Agent Orange'in Teberrusu), BBC News, Dünya Basımı, 29 Nisan 2005, sureti için: home.clara.net/heureka/gaia/orange.htm

31. BBC News, alıntılanmış çalışma.

32. a.g.e

33. Cate Jenkins, "Fields of Genes: The Battle over Biotech Foods" (Gen Tarlaları: Biyoteknoloji Gıda Savaşı), This Morning (Bu Sabah), CBC Radyosu, 3-7 Mayıs 1999. "Fields of Genes" (Gen Tarlaları) 4. Bölüm, 6 Mayıs 1999, <http://www.nyenvirolaw.org/PDF/CBC-05-06-1999-FieldOfGenes-TheBattleOverBiotechFoods.PDF>

34. Monsanto Şirketi Roundup Ready GDO soya fasulyelerinin pazarlanmasından sorumlu olan ve bu fasulyelerin tonlarcasını Avrupa'daki soya işleyicilerine gönderen gruplara kulak asmamakla suçlanmıştı; Nature

- Biotechnology 14 (1996), 1627; Nature 384 (1996), 203, 301; NS (7 Aralık 1996), 5'de şöyle deniyordu: "Amerika ve Avrupa arasında neredeyse bir ticari savaş başladı. 20 Avrupa ülkesinde bayilikleri olan Eurocommerce'in genel sekreteri Hans Kroner yakın bir tarihte Roundup Ready'nin diğer fasulyelerden ayrılmasını talep eden bir çağrıda bulundu. Daha önce 1996'da, Avrupa perakende ve toptan satış örgütleri Roundup Ready için ayrı bir mecra talep ettiler. Fransa, Danimarka, Hollanda ve İngiltere'deki bayiler de ürünleri daha doğru etiketleyebilmek için bunların ayrılmasını istediler. Alman, Avusturyalı, Finli ve İsveçli bayiler bunların ayrılmasını istediler böylece genetiğiyle oynanmış gıdaları "beklenen gelecek için" veya "tüketiciler memnun olduğu müddetçe" diye ayırabilecekler. Food Safety Including GM Foods (GD Gıdalarını da Kapsayan Gıda Güvenliği)'den alıntılanmıştır., eubios.info/NBB/NBBFS.htm
35. Clive James, "Global Status of Commercialized Biotech-/GM Crops: 2004" (Ticarileştirilmiş Biyoteknoloji/GD Ürünlerinin Küresel Durumu: 2004), ISAAA, No. 32, 2004
36. a.g.e
37. Sally Falon ve Mary Enig, "The Great Conola" (Muhteşem Kanola), Nexus Magazine, <http://www.nexusmagazine.com>, Ağustos-Eylül 2002. Yazarlara göre: "Kanola yağı kalp ve damar sistemi için kesinlikle sağlıklı değil. Kolza yağı gibi selefi olan Kanola yağı da kalpte fibrotik fonksiyon bozukluklarına sebep oluyor. Ayrıca E vitamini yoksunluğuna, kan plateletlerinde arzu edilmeyen değişikliklere ve sadece bu yağla beslenen farelerde kalp krizi durumunda yaşam sürelerinin kısılmasına yol açıyor. Dahası, büyümede gecikmelere yol açıyor ve bu yüzden Amerikan Gıda ve İlaç Kurumu tarafından bebeklerde kullanımına izin verilmiyor." <http://www.nexusmagazine.com/articles/canola.html>
38. The Pew Charitable Trusts, Genetically Modified Crops in the United States" (Amerika'da Genetiği Değiştirilmiş Ürünler), pewagbiotech.org, Ağustos 2004
39. Mae Wan Ho ve Lim Li Ching, "The Case for A GM-Free Sustainable World", (GDsiz Sürdürülebilir Dünya Durumu), Bağımsız Bilim Paneli, Londra, 15 Haziran 2003, s.23, <http://www.foodfirst.org/progs/global/ge/isp/ispreport.pdf>
40. a.g.e
41. a.g.e
42. a.g.e
43. Andrew Kimbrell, "Monsanto vs. US Farmers" (Monsanto Amerikan Çiftçilerine Karşı), Gıda Güvenliği Merkezi, <http://www.centerforfood-safety.org/Monsantovsusfarmersreport.cfm>, Vaşington DC, 2005, s.19-21
44. a.g.e, s.7-11

45. Phil Angel, "Playing God in the Garden" (Bahçede Tanrıyı Oynamak)'dan alıntılanmıştır., New York Times Dergisi, 25 Ekim 1998. Bu resmi olarak yayınlanmış "temel olarak güvenliği sağlamak görevi gıda üreticisininindir" şeklindeki Amerikan tutumuyla direkt çelişmektedir.- Gıda ve İlaç Kurumu, Statement of Policy: Foods Derived from New Plant Varieties (GMO Policy) (Siyaset Bildirimi: Yeni Bitki Türlerinden Üretilen Gıdalar (GDO Sözleşmesi)), Federal Kayıt, Cilt 57, No.104, 1992, s.229
46. Gordon Conway, The Rockefeller Foundation and Plant Biology (Rockefeller Vakfı ve Bitki Biyolojisi), konuşma, http://www.biotech-info.net/gordon_conway.html, 24 Haziran 1999
47. Network of Concerned Farmers (İlgili Çiftçi Ağı), Will GM Crops Yield More in Australia? (GD Ürünleri Avustralya'da Daha Fazla Mahsul Verecek mi?), <http://www.non-gm-farmers.com>, 28 Kasım 2004
48. Gundula Meziani, ve Hugh Warwick, "The Seeds of Doubt" (Şüphe Tohumları), Toprak Kurumu, <http://www.soilas-sociation.org>, 17 Eylül 2002. Mae Wan Ho ve Lim Li Ching'in çalışmasında öne sürülen GDO yanlısı ve karşıtı fikirlerin kapsamlı bir tenkidi.
49. Gundula Meziani, alıntılanmış eser.
50. Antonio Andrioli, Universidade Regional do Noroeste do Estado do Rio Grande do Sul, Brezilya, Özel eposta yazışması, 27 Ocak 2007, istek üzerine Friedel Kappes tarafından sağlanmıştır.
51. Charles M. Benbrook, "Biotech Crops Won't Feed Africa's Hungry" (Biyoteknoloji Ürünleri Afrika'daki Açlığı Bitirmeyecek), The New York Times, 11 Temmuz 2003
52. a.g.e
53. Gundula Meziani, alıntılanmış eser, s.19-20
54. a.g.e, s.19
55. a.g.e, s.20
56. USDA, Agriculture Information Bulletin (Tarım Bilgi Bülteni), 2001
57. Gundula Meziani, alıntılanmış eser, s.19
58. a.g.e, s.19-20
59. Geoffrey Bean, "Unborn Babies Could be Harmed by GMOs" (Doğmamış Çocuklar GDOlardan Zarar Görebilir), The Independent, 8 Ocak 2006
60. a.g.e
61. a.g.e
62. Gundula Meziani, alıntılanan eser
63. Lynn J. Cook, "Millions Served", Forbes, 23 Aralık 2002
64. a.g.e. Ayrıca bakınız: GM Watch, Wambugu Wambuzling Again: Says GM Sweet Potato a Resounding Success? (Wambugu Yine Vambuluyor: GD Tatlı Patatesi Büyük Bir Başarı?, <http://www.mindfully.org/GE/-2004/Wambugu-Wambuzling-Again17mar04.htm>, 17 Mart 2004. Ayrıca, "Monsanto's Showcase Project in Africa Fails" (Monsanto'nun Afrika'daki Vitrin Projesi Başarısızlığa Uğradı), New Scientist, 7 Şubat 2004. Bu

makalede şöyle deniyor: "Kenya Tarım Araştırma Enstitüsü'ne göre sahada yapılan üç yıllık deneyimler gösterdi ki bir virüse karşı dirençli olarak değiştirilmiş GD tatlı patatesleri normal türlerinden daha az savunmasız olmakla kalmıyor ayrıca bazen mahsulü bile daha düşük olmaktadır. Utanç verici bir şekilde, Uganda'da geleneksel üretim yöntemlerini kullananlar hem daha hızlı hem de daha ucuza daha fazla mahsul elde etti. Geçtiğimiz on yılda GD projesi Monsanto, Dünya Bankası ve Amerikan hükümetine yaklaşık 6 milyon dolara mal oldu. Bu, GD ürünlerinin Afrika'da tarımın tamamıyla değiştirilmesine nasıl hizmet ettiğinin bir örneği olarak lanse edildi dünyaya. Proje gurubundan Kenyalı Biyoteknolog Florence Wambugu (bknz. New Scientist, 27 Mayıs 2000, s.40) çalışmayı tanıtmak için dünyayı dolaştı."

65. GM Watch, alıntılanan eser.

V. KISIM

NÜFUS KONTROLÜ

12. BÖLÜM

KISIR TOHUMLAR, HAINLER, SPERM ÖLDÜRÜCÜLÜ MISIR

“İki adım ileri, sonra bir adım geri...”

Genetik tohum devleri, Dünya Ticaret Örgütü’nün gücü ve Beyaz Saray’ın tam himayesiyle, 1980’lerin sonlarında dünya gıda tedarikinin tamamını ele geçirme olasılığıyla sarhoş olmuşlardı. Üreme olasılığı olmayan tohumları satmalarına olanak tanıyan bir teknoloji üzerinde hararetle çalışıyorlardı. Tohum şirketleri bu teknolojiye GURT (Genetik Kullanımı Kısıtlama Teknolojileri) dediler.

Bu teknoloji kısa sürede, Arnold Schwarzenegger’in ölüm ve vahşet dolu Hollywood filimlerine ithâfen **Kısır Tohum (Terminatör tohumları)** olarak tanındı. GDO Kısır tohumların destekçilerinden birine göre bu tohumlar “patentli tohumları para ödemediği yeniden kullanmak isteyen ahlâksız çiftçilere karşı şirketleri korumak” için geliştirilmişti. (aynen alıntıdır) Dünya çiftçilerinin büyük çoğunluğunun binlerce yıldır tohumlarını tekrar tekrar kullanmış olmaları ve yine aynı çiftçilerin Monsanto’nun GDO lisansları ile diğer tohum ücretlerini ödeyip ödeyememeleri onlar için hiç önemli değildi.

Scott Mississippi’deki bir biyo-teknoloji şirketi olan Delta & Pine Land Tohum Şirketi, 1998 yılında en büyük ticari pamuk tohumu üreticisiydi. ABD Tarım Bakanlığı’ndan aldığı mali destekle, GURT ya da Kısır Tohum (Terminatör)

teknolojisi için, ABD hükümeti ile birlikte ortak bir patentin sahibi oldu. ABD patent numarası 5.723.765 olan ve "**Bitki Gen Açılımının**" kontrolü adını taşıyan bu patent, patent sahiplerine ve lisanslı kişilere, bir bitkinin DNA'sını kendi embriyosunu öldürecek şekilde programlamak suretiyle kısır tohumlar yaratma olanağı tanıyordu. Patent her türde bitki ve tohumu kapsıyordu.¹

Çiftçi bir sonraki ürün için hasat sırasında tohum saklamak isterse, bu saklanan tohumlar gelişmeyecekti. Bezelye, domates, biber, buğday, pirinç ya da mısırlar birer tohum mezarlığına dönüşecekti. Bunu eleştiren biri şöyle diyordu: "Büyük ve küstahça bir hamleyle yeryüzündeki yaşamın sürmesini sağlayan bitki-tohum-bitki-tohum döngüsü geri dönüşü olmayacak bir şekilde ortadan kalkıyor... Tekrar tohum almadığınız sürece ne tohum, ne de gıda olacak."²

Bir yıl sonra Monsanto Delta & Pine Land'i satın alacağını açıkladı. Gözleri Kısır Tohum patentinin üstündeydi. Bu patentin yalnızca pamuk tohumları değil ama tüm tohumlara uygulanabileceğini biliyorlardı.

Kısır Tohum teknolojisi şirket tarımcılığının dünya gıda üretimini kontrol etme hayalinin yanıtı gibi görünüyordu. Artık çiftçilerin Monsanto tohumlarını tekrar kullanıp kullanmadıklarını öğrenmek için pahalı dedektifler tutmak zorunda kalınmayacaktı.

Kısır soya, mısır ya da pamuk tohumları bir hasat döneminden sonra "intihar etmek" üzere genetik yollarla tasarlanmışlardı. Var olan bir gen, tohum olgunlaşmadan önce bir toksin üretiyor, böylelikle her tohumdaki bitki embriyosu kendi kendini yok ediyordu. Kısır tohumlar, çiftçilerin bu tohumları bir sonraki hasat için kullanmalarını kendi kendine engelliyordu. Özellikle patent haklarına pek riayet edilmeyen gelişmekte olan ekonomilerde Monsanto ya da diğer GDO patent haklarının ve ücretlerinin zorla kabul ettirilmesi için çok uygun bir teknolojiydi.

İkinci bir diğerk alâkalı teknoloji, 1990'larda küresel gen şirketlerinden öncelikli R&D fonu alan İkinci nesil T-GURT tohumları idi. T-GURT'lar ya da Özellik (Trait) Genetik Kullanımı Kısıtlama Teknolojileri, kullanılan genetik teknolojinin bitki kalıtsal özelliklerine ithâfen "Hain (Traitor)" takma adını almıştı. Bu, iki anlama gelen ve eleştiri niteliğini kaybetmeyen bir kelimeydi.

"Hain (Traitor)" teknolojiler bitkinin yalnızca üreme yeteneğini kısıtlamakla kalmıyor onun kalıtım özelliklerini de kontrol ediyordu. ABD patent başvurusunda Delta & Pine Land ve USDA (ABD Tarım Bakanlığı) yönteme "gen düğmesi (gene switch)" diyerek şöyle açıklıyordu: "Dışsal bir kimyasal başlatıcıya duyarlı olarak harekete geçirilebilen gen tetikleyicisi (promotörü)". Bu tetikleyici bir gene iliştilirerek bitkinin içine yerleştiriliyordu. Bu gen, tetikleyiciyi doğrudan harekete geçirebilmek için seçilmiş bir kimyasal başlatıcı (inducer) ile açılabilirdi (harekete geçirilebiliyordu).

Resmi patent uygulaması devam etti. Bitkinin büyümesi bir kimyasal tetikleyicinin uygulanması ya da uygulanmaması yoluyla denetlenebiliyordu. Kimyasal tetikleyici kullanıldığında baskılayıcı (repressor) açılıyor, engelleyiciye (disrupter) iliştilirilen gen baskılanıyor, engelleyici protein açılmıyor ve böylelikle bitkinin normal olarak büyümesine olanak tanıyordu. Kimyasal tetikleyici (inducer) kullanılmadığı takdirde, gen düğmesi (gene switch) kapanıyor, baskılanabilen tetikleyici baskılanmıyor, böylece engelleyici protein açılıyor ve bitkinin büyümesi duruyordu."³

Bir GDO mısır ya da pirinç hasatı, belli bir hastalık ya da zararlıya karşı yalnızca -Monsanto, Syngenta ya da diğerk Hain tohum patent haklarına sahip olan şirketlerde bulunan- belirli kimyasal bileşikler kullanıldığında dirençli olabiliyordu. "Yasadışı" tohum pazarından tohum almak isteyen çiftçiler, bitkinin direnç genini "açmak" için gerekli özel kimyasal alamıyordu.

Hain teknolojisi, Monsanto ve diğerlerinin tarım kimyasallarını satabilmeleri için yeni bir köle pazarı açabilmelerine bulunmaz bir fırsat sağlıyordu. Dahası, hain tohumları üretmek karmaşık kısır tohumları üretmekten daha ucuzdu. Hain teknolojisi hakkında pek bilinmeyen ve basında yer almayan şey şuydu: Bu teknolojiler ile büyümek ya da üremek için "açılması" gereken GDO'lu bitkiler yetiştirilebiliyordu.

Bir araştırma yeni kurulan Syngenta'nın 11 yeni patent bulundurduğunu belirtiyordu. Bu patentler (yalnızca kimyasallar kullanıldığı takdirde) hastalıklara karşı dirençli; üremesi, çiçeklenmesi, filizlenmesi ve yaşlanması kontrol edilebilen genetiği değiştirilmiş hasatlara izin veriyordu.⁴

2000 yılı itibariyle Syngenta tüm küresel GDO şirketleri arasında GURT teknolojileri ile en çok ilgilenen şirketti. Ancak Monsanto bu durumu değiştirmek istedi.⁵

ABD Tarım Bakanlığı ile Delta & Pine Land arasında yapılan Kısır Tohum anlaşması ile D&PL lisans haklarını tek başına aldı. ABD Tarım Bakanlığı ise bu teknolojiyi kullanan herhangi bir ticari üründen % 5 alacaktı. ABD Tarım Bakanlığı ve Pine Pland Şirketi 78 ülkede daha patent için başvurdu. ABD hükümeti diğer hiçbir küçük ölçekli şirkete dışarıda vermeyeceği resmi desteği bu patent başvuruları için verdi. Delta & Pine Land yaptığı basın açıklamasında şunları söyledi: "Bu teknoloji ile dünya çapındaki tohum pazarları gen değişim teknolojisinin satışına açılabilir. Bu pazarlarda şu anda tohumlar saklanmakta ve bir sonraki hasat için kullanılmaktadır."⁶

Uygulamada çiftçiler yalnızca bir kere hasat veren "elit" tohumları alıyorlardı; ancak bu hasattan alınan tohumlar kısırdı, yoktu ya da elit değildi ve çiftçi şirketten ya tohum ya da üremeyi sağlayıcı kimyasal almak zorunda kalıyordu.⁷

ABD hükümeti GURT teknolojileri ile ilgili patentini savunmak için kulağa hoş gelen "*Teknoloji Koruma Sistemi*" (TPS) adını kullandı:

Tohum saklama uygulaması yüzünden şirketler genellikle birçok ürün için araştırma yatırımı yapmaya çekiniyorlardı. Gelişmiş türler üretmek için yıllarca süren yatırımlarını bir yıllık satıştan elde ettikleri gelirle telâfi edemiyorlardı. TPS bu ürünlerin türetilmesi ya da genetik olarak tasarlanması için yapılan yatırımları koruyacaktı. Bunu ise, tohumların yetkisiz ellerden üretilmesi ya da satışından kaynaklanan olası satış kaybını engelleyerek yapacaklardı.⁸

O zamanlarda önemli ama dikkati çekmeyen bir ifade de Delta & Pine Land, Kısır Tohum teknolojisini Hindistan, Pakistan ve Çin gibi ülkelerdeki pirinç ve buğday üreticilerine pazarlamak için geliştirdiklerini kabul ediyordu.

GDO şirket tarımcılığının elindeki Kısır Tohum ve Hain teknolojilerin etkilerini daha o zamanlarda anlayabilmek güçtü. Tarihte ilk kez üç dört küresel tohum şirketi dünya çiftçilerini tohum için egemenlik altına alabiliyordu. Kırma tohumlardan üretilemeyen birkaç ana mahsul bulunmaktadır. Bunlar buğday, pirinç, soya ve pamuktur. Çiftçiler genellikle bu ürünlerden elde edilen tohumları saklarlar ve birkaç yıl –hatta dünyanın bazı yerlerinde daha fazla- tekrar tohum almak için tohum şirketine gitmeyebilirler.⁹

Gıdayı silah olarak kullanmak isteyen bir ya da iki hükümetin elinde Kısır Tohum “inanılmayacak kadar güzel” bir biyolojik harp silahıydı. ABD patent başvurularında şirketler, dünya çapında tohum saklayan çiftçilerin sayısının 1.4 milyar olduğunu -Latin Amerika’da 100 milyon, Afrika’da 300 milyon ve Asya’da 1 milyar çiftçi- ve bunların dünya gıda tedarikinin % 15 ilâ 20’sini yetiştirdiklerini vurguladılar.¹⁰

Koruyucu Melek, GDO Projesini Kurtarıyor

Küresel tohum şirketlerinin Kısır Tohum teknolojisi marifetiyle tohumları kontrol etmesi olasılığı karşısında çığ gibi büyüyen itirazlar tüm bir Gen Devriminin (Darbesinin) geleceğini tehlikeye soktu. Rahipler pazar ayinlerinde Kısır Tohum

teknolojisinin ahlâki boyutları hakkında vaazlar veriyor; çiftçiler protesto eylemleri düzenliyor; hükümetler gen teknolojisindeki bu yeni gelişme hakkında kamuoyu açıklamaları yapıyorlardı. Tüm Avrupa Birliği vatandaşları Kısır Tohum tehdidi ve gıda güvenliğine olan etkileri nedeniyle GDO'lara açıkça karşı çıkıyordu. Karşı koyuşlarının bir diğer nedeni de ABD ve diğer patent ofislerinin Kısır Tohumun çeşitli türlerine dair patentleri yalnızca Monsanto ve Syngenta'ya vermiş olmalarıydı.

Kısır tohumların belirgin suistimâli olasılığına karşı büyük ve giderek artan itirazlar Mayıs 1998'de yeni bir safhaya girdi. Altı ay önce Kısır Tohum gen teknolojisine ait bir patenti alan Monsanto, Delta & Pine Land'i satın alacağını duyurdu. Bu atılım Monsanto'yu genetik kısır tohum teknolojisinde sorgusuz sualsiz lider konumuna getiriyordu.

Delta & Pine Land'in plânlanan satış haberi Monsanto için bir halkla ilişkiler felâketine dönüştü. Tüm dünyadaki gazete başlıkları gerçekleri tüm çıplaklığıyla aktarıyordu. Gazeteler bunu, dünya çiftçilerinin tohum tedarikini kontrol etmeye çalışan bir şirketin girişimi olarak yayınlıyorlardı.

Kısır tohumlara karşı oluşan olumsuz kamuoyu tarafından beslenen GDO'lu gıdalara karşı artan itirazlar, küresel GDO projesinin koruyucu meleşinin çarpıcı bir müdahalede bulunmasına neden oldu.

Rockefeller Vakfı Başkanı Gordon Conway, Eylül 1999'da şaşırtıcı bir hamle yaptı ve Monsanto Yönetim Kurulu ile kişisel olarak bir toplantı düzenledi. Bu toplantıda, Kısır tohum teknolojilerinin Monsanto tarafından geliştirilmesi ve ticarileştirilmesinin engellenmesinin söz konusu olduğunu onlara açıkça söyledi.¹¹

Monsanto Conway'ı dikkatlice dinledi. 4 Ekim 1999'da Monsanto Genel Müdürü Robert B. Saphiro, bir basın toplantısı yaparak şirketin (Terminatör) kısır tohum teknolojisini ticarileştirmeyi sona erdirmeye karar verdiğini açıkladı. Saphiro bu durumu aynı ay Rockefeller Vakfı Başkanı Conway'e de

Açık Mektup ile yineledi. Mektup da şöyle diyordu: Kısır tohum gen teknolojisi olarak da bilinen kısır tohum teknolojilerini ticarileştirmeyeceğimizi kamuoyuna duyuruyoruz. Bunu sizden ve diğer birçok uzman ve ortakten gelen bilgiler doğrultusunda yapıyoruz.” Dünya basını bunu, akıl ve toplumsal adaletin büyük bir zaferi olarak yayınladı. Aslında bu, Rockefeller Vakfı’nın Conway’i ile birlikte akıllıca plânlanmış taktikli bir hileydi.

Açıklamanın yazılı metninin ayrıntılarını okuyanlar Monsanto’nun aslında hiçbir şeyden vazgeçmediğini anladılar. Monsanto’dan Saphiro ne geri adım atmıştı, ne de gelecekte Terminatör’ün geliştirilmesi ihtimâlini reddediyordu. Yalnızca “ticarileştirme” konusunda belirsiz bir süre için bir geciktirmeyi ilan ediliyordu. Kısır tohumun ticarileştirilmesi safhası birkaç yıl öteleniyor –belki 2007’e kadar- ve böylelikle Monsanto gerçekte çok az kaybederken halkla ilişkiler açısından çok şey kazanıyordu.

Saphiro yaptığı kamuoyu açıklamasında, tohum tedarigi açısından böylesi bir silahtan mücadele etmeden vazgeçmeyeceğini açıkça dile getiriyordu. Şöyle diyordu: “Monsanto, tohumları kısırılaştırmayan gen korunumuna dair teknolojik yaklaşımların patentlerini elinde bulundurmaktadır ve katma değerli biyo-teknolojik özellikten sorumlu özel genin faaliyetini durduracak bir teknolojiye de sahiptir.”¹² Burada kastettiği şey Hain teknolojisiydi. Şöyle devam ediyor Saphiro: “Şu anda bu teknolojileri geliştirmek için herhangi bir yatırım yapmıyoruz.”¹³ “Ama” diyor “bu teknolojilerin gen koruma ya da olası tarımsal faydalar açısından gelecekte geliştirilmesi ve kullanımına son vermiyoruz.” (vurgu yazara aittir). Bu beyanattan kısa bir süre sonra Monsanto, Delta & Pine Land şirketini satın alma plânlarından vazgeçtiklerini ancak Hain teknolojisi ile ilgili geliştirme çalışmalarına devam edeceklerini duyurdu.¹⁴ Kısır tohum tartışması duruldu; hile işe yaradı ve basında kısır tohumla ilgili haberler görülmez oldu.

Rockefeller'den Conway ve Monsanto, kısır tohumların (Terminatör) askıya alınacağına dair yaptıkları beyanatlarla gazete başlıklarında yer alırken Delta & Pine Land ile ortak olan ABD Tarım Bakanlığı bu tür sözler vermedi. Bu oldukça merak uyandıran bir durumdu. Çünkü ABD Tarım Bakanlığı'nın gen devlerini izleyerek kendi öteleme kararını beyan etmesi hem kolaydı, hem de sorun çıkmamasına neden olacaktı. Basın bu duruma dikkat çekmedi. Haber başlıklarını Monsanto'nun beyanatlari oluşturdu.

1998'deki bir mülakâтта ABD Tarım Bakanlığı sözcüsü Williard Phelps ABD hükümetinin kısır tohumlarla ilgili siyasetini açıkladı. ABD Tarım Bakanlığı'nın bu teknolojiyi "Birçok tohum şirketine süratle vermeyi ve yaygın bir şekilde lisanslamayı" istediğini açıkladı. Hükümetin amacının "ABD'li tohum şirketlerinin sahip olduğu tescilli tohumların değerini artırmak ve İkinci ve Üçüncü Dünya Ülkelerinde yeni pazarlar açmak" olduğunu ekledi. ABD Tarım Bakanlığı'nın amacı belliydi. Rockefeller Vakfı'nın 1984'te başlayan pirinç genom projesinin başlangıcından beri GDO stratejisinin merkezinde yer alan genetiği değiştirilmiş mahsullerin çoğalmasi için Kısır tohumları geliştirmekte olan ülkelere sokmak istiyordu.¹⁵

Kısır tohum teknolojisi İkinci ve Üçüncü Dünya Ülkelerini hedef alarak ABD hükümeti tarafından en üst düzeyde destekleniyordu. Bu durum Monsanto, DuPont ve diğer tohum devlerinin, GDO tohumları, hedeflenen geliştirmekte olan ülkelerde "güvenli" bir şekilde pazarlamalarını sağlayacaktı. D&PL ile kısır tohumu geliştirmekten sorumlu ABD Tarım Bakanlığı mikrobiyologlarından Melvin Oliver şunu açıkça kabul etti: "Benim asıl amacım ABD teknolojisini korumak. Amacımız ABD tarımını korumak ve yabancılarla rekabette bizi güçlü konuma yükseltmek. Bu olmazsa, teknolojiyi (patentli tohumları) korumanın başka bir yolu yok."¹⁶

Delta & Pine Land ile birlikte ABD Tarım Bakanlığı 78 ülkede Kısır Tohum patenti için başvurdu. ABD Tarım Bakanlığı açık bir şekilde ve belki de dikkatsizce kısır

tohumların hedefinin gelişmekte olan ülkelerdeki nüfus ve çiftçiler olduğunu kabul etti -özellikle de Rockefeller Vakfı'nın uzun dönemde GDO'ları yaygınlaştırmayı hedeflediği gelişmekte olan ülkelerde. Rockefeller Vakfı'nın, hedef olan üçüncü dünya ülkelerine gen teknolojilerini sokmak için verdiği destek ile Henry Kissinger'ın 1974'teki gelişmekte olan ülkelerdeki nüfus kontrolü siyaseti (NSSM 200) arasındaki bağlantı; küresel şirketlerin hayati konumdaki ana mahsullerin tohumlarını özel mülkiyet haline getirmelerine izin veren bir teknolojinin geliştirilmesi, daha geniş kitlelerin dikkatini çekmeye başladı. Monsanto'daki gelişmelerin aslında bir Truva atı olduğu her geçen gün idrak ediliyordu. Bu Truva atının amacı GDO tohum devlerinin patent yasaları olmayan ya da bu yasaların zayıf olduğu nc Dünya lkelerindeki gıda tedarikinin kontrolünü ele geçirmekti.

Rockefeller ve Monsanto'nun Ekim 1999'da yaptığı kamuoyu açıklaması aslında dikkati dağıtmak için plânlanmıştı. Tohum şirketleri Kısır Tohum, Hain ve ilgili teknolojilerin mükemmelleştirilmesi için çalışmaya devam ettiler.

Bu arada Rockefeller Vakfı, devasa pazarları ele geçirmek ve patentli GDO tohumları geri dönüşü olmayacak bir hale getirmek için GDO tohumların tüm dünyaya yayılması gerektiğini anladı ve bunu öncelik haline getirdi. Bazı durumlarda Monsanto gibi şirketler GDO'lu tohumları Brezilya ve Polonya gibi ülkelere yasadışı yollardan sokmakla suçlandılar. Burada amaç çiftçilerin bu patentli tohumları "yasadışı" olarak kullandıklarını daha sonradan iddia etmek ve telif hakları için para talep etmektir.

Brezilya vakasında Monsanto oldukça açık göz ıktı. GDO'ların ülke içine yasadışı yollardan sokulmasını kendi lehine kullandı. Yasadışı GDO'lu soya üreticileri ile birlikte Lula de Silva hkmetini mahsulü yasallaştırmaya zorladı. Brezilya'da GDO'lu soya yasallaşınca Monsanto "kara borsaya" son vermek için piyasaya girdi. Mahsullerini GDO'lu soya olarak tescil ettiren çiftçilere çıkartılan hükümet affi ile

Monsanto, Brezilyalı çiftçilerin telif ücreti ödemeleri için üretici kuruluşlar, soya öğütücüleri, kooperatifler ve ihracatçılar ile bir anlaşma yaptı.¹⁷

Rockefeller'dan Conway, Monsanto'nun kısır tohum teknolojisini teşvik hırsı yüzünden, gıda tedariği üzerindeki küresel kontrolü elde etme stratejisinin en hassas bir dönemde tehlikeye girdiğini fark etti. 1999'da GDO'lu tohumların ABD piyasasındaki payı çok yüksek değildi. Gelişmekte olan ülkelerdeki yayılımı çok azdı; ancak Arjantin gibi bazen istisnalar ortaya çıkıyordu. Avrupa Birliği, GDO'lu bitkilerin lisans alabilmelerini engelleyen bir yasak ya da öteleme kararı ilan etti. Brezilya, Meksika ve birçok Afrika ülkesi GDO ithali ve yetiştirilmesini sıkı bir şekilde yasaklıyordu. Rockefeller Vakfı ve onun ticari ve siyasi müttefiklerinin Gen Devrimi projesinin tamamı, Monsanto'nun kısır tohumları yayma konusundaki ısrarı nedeniyle tehlikeye girmişti.

Halk, GDO'lu tohumlarla neler yapılabileceğine eğer uyanırsa, henüz çok geç değilken isyan edebilirdi. Bu Rockefeller Vakfı'nın kamuoyu önünde yaptığı müdahalenin – ki bu çok nadir bir şeydir- ardındaki gerçektir. Projeyi korumak için Rockefeller Monsanto'ya daha sıkı bir denetim uyguladı ve Monsanto da mesajı aldı.

1999'dan sonra kısır tohum gelişmeleri asla durmadı. Her ne kadar Monsanto, Delta & Pine Land şirketiyle birleşme plânlarını 1999'un sonlarında terk ettiyse de, Delta & Pine Land ve ABD Tarım Bakanlığı, Kısır Tohum ve Hain Teknolojilerini mükemmelleştirme programlarına devam etti. Delta'nın Başkan Yardımcısı Harry Collins, verdiği Agra/Endüstriyel Biyoteknoloji Yasal Mektubu başlıklı basın mülâkatında GDO ticarindeki arkadaşlarına şunları söyledi: "Teknoloji Koruma Sistemi (TPS ya da Terminatör) üzerinde çalışmalarımızı hiç durdurmadık. Asla yavaşlamadık. Hedefe doğru ilerliyoruz ve bu teknolojiyi ticarileştirmeye doğru devam ediyoruz. Asla geri adım atmadık."¹⁸

Ortakları ABD Tarım Bakanlığı da 1999'da geri adım atmamıştı. 2001'de USDA Tarımsal Araştırmalar Merkezi (ARS) web sitesi şu açıklamayı yaptı: ABD Tarım Bakanlığı'nın TPS'yi herhangi bir germplazmasına (germplasm) sokması gibi bir ihtimâl yoktur.... Bizim ilgimiz bu teknolojiyi şirketlerin kullanmasını sağlanmak değil, teknolojinin geliştirilmesine yardımcı olmaktır." Yani "Biz temiziz" demeye getiriyorlardı.¹⁹

Ama bu doğru değildi.

USDA beyanatlarına şöyle devam etti: "ABD Tarım Bakanlığı kısır tohum teknolojisini olabildiğince yaygınlaştırmaya karardır ki, teknolojinin faydaları toplumun tüm kesimlerine yayılsın... ARS bu biricik gen kontrolü keşfinin diğer uygulamaları hakkında da araştırma yapmaya niyetlidir...Yeni uygulamalar uygun gelişim aşamasına geldiğinde bu teknoloji ticari kullanım için özel sektöre de aktarılacaktır."²⁰ Kısır Tohum (Terminatör) ABD hükümetinin elinde canlı ve iyi durumdaydı.

Ağustos 2001'de ABD Tarım Bakanlığı, ortağı Delta & Pine Land ile bir lisans anlaşması yaptığını ilan etti. Bu anlaşma D&PL'nin, Terminatör teknolojisini, pamuk tohumları için ticari amaçlı kullanmasına izin veriyordu. Bu sefer kamuoyundan fazla ses çıkmadı. Konu kamuoyunun dikkatinden kaçtı ve kısa bir süre sonra da 11 Eylül olayları ABD Tarım Bakanlığı'nın bu ilanını tamamıyla unutturdu. Tüm dünyanın dikkatleri bir anda başka konulara odaklandı.

Kısır tohum öfkesi Haziran 2003'te dindiğinde Monsanto Kısır tohumu bu sefer de "ekolojik bir katkı" olarak pazarlamaya başladı. Monsanto tohum kontrolünü vurgulamak yerine kısır tohum ya da GURT teknolojisini GDO tohumların rüzgar ya da polenlenme yoluyla yayılmasını ve GDO olmayan mahsullerin kirlenmesini durdurmak için bir yöntem olarak teşvik etmeye başladı. Şubat 2004'de Monsanto'dan Roger Krueger, Delta & Pine Land'den Harry Collins ile birlikte, endüstrinin şemsiye kuruluşu olan Uluslararası Tohum

Federasyonu dergisinde bir makale yazdı. Makale, Kısır Tohum ya da GURT tohumlarıyla ilgili endişelerin tamamının "yersiz" olduğunu ve "GURT tohumların her ölçekteki, farklı ekonomik ve coğrafi konumlardaki çiftçilere fayda sağlayabileceğini" ilan etti. Bu defa Kısır Tohum ya da GURT'ları bitki kirlenmesine karşı "olası bir teknik çözüm" olarak sundular.

"Boğazlarına tıkayın..."

Kısır tohumlardan kopan yaygara dünya basınındaki manşetlerden kaybolmaya başlayınca büyük tohum şirketleri, ABD hükümetiyle birlikte GDO tohumları, dünya nüfusunun boğazına tıkamak için -özellikle üçüncü dünya ülkelerinde- gittikçe zorlayıcı taktikler uygulamaya başladılar. Genetik tohum şirketlerinin kullandığı "GDO Kurtuluş İncilini" yaymada ikna teknikleri arasında rüşvet, baskı ve GDO tohumların yasadışı yollardan bir bir ülkelere sokulması gibi yöntemler vardı.

2002'de ABD Devlet Bakanlığı tüm yardım kuruluşlarına uluslararası birer polis gibi hareket etmeleri için talimat verdi. Bir hükümet kuruluşu olan USAID (Unidet States Agency for International Development-ABD Uluslararası Yayılma Ajansı) onlara GDO ithalatına karşı koyan herhangi bir ülkeyi bildirmeleri talimatını verdi. Yerel hükümetlerin GDO karşıtı tavırlarının "Ticari mi, yoksa siyasi mi" olduğuna karar vermek için belge toplamaları tembih edildi. Eğer GDO karşıtlığı nedeni ticariyse o zaman ABD hükümeti Dünya Ticaret Örgütüne ya da Dünya Ticaret Örgütü'nün yardım alan ülkeye karşı yaptırımında bulunması tehdidinde başvuruyordu ki, bu fakir ülkeler için genellikle ciddi bir tehlike arz ediyordu.²¹

Monsanto, DuPont ve diğer ABD tohum devlerinin GDO tohumları yaymalarına yardımcı olmak için, ABD Devlet Bakanlığı ve ABD Tarım Bakanlığı genetiği değiştirilmiş ürün fazlalıklarını acil durum kıtlık yardımı olarak vermek üzere işbirliği yaptı. Bu uygulama uluslararası yardım kuruluşları tarafından kınanan bir uygulamaydı. Çünkü Monsanto ve

arkadaşlarına yeni pazarlar açma sürecinde bir ülkenin yerel tarım ekonomisini yok ediyordu. Avrupa Birliği ABD hükümetinin bu "fazlalıkların yardım olarak kullanılması" uygulamasını resmi olarak kınadı.²² Vaşington kınamayı yok saydı.

2003'ün başlarında Hindistan hükümeti 1000 ton genetiği değiştirilmiş soya mısır karışımının ülkeye ithalini durdurdu. Bunun nedeni ise genetiği değiştirilmiş gıdaların insan sağlığına zararlı olabileceği ve bu gıdaların henüz yeterli derecede test edilmemiş olmasıydı. ABD gıda yardımı örgütleri, CARE ve Katolik Yardım Hizmetleri aracılığıyla yapılan ithalat bu nedenle onaylanmadı. USAID bu önemsiz gerçeği yoksaydı ve baskı yaptı.²³

Uluslararası yardım kuruluşlarının uzun süredir yaptığı uygulama gıda tedarikini serbest piyasadan ve eğer mümkünse yardımı alacak olan ülkeden ya da komşu ülkelere sağlamaktı. USAID, ABD merkezli bu yardım kuruluşlarının yalnızca USAID'in tedarik ettiği tahılları yardım olarak göndermesini hükmetti, yani ABD'nin genetiği değiştirilmiş tahıllarını. ABD yardım olarak kendi gıda fazlasının yardım olarak kullanılmasında ısrar eden tek bağışçı ülkeydi.

Ekim 2002'de Londra'daki Guardian gazetesi ABD hükümetinin ciddi bir kuraklık durumunda Afrika'nın güneyindeki altı ülkeye 266 milyon dolar değerinde acil durum kılık yardımı vermeyi teklif ettiğini duyurdu. Ancak, her ne kadar piyasada geleneksel (genetiği değiştirilmemiş) mısır fazlası olsa da, bunu yalnızca ABD depolarındaki fazlalık GDO mısır ile yapacaklarını açıkladılar.²⁴ Mısır Afrika'nın o bölgelerinde ana üründü. Zambia, Malavi ve Zimbabve sağlığa olası tüm zararlarını vurgulayarak GDO'lu mısır yardımı reddettiler. AB ve diğer gıda yardımı yapan ülkeler bu ülkelere serbest piyasada kendi gıdalarını almaları için doğrudan para yardımında bulunuyordu ki, bu böyle kılık durumlarında uluslararası alanda geleneksel uygulama buydu. Vaşington'un amacı başkaydı; GDO'lu tohumları her yolu deneyerek olabildiğince çok ve hızlı bir şekilde yaygınlaştırmak.

USAID yöneticisi, Andrew Natsios'a basın tarafından soru yöneltildiğinde geri adım attı: "Aç insanlar tohum ekmezler. Tohumları yerler"²⁵ GDO'lu tohumları alan çiftçiler elbette bu tohumları bir sonraki mahsul için de ekiyorlardı ancak ne tür bir tohum aldıklarından haberleri yoktu. Tohumlar herhangi bir GDO etiketiyle gönderilmemişti. Monsanto ya da DuPont ya da diğer tohum devleri bunu daha sonradan açıklıyorlardı. Birleşmiş Milletler, Güney Afrika, Kenya ve yakınlardaki ülkelerde açlık yardımı için 160.000 ton mısır gibi geleneksel (genetiği değiştirilmemiş) tahıl bulunduğunu iddia etti.²⁶

ABD Ulusal Tarım Kurulu Bilim Akademisi eski İdari Amiri ve Tarım Ekonomisti Dr.Charles Benbrook, USAID'in Zambia'ya ABD'nin GDO'lu mısırını kıtlık yardımı olarak kabul etmesi için yaptığı baskıya atıfta bulunarak şöyle dedi: "Zambia'ya verilecek geleneksel (genetiği değiştirilmemiş) tahıllarla ilgili bir kıtlık bulunmamaktadır. Zambia'nın zaruretini biyoteknoloji lehinde "siyasi hedeflere" ulaşmak için kullanmak hem ahlaksızlık, hem de utanmazlıktır"²⁷

Vaşington'un egemenliğindeki iki kurum, IMF (Uluslararası Para Fonu) ve Dünya Bankası, 2002'de, Malavi hükümetinden acil durum gıda stoklarını 2002'de ödemeleri gereken dış borçları karşılığında satmalarını istedi. Bu durumda, ciddi bir kuraklık halinde Malavi halkı açlık sorunuyla karşı karşıya kalacaktı. USAID, ABD'nin 250.000 ton fazlalık GDO mısırını gönderdi. İngiltere Başbakanı Bilim Danışmanı Profesör David King ABD'nin Afrika'ya GDO teknolojisini zorlamasını kınadı ve bunu "büyük çaplı bir insan deneyi" olarak değerlendirdi. İngiliz yardım kuruluşu, ActionAid (Yardım Hareketi), ABD'nin bu faaliyetini eleştirerek şunları söyledi: "Çiftçiler kısır bir döngü içine sıkışacak ve giderek patentli tohumlar için bir avuç dev küresel şirkete bağımlı hale gelecek."²⁸

Plân tam olarak da buydu.

George W. Bush Haziran 2003'de Avrupa'daki G8 Zirvesi'nde kampanyayı desteklemek için oval ofisin tüm

ağırlığını kullandı: "Avrupa'daki ortaklarımız yersiz ve bilim dışı korkular nedeniyle tüm yeni biyo-teknoloji mahsullerini engellediler. Bu birçok Afrika ülkesinin biyo-teknolojiye yatırım yapmalarına engel oldu. Çünkü bu ürünlerin Avrupa pazarından dışlanacağından endişe ettiler."²⁹

Bush AB'den 1997'de GDO'lara getirdiği yasağı kaldırması için ortamı kızıştırıyordu. Güney Afrika, dünyadaki en bereketli topraklardan birine, zengin su kaynaklarına ve elverişli bir iklime sahipti. Monsanto ve Cargill gibi tarım işletmelerinin, endüstriyel şirket tarımı ve GDO'lu bitki üretimlerinin kullanılması olasılığı karşısında büyük ihtimalle ağızları sulanıyor olmalıydı. Karşılarındaki tek engel birkaç on milyon fakir Afrikalı idi.

Ancak yeni bin yılın ilk aylarında GDO'lu tohumların teşviki için tek hedef Afrika değildi. Monsanto, DuPont, Syngenta ve diğer büyük genetik tohum şirketleri baskı, rüşvet ve diğer yasadışı taktikleri, Polonya'dan Endonezya'ya ve ötesine, tohumlarını yaymak için kullandılar. Monsanto, Endonezya'da üst düzey bir hükümet yetkilisine yeni genetiği değiştirilmiş mahsullerin denetimini kaldırması için 50.000 dolar rüşvet vermekten ötürü suçlandı. Mahkeme kayıtları rüşvetin ABD'deki Monsanto merkezinde onaylandığını gösterdi. Monsanto daha sonra suçlu bulundu ve ceza ödedi.³⁰

Monsanto ve diğer büyük tarım şirketleri Avrupa'nın en zengin topraklarından birine sahip olan Polonya'da yasadışı yollardan GDO'lu tohum ekiyorlardı. Monsanto, Brezilya'ya yasadışı yollarla büyük oranlarda GDO'lu soya sokmak ve ekmekle suçlandı. Hükümet en sonunda 2005'in başlarında, yayılmanın denetlenmesinin boşuna bir çaba olduğunu söyleyerek GDO yasasını kaldırdı. Gen Devrimi olası tüm yöntemleri kullanarak ilerlemesini sürdürüyordu.³¹

Bizi Sessizce Öldürüyorlar, Hiç Olmadığı Kadar Sessiz...

Monsanto, Dow, DuPont ve onları destekleyen Vaşington hükümetinin belirgin stratejisi GDO tohumları yeryüzünün her köşesine yaymaktı. Bunu yaparken de önceliği savunmasız, ağır borç yükü altındaki Afrika ve diğer gelişmekte olan ülkelere ya da Polonya ve Ukrayna gibi hükümet denetimlerinin az, yolsuzlukların yüksek olduğu ülkelere verdiler.

Bir kez ekildikten sonra tohumlar tüm bölgeye yayılacaktı. İleriki bir tarihte, küresel GDO tohum şirketleri, Dünya Ticaret Örgütü yaptırımlarıyla tehdit ederek gezegenin gelişen bölgelerindeki tohum tedarikine hâkim konumda olacaklar ve dilerlerse yaşamak için gerekli olan tohum tedarikini kesebileceklerdi. İstihbarat terminolojisinde böylesi bir kapasite "stratejik kırmızı güç" olarak bilinir. Olası bir düşman ya da rakip, kaynağı kontrol eden kişilerin siyasi isteklerine boyun eğmedikleri sürece stratejik bir kaynaktan mahrum bırakılabilir -enerji, ya da bu durumda gıda- ya da mahrum bırakılmakla tehdit edilebilir.

Çok Özel Bir Mısır

Peki nasıl olur da bu durum ABD'deki Rockefeller Vakfı, Ford Vakfı ve diğer büyük oyuncuların uzun dönemli nüfus kontrolü stratejileriyle ilişkilendirilebilir? Yanıt kısa sürede ortaya çıkacaktır.

San Diego'da küçük bir biyo-teknoloji şirketi olan Epicyte, Eylül 2001'de yaptığı bir çalışmayla ilgili olarak bir basın toplantısı düzenledi. Şirket en son GDO mahsulünü yarattıklarını açıkladı -gebeliği engelleyen mısır. Gebelik bağışıklığı olarak bilinen bir durumu olan kadınlardan antikorlar aldılar ve bu kısırlaştırıcı antikorların üretilmesini düzenleyen genleri ayırdılar ve kalıtım mühendisliği yöntemlerini kullanarak mısır bitkisinin oluşmasını sağlayan mısır tohumlarına bu genleri ilaştırdılar.³² "Sperm öldürücülü antikorlar üreten mısırlarla dolu bir seramız var." dedi, Epicyte Başkanı Mitch Hein övünerek.³³

Dünyadaki egemen basın tarafından pek üzerinde durulmayan bu çarpıcı açıklamanın ardından, Epicyte stratejik bir araştırma ortaklığı ile lisans anlaşması yaptı. Bu anlaşmayı ABD'deki üç büyük genetik şirket tarımcılığı tohum devinden biri olan Dow AgroSciences aracılığıyla Dow Kimyasallar ile yaptı. O zaman yaptıkları açıklamaya göre bu ortaklığın amacı Epicyte'nin teknolojik devrimini Dow AgroSciences'in "genetik mühendisliğin mahsullerdeki gücü" ile birleştirmektir. Epicyte'nin ürün adayı antikorları, mısıra dönüştürülüyordu. Epicyte ve Dow kuruluşları gen değişimli bitkilerde antikorların açılım, sabitlik ve birikimini etkileyen etmenleri araştıran dört yıllık bir programda anlaştılar.³⁴ Epicyte aynı zamanda Novartis Tarım Keşif Enstitüsü (Syngenta) ve Baltimore'dan ReProtect LLC ile gebeliği engelleyen antikor temelli mikrobisitler geliştirmek için de işbirliği yaptı.³⁵

6 Ekim 2002'de CBS haber kanalı, kısır tohum teknolojisinin geliştirilmesi için de canla başla çalışan ABD Tarım Bakanlığı'nın, çeşitli mahsullerde ilaç ve ilaç bileşiklerini yetiştirilmek üzere ülke çapında 32 deneme tarlasını parasal olarak desteklediğini açıkladı. ABD hükümetinin tarla denemeleri, Epicyte'nin sperm öldürücülü mısır teknolojisini de içeriyordu. Açıklanmayan şey ise ABD Tarım Bakanlığı'nın ABD Savunma Bakanlığı'ndaki bilim adamlarına deneme tarlalarındaki sonuçları iletiyor olması idi. Bunu Maryland'deki Edgewood (Ecvud) Kimya ve Biyoloji Merkezi gibi sayısız biyolojik araştırma merkezleri aracılığıyla yapıyorlardı.³⁶

Daha önceden, gebelik engelleyici antikorların üretimi, kobay faresi yumurtalık bakterisinin kullanıldığı ultra steril, özel fermentasyon koşulları için maliyeti 400 milyon dolara kadar çıkabilen pahalı tesisler gerektiriyordu. Epicyte özel GDO'lu sperm öldürücülü mısırı yetiştirmek için 40 hektarlık alanın yeterli olduğunu ve sperm öldürücü için gerekenin çok üzerinde antikor üretileceğinden bunun birkaç milyon dolara mal edilerek maliyeti %90 düşüreceğini iddia etti.³⁷

Dünyadaki egemen basın tarafından pek üzerinde durulmayan bu çarpıcı açıklamanın ardından, Epicyte stratejik bir araştırma ortaklığı ile lisans anlaşması yaptı. Bu anlaşmayı ABD'deki üç büyük genetik şirket tarımcılığı tohum devinden biri olan Dow AgroSciences aracılığıyla Dow Kimyasallar ile yaptı. O zaman yaptıkları açıklamaya göre bu ortaklığın amacı Epicyte'nin teknolojik devrimini Dow AgroSciences'in "genetik mühendisliğin mahsullerdeki gücü" ile birleştirmektir. Epicyte'nin ürün adayı antikorları, mısır dönüşürülüyordu. Epicyte ve Dow kuruluşları gen değişimli bitkilerde antikorların açılım, sabitlik ve birikimini etkileyen etmenleri araştıran dört yıllık bir programda anlaştılar.³⁴ Epicyte aynı zamanda Novartis Tarım Keşif Enstitüsü (Syngenta) ve Baltimore'dan ReProtect LLC ile gebeliği engelleyen antikor temelli mikrobisitler geliştirmek için de işbirliği yaptı.³⁵

6 Ekim 2002'de CBS haber kanalı, kısır tohum teknolojisinin geliştirilmesi için de canla başla çalışan ABD Tarım Bakanlığı'nın, çeşitli mahsullerde ilaç ve ilaç bileşikleri yetiştirilmek üzere ülke çapında 32 deneme tarlasını parasal olarak desteklediğini açıkladı. ABD hükümetinin tarla denemeleri, Epicyte'nin sperm öldürücülü mısır teknolojisini de içeriyordu. Açıklanmayan şey ise ABD Tarım Bakanlığı'nın ABD Savunma Bakanlığı'ndaki bilim adamlarına deneme tarlalarındaki sonuçları iletiyor olması idi. Bunu Maryland'deki Edgewood (Ecvud) Kimya ve Biyoloji Merkezi gibi sayısız biyolojik araştırma merkezleri aracılığıyla yapıyorlardı.³⁶

Daha önceden, gebelik engelleyici antikorların üretimi, kobay faresi yumurtalık bakterisinin kullanıldığı ultra steril, özel fermentasyon koşulları için maliyeti 400 milyon dolara kadar çıkabilen pahalı tesisler gerektiriyordu. Epicyte özel GDO'lu sperm öldürücülü mısırı yetiştirmek için 40 hektarlık alanın yeterli olduğunu ve sperm öldürücü için gerekenin çok üzerinde antikor üretileceğinden bunun birkaç milyon dolara mal edilerek maliyeti %90 düşüreceğini iddia etti.³⁷

Yaptıkları kısa kamuoyu açıklamasında Epicyte, dünyanın "aşırı nüfus artışı" sorununa bir çözüm olarak sundukları sperm öldürücülü mısırın 2006 ya da 2007'de ticari olarak piyasaya sunulacağını tahmin etti. Basın açıklamasından sonra insan spermini öldürecek sperm öldürücülü mısır yaratmadaki Epicyte'nin çığır açıcı başarısı ile ilgili tartışma sona erdi. Epicyte Mayıs 2004'de Kuzey Carolina (Karolayna)'dan bir biyo-teknoloji şirketi olan Pittsboro tarafından satın alındı.³⁸ Daha sonra, sperm öldürücülü mısırın geliştirilmesi hakkında basında daha fazla bir şey duyulmadı ve konu unutuldu.

Yenildiğinde erkeklerde spermi öldüren bir mısır türünün yaratacağı siyasi çalkantı nedeniyle araştırmaların gizlice devam ettiği yönünde söylentiler dolaştı. Meksikalı çiftçiler Oxaca (Ohaka)'daki Meksika mısır tohumu hazinesinin kalbine genetiği değiştirilmiş mısırların yetkisiz bir şekilde yayılmasına karşı zaten isyan halindeydiler.³⁹

Epicyte'nin sperm öldürücülü antikorlarını içeren mısırın – ki mısır Meksikalıların temel gıda maddesiydi- yaratacağı etkiyi düşünmek çok da zor değildi. "Sperm öldürücülü bir Mısır koçanı alır mıydınız?" ya da "Bir kase daha mısır gevreğine ne dersiniz bayım? veya sperm öldürücü bir Meksika pidesi (tortiya) yemek ister misiniz?" Kellog's Mısır Gevreği Şirketi'nin yaratıcısı, John D. Rockefeller ile birlikte neredeyse bir asır önce aynı zamanda Amerikan Soy Arıtım Cemaatini de kurmuşlardı.

Kısır Tohumlardan Sperm Öldürücülü Mısır'a

Bush yönetiminin vergi muafiyetleri sayesinde vergilendirilmeyen ve çok zengin olan, ABD'deki güçlü seçkin çevrelerin stratejik bir öncelik olarak genetiği değiştirilmiş tohumları neden gıda zincirine katmak istedikleri gittikçe anlaşılıyordu. Seçkinler yalnızca Rockefeller, Ford Vakıf ve diğer ABD'li en zengin ailelerin büyük özel aile servetlerine bağlı kuruluşları içermiyordu. ABD Devlet Bakanlığı, Ulusal Güvenlik Konseyi, ABD Tarım Bakanlığı ile Uluslararası Para

Fonu (IMF), Dünya Bankası'nın lider siyasi kadrosuyla beraber Birleşmiş Milletler (UN) kuruluşları olan Dünya Sağlık Örgütü ve Gıda ve Tarım Örgütü de bu seçkinler arasındaydı.

Tetanoz, Rockefeller ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO)

Rockefeller Vakfı'ndaki arkadaşlar, dünyanın açlık sorununu GDO tohum ve mahsullerin dünya çapında yaygınlaştırılması yoluyla çözüme konusunda çok ciddiydiler. Onların varsaydığı yöntem "talep eden tarafın" değil, "tedarik eden tarafın" sorunlarını çözüyordu. İnsan üreme sistemi üzerinden nüfusu kısıtlamak istiyorlardı.

Bu niyet hakkında kuşkusu olanlar Rockefeller Vakfı'nın Birleşmiş Milletlerin Dünya Sağlık Örgütü ile birlikte Meksika, Nikaragua, Filipinler ve diğer gelişmekte olan fakir ülkelerde yaptıkları çalışmalara bakabilirler. Vakıf devrimsel tetanoz aşısını geliştiren Dünya Sağlık Örgütü'nün "üreme sağlığı" programını sessizce finanse etti. Bu Rockefeller Vakfındakilerin bir anda karar verdikleri bir şey değildi. Araştırma fonunun gerçekten neye hizmet ettiği konusunda bir şey bilmediklerini de iddia edemezlerdi. Vakıf, genetiği değiştirilmiş mahsulleri de kapsayan biyo-teknoloji alanlarındaki araştırmalara para aktardığı sıralarda, Dünya Ticaret Örgütü'nün araştırmacılarıyla 1972'den beri yeni bir aşı geliştirmek için çalışmışlardı.⁴⁰

Küresel Aşı Enstitüsü raporlarına göre 1990'ların başlarından beri Dünya Sağlık Örgütü Nikaragua, Meksika ve Filipinler de büyük aşı kampanyaları düzenlemişti. Bir Katolik örgüt olan Meksika Yaşam Komitesi (Comite Pro Vida de Mexico) Dünya Ticaret Örgütü'nün programının ardındaki gerçek niyetten kuşkulandı ve çok sayıda aşı ampulünü test etmeye karar verdi. Test sonuçlarında ampullerin Koryonik Gonadotropin ya da hCG içerdiği ortaya çıktı.⁴¹ Paslı çivi yarası ya da toprakta bulunan belli bakterilere temas yoluyla oluşan kazıklı humma enfeksiyonuna karşı insanları korumak için tasarlanmış bir aşıda bulunması kuşku uyandıran bir

Fonu (IMF), Dünya Bankası'nın lider siyasi kadrosuyla beraber Birleşmiş Milletler (UN) kuruluşları olan Dünya Sağlık Örgütü ve Gıda ve Tarım Örgütü de bu seçkinler arasındaydı.

Tetanoz, Rockefeller ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO)

Rockefeller Vakfı'ndaki arkadaşlar, dünyanın açlık sorununu GDO tohum ve mahsullerin dünya çapında yaygınlaştırılması yoluyla çözüme konusunda çok ciddiydiler. Onların varsaydığı yöntem "talep eden tarafın" değil, "tedarik eden tarafın" sorunlarını çözüyordu. İnsan üreme sistemi üzerinden nüfusu kısıtlamak istiyorlardı.

Bu niyet hakkında kuşkusu olanlar Rockefeller Vakfı'nın Birleşmiş Milletlerin Dünya Sağlık Örgütü ile birlikte Meksika, Nikaragua, Filipinler ve diğer gelişmekte olan fakir ülkelerde yaptıkları çalışmalara bakabilirler. Vakıf devrimsel tetanoz aşısını geliştiren Dünya Sağlık Örgütü'nün "üreme sağlığı" programını sessizce finanse etti. Bu Rockefeller Vakfındakilerin bir anda karar verdikleri bir şey değildi. Araştırma fonunun gerçekten neye hizmet ettiği konusunda bir şey bilmediklerini de iddia edemezlerdi. Vakıf, genetiği değiştirilmiş mahsulleri de kapsayan biyo-teknoloji alanlarındaki araştırmalara para aktardığı sıralarda, Dünya Ticaret Örgütü'nün araştırmacılarıyla 1972'den beri yeni bir aşı geliştirmek için çalışmışlardı.⁴⁰

Küresel Aşı Enstitüsü raporlarına göre 1990'ların başlarından beri Dünya Sağlık Örgütü Nikaragua, Meksika ve Filipinler de büyük aşı kampanyaları düzenlemişti. Bir Katolik örgüt olan Meksika Yaşam Komitesi (Comite Pro Vida de Mexico) Dünya Ticaret Örgütü'nün programının ardındaki gerçek niyetten kuşkulandı ve çok sayıda aşı ampulünü test etmeye karar verdi. Test sonuçlarında ampullerin Koryonik Gonadotropin ya da hCG içerdiği ortaya çıktı.⁴¹ Paslı çivi yarası ya da toprakta bulunan belli bakterilere temas yoluyla oluşan kazıklı humma enfeksiyonuna karşı insanları korumak için tasarlanmış bir aşıda bulunması kuşku uyandıran bir

maddeydi bu. Ayrıca tetanoz hastalığı da öyle çok yaygın değildi.

hCG'nin gebeliği sürdürmek için ihtiyaç duyulan doğal bir hormon oluşu da bir diğer kuşku nedeniydi. Ancak hCG, üretimini tetikliyordu ve böylece kadınlar gebe kalamıyordu; bu gizli bir düşük demektir. hCG hormonlu aşılarla da benzer raporlar Filipinler ve Nikaragua'dan da geldi.⁴²

Meksika Yaşam Komitesi Dünya Sağlık Örgütü'nün aşı programı ile diğer bazı kuşku uyandıran gerçekleri de onayladı. Tetanoz aşısı sadece 15-45 yaşları arasında gebe kalma yaşlarında olan kadınlara yapılmıştı.⁴³ Dahası her ne kadar tek bir aşı bile en az on yıl yetse de, kadınların yeterli derecede hCG aldıklarından emin olmak için, birkaç ay aralıkla, üç ardışık aşı yapılmıştı. hCG'nin varlığı aşının açıkça "bozuk" olduğunu gösteriyordu. Tetanoz hCG aşısı yapılan hiçbir kadına aşının düşük yapmaya neden olan bir etken içerdiği söylenmemişti. Dünya Sağlık Örgütü'nün bunu böyle istediği aşikârdı.

Meksika Yaşam Komitesi biraz daha derinleri eşeleyerek Rockefeller Vakfı'nın John D. Rockefeller III'ün Nüfus Konseyi, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler Gelişim Programı ve Ford Vakfı ve diğerleri ile birlikte, hCG'yi tetanoz ve diğer aşıları kullanarak gebeliği engelleyici bir aşı geliştirmek için 20 yıldır Dünya Sağlık Örgütü ile birlikte çalıştığını ortaya çıkardı.⁴⁴

Dünya Sağlık Örgütü araştırmasına parasal destek veren "diğerleri" arasında tüm Hindistan Tıp Bilimleri Enstitüsü ve Helsinki Üniversitesi, Ohio Devlet Üniversitesi ile İsveç'te Upsala Üniversitesi yer alıyordu.⁴⁵

Saygın tıp dergisi, Lancet, 11 Haziran 1988'de yayınladığı "Dünya Sağlık Örgütü'nün Doğum Kontrol Aşısının Klinik Bulguları" adlı bir makalede Meksika Yaşam Komitesi'nin bulgularını teyit etti. Peki neden Tetanoz Toksoid "Taşıyıcısı" ilgili bilim adamlarından G.P.Talwar'a göre, insan bedeni kendi doğal olarak oluşturduğu hCG hormonuna saldırmaz. hCG

antikorlarını kullanan başarılı bir gebelik engelleyici aşı geliştirebilmek için, hCG'nin istilacı bir düşman olduğuna dair beden inandırılması gerekir.⁴⁶

1993'ün ortalarında, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) varolan kısıtlı araştırma bütçesinden toplamda 365 milyon doları hüsni tabiri ile "üreme sağlığı" olarak adlandırılan projeye aktardı. Proje kapsamında tetanoz aşılara anti-hCG antikorları yerleştirmek de vardı. Dünya Sağlık Örgütü aşı yaptıkları kadınların neden anti-hCG antikorları ürettiğini açıklamadı.⁴⁷

"Kürtaj Karşısı ve Katolik" kaynaklardan geldiğini ileri sürerek Meksika Yaşam Komitesi'nin bulgularını reddettiler. Kürtaj Karşısı ve Katolik olmanın, bulgulara gölge düşüren önemli bir önyargı nedeni olduğunu ima ettiler. Eğer mesajı yalanlayamıyorsan o zaman hiç olmazsa mesajı iletenin güvenilirliğini zedeleye.

Filipinler'deki kadınlar üzerinde kullanılan tetanoz aşılardan dört ampül daha Manila'daki St.Luke Lutheryan Tıp Merkezine gönderildikten ve yapılan testler hCG pozitif çıktıktan sonra Dünya Sağlık Örgütü'ndeki görevliler taktik değiştirdi. Dünya Sağlık Örgütü bu sefer, hCG'nin üretim aşamasından kaynaklandığını iddia etti.

Aşı Kanadalı Connaught Laboratuvarı Ltd ve Avusturalya CSL Laboratuvarları tarafından üretilmişti. Dünyanın en büyük aşı üreticilerinden biri olan Connaught, Fransız Rhone Poulenc gurubuna aitti. Connaught'un diğer araştırma projeleri arasında HIV (AIDS) virüsünün kalıtım mühendisliği yoluyla tasarlanmış türünün üretimi de bulunmaktaydı.

Nüfus azaltımı ve kalıtım mühendisliği ürünü mahsullerin aynı büyük stratejinin parçaları olduğu açıktı: Dünya nüfusunun büyük oranlarda azaltılması. Aslında bu, "**Dünyanın Açlık Sorununun Çözme**" adı altında ileri sürülen, Pentagon'un biyolojik harp olarak adlandırdığı şeyin akıllıca bir biçimiydi.

Gizli GDO Gündemi Ortaya Çıkıyor

ABD ve İngiltere hükümetlerinin genetik olarak değiştirilmiş tohumları acımasızca tüm dünyaya yayma girişimleri aslında Rockefeller Vakfı'nın 1930'lardan beri onlarca yıldır süren Nazi soy arıtım araştırmalarına para aktardığı sır siyasetinin uygulanmasıydı: Yani Anglo-Sakson Beyaz seçkinlerin daha koyu renkteki soyların nüfuslarını toplu halde azaltması. Bu çevreler gördüler ki savaş, nüfus azaltımı için çok pahalıydı ve pek de etkili bir yol değildi.

1925'te İngiltere'den koyu ırkçı Winston Churchill, biyolojik harp olanaklarını destekleyen yorumlar yaptı ve "İnsanlar ve hayvanlar üzerinde bilinçli olarak kullanılabilecek salgın hastalıkları, mahsulleri yok edecek bakterileri, at ve sığırları öldürecek şarbonu sistemli bir şekilde üretebilen" bir hükümete ihtiyaç duyulduğunu yazdı. Sene 1925'di.⁴⁸

Konuyu ABD'deki üst rütbeli askeri çevrelerde tartışan, ABD Hava Kuvvetleri (USAF) Hava Doktrin, Araştırma ve Eğitim Koleji'nden Yarbay Robert P. Kadlec, 1990'da yazılan "Geleceğin Savaş Alanı" adlı kitapta genetiği değiştirilmiş mahsullerin biyolojik harpteki gücünü tartıştı. GDO temelli biyolojik silahlardan "düşük maliyetli kitle imhâ silahları" olarak bahsetti. Şöyle diyordu Kadlec: "Diğer kitle imhâ silahlarıyla kıyaslandığında biyolojik silahlar ucuzdur. Teknoloji Ofisi'nin yaptığı son bir değerlendirme raporu bir Biyolojik Harp cephaneliğinin maliyetinin 10 milyon dolara kadar düşebileceğini rapor etmiştir. Tek bir nükleer silahın geliştirilmesinin 200 milyon dolar olduğu göz önüne alınırsa bu çok düşük bir rakamdır."⁴⁹

Kadlec sözlerine şöyle devam ediyor: "Biyolojik silahları bir salgın ya da doğal olarak ortaya çıkan bir hastalık kisvesi altında kullanmak saldırgana, saldırısını inkâr etme fırsatını verir. Bu bağlamda biyolojik silahlar nükleer silahlardan daha fazla imkânlar sunmaktadır."⁵⁰

Biyolojik silahlar ve kalıtım mühendisliği araştırma projesi, Sunshine (Güneş Işığı)'nın raporuna göre "ABD, İngiltere,

Rusya ve Almanya kalıtım mühendisliği yoluyla biyolojik harp etkenleri tasarlamış, yeni ölümcül türler üretmiştir. Kalıtım mühendisliği, klâsik biyolojik silah türlerini artırabilir. Bakteriler antibiyotik ya da aşılarla dirençli hale getirilmekle kalmaz daha zehirli ve tespiti zor kılınabilir...”⁵¹

1980’lerde Rockefeller Vakfı büyük kalıtım mühendisliği ürünü pirinç projesini başlattığında, Gen Devrimi’nin başında, Pentagon sessizce biyo-teknoloji uygulamalarını başlattı. ABD askeri araştırmacıları, Rus tehdidini ileri sürerek çok gizli araştırmalar ile, yeni kalıtım mühendisliği tekniklerini kullanmaya başladılar. Araştırılan konular arasında genetik olarak tasarlanmış afyon benzeri bir madde de bulunuyordu. Bu maddenin az bir miktarı bile uyku, endişe, uysallık ya da geçici körlük yaratıyordu.

Özellikle Kısır Tohum vakasında, GDO sperm öldürücülerde ve diğer gen devrimi gelişmelerinde Bush yönetimi, biyolojik silah geliştirilmesi üzerindeki yasakları kaldırdı ve aynı anda küresel ısınma ve CO² salınımları ile ilgili Kyoto Protokolü’nü kabul etmeyi reddetti.⁵² Biyolojik silah protokolü Vaşington’daki yeni yönetimin oy birliği ile reddettiği en önemli konuydu. Ancak basının büyük bir kesimi, kendine verilen görevi yaptı ve dikkatleri Bush’un Kyoto Protokolü’nü reddetmesine çevirerek yönetimin biyolojik ve zehir silahlarını yasaklama hakkında işbirliği yapmayı reddedişi konusunu yok saydı.

Bush’un Ocak 2001’de göreve gelir gelmez yaptığı ilk şeylerden biri yasal bağlayıcılığı bulunan Biyolojik ve Zehir Silahları Protokolü’nü (BTWC) desteklemediğini ilan etmek oldu ve bu konuda yapılan uluslararası görüşmeler de durdu. Bunun nedenleri hakkında pek bir açıklama yapılmadı. İngiliz Tıp Derneği’nin 2004 yılında yaptığı bir açıklama “genetik silahlar teknolojisindeki” gelişmelere atıfta bulunarak dünyada “yalnızca belirli etnik gurupları öldürebilecek ürkütücü biyolojik silahların yapılmasına birkaç yıl kaldığını” açıkladı.⁵³

Pentagon ve hükümetin özel biyolojik araştırmalarında yıllarca kişisel deneyime sahip olan Stanford Üniversitesi biyofizikçilerinden Profesör Steven Block "Şunu söylemek isteriz ki akli selim hiç kimse bunları kullanmaz." diyor ve ekliyordu: "Ancak, herkes akli selim değil."⁵⁴

NOTLAR:

1. Melvin John Oliver ve diğ., ABD Patenti, Bitki Gen Ekspresyonu'nun Kontrolü, Patent No. 5.723.765, 3 Mart 1998, Buluşla ilgili ayrıntılı açıklama için <http://patft.uspto.gov>.
2. Geri Guidetti, "Tohum Terminatörü ve Mega-Merger Gıda ve Özgürlükleri Tehdit Ediyor, Gıda Tedariği Güncelleme:5 Haziran, 1998", Ark Enstitüsü, <http://www.arkinstitute.com/98/up0606.htm>, 5 Haziran 1998.
3. Melvin John Oliver, op.cit
4. Hugh Warwick, Syngenta: Çiftçi Haklarını Ortadan Kaldırıyor mu?, Genetik Forumu, Bern, Ekim 2000, <http://www.mindfully.org/GE/SyngentaSwitching-Off-Rights.htm>
5. age.
6. Cooperative Research, 3 Mart, 1998: Terminatör Tohum Patenti Verildi, http://www.cooperativeresearch.org/entity.jsp?entity=us_department_of_agriculture.
7. Zac Hanley ve Kieran Elborough, "Yeni Ortaya Çıkan Biyoteknolojiler: Terminatörün Rehabilitasyonu", ISB News Reportg, Haziran 2002, p.1.
8. ABD Tarım Bakanlığı Tarım Araştırmaları Servisi, op. cit., 29 Mart 2004
9. Martha L. Crouch, Terminatör Nasıl Öldürür?, lists.ibiblio.org/pipermail/permaculture/1999January/005941.html, Indiana Üniversitesi, Bloomington, Indiana, 1998.
10. ABD Patent ve Teknoloji Ofisi, USPTO Patent Veritabanı, 3 Mart 1998.
11. USA Today, "Biyotek Şirketleri için Uyarı Tohumları", USA Today, 10D, 29 Haziran 1999.
12. Robert B. Shapiro, Monsanto CEO'su Robert Shapiro'dan Rockefeller Başkanı Gordon Conway ve Diğerlerine Açık Mektup, <http://www.monsanto.co.uk/nwes/ukshowlib.phtml-luid:9949>, 4 Ekim 1999.
13. age
14. age.
15. Willard Phelps, USDA sözcüsü, RAFI ile Mülakat (şimdi ETC), 10 Mart 1998, <http://www.cropchoice.com/lead-stry7f4c.html?recid=694>
16. Melvin J. Oliver, USDA moleküler biyolog ve teknolojinin asıl mucidi, RAFI Communiquede atıfta bulunulmuştur, Mart 1998.

17. GRAIN, "Kirlenmeye Direniş: Birlikte Yaşamı Reddetmenin 5 Nedeni, Arjantin ve Brezilya'da Kirlilik Nedeniyle Monsanto tazminat ödüyor." Seedling, <http://www.grain.org/seedling>, Nisan 2004.
18. RAFI, 25 Şubat 200, Jaan Suurküla'da atıfta bulunulmuştur, Genetik Mühendisliği Gıda ile ilgili Sorunlar Arşivi: RAFIya göre, Terminatör Tohumlar Hızla İlerliyor, <http://www.-psrast.org/probobstarch.htm>.
19. ABD Tarım Bakanlığı Tarım Araştırma Hizmetleri, op. cit.,
20. age.
21. Ashok B. Sharma, "ABD Yardım Ajanslarından GDO Karşıtı Ulusları USAID'e Rapor Etmeleri İstendi", Financial Express (Hindistan), <http://www.mindfully.org/GE-/2003/USAID-Report-AntiGM14jan03.htm>, 14 January 2003.
22. Avrupa Komisyonu, DTÖ ve Tarım: Avrupa Komisyonu Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Daha Fazla Pazar Açılımı, Ticarete Daha Az Zarar Veren Destek ve Daha İyi Şartlar Sunuyor, Basın açıklaması, 16 Aralık 2002.
23. Ashok B. Sharma, op. cit.
24. John Vidal, "ABD Satamadığı GDO Gıdaları Afrika'ya Boşaltıyor", The Guardian, 7 Ekim 2002.
25. age.
26. age.
27. Charles Benbrook, "ABD'li önde gelen agronomiste göre Güney Afrika Gıda Krizi 'Siyasi Amaçlar' için utanmazca tasarlanmış bir krizdir" Norfolk Genetik Bilgi Ağı, ngin.tripod.com/270902a.htm, 27 Eylül 2002.
28. Mark Townsend, "Blair Üçüncü Dünya Vurgununda Sıkı Tedbirler İstiyor", The Observer, 1 Eylül 2002.
29. BBC haberler, Bush: Afrika GDO Korkularına Esir Düştü, 22 Mayıs 2003, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/3050-855.stm>.
30. Jonathan Birchall, "Endonezya: Monsanto Mısır Mahsulü için ABD ile 1.5 milyon dolarlık Rüşveti Kabul etti.
31. Abdrew Hay, "Çevreciler Brezilya'nın GDO Yasağının Kaldırmasından Endişe Ediyor," Reuters, 7 Mart 2005.
32. Robin McKie, "GDO Mısır Erkeklerin Tohumlarını Serpmesine Engel Olmak için Yola Çıktı", The Observer, 9 Eylül 2001. McKie şöyle yazıyor: "Gebelik engelleyici bitkiler SanDiego biyoteknoloji şirketi Epicyte'nin ürünü. Buradaki araştırmacılar spermlere saldıran nadir bir antikor keşfettiler. Şirket bu antikorların üretimini düzenleyen genleri ayırıştırıp bunları mısıra aktararak gebelik engelleyici üreten küçük fabrikalar yarattılar. Gebelik engelleyicili mısır çok nadir görülen bir durumun araştırılmasıyla ortaya çıktı: Gebelik Bağışıklığı denilen bu durumda kadında üretilen antikorlar spermlere saldırıyor...Temel olarak sperm üzerindeki yüzey reseptörlere bağlanıyor," diyor Hein. "Spermi kavırıyor ve her bir spermi öyle ağırlaştırıyor ki spermler ilerleyemiyor. Sanki lambada yapıyormuş gibi yerinde sallanıyor sadece."
33. age.

34. PRNewswire, Dow, Epicyte Araştırma, Lisans Anlaşması Başlatıyor, 5 Eylül 2000.
35. "Epicyte: Ayın Şirketi", SanDiego Biyotek Gazetesi, Haziran 2001, <http://www.biotechjournal.com/Journal/Jun2001-/juneartA2001.pdf>.
36. Wyatt Abdreus, "Gelecek Hasatlarda, Çiftlik-asötikal Mısır", CBS Haberler, <http://www.muhammadfarms.com/Nwes-Oct6-12-2002.htm>, 8 Ekim 2002.
37. San Diego Biyotek Gazetesi, op. cit. Business Wire'a da bkz., Epicyte HPV Antikorları Geliştirmek için SBIR Grant'i Alıyor; Cinsel Sağlık Ürünleri Geliştirmek Amacıyla Epicyte İçin Beşinci Grant, 5 Haziran 2001.
38. Biolex, San Diego'daki Farmasötik Epicyte'yi Alıyor, Şirket Basın Bildirisi, 6 Mayıs 2004, <http://www.biolex.com> ve <http://www.epicyte.com>
39. S'ra DeSantis, "Meksika: Genetiği değiştirilmiş Organizmalar Yerli Mısıra Tehdit Ediyor", Z Dergisi, Temmuz- Ağustos 2002.
40. "WHO Doğum Kontrol Aşısının Klinik Deneyleri" The Lancet, 11 Haziran 1998.
41. James A. Miller, "Yeni Aşılarla Doğum Kontrol İlaçları mı Katıldı?", HLI Raporları, İnsan Hayatı Enternasyonal, Gaithersburg, Maryland; Haziran-Temmuz 1995.
42. age.
43. age.
44. age. Yazar WHO'nun doğum kontrolü aşılarıyla ilgili resmi makalelerine atıfta bulunuyor. "Gebelik Düzenleme Aşıları," Chaoter 11, sf. 177-198, İnsan Üremesi Araştırması, Biennial rapor 1986-1987, WHO Özel Araştırma Programı, İnsan Üremesinde Araştırma ve Geliştirme Eğitimi, WHO, Geneva, 1988.
45. James A. Miller, op. cit.
46. W.R. Jones, et. Al. "Dünya Sağlık Örgütü'nün Doğum Kontrol Aşısı Birinci Faz Klinik Deneyleri," The Lancet, 11 Haziran 1988, sf. 1295-1298. Yazarlar şöyle yazıyor: "İnsanda bulunan koryonik gonadotropin (hCG-beta) aminoasit dizinini temsil eden sentetik bir peptid antijeni içeren bir doğum aşısı faz 1 klinik deney için gönderildi. Ameliyat yoluyla kısırlaştırılmış otuz kadın gönüllü, farklı aşı dozları için beş gruba ayrıldı ve altı hafta aralıkla iki intramüsküler aşı yapıldı. Takip eden altı ay içinde ...tüm deneklerde hCG'ye karşı gebelik engelleyici antikor düzeyleri oluştu. En yüksek aşı dozu grubunda sonuçlar altı aylık bir süre için gebelik engelleyici etki ümidi verdi. Ayrıca G.P.Talwar, et al., "Prospects of an Anti-hCG Vaccine Inducing Antibodies of High Affinity...", Reproductive Technology, 1989, Elsevier Bilim Yayıncıları, 1990, Amsterdam, New York, sf. 231.
47. James A. Miller, op. cit. Ayrıca Dünya Sağlık Örgütü, "Üreme Sağlığı Araştırmalarında Engeller", Bienal Raporu, 1992-1993, Cenova, 1994, sf.186.
48. Winston Churchill, Robert Harris ve Jeremy Paxman atıfta bulunuyor, leri Bir Öldürme Tekniği, Noonday Yayınları, New York, 1982, Ayrıca

George Roise, "Churchill'in Şarbon Bombaları: İngiltere Almanya'yı Şarbonla Haritadan Silmek İstiyor", Sunday Herald, Londra, 14 Ekim 2001.

49. Robert P.Kadlec, İktisadi Savaş Açmak İçin Biyolojik Silahlar ve 21.yy Mikrop Savaşları, <http://www.airpo-wer.maxwell.af.mil/airchronicles/battle-chp10.html>, [chp9.html](http://www.airpo-wer.maxwell.af.mil/airchronicles/battle-chp9.html).

50. age.

51. Güneşışığı: Biyolojik Silahlar ve Genetik Mühendisliği, Genetik Mühendisliği Sürekli olarak Ölümcül Bakteriler Üretmek İçin Kullanılıyor, <http://www.sunshine-project.org/bwintro/gebw.html>.

52. age.

53.Helen Nugent, "Doktorlar Gen Savaşlarına Birkaç Yıl Kaldı Diyorlar", London Times, 26 Ekim 2004.

54. Steven Block, atıfta bulunulan yer Mark Shwartz, "Biyolojik Harp 21.yy Tehlikesi olarak Ortaya Çıkıyor", Stanford Raporu, www.newsservice.stanford.edu/news/2001-january17/bioterro-117.html, 11 Ocak 2001.

13.BÖLÜM

KUŞ GRİBİ PANİĞİ ve GDO'LU TAVUKLAR

Başkan Bir Arkadaşa Yardım Ediyor

1 Kasım 2005 tarihinde Başkan George W. Bush üst düzey yetkililerin katıldığı bir basın toplantısında, resmi olarak Grip Salgını Strateji Plânı ismi verilen 381 sayfalık bir plânı açıklamak üzere Bethesda Maryland'deki Ulusal Sağlık Enstitülerine (National Health Institutes – NHI) gitti. Bu pek çok yönden başkanın, Avrupa Birliği'nin GDO üzerindeki öteleme kararını kaldırmak için Dünya Ticaret Örgütü'nü (WTO) harekete geçirmek niyetinde olduğunu açıkladığı Mayıs 2003'deki basın toplantısı kadar önemli ve alışılmışın dışında idi.

ABD Ulusal Sağlık Enstitüsü basın konferansı Bush için sıradan bir toplantı değildi. Bunun büyük bir olay olması gerekiyordu. Başkan, aralarında Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice'ın eşlik ettiği Ulusal Güvenlik, Tarım, Sağlık ve İnsan Hizmetleri, Ulaşım ve ilginç olarak Gönüllü İşler Bakanlarının da bulunduğu, kabinesindeki bakanların neredeyse yarısı ile çevrelenmişti. Bunun büyük bir olay olduğunu vurgulamak için Beyaz Saray, İsviçre Cenevre'den Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) Genel Sekreterini de çağırmıştı.

Başkan sözlerine “Şu anda Birleşik Devletlerde veya dünyada bir kuş gribi salgını yoktur.” diyerek başladı. “Fakat tarih bizim rehberimiz ise kaygılı olmak için nedenlerimiz var. Geçen yüzyılda ülkemiz ve dünya, hepside kuşlardan

kaynaklanan virüslerin neden olduğu üç tane grip salgını ile sarsıldı...”

Bush Amerikan toplumunun karşısındaki önemli ve yakın bir tehlikeden söz etti: “Bilim adamları ve doktorlar bir sonraki salgının nerede ve ne zaman ortaya çıkacağını veya ne kadar şiddetli olacağını söyleyemiyorlar. Fakat çoğu bir salgın ile bir noktada karşılaşacağımız konusunda aynı fikirdeler. Bilimsel komite H5N1 olarak veya kuş gribi olarak bilinen yeni bir grip virüsü hakkında giderek endişeleniyor.

Başkan uyarmaya devam etti:

Şu anda salgının yakın olduğu konusunda bir kanıta sahip değiliz. Güneydoğu Asya'da hastalanan kişilerin çoğu hasta kuşlarla uğraşıyordu. Kuş gribi Asya'dan Avrupa'ya doğru yayılırken, ABD'de hastalıklı kuşlar, hayvanlar veya insanlar olduğuna dair bir veri yok. Eninde sonunda bizim sınırlarımız içindeki kuşlarda bu virüs görülse bile, bu ülkemizdeki insanların hasta olacağı anlamına gelmez. Kuş gribi hâlâ öncelikli olarak bir hayvan hastalığıdır. Şu ana kadar, insanlar hasta kuşlarla doğrudan ve sürekli temasta bulunmadıkları müddetçe, kuş gribine yakalanmaları pek olası değildir.¹

Bush bundan sonra, bu olası tehlikeye hazırlanmak üzere acil bir fon oluşturulması için, 7.1 milyar dolarlık yeni bir bütçeyi kabul etmesi için kongreye bir konuşma yaptı. Bu konuşma hükümet için, bu sefer de kuş gribine karşı olan, ‘önleyici bir savaş’ hazırlığı idi. Diğer öncelikli savaşlar gibi bu da, başka birçok gündemi de beraberinde getirdi.

Başkan'ın listesindeki acil önlemler arasında öncelikli bir diğer konu da kongreyi, Kaliforniya'da geliştirilen bir ilaç olan Tamiflu için ek 1 milyar dolarlık harcamayı kabul etmeye çağırmaktı. Bu ilaç, Vaşington ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından, genel veya mevsimsel gribin belirtilerini azaltan tek uygun ilaç olarak ciddi bir şekilde öneriliyordu. Bu nedenle ‘muhtemelen’ kuş gribinin belirtilerini de azaltabilirdi.

İsviçre'deki büyük ilaç firması Roche, Tamiflu üretim lisansına sahip tek firma idi. Kuş gribi virüsünün öldürücü H5N1 türü ve insandan insana bulaşması hakkındaki korkunç hikâyelerin uluslararası ve ABD'deki basın yayınında gittikçe artması Roche şirketinde siparişlerin birikmesine sebep olmuştu.

Bush'un söylemeyi ihmâl ettiği nokta Tamiflu'nun, ilaca giderek artan ilgi nedeniyle pek göze batmak istemeyen "Gilead Bilim" adındaki ABD merkezli bir Kaliforniya biyo-teknoloji firması tarafından geliştirilip patent aldığı idi. Bunun nedeni, başkanın yakın arkadaşı olan Ronald H. Rumsfeld'in Bush yönetiminde Bileşik Devletler Savunma Bakanı olmadan önce, 1997 yılında Gilead Bilim Yönetim Kurulu Başkanı olması olabilirdi. Rumsfeld 2001 yılında Savunma Bakanı olana kadar bu görevde kaldı. Firmanın 3 Ocak 1997 basın bildirisine göre Rumsfeld, 1988 yılından beri Gilead Yönetim Kurulu'nda idi.²

2004 yılında Rumsfeld halen Savunma Bakanı iken, ona bağlı olan Sağlık İşleri Sekreter Yardımcısı Kuş Gribine yönelik bir önerge yayınladı. Bu belge " ..oseltamir (Tamiflu) kuş gribini önlemede ve tedavi etmede kullanılacaktır. H5N1'in oseltamire duyarlı olduğu konusunda kanıt mevcuttur. Bununla birlikte ilacın temini dünya genelinde sınırlıdır ve kullanımına öncelik verilecektir."³ diye belirtmektedir. 2004 Pentagon önergesi, dünya genelindeki hükümetler tarafından panik halinde Tamiflu alınmasına önemli bir katkıda bulunmuştur.

Tam olarak doğrulanmayan raporlar, Rumsfeld'in halen Savunma Bakanı iken önceki firması olan Gilead Bilim'den 18 milyon dolar değerinde ek hisse senedi aldığını ve bunun onu Gilead hisse sahipleri arasında en büyük değilse de büyüklerden biri yaptığını açıklamaktadır. Rumsfeld hak sahipleri ve Gilead hisselerindeki artış üzerinden bir servet yapmak için uğraşırken, panik içindeki dünya, halen kuş gribine karşı tedavi kapasitesi belli olmayan bir ilacı almak için yarışmaktaydı.⁴

Bu olay, önceki CEO'su Genel Sekreter Dick Cheney olan Halliburton şirketindeki yolsuzluklar ile aynı anda cereyan etti.

Cheney'in Halliburton'u, Irak ve diğer yerlerde milyarlarca dolar değerinde inşaat kontratları elde etmişti.⁵

Kuş gribi korkusu nihaî amacı bilinmeyen bir başka Pentagon hilesi miydi?

Kissinger ve Biyolojik Savaş

1970'lerin ortalarında Richard Nixon'un altında Ulusal Güvenlik Danışmanı olarak görev yapan, Nelson Rockefeller himayesindeki Henry Kissinger, kendi NSSM 200 projesini de içeren ABD, İngiltere, Almanya ve diğer NATO müttefiklerinin çok gizli 3.Dünya nüfusunu azaltma stratejisi için dış politikayı yürüttü. Birleşik Devletlerin 1975 kongre kayıtlarına göre Kissinger, CIA'nin biyolojik silah geliştirmesi için seçildi.⁶ Bu yeni insan yapımı biyolojik silahlar içinde olan mikroplar kuş gribinden çok daha öldürücü idi.⁷

1968 yılında Kissinger mikrop savaşı ve nüfus kontrolü için kullanılabilecek '*sentetik biyolojik maddeler*' konusunda güncellenmiş bilgi istediğinde, genetik değişikliğe uğratılmış rekombinant grip virüsleri ABD hükümeti Özel Virüs Kanser Programı araştırmacıları tarafından henüz yeni üretilmişti. Bu program sırasında, kanseri tıpkı grip gibi hapşırma yoluyla yayacak silahlar üretilmesi için grip ve grip panzeri olacak virüsleri çabuk etki gösteren lösemi virüsleri ile birleştirildi. Kanser araştırmacısı Dr. Leonard Horowitz'e göre bu araştırmacılar ayrıca insan ve maymunlardaki kanser yapıcı etkilerini saptamak için kanser (sarkoma) virüsü de toplamışlardı.⁸

Bu çabalara ek olarak, Birleşik Devletler hükümeti araştırmacıları kuş gribi virüsünün kanser yapma potansiyelini radyasyon kullanarak artırmışlardı. Bu inanılmaz bilimsel gerçekler resmi olarak sansürlendi. 2003 yılındaki öldürücü Kuş Gribi virüsü türü hakkında ani olarak ortaya çıkan küresel korkuya biraz değil oldukça şüpheyle yaklaşmak gerekir.

Tarım Endüstrisi Kuş Gribi Korkusu Üzerinden Kazanıyor

Savunma Bakanı Rumsfeld yalnızca Birleşik Devletler, Birleşik Krallık ve diğer hükümetlerin kendi Tamiflusunu depolamasından kâr etmedi. Kuş gribi korkusu aynı zamanda Arkansas temelli Tyson Foods modeline dayalı fabrika tavuk çiftliklerinin ve tarım endüstrisinin küresel hâkimiyetini genişletmek için de kullanıldı.

Ne ilginçtir ki, küresel tarım endüstrisi devlerinin büyük, sıhhi olmayan ve haddinden fazla kalabalık fabrika tavuk çiftlikleri, H5N1 ve diğer hastalıkların olası kaynağı ve dağıtıcıları olarak kabul edilmediler. Onun yerine özellikle Asya'da ailelerin işlettiği, en fazla 10-20 tavuktan oluşan küçük tavuk çiftlikleri kuş gribi histerisinde hedef olarak gösterildi.

Tyson Foods, Perdue Farms ve Congra Poultry gibi Birleşik Devletlerin belli başlı tavuk fabrikaları bir propaganda kampanyası başlatıp, kendi tavuklarının kapalı alanlarda yetiştiğini öne sürerek, Asya'daki açık tavuk çiftliklerinden daha 'güvenli' olduklarını iddia ettiler. Bu doğru değildi.

Profesör Ray Goldberg ve John Davis'in Harvard yönetimli tarım endüstrisinin dikey birleşme projesinin ayrılmaz bir parçası olarak Birleşik Devletler tavukçuluk endüstrisi, 'fabrika tavukçuluğunun' veya endüstrileşmenin birincil hedeflerinden biri haline geldi.⁹

Birleşik Devletlerdeki tavuk üretimi ve katliamının endüstrileşmesi 2003'de öyle bir noktaya ilerlemişti ki, Asya'dan ilk H5N1 kuş gribi virüs vakâları bildirilmeye başladığı zaman Birleşik Devletlerdeki tavuk eti üretimi ve işlenişi beş dev küresel tarım işletme şirketi tarafından yönetiliyordu. Gerçekten de Watt Poultry USA ticaret verilerine göre 2003'de Birleşik Devletlerdeki tavukçuluk üretiminde hepsi dikey olarak bütünleşmiş beş şirket karşı konulamaz bir egemenliğe sahipti.¹⁰

Bu beş şirket; dünyada en büyük olan Tyson Foods, Gold Kist., Pilgrim's Pride, ConAgra Poultry ve Perdue Farms idi. Ocak 2007'de Pilgrim's Pride, Gold Kist'i satın alarak en

büyük tavukçuluk devini yarattı. Hepsi birlikte Birleşik Devletlerde üretilen tüm yemeye-hazır tavukçuluğun %56'sını karşılayarak, haftada 370 milyon pound pişirmeye-hazır tavuk ürettiler. 2005 yılında Birleşik Devletlerdeki fabrika tavuk çiftlikleri neredeyse 9 milyar 'ızgaralık piliç' veya etlik tavuk ya da 48 milyar poundluk tavuk eti üretti. Bu tavuk etinin 6.314.000.000 poundunu Tyson Foods'a ev sahipliği yapan Arkansas Eyaleti üretti.¹¹

Bu şirketler tiksindirici sağlık ve güvenlik koşullarında tavuk eti ürettiler. Ocak 2005 yılında Birleşik Devletler Hükümeti Güvenlik Ofisi (GAO), Birleşik Devletler Senatosuna sunduğu "Et ve Tavuk Endüstrisinde Güvenlik" raporunda, Birleşik Devletler et ve tavuk işleme fabrikalarının 'herhangi bir endüstride en yüksek yaralanma ve hastalık oranına' sahip olduğunu bildirdi. Raporda bunu 'bazen çok yüksek ısıda ve kötü havalandırma ile ortaya çıkan tehlikeli kimyasallara, kan ve dışkıya' maruz kalma olarak tanımladılar. İşçiler tipik olarak tehlikeli koşullarla ve yüksek gürültü ile karşılaşılıyor, dar mekânlarda tehlikeli makineler ve keskin aletlerle çalışmak zorunda kalıyorlardı.¹²

Birleşik Devletlerdeki fabrika çiftliklerin durumunu araştıran kâr amacı gütmeyen bir örgüt olan VivaUSA'dan gelen bir başka raporda şöyle diyordu: 'Fabrika çiftliklerindeki genetik seçime, beslenmeye, hareket etme ve egzersizin önlenmesine teşekkürler. Tavuklar şimdi her zamankine göre çok daha iri ve hızlı büyüyorlar.' '1940 yılında piliçler market ağırlığına (2.5 kg) ulaşmak için 12 haftaya ihtiyaç duyarken, şimdi doğal olmayan unsurlar içeren endüstriyel üretim yöntemleri sayesinde bu ağırlığa 6 haftalıkken ulaşıyor ve öldürülüyorlar..' diyen bir ABD Tarım Bakanlığı çalışmasına atıfta bulundular.¹³

Büyüme hızlandırıcıların (hormon) kullanımı, büyük fabrika çiftlik birimlerinde ciddi sağlık problemleri yarattı. Büyümeyi hızlandırmak için kullanılan hormonlar ve aşılar, kas büyümesini hızlandırıp kemik gelişiminin üzerine çıkmasına

neden olarak tavuklarda yürüme yeteneklerini etkileyen tipik bacak ve iskelet bozukluklarına yol açtı. Yürüyemedikleri için kötü koşullardaki kafeslerde oturmak zorunda kalıyorlar ve bu durum göğüste su toplama ve diz içlerinde yanıklara neden oluyordu. Tavukların organları aşırı büyüme hızına yetişemiyor, kalbin ve akciğerlerin bozulmasına ve kötü çalışmasına, vücutlarında aşırı sıvı toplanmasına veya ölümlere neden oluyordu.¹⁴

Birleşik Devletlerdeki kanunların özel bir muafiyeti ile tavuklar, Federal Hayvan Hakları Hareketi'nin korumasından çıkarılmışlardı. Federal hükümet tavukların nasıl beslenmesi, barındırılması veya davranılması gerektiği konusunda bir standart veya kural koymamıştı. Gittikçe artan sayıdaki hayvan sağlığı uzmanına göre, korkunç yeni hastalıkların ve H5N1 gibi virüslerin asıl kaynağı Asya'nın serbest-gezinen tavuk işletmeleri değil asıl fabrika tavukçuluğuydu.

Bir Dünya GDO Tavuğu?

En yakın rakibinin neredeyse 3 katı üretim ile, Tyson Foods tek başına haftada 115 milyon poundluk tavuk işledi. 2006 yılında Tyson bir yılda 26 milyar doların üzerinde kâr etti. Kuş gribi korkusunun doruğa ulaştığı sıralarda, Eylül 2005'in son haftasında, 'Tyson Foods'un kazancı %49'a yükseldi. Tavuklardaki kâr oranı %40 büyüdü.¹⁵ Tyson Foods ve tavukçuluk şirketlerinin uluslararası ufak kartelleri kuş gribi korkusundan kârlı çıktılar.

Yeni bin yıla girerken, dev Amerikan tavuk endüstrisi dünya tavuk üretimini küreselleştirmek için sahnedeydi. Kuş gribi, cennetten veya cehennemden sadece bu iş için gönderilen bir hediye idi sanki. Bu şirketler için en bariz hedef, büyük Asya tavukçuluk pazarı idi. Asya hükümetleri, Dünya Sağlık Örgütü ve uluslararası baskılar nedeniyle çiftçileri tavukları kafes altına almaya zorlarsa küçük işletmeler çökecek, Tyson Foods veya Tayland temelli CP Group gibi büyük tavukçuluk firmaları zenginleşecekti.

Şubat 2006 yılında, GDO (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar) işleri ile ilgilenen bir kuruluş olan GRAIN tarafından yayınlanan ayrıntılı bir raporda Tayland temelli CP Group ve diğer fabrika tavuk çiftliklerinin bulunduğu "nerdeyse her yerde kuş gripinin görüldüğünü" açıklandı.¹⁶ 2006 yılının başlarında Türkiye, Bulgaristan ve Hırvatistan gibi uzak ülkelere kadar izlenen salgınların hepsi Çin, Tayland, Kamboçya veya Asya'nın herhangi bir yerindeki aşırı kalabalık ve kapalı sağlıksız koşulların hastalığın yayılması için ideal koşullar oluşturduğu, CP Group işlenmiş tavukçuluk operasyonlarının hava veya demir yolu rotasını takip ediyordu. GRAIN raporu şöyle belirtiyordu:

*Son yıllarda Asya'daki tavukçuluk üretiminin değişimi hayret vericidir. Kuş gribi salgınlarının yoğunlaştığı Tayland, Endonezya ve Vietnam gibi Güneydoğu Asya ülkelerinde, 1971 yılında yaklaşık 300.000 metre ton tavuk eti olan üretim 2001'de 2.440.000 metre tona yükselerek, son 30 yılda sekiz kat arttı. Çin'de tavuk üretimi 1990'larda yılda 9 milyon metre tonun üzerinde olmak üzere üç kat arttı.*¹⁷

Ülkeler arası üretim sistemlerine kilitlenmiş bu yeni tavukçuluk üretiminin hepsi, büyük şehirlerin dışında yoğunlaşan fabrika çiftliklerinde yapılıyordu. Buralar, insan gribi salgınının patlaması için tehdit oluşturan H5N1 türü gibi çok yüksek bulaşma tehlikesine sahip kuş gripinin gelişmesi için ideal ortamlardı. Beyond Factory Farming isimli Kanadalı bir organizasyonun raporu, endüstrileşmiş dev tavuk merkezlerinden olası dağılım yollarını tarif etmişti:

Tayland, Çin ve Vietnam'da son on yılda çarpıcı bir şekilde genişleyen, oldukça gelişmiş tavukçuluk endüstrisi bulunmaktadır. Büyük tavukçuluk şirketleri milyarlarca kuş yetiştiriyor, tavukları diğer tavukçuluk işlemlerini desteklemeleri için üretiyor, Nijerya gibi (yakınlarda bildirilen Afrika'daki ilk

Aşırı Patojenik Kuş Gribi salgınının ortaya çıktığı yer) ülkelere canlı kuşlar ve yumurtalar ihraç ediyor, sıklıkla içinde 'döküntü' (gübre) ihtiva eden yem üretiyor ve ihraç ediyor.

İçinde canlı virüs taşıyabilen gübre, çevredeki tarım arazisine yayılıyor veya gübre olarak ihraç ediliyor ve sonunda bu dolaşım vahşi kuşların dinlendiği ve beslendiği yüzey sularına ulaşıyor. Tavuk gübresi ayrıca, balık çiftliklerinde doğrudan su ortamına verilen yem formüllerinde de bulunabiliyor. Asya, Türkiye ve Nijerya'daki HPAI kurbanı yabanıl kuşlar ve kümes hayvanlarının doğrudan fabrika çiftçiliği sisteminden kaynaklanan HPAI virüsüne maruz kaldıkları ortaya çıktı. Asya'da fabrika çiftliğinde üretilen kümes hayvanları döküntüsünden yapılan besleme tabletlerinin kullanıldığı bir göldeki balık çiftliğindeki hastalık ile temas ettikten sonra yabanıl bir kuş sürüsü HPAI nedeni ile öldü. Türkiye'de, yakınlardaki bir fabrika çiftliğinin hasta ve ölmekte olan kuşları yerel köylülere kesim fiyatı üzerinden satılmasının ardından üç çocuk öldü ve köylülerin hayvanları telef edildi. Nijerya, Çin'deki fabrika çiftliklerinden gelen tavuklarla tedariklenen büyük ve kötü idare edilen bir fabrika tavukçuluk üretim birimine sahipti.¹⁸

Göçmen kuşlar rota uzmanlarının belirttiğine göre, sonbahar sonlarında kuzey yarıküreden kış için daha güneşli havaların bulunduğu güney yarıküreye göç ederler. Oysa, kuş gribi salgınlarının rotası kuzey-güney rotasını değil, doğu-batı rotasını izlemiştir. Birleşik Devletler hükümetinin hastalık kontrol merkezleri ve Dünya Sağlık Örgütü'ndeki yöneticiler serbestçe uçan kuş korkusu yayacağından bu belirgin gerçeği rahat bir şekilde göz ardı ettiler.¹⁹

Asya'nın en büyük kümes hayvanları fabrika çiftçiliği tarım işletme gurubu olan Tayland'ın CP Group'u bir aile işletmesi değildi. 2005 yılında, 80.000 insanın çalıştığı Chai Tai Group

adı ile Çin de dâhil olmak üzere 20 ülkeden fazla yerde faaliyet gösteriyordu.²⁰

Horoz dövüşleri ve yatlara tutkusu olan gurubun başkanı Dhanin Chearavanont, oldukça mücadeleci milyarder bir üçüncü dünya işadamı idi. 1964 yılında, Nelson Rockefeller tarafından finanse edilen, zamanında dünyanın en büyük tavuk fabrikası olan Birleşik Devletler Connecticut'daki Arbor Acres Farm'dan "dikey birleşme" kavramını öğrendiği zaman işe başladı. Chearavanont, David Rockefeller'in elit Üç Taraflı Komisyonu'na seçilen George W. Bush'un kardeşi Neil Bush ve onun Başkan Yardımcısı Sarasin Viraphol ile önceki Tayland Dışişleri Sekreter Yardımcısı gibi kişilerle iş ortağı idi.²¹

2006 yılının başlarında, beş Birleşik Devletler merkezli ve bir Tayland merkezli, Beyaz Saray bağlantılı beş-altı dev tavukçuluk şirketinin, özellikle Asya'da olmak üzere gezegenin çoğu yeri için temel et protein kaynağı olan dünya tavuk üretiminin büyük bir kısmını endüstrileştirmek için harekete geçtiği kesinleşmişti.

İngiltere'de yapılan küçük ölçekli bir araştırma projesi, tavuk üretiminin küreselleşmesini izleyen dönemin nasıl olabileceği hakkında bir ipucu vermektedir. Dünya tavuk nüfusu dünya genelindeki büyük fabrika çiftliklerinde üretilmeye başladığı zaman, GDO hayvan nüfusunun yaratılması için kolay bir hedef olacaktır.²²

Asya'dan Avrupa'ya kuş gribi yayıldığına dair haberlerin verildiği sıralarda, 29 Ekim 2005 baskısında London Times, Cambridge Üniversitesi'nde Viroloji profesörü olan Laurence Tiley ile birlikte çalışan İskoçya'daki Roslin Enstitüsü'ndeki faal bir araştırma projesinin, öldürücü H5N1 virüs türlerine dirençli olan kuşları genetik olarak tasarlamak üzere olduklarını yazdı. Bu yeni 'genetiği değiştirilmiş tavuklar', tavuk yumurtaları arasına konulmuş ufak bir genetik malzeme sayesinde H5N1'e karşı dirençli olacaklardı.²³

Roslin Enstitüsü, özel olarak üretilmiş genetiği değiştirilmiş tavuk sürülerinin yüksek oranda hedef ilacı yumurta beyazında taşıyan, hemen hemen sınırsız sayıdaki yumurta üretim yöntemine dayalı Kuş Gribi Genetiği Değiştirme Teknolojisi'nin pazarlanma şartları için Florida biyo-teknoloji firması olan Viragen ile önceden bir anlaşma yapmıştı.²⁴ Roslin dünya basınında ilk kez 'Koyun Dolly' üretimi ile tanınmıştı.

Tiley, dünya tavuk nüfusunu GDO kuşlarına çevirmek için gereken ihtimaller açısından umutluydu. Times'a, "Yasal onayı aldıktan sonra dünyadaki tüm tavuk nüfusunu dört ya da beş yıl içinde değiştirebileceğimize inanıyoruz." dedi.

Yirmi yıldan biraz fazla bir sürede GDO bilimi, üçü Amerika kaynaklı olmak üzere bir avuç küresel özel şirketin pirinç, mısır, soya fasulyesi ve yakında buğday olmak üzere temel gıda mahsûllerinin dünyadaki üretimi için, patent ve temel lisans haklarını ele geçirmesine imkân verdi. GDO veya Gen Devrimi oyuncularını, 2006 yılında, kuş gribi insan salgını korkusuyla, dünyanın en önemli et protein kaynağı olan tavukçuluğu fethetmek için kolları sıvamışlardı.

Kısa bir süre sonra insan besin zinciri üzerindeki küresel kontrolün bir sonraki halkası yürürlüğe kondu ve Missisipi Scott'ta sakin bir Ağustos günü nihayetlendi. Bunun etkileri çarpıcıydı. Kısır Tohum (Terminator), dünyanın en büyük GDO tohum devinin kontrolüne girmek üzere idi.

NOTLAR:

1. George W. Bush, Başkan, Salgın Hastalığa Hazırlık ve Faaliyetlerini Özetliyor, Vaşington D.C. NI, <http://www.whitehouse.gov/news/releases-2005/11/20051101.html>, 1 November 2005
2. Gilead Sciences, Donald H. Rumsfeld Gilead Sciences Başkanı, Basın Bülteni, Foster City, CA, 3 Ocak 1997, http://www.gilead.com/wt-sec/pr_933190157/.
3. William Winkenwerder Jr., Savunma Bakanlığı Kuş Gribinin Yol Açtığı Salgına Karşı Hazırlık ve Faaliyetler Rehberi, ABD Savunma Bakanlığı, http://www.geis.fhp.osd.mil/GEIS/Surveillance-Activities/Influenza/DoD_Flu_Plan_040921.pdf, 21 Eylül 2004

4. F.William Engdahl, "Kuş Gribi bir diğer Pentagon Hilesi mi?", Küresel Araştırma, <http://www.globalresearch.ca/index.php?context=viewArticle&code=%20EN20051030&articleid=1169>, 30 Ekim 2005.
5. Henry A Waxman, Halliburton'nun Irak Sözleşmeleri Şu anda 10 Milyar Doları Aştı, Hükümet Reformu Komitesi, ABD Temsilciler Meclisi, Vaşington, D.C., Fact Sheet, 9 Aralık 2004, http://www.truthout.org/mm_01/5.120904A-1.pdf.
6. Leonard G. Horowitz, "Yeni Çıkan Virüsler: AIDS & Ebola, Doğal mı, Kaza mı yoksa Kasıtlı mı?", Sandpoint, Tetrahedron Yayıncılık Grubu, Idaho, 2001, s.275-288
7. age., s.411
8. age., s.410-411.
9. Ira Wolfert, "Tavuklar: Görev Gereği Daha Ucuz", Reader's Digest, Şubat 1968
10. WATT Tavukçuluk ABD, WATT Poultry USA Derecelendirmesi, Ekim 2006.
11. Viva! USA, Tavuk/Piliç Endüstrisi Basın Brifingi, <http://www.viva-usa.org/campaigns/chickens/media.html>, 2005.
12. ABD Güvenilirlik Ofisi, Et ve Tavukçuluk Endüstrisi Güvenlik Geliştirilirken İyileştirilebilir, Vaşington, D.C., Ocak 2005, GAO-05-96.
13. Viva! USA, op.cit
14. USDA, Hayvan Refahı Konuları Özeti. 14 Tartışma Makalesi Toplamı, Eylül 1997. <http://warp.nal.usda.gov/awic/-pubs/97issues.htm>. 30 Eylül 2005
15. Tyson Foods, Yıllık Rapor, 2006, <http://www.tyson.-com/Corporate/>
16. GRAIN, Kumes Oyunu: Kuş Gribi Krizinde Tavuk Endüstrisinin Merkezi Rolü, <http://www.grain.org/go/birdflu>, Şubat 2006.
17. age.
18. Fabrika Çiftlik Koalisyonunun Ötesinde, Fact Sheet:Avian Flu, http://www.beyondfactoryfarming.org/documents/Avian_Flu_Fact_Sheet.pdf. GRAIN, op.cit. Ayrıca bkzn. Dünya Sağlık Örgütü, Kuş Dışkısı Kuş Gribinin Kaynağı, 17 Ocak 2004, Cenevre
19. Walter Sontag, "Der Fluch der Vögel", Wiener Zeitung, 5 Kasım 2005.
20. 20. Cp Group ile ilgili ayrıntılar şirketin web sayfasında bulunabilir, <http://www.cpgroup.cn>, ve Times Asya Dergisi, "Asya'ya Sahip Olan Aileler" <http://www.time.com/time/asia/covers/501040-223/chearavanont.html>.
21. Trilateral, 2005 Trilateral Komis. Üyelik Listesi, New York, Mayıs 2005
22. Roslin Enstitüsü, Araştırma Bültenleri, Kumes Hayvan Sağlığını Geliştirmek için Uygulanabilir Çevresel İyileştirme, sf55-60, <http://www.-roslin.ac.uk/research/hostResponse.php>.
23. Mark Henderson, "Bilim adamları Kuş Gribini Genetiği Değiştirilmiş Tavuklarla Yenmeyi Amaçlıyor", The Times, 29 Ekim 2005.
24. Viragen, <http://www.viragen.com/aviantransgenicbio.htm>

14. BÖLÜM

GENETİK KİYAMET: DOMUZLAR ÜZERİNDEKİ PATENTLER ve KISIR TOHUM

Monsanto Sonunda Delta & Pine Land'ı Alıyor

2006 Ağustosunda bir yaz günü, dünyanın büyük bir çoğunluğu tatil eğlenceleriyle meşgulken, Rockefeller Vakfı'nın yıllardır insan ırkını kontrol rüyasının son perdesinin gerçekleşmesi için bir şirket alımı gerçekleşti.

15 Ağustos 2005'de, GDO'lu şirket tarımcılığının Goliath'ı olan Monsanto şirketi, Mississippi Scott'taki Delta & Pine Land'ı satın almak için yeni bir açık artırma ilan etti. Kapanış fiyatı nakit 1.5 milyar dolar idi.¹ 1999 yılında aynı hamleyi denediği zaman toplumun protesto fırtınası sonucu geri adım atmaya zorlanmasının aksine, bu sefer alım neredeyse fark edilmeden gerçekleşti. Monsanto'nun Delta & Pine Land'i alması için düzenlenecek ikinci açık arttırmanın zamanı ile, Delta & Pine Land'in Kısır Tohumu (Terminatör) pazarlamaya hazır olacaklarını açıkladıkları zaman aynıdır.

1999 yılında Kısır Tohum (Terminatör) konusuna dikkat çeken sivil toplum kuruluşlarının sesleri pek duyurulmadı. Formalite gereği bir iki kısa basın bülteninin dışında haber yapılmadı. Egemen Uluslararası ve ABD basını New York Times'daki başlıklara benzer bir şekilde hikâyeyi anlatıyordu: "Monsanto Birleşik Devletlerdeki Pamuk Tohumlarının Başlıca Tedarikçisi Delta & Pine Land'ı Satın Alıyor."² Times makalenin yalnızca en alttaki son cümlesinde, Delta & Pine

Land'ın 'Kısır tohumları üreten tartışmalı kalıtım mühendisliği teknolojisini' elinde bulundurduğunu yazdı.

Rockefeller Vakfı'nın bir zamanlarki sözcüsü bu sefer sessiz kaldı. 1999 yılında, tutkulu bir savunucusu olduğu Gen Devrimine adını koyan Vakıf Başkanı Gordon Conway plânlı bir müdahalede bulundu. Delta & Pine Terminatör patentlerinin Monsanto gibi dev bir GDO şirketinin eline geçmesi durumunda, bir halk isyanının GDO'ların yayılmasını tehlikeye atacağı konusunda Monsanto yönetim kurulu ile kişisel olarak tartıştı.³

Sözü geçen Rockefeller Vakfı bu defa, Monsanto tarafından Kısır Tohumun (Terminatör) haklarını ele geçirmek için plânlanan ikinci girişime karşı çıkmak için bir basın bülteni bile yayınlamaya zahmet etmedi. Vakfın Basın Sözcüsü Peter Costiglio halkın bir sorusuna kısaca şöyle yanıt verdi: "Sizinle paylaşacak bir demecimiz yok. Rockefeller Vakfı hâlâ geliştirmekte olan ülkelerde Kısır Tohum teknolojisinin kullanılmasına karşı çıkmaktadır."⁴ Endüstrileşmiş dünya genelinde de çiftçilerin sakladığı tohumların önemli bir unsur olduğu gerçeğine rağmen, Kısır Tohumların kullanılmasına evrensel olarak karşı çıkmayı reddettiler.

Monsanto tarafından düzenlenen ikinci Kısır Tohum (Terminatör) açık arttırmasına karşı verilen umursamazca tepkiler, 1999 yılında, 'Monsanto'nun Kısır Tohum rüyaları sona ermedi' diyerek uyaran şüphecilerin korkularını doğrular gibiydi. Halkın itirazları zayıflayana kadar uykuda beklemişlerdi sadece, o kadar.

Wall Street hisse senedi tüccarları alımı zafer şenlikleri ile kutladı ve D&PL hisse senedi fiyatları günler içerisinde %50'den fazla olmak üzere Ağustos başlarında 27 dolardan 40 dolara fırladı.

Monsanto'nun D&PL'i almasını engellemek için Adalet şubesinde lobicilik yapan Monsanto biyo-teknoloji ürünlerinin rakipleri DuPont ve İsviçre menşeli Syngenta'nın her ikisi de, Monsanto'dan pazar payı alabilmek için acımasız bir savaş

içindeydiler. DuPont bir demecinde şöyle belirtti: Kısır tohumun tarım endüstrisi, çiftçiler ve tüketiciler üzerindeki etkisi hakkında çok ciddi endişelerimiz var.” Aslında daha çok, Monsanto’nun dünya kısır tohum kontrolünü eline geçirmesinden endişe ediyorlardı. Bu süreç Delta&Pine Land bünyesindeki kısır tohum araştırmasında ABD Tarım Bakanlığı’nın işbirliği ile ABD hükümetinin suç ortağı olduğu ve desteklediği bir süreçti.⁵

Avrupa Birliği Patent Ofisi Kısır Tohumu Onaylıyor

Monsanto’nun Delta & Pine Land’ı ve küresel patent haklarını ele geçirmek için yaptığı ilk girişimden itibaren geçen yedi senelik süreyi D&PL boş geçirmede. GURT’lardaki patent haklarını saldırgan ve başarılı bir şekilde genişletti. Ekim 2005 yılında Delta & Pine Land, Birleşik Devletler Tarım Bakanlığı ile birlikte Avrupa Birliği’nin Avrupa Patent Ofisi’nden EP775212B patent numarası ile kısır tohum teknolojisi için önemli yeni bir patent kazandı. Bu patent, bazıları dünyanın en çok gıda üretilen bölgeleri olmak üzere İtalya’dan Fransa’ya, Almanya’dan Polonya’ya kadar, Avrupa Birliği’ndeki 25 ülkeyi kapsamaktaydı.

D&PL ve Birleşik Devletler hükümeti birkaç gün sonra, Kanada’daki kısır tohum (Terminatör) teknolojisi üretimini de CA2196410 patenti altında emniyete aldı. Yıllar önce dünya genelinde çıkarılan Birleşmiş Milletler yasağına rağmen, küresel pazarda Terminatör teknolojisinin yayılması pek yavaşlamadı.⁶

1990 yıllarının başlarında GDO patentli tohumların ticari arenada ortaya çıkması ile Roundup gibi zirai kimyasal bitki ilaçlarını tedarik eden Monsanto, DuPont ve Dow AgroSciences gibi firmalar mısır, pirinç, soya fasulyesi veya buğday gibi temel tarım ürünlerinin genetik olarak değiştirilmiş tohumlarını patentleyecek konuma geldiler. 1983 yılından beri yaklaşık çeyrek yüzyıldır Birleşik Devletler hükümeti sessizce çiftçileri her yeni hasatta tohum tedarikçilerinden yeni tohum almak için

zorlayan, bir kalıtım mühendisliği tekniğinin mükemmel-
leştirilmesi üzerinde çalışıyordu.

Ocak 2006 yılında, Granada'daki Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın Biyolojik Çeşitlilik hakkındaki anlaşmanın Uluslararası Çalışma Gurubu'nun dördüncü toplantısında, Peru'dan gelen bir gurup yerli çiftçi Terminatör teknolojisinin muhtemel bir girişi ile ilgili olan endişeleri hakkında başvuruda bulundular:

Geleneksel yerli çiftçiler olarak bizler, izleyen zirai döngülerde kullanılacak tohumların temel kaynağı olan hasattan elde edilen tohumların kullanılmasına dayanan geçim kaynağımızı savunmak için birleştik. Bu tohumu koruma geleneği, Andlı ve Amazonlu geleneksel bilgi ve icat sistemlerine dayanan, böylesi biyolojik çeşitlilik ve geçim stratejilerini mümkün kılan ve yaşamın devamı ve bereketini onurlandıran yerli kültürel ve manevi değerlerin yerli kadınlar tarafından alışıldığı üzere uygulanan, biyolojik çeşitlilik ve geçinme stratejilerini kapsamaktadır.

Kısır tohumların uluslararası düzeyde yasaklanması için verdikleri dilekçeleri sayesinde birçok konu inandırıcı bir şekilde tartışıldı. Belki de en önemlisi yüzlerce çeşit değişik bitki ve mahsulün biyolojik çeşitliliği üzerindeki tehlike idi. Onlar:

Kısır tohum, mahsullerden gelen gen akışı, Andlara ve Amozanlara dayanan ehlileştirilmiş ve yabanıl biyolojik farklılığın her ikisine de bulaşma riski altına sokmaktadır. İkinci kuşakla Kısır tohumları %100 kısır olmayacağı için bu risk büyüktür. Kirlenmiş çeşitlerin tohumlarını tekrar ekmek için saklayan yerli çiftçiler, kendi tohumlarının bir kısmının filizlenmediğini görebilirler ve bu potansiyel olarak önemli bir mahsul kaybına yol açabilir. Bu bulaşma, çiftçilerin kendi tohum depolarına karşı güvenlerini kaybetmelerine yol açarak,

geleneksel çeşitliliğe arkalarını dönmelerine ve en azından bir sürüm dönemini garantiye alacak hasat güvenliği için kısır tohum çeşitlerinin satın alınmasına gittikçe daha çok güvenmelerine yol açabilir. Benzer olarak, Kısır Tohum'dan gen akışı ile yetiştirilmemiş çeşitlere yabancı genlerin kaçması, yerlilerin önemli besin ve ilaçlar için geleneksel olarak bağımlı olduğu yabancı çeşitleri geri dönülemez bir şekilde değiştirebilir. Patatesler için bir kaynak merkezi olan Peru, 2000 çeşitten fazla patatese ev sahipliği yapmaktadır ve dünyadaki biyolojik farklılığın %70'inin bulunduğu on iki büyük çeşitlilikli ülkeden biri olarak kabul edilmektedir. Biyolojik çeşitlilik dünyadaki topluluklar ve insanlar için küresel besin güvenliğinin ve egemenliğinin temelini oluşturmaktadır. Peru'daki yerel zirai sistemlere Kısır Tohumun yayılması, yerel çiftçileri biyolojik çeşitliliğin geleneksel vekilharıcı rolünü terk etmeye zorlayabilir ve bu, şu andaki ve gelecekteki küresel besin güvenliğini tehdit eder. Patatesler üzerinde yakın bir geçmişte alınan Kısır Tohum patentleri (Sygenta, US patent 67000039, Mart 2004) düşünülünce, Peru'ya GURT'ların tanıtılması patatesin kaynak merkezine karşı onarılamaz bir yüksek bulaşma riskini ortaya koymaktadır.⁷

Perulu çiftçiler kısır tohum'un ayrıca çiftçiler arasındaki geleneksel bilgi değiş tokuşunu ve paha biçilemez deneyimi de tehdit edeceğini vurguladılar:

Amazonlu ve Andlı yerli insanların geleneksel bilgi ve yetiştirme sistemleri, özellikle Lares bölgesindeki Wakawasi, Lares, Choquecancha ve Qachin yerleşimlerindeki haftalık popüler takas pazarlarında kapsamlı mahsul ve tohum değiş tokuşunun kanıtladığı, bitki yetiştiricileri arasındaki tohum koruma ve tohum değişimi çerçevesinde yapılanmıştır. Kısır tohum teknolojisi, kolektif değiş tokuş ve üretim için gerekli olan verimli tohumun mevcudiyetini tehlikeye atarak bu bilgi

*sistemleri üzerinde somut bir etkiye sahip olacaktır. Kısır tohumların bir sonucu olarak, evrimleşmeye ve güncel canlılığa izin veren yerli bilgisinin oldukça uzmanlaşmış bir parçası olan Andlı ve Amazonlu karmaşık mevsimsel eko-sistemler ile insan arasındaki uyum etkileşim sürecini felce uğratacaktır.*⁸

Daha popüler olarak **Kısır Tohumlar** diye adlandırılan GURT'lar gerçekte Kuzey Amerika'da, Batı Avrupa'da, Japonya'da ve Monsanto ile elit GDO şirket tarımcılığının kartel ortaklarının pazara girdiği herhangi bir yerdeki besin güvenliğini tehdit etmektedir.⁹ Ne yazık ki çok az kişinin bildiği bir olay, ölümcül kısır tohumların dikkatsizlik sonucu bir doğal afet sonucunda çoğalarak çoktan yayılmış olma olasılığıdır.

Ağustos 2005 yılında bir kasırga nedeniyle Delta & Pine Land'in iki yeşil serası yıkıldı, diğer on biri de hasar gördü. Delta & Pine Land kısır tohumlarını bu seralarda test ediyordu. Firma, yıkılan bu seralarda kısır tohumların denenip denenmediği ve ortaya çıkması mümkün olabilecek herhangi bir biyo-güvenlik riskinin olup olmadığı konusunda halkı bilgilendirmeyi reddetti. Bu olay güvenli görünen fiziksel bir muhafazanın bile tehlikeli olabileceğini gösterdi. Bu etkiyi saptamak yıllar sürebilirdi.¹⁰

Ölüm Tohumlarını Her Yere Satmak

Kısır tohum bahsi, yaklaşık her çeşit zirai tohumun egemen tekeldisi olan Monsanto için işi bitirdi. Delta & Pine Land açık arttırmasından bir yıl önce Monsanto, zarar eden Kaliforniya GDO tohum devi Seminis için 1.4 milyar dolardan fazla ödemişti. Sebze ve meyveler için GDO tohumunu patentleştirmede faal olan Seminis, sebze ve meyve bitki tohumlarını pazarlamada bir dünya lideri idi.

Seminis o zamanlar 'Eğer salata yemişsen Seminis ürünü yemişsindir.' diye övünüyordu.¹¹ Monsanto, Seminis'i satın aldığı sırada, Seminis Birleşik Devletler'de satılan sebze

tohumunun %40'ından fazlasını ve dünya pazarının %20'sinden fazlasını kontrol etmekte olan bir firmaydı. Birleşik Devletler'deki süpermarketlerin raflarındaki yeşil salatanın %55'i, tüm domateslerin %75'i, tüm biberlerin %85'i ve ıspanak, brokoli, salatalık ile armudun oldukça büyük bir kısmı için gen tedarik ediyorlardı. Tohumları ayrıca geleneksel ve organik çiftçiler tarafından da yaygın olarak kullanılmakla birlikte, öncelikle büyük süpermarket zincirlerine satılıyordu.¹²

Bu alım satım, dünyadaki sebze ve meyvede birinci, işlenmiş mahsullerde ikinci en büyük tohum firmasını ve dünyadaki üçüncü en büyük tarım kimyasalları firmasını yaratarak, Monsanto'nun rakibi DuPont'u (Pioneer Seed) geçmesini sağladı. 2007 yılında, en son Delta & Pine Land'in alımından sonra Monsanto, gezegenin bitkisel zirai tohumlarının çoğunluğu üzerinde mutlak kontrol sahibi olma konumuna ilerliyordu. Ne yazık ki bu onlar için yeterli değildi. Onlar hayvan tohumlarının patentlenmesi ve oldukça tartışmalı genetik mühendisliği yoluyla tasarlanması konusuna da el atıyorlardı.

Boğaların ve Domuzların Spermleri Üzerindeki Patentler

2005 Ağustos ayında Almanya'daki araştırmacılar, özel şirket tarımcılığı devlerinin dünyadaki tüm besin kaynağını lisanslama, patentleme ve kontrol etme teşebbüsü üzerine yeni uyarı zilleri çaldıran Monsanto'nun, Avrupa'da bir patent başvurusunda bulunduğunu ortaya çıkardılar.

Monsanto, domuzlarda özel genleri tanıyacak, kalıtım mühendisliği ile geliştirdiklerini iddia ettikleri bir araç üzerine Dünya Entelektüel Mülkiyet Organizasyonu ile uluslararası patent hakları için bir başvuruda bulunmuştu. Tabii ki genler, genetik olarak değiştirilmiş Monsanto patentli erkek domuz veya yabanıl domuzlardan elde edilen semenlerden geliyordu.¹³

Monsanto'nun sözcüsü Chris Horner firmanın sadece, görünüşe göre domuzlar için bir çeşit soy arıtımı olan, seçici

dölleme yönteminin patentini almayı istediklerini iddia etti. Bunun içinde domuzlardaki özel genleri tanıma yöntemi ile özel bir dölleme aletinin kullanımının patenti de bulunmaktaydı. Horner "Biz yöntemin kendisinden söz ediyoruz." dedi.¹⁴

Patent başvurusundaki resmi yazışmalar Horner'ın iddialarını yalanladı. Domuz üretme yöntemleri için patent istemeye ek olarak, Monsanto 'bu yöntem ile üretilmiş domuzların evlatları', bir 'domuz sürüsünde artan oranda özel gen sıklığı', 'bu yöntem ile üretilmiş bir domuz nüfusu' ve 'bu yöntem ile üretilmiş erkek domuz sürüsü' için de patent ve lisans ücreti toplama hakkı arıyordu.¹⁵ Eğer kabul edilirse, bu patentler Monsanto'ya belirli hayvan sürülerinin ve belirli çiftlik hayvanlarının entelektüel mülkiyet haklarını teslim edecekti.

Bir Reuters söyleşisinde Horner, 'Bu üreme teknolojisi kullanılarak üretilen herhangi bir domuz bu patentlerle korunacak.' diyerek olanları kabul etti. Monsanto'nun patentini almak istediği uygulamalar, domuzda arzu edilen özelliklerle sonuçlanan genleri tanımayı, bu özellikleri kazanmış hayvanları üretmeyi ve tohumları bir şekilde derine dölleyerek tipik olarak gerekenden daha az sperm kullanan özel bir cihaz kullanmayı içermekteydi. Monsanto'nun moleküler domuz üreme uzmanı Mike Lohuis 'Bu tekniklerin çoğunu bir arada bulunduran bir protokol yaptık.' dedi.¹⁶

Hayvanları genetik olarak tasarlayan birçok teknik kullanılıyordu. Bir teknik "geçmiş virüsler" olarak adlandırılan virüsleri, zaten doğal olarak onları içine almak için donanımlı hücrelere yeni genetik materyali tanıtmak için 'vektör' olarak kullandı. Geçmiş virüsler kendini konuk DNA içine yerleştirerek ve sonra hücre bölündükçe konağın genetik materyalini kopyalayarak çoğalan bir tip virüstür.

İkinci bir yöntem embroyonik kök hücre kullanımını içerir. Bununla beraber bugüne kadar sıçanlardan ve çiftlik hayvanlarından embroyonik kök hücre elde etmeye yönelik birçok teşebbüse rağmen, embroyonik kök hücre yalnız farenin bazı nesillerinden izole edilmiştir. Bu teknik, birleştirme yeri

üzerinde biraz kontrol sağlanabildiği için seçici değiştirme tekniklerine biraz daha izin vermektedir. Örneğin, değiştirme öyle bir hedeflenir ki, gen değişim eşdeğeri yerli genin yerine geçer veya genler çıkarılma veya bozulma yolu ile etkisiz – (knock-out) hale getirilir. Üçüncü bir teknik ‘sperm kaynaklı geçiş’ olarak isimlendirilir. Genetik olarak değiştirilmiş sperm, yumurtaya yabancı bir DNA’yı tanıtmak için bir vektör olarak kullanılır. Kümes hayvanlarında ve sürülerde yapay dölleme rutin olduğu için bu yöntemin belirgin bir cazibesi vardı. GDO endüstrisi avukatları patent başvurusunda bulunur bulunmaz bu teknikler için olabildiğince hızlı patent alındı.¹⁷

1980 Birleşik Devletler Yüksek Mahkeme Kararı

Rockefeller Vakfı’nın yıllar boyunca genomları dizme ve klonlamanın geliştirilmesi projesini finanse ederek moleküler biyoloji alanını beslemesi, Monsanto ve Cargill gibi biyoteknoloji devlerini genetik olarak değiştirilmiş hayvanlar üzerine büyük miktarda paralar harcamaya itti. Bu firmalar tek bir amaca odaklanmışlardı: Sonuçlar üzerinde patent ve lisans hakları. Bu durum, hayatı patentleme savaşı için oldukça çelişkili ve radikal bir ortam yarattı.

Birleşik Devletler Yüce Mahkemesi tarafından bu patentlerin tanınması ile ilk kez bu kapı açıldı. 1980 yılında Birleşik Devletler Yüksek Mahkemesi’nin 5-4 kararında Diamond v. Chakrabarty ‘insan tarafından yapılan herhangi bir şey için patent alınabileceğini açıkladı. Bu vaka yağ çöküntüsü yiyen genetik olarak tasarlanmış bakterinin patentinin alınması ile ilgili idi. 1987 yılında Birleşik Devletler Patent ve Marka Ofisi, doğal olarak oluşmayan, çok hücreli insan olmayan organizmaların patentinin alınabilirliği hakkında prensipte bir bildiri yayınladı. Bunu, kansere yatkın olarak tasarlanmış ‘Harvard faresi’ için patent alınması izledi.¹⁸

Monsanto tüm genetik hayvan soylarını kontrol etme teşebbüsünde yalnız değildi. 2006 Temmuz ayında, dünyadaki en büyük zirai ticaret firması olan ve biftek, domuz, hindi ve

ızgara piliç üretimde egemen firmalardan biri olan Minneosota'daki Cargill Anonim Şirketi, Birleşik Devletler Patent ve Marka Ofisine US 2007/0026493 A1 numarası ile patent başvurusunda bulundu. Başvuru '**Genotip Bilgi Kullanılarak Hayvan Üretimini En Uygun Hale Getirmek için Yöntemler ve Sistemler**' başlığını taşıyordu ve başvuru amacının 'Hayvan genotip bilgisine dayanarak hayvan üretimini en uygun hale getirmek' olduğu bildirilmişti.¹⁹ Cargill, gelişmiş üretim teknikleri ve gen aktarımı yoluyla yeni mahsulleri ve yağlık tohum üretmek için Monsanto ve Chicago yakınlarındaki Renessen Feed & Processing ile bir ortaklığa girişti.²⁰

Gizli işler sistem, yalanlar, yanlış yönlendirmeler ve iyi desteklenmiş kampanyalar sayesinde Monsanto, DuPont, Syngenta ve Dow gibi dört belli başlı GDO tarım devi, bir zamanlar Henry Kissinger tarafından nihai hedef olarak hayal edilen amaca doğru ilerlemektedirler: "Eğer petrolü kontrol edersen, ülkeleri kontrol edersin; eğer gıdayı kontrol edersen, insanları kontrol edersin."

Petrol üzerindeki küresel kontrolün merhametsiz takibi Bush-Cheney yönetiminin markası olmuştu. Kissinger'in ikinci hedefi olan gıda üzerindeki kontrolün, oldukça ilerlediğini ve küresel nüfusun geleceği için oldukça tehlikeli bir boyuta geldiğini ne yazık ki pek az kişi fark etti. Belki de GDO endüstrisinin yayılmasının ardındaki züppe ve güçlü elitlerin çabalarındaki en büyük silah, tehlikeli bir söylem olan 'bilim' özde her zaman 'ilerlemedir' efsanesinin plânlı ilerleyişi oldu. Yeni yüzyılın ilk on yılının sonlarında dünya besini üzerindeki kontrolün ele geçirilmesi sürecindeki en temel araçlardan biri, bu safiyâne bilimsel ilerleme fikrinin düstur alınmış olmasıdır.

NOTLAR:

1. Monsanto Şirketi, Monsanto Şirketi Delta ve Pine Land Şirketini 1.5 Milyar Dolar Nakit Ödeyerek Alıyor, Basın Bülteni, 15 Ağustos 2006, <http://monsanto.mediaroom.com/-/index.php?s=43&item=211>.

2. Andrew Pollack, "Monsanto ABD'deki En Büyük Pamuk Tohumu Tedarikçisi Delta ve Pine Land'i Satın Alıyor," The New York Times, 16 Ağustos 2006.
3. Ayrıntılar için 13.Bölüm'de 9 nolu dipnota bkz.
4. Peter Costiglio, yazara başlıksız eposta yanıtı, 12 Şubat 2007, ve 9 Şubat 2007.
5. 12.Bölümde 12.dipnot
6. Lucy Sharatt, "Halkın Gözü Ödülleri 2006: Delta& Pine Land", Terminatör Yasakla Kampanyası, http://www.evb.-ch/cm_data/NOM-DELTAPINE.pdf.
7. Birleşmiş Milletler Gelişim Programı, Biyoçeşitlilik Kurultayı, Dördüncü Toplantı, Granada, 23-27 Ocak 2006, Genetik Kullanımı Kısıtlama Teknolojilerinin (GURT) Olası Sosyo-Politik Etkileri, ii, Cusco Peru'daki Yerli Halkların Sunumu, <http://www.biodiv.org>.
8. age.
- 9.F. William Engdahl, "Monsanto 'Terminatör' Tohum Şirketini Alıyor", Financial Sense Online, 28 Ağustos 2006, <http://www.financialsense.-com/editorials/engdahl/2006/0828.html>.
10. Woodrow Wilkins Jr., "D&PL Storm Losses Top 1 Million Dolar", Delta Democrat Times, 30 Ağustos 2005.
11. 11. Matheww Dillion, "Tohumları Elimizde: Monsanto Dünyanın EN Büyük Sebze Tohumu Şirketini Alıyor", The Seed Alliance, <http://www.seedalliance.org/index.php?-page=SeminisMonsanto>, 24 Ocak 2005.
12. age.
13. Carey Gillam, "Mahsuller Kralı Monsanto Domuz Üretim Patenti İstiyor", Reuters, 10 Ağustos 2005.
14. Jeff Shaw, "Monsanto Domuz Üretme Yöntemlerini Arıyor", New Standard, 18 Ağustos 2005, <http://news-tandardnews.net>.
15. age.
16. Carey Gillam, op.cit.
17. Gee Watch UK, Hayvanların Genetik Modifikasyonu Teknikleri, <http://www.genewatch.org>.
18. Max F. Rothschild, Hayvan Üretimi ve Genetik Buluşların Patentlenmesi, Center for Integrated Animal Genomics, Iowa Devlet Üniversitesi, Ames, Iowa, <http://www.poultry-science.org/pba/1952-2003/2003%20Rothschild.-pdf>. 2003.
19. ABD Patent ve Marka Ofisi, ABD Patent Başvuruları Yayınları, Genotip Bilgilerin Kullanılarak Hayvan Üretimini Optimizasyonu için Sistemler ve Yöntemler, Pub. No.US 2007/0026493 A1, Vaşington, D.C., 1 Şubat 2007.
20. Cargill Şirketi Websitesi, <http://www.cargill.com/about/organization/-renessen.htm>.

SONSÖZ

Dünya Ticaret Örgütü 2006 Eylül ayında, Birleşik Devletler Başkanı George W. Bush'un açtığı dava ile ilgili kararın bir kısmını yayınladı. Bush, Avrupa Birliği'nin GDO'lar üzerindeki yasal olmasa da fiilen var olan öteleme kararını dava etmişti. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) hakimleri, geçen zaman zarfında Avrupa Birliği'nin bir dizi farklı GDO çeşidinin ticari kullanımı için uygulamayı değiştirdiğini ve bir öteleme kararı veya resmi bir kısıtlamanın artık mevcut olmadığını belirttiler. Ne yazık ki bu doğru idi.¹

Dünya Ticaret Örgütü'nün özel üç-kişilik bir mahkemesi tarafından bu dava için bir Ön Karar yayınlandı. Dünya Ticaret Örgütü'nün (WTO) kararı, genetiği değiştirilmiş bitki ve sebzeleri tarımsal üretimde dünyanın en önemli bölgesi olan Avrupa Birliği'ne zorla sokmakla tehdit ediyordu..

Dünya'nın GDO ile en fazla kirlenmiş ülkeleri ABD, Kanada ve Arjantin hükümetleri, bu Dünya Ticaret Örgütü (WTO) vakasını kaydetti.

Ziraat Bakanlığı'nın İsviçreli bir bürokratı olan Christian Haberli tarafından başkanlık edilen üç yargıçlı bir Dünya Ticaret Örgütü (WTO) kurulu, Brüksel'in böyle bir öteleme kararı olmadığı hakkındaki iddiası ile çelişen bir şekilde Avrupa Birliği'nin, Haziran 1999 ile Ağustos 2003 yılları arasında GDO ürünlerinin onaylanmasında 'fiili' (de facto) bir borç geciktirme uygulamış olduğuna hükmetti. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) yargıçları, 'Avrupa Birliği'nin AB kararlarına uymayarak "usulsüz gecikmeye" neden olduğu için "suçlu" olduğunu iddia etti.² Gizli Dünya Ticaret Örgütü (WTO) mahkemesi sızan bir belgeye dayanarak bazı GDO bitkilerin üretilmesine yönelik Avrupa Birliği hükümetinin resmi onayının usulsüzce ertelendiğine karar verdi. Bu bitkiler Brüksel'deki Avrupa Komisyonuna sunulan yirmi yedi GDO ürününden yirmi dördünü kapsıyordu.

Dünya Ticaret Örgütü (WTO) mahkemesi, Dünya Ticaret Örgütü'nün (WTO) Anlaşmazlık Çözüm Organı (DSB) olan dünya ticaret polisinin, Avrupa Birliği'ne bir çağrı göndermesini tavsiye etti. AB'nin uygulamalarını Dünya Ticaret Örgütü'nün SPS Anlaşması altındaki yükümlülükleri ile uyumlu hale getirmesini istedi. Bu, vatandaşlarının güvenliği ve sağlığını koruyan ulusal kanunları hiçe sayan, Dünya Ticaret Örgütü'nün (WTO) ticarete üstünlük sağlamasına müsaade eden tarım endüstrisinin adı çıkmış Sıhhi ve Fitosıhhi "kaçış" hükmü idi. Dünya Ticaret Örgütü'nün (WTO) isteklerine karşı koymak, Avrupa Birliği'ne her yıl yüz milyonlarca dolara mal olabilirdi.³

25 üye ülkedeki 470 milyon Avrupa Birliği vatandaşının günlük hayatını kontrol eden Brüksel'deki güçlü ve kalabalık bürokrasi olan Avrupa Komisyonu, GDO konusunda bölündü. Danimarkalı Tarım Komiseri güçlü bir GDO taraftarı idi. GDO'yu kesinkes yasaklayan bir kanunu bulunan Yunanistan'dan seçilen Avrupa Birliği Çevre Bakanı, kuvvetli bir şekilde GDO karşıtı idi. Avrupa Birliği'nin her yerindeki çiftçiler kendiliğinden "GDO'suz" bölgeler organize ediyorlar ve politikacılarına Dünya Ticaret Örgütü isteklerine boyun eğmemeleri için baskı yapıyorlardı. Tekrarlanan anketler %60 ve üzerindeki Avrupa Birliği vatandaşlarının, GDO'lar hakkında olumsuz görüş bildirdiğini gösterdi.⁴

'Tanrı Olmayı Oynayan' Genetikçiler

14 Nisan 2006'da Roma Katolik Kilisesi'nin en yüksek otoritesi Alman kökenli Papa 16. Benedict net ve cesur bir demeçte bulundu ve genetik bilimcileri 'Tanrı olmayı oynamakla' suçladı. Papa, genetik mühendisliği alanındaki en son bilimsel gelişmeleri işaret ederek, 'Tanrı tarafından istenilen ve plânlanan yaşamın gramerini değiştirme' teşebbüslerine karşı sert bir şekilde uyardı. Genetikçilere 'Tanrı olmadan Tanrı'nın yerini almaya çalışmak riskli, tehlikeli ve delice bir cürettir' diyerek eleştirdi. Modern sosyal 'satanik' gelenekleri keskin bir

NOTLAR:

1. Dünya Sağlık Örgütü, Çeşitli AB Üye Ülkelerinin Belli Biyotek ürünlerin İthalat ve Pazarlanmasını Yasaklayan Güvenlik Önlemleri (Üye Ülke Güvenlik Tedbirleri), WT/DS291-3/R,s.343, http://www.wto.org/english/tratop_dispu_e/291r_4_e.pdf.
2. F.William Engdahl, "WTO, GDO ve Mutlak Egemenlik: WTO Kuralları Özgür-Tarım İşletme Ticareti Ulusal Sağlık Çıkarlarının Üstünde" Küresel Araştırma,29 Mart 2006, <http://www.globalresearch.ca>
3. Avrupa Komisyonu, Ticaret Genel Sekreteri, Brüksel, Overview of Active WTO Dispute Settlement Cases Involving the EC as Complainant or Defendant and of Active Cases Under the Trade Barriers Regulation, 23 Şubat 2007.
4. Friends of the Earth Avrupa, Avrupalılar GDO'lar Hakkında Ne Düşünüyor? http://www.foeeurope.org/GMOs/What_Europeans.htm.
5. Ruth Gledhill, "Papa Tanrı'ya Soyunan Genetikçileri Suçluyor", The Times, 14 Nisan 2006.
6. BUND, Deutschland, Drittes Gesetz, zur Änderung des Gentechnikgesetzes, <http://www.bund.net>.

KAYNAKÇA

- ADUDEL, Robert M., and Cain, Louis P., 1981 "Public Policy Toward The Greastest Trust in the World", Business History Review, Summer, Harvard College, Cambridge.
- ANDERSEN, Martin Edwin, 1987, "Kissenger and the Dirty War" The Nation, 31 October.
- ASSISI FOUNDATION,BIOTHAI et al., 1988, Biopiracy,TRIPS and the Patenting of Asia's Rice Bowl, <http://www.poptel.org.uk/panap/-archives/larice.htm>,May.
- BLACK, Edwin,2004, War Against the Weak:Eugenics and America's Campaign to create a Master Race, Thunders' Mouth Press, New York.
- BOARMAN, Margaret Carroll, 1999, Sowing the Seeds of the Green Revolution: The Pivotal Role Mexico and International Non-Profit Organizations Play in Making Biotechnology an Important Foreign Policy Issue for the 21st Century, Vol.4, Summer 99, http://www.isop.ucla.edu/profmex/volume4/-3summer99/Green_Finalm.htm.
- BORCK, Cornelius, 2001, The Rockefeller Foundation's Funding for Brain Research in Germany, 1930-1950, Rockefeller Center Archive Newsletter, Spring.
- BRANFORD, Sue,2002, "Why Argentina Can't Fees Itself", The Ecologist, Vol.32 No 8.
- BRANFORD, Sue, 2004, "Argentina's Bitter Harvest", New Scientist, 17 April.
- BROWN, Lester,1969, Seeds of Change, Praeger, New York.
- BRZEZINSKI, Zbigniew, 1970, Between Two Ages: America's Role in the Techno-ronic Era, Harper Publishing House, New York.
- CAETANO, Andre, 2001," Fertility transition and the Transition of Female Sterilization in Northeastern Brazil: The Roles of Medicine and Politics", International Union for the Scientific Study of Population, http://www.iussp.org/Brazil2001/s10/S19_02_Caetone.pdf.

- CARMAN, Judy, undated, The Problem with the Safety of Roundup Ready Soybeans, Flinders University, Southern Australia, <http://www.biotech-info.net>.
- CARNEGIE, Andrew, 1889, "Wealth", North American Review, Vol. 148 No. 391.
- CAVANAUGH-O'KEEFE, John, 2000, The Roots of Racism and Abortion: An Exploration of Eugenics, <http://www.eugenics-watch.com/roots/index.html>.
- CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, Directorate of Intelligence, 1968, French Actions and the Recent Gold Crisis, Washington, D.C., 20 March.
- COALITION PROVISIONAL AUTHORITY, undated, CPA Official Documents, Order 81: Patent, Industrial Design, Undisclosed Information, Integrated Circuits and Plant Variety Law, <http://www.iraqcoalition.org/regulations/index.html#Regulations>.
- COHEN, Robert, 1997, Milk---The Deadly Poison, Argus Press, Inglewood Cliffs, NJ.
- COLBY, Gerard and DENNETT, CHARLOTTE, 1995, They Will Be Done The Conquest of the Amazon---Nelson Rockefeller and Evangelism in the Age of Oil, Harpercollins, New York.
- COMMITTEE ON RULES AND ADMINISTRATION, 1974, U.S. Senate, 93rd Congress, 2nd Session, Hearings, The Nomination of Nelson A. Rockefeller of New York to be Vice President of the United States, Government Printing Office, Washington, D.C.
- COOK, Christopher D., 2005, Agribusiness Eyes Iraq's Fledgling Markets", In These Times, 15 March.
- COOK, Lynn J., 2002, "Millions Served", Forbes, 23 December.
- DeVore, Brian, undated, "Greasing the Way for Factory Bacon, Corporate hog operations-and their lagoons-Threaten the Financial and Physical health of Family Farms", Sustainable Farming Connection, <http://www.ibiblio.org/farming-connection>
- ENGDAHL, F. William, 2004, A Century of War: Anglo-American Oil Politics and the New World Order, Pluto Books Ltd., London.
- EVANS, Edward, 2004, "Understanding the WTO Sanitary and Phytosanitary Agreement", EDIS document FE492, Department of Food and Resource Economics, Florida Cooperative Extension Service, UF/IFAS, University of Florida, Gainesville, FL, August.
- EWEN, Stanley and PUSZTAI, Arpad, 1999, "Effect of diets containing genetically modified potatoes expressing Galanthus nivalis lectin on rat small intestine", The Lancet, 16 October.
- FAISSNER, Klaus, undated, Gentechnik oder Bauern?, http://www.argeja.at/gentechnik_landwirtschaft_faissner.html
- FALON, Sally, and Enig, Mary, 2002, "The Great Conola", Nexus Magazine, <http://www.nexusmagazine.com>, August-September.
- FERRARA, Jennifer, 1998, "Revolving Doors: Monsanto and the Regulators", The Ecologist, September/October.
- FRANK, André Gunder, 1980, Crisis: In the World Economy, Heinemann, London.
- GM WATCH, 2004, Wambugu Wambuzling Again: Says GM Sweet Potato a Resounding Success?, <http://www.mindfully.org/GE/2004/Wambugu-Again> 17march-04.htm, 17 March.
- GOLDBERG, Ray, 2000, The Genetic Revolution: Transforming Our Industry, Its Institutions, and Its Functions, address to The International Food and Agribusiness Management Association (IAMA), Chicago, 26 June.

- GOVERNMENT OF ARGENTINA MINISTRY OF EDUCATION, undated, La dictadura militar en Argentina: 24 de marzo de 1976-10 de diciembre de 1983, <http://www.me.gov.ar/efeme/24demarzo/dicra-dura.html>.
- GRAIN, undated, Iraq's new patent law: A declaration of war against farmers, <http://www.grain.org>.
- GRAIN, 2004, Monsanto's Royalty Grab in Argentina, <http://www.grain.org>, October.
- GRANT, Madison, 1936, "The Passing of the Great Race", Charles Scribner's Sons, New York.
- GREEN, Tanya L., undated, "The Negro Project: Margaret Sanger's Genocide Project for Black Americans", The Negro Project, <http://www.blackgenocide.org/negro.html>.
- HARDELL, Lennart, and ERIKSSON, Mikael, 1999, "A Case-Control Study of Non-Hodgkin Lymphoma and Exposure to Pesticides", *Cancer*, 15 March.
- HARKIN, Tom, 2004, Economic Concentration and Structural Change in the Food and Agriculture Sector, Prepared by the Democratic Staff of the Committee on Agriculture, Nutrition, and Forestry United States Senate, 29 October.
- HARR, John Ensor and JOHNSON, Peter J., 1988, *The Rockefeller Century: Three generations of America's Greatest Family*, Scribner's, New York.
- HARRIS, Robert, and PAXMAN, Jeremy, 1982, *A Higher Form of Killing*, Noonday Press, New York.
- HAERLINN, Benedikt, undated, "Opinion Piece about Golden Rice" Greenpeace International, archive.greenpeace.org/geneng/highlights/food/benny.htm.
- HIGHAM, Charles, 1983, *Trading with the Enemy: An Exposé of the Nazi-American Money Plot, 1933-1947*, Delacorte, New York.
- HITLER, Adolf, 1941, *Mein Kampf*, Translated by Alvin Johnson, Reynal & Hitchcock, New York.
- HO, Mae-Wan, and CHING, Lim Li., 2003, "The Case for A GM-Free Sustainable World", Independent Science Panel, <http://www.foodfirst.org/progs/global/ge/isp/isp-report.pdf>, 15 June.
- HOLMES, Oliver Wendell, 1926, *Carrie Buck vs. J.H. Bell*. The Supreme Court of the United States, No. 292., October Term.
- HUNTINGTON, Samuel, et al., 1975, *The Crisis of Democracy: Report on the Governability of Democracies to the Trilateral Commission*, New York University Press, New York.
- INTERNATIONAL MONETARY FUND, 2004, Iraq-Letter of Intent, Memorandum of Understanding, Baghdad, 24 September.
- ISMI, Asad, 2000, "Cry for Argentina", *Briarpatch*, September.
- JACKSON, M.T., 1995, "Protecting the heritage of rice biodiversity", *GeoJournal*, Vol 335.
- JAMES, Clive, 2004, "Global Status of Commercialized Biotech/GM Crops: 2004", ISAAA, No 32.
- JENKINS, Cate, 1990, *Criminal Investigation of Monsanto Corporation Cover-up of Dioxin Contamination in Products- Falsification of Dioxin Health Studies*, USEPA Regulatory Development Branch, November.
- JOENSEN, Lillian and Semino, Stella, 2004, "Argentina's Torrid Love Affair with the Soybean". *Seedling*, October.
- KEMP, Tage, 1932, Report of Tage Kemp to the Rockefeller Foundation, RF RG 102, Ser 713, Box 2, Folder 15, 17 November.
- KENNAN, George F., 1947, "The sources of Soviet Conduct", *Foreign Affairs*, July.

- KENNAN, George F., 1948, "PPS/23:Review of Current Trends in U.S. Foreign Policy", Foreign Relations of the United States, Volume I.
- KISSINGER, Henry, 1974, National Security Study Memorandum 200, 24 April 1974: Implications of Worldwide Population Growth for US Security and Overseas Interests, Initiating Memo.
- KIMBRELL, Andrew, 2005, "Monsanto vs. US Farmers", The Center for Food Safety, <http://www.centerforfoodsafety.org/Monsanto-vs-us-farmers-report.cfm>, Washington DC.
- KLEIN, Naomi, 2004, "Baghdad Year Zero", Harpers' Magazine, September.
- KRAMER, Paul, 1981, "Nelson Rockefeller and British Security Coordination", Journal of Contemporary History, Vol.16.
- KREBS, A. V., 1999, "Cargill & Co's Comparative Advantage in Free Trade" The Agribusiness Examiner, 26 April.
- KUEHL, Stefan, 1994, The Nazi Connection: Eugenics, American Racism, and German National Socialism, Oxford University Press, Oxford.
- KUYEK, Devlin, 2000, "ISAAA in Asia: Promoting corporate profits in the name of the poor", GRAIN, October, <http://www.grain.org/publications/reports/isaaa.htm>.
- LAUGHLIN, Harry, 1914, Report of the Committee to Study and to Report on the Best Practical Means of Cutting off the Defective Germ-Plasm in the American Population, Cold Spring Harbor, New York.
- LAWRENCE, Geoffrey, 1987, "Agribusiness", Capitalism and the Countryside, Pluto Press, Sydney.
- LEDERBERG, Joshua, 1987, The Impact of Basic Research in Genetic Recombination-A Personal Account", Part I, Annual Review Of Genetics Vol. 21.
- LEDERER, Susan E., 2002, "Porto Ricochet": Joking about Germs, Cancer, and Race Extermination in the 1930s, Oxford University Press, Oxford.
- LEONARD, Thomas C., 2005, "Retrospectives: Eugenics and Economics in the Progressive Era", Journal of Economic Perspectives, Fall.
- LEONTIEF, W., 1953, Studies in the Structure of the American Economy, International Science Press Inc., White Plains, New York.
- LEONTIEF, W., and GOLDBERG, Ray, 1967, "The Evolution of Agribusiness", Harvard Business School Executive Education Faculty Interview, <http://www.exed.hbs.edu/faculty/rgold-berg.html>.
- LOFTUS, John and AARONS Mark, 1994, The Secret War Against the Jews: How Western Espionage Betrayed the Jewish People, St.Martin's Press, New York.
- LUCE, Henry, 1941, "The American Century", Life, 17 February.
- MANN,Robert, undated, The Selfish Commercial Gene, "Genetically Engineered Food-Safety Problems", PSRAST, <http://www.psrast.org/-selfshgen.htm>.
- MARTINEZ I. PRAT, Anna-Rosa,1998,"Genentech Preys on the Paddy Field", Grain, June.
- MELCHER, Richard., et al., 1999, "'Fields of Genes", Business Week, 12 April.
- MEZIANI, Gundula, and Warwick, Hugh, 2002, "The Seeds of Doubt", The Soil Association, <http://www.soilassociation.org>, 17 September.
- MICHIGAN DEPARTMENT OF ENVIRONMENTAL QUALITY, 2003, "Soil Movement Advisory", Environmental Assessment Initiative, Information Bulletin #3, June.
- MILLER James A., 1995, "Are New Vaccines Laced with Birth-Control Drugs?", HLI Reports, Human Life International, Vol.13, No. 2.

- MILTON, Richard, 1997, *Shattering the myths of Darwinism*, Park Street Press, Rochester, Vermont.
- MONBIOT, George, 2000, "Silent Science", in *Captive State: The corporate takeover of Britain*, Pan Books, London.
- NACLA, October 1975, "US Grain Arsenal", *Latin America and Empire Report*, http://www.eco.utexas.edu/facstaff/Cleaver/357Lsum_s4_NACLA_Ch2.html.
- NETWORK OF CONCERNED FARMERS, 2004, Will GM crops yield more in Australia?, <http://www.non-gm-farmers.com>, 28 November.
- NEW YORK COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS, undated, *The War and Peace Studies*, <http://www.cfr.org>.
- NORMILE, Dennis, 1999, "Rockefeller to end network after 15 years of success", *Science*, 19 November.
- O'BRIAN, Thomas, 2004, *Making the Americas: US Business People and Latin Americans from the Age of Revolutions to the Era of Globalization*, *History Compass* 2, LA 067.
- ORGANIC CONSUMERS ASSOCIATION, 1999, *New Study Links Monsanto's Roundup to Cancer*, Little Marais, MN.
- OSBORN, Frederick, 1937, Summary of the Proceedings of the Conference on Eugenics in Relation to Nursing American Eugenics Society Papers: Conference on Eugenics in Relation to Nursing, 24 February.
- OSBORN, Frederick, 1968, *The Future of Human Heredity: An Introduction to Eugenics in Modern Society*, Weybrigh and Talley, New York.
- PARIS CLUB, 2004, Iraq, <http://www.clubdeparis.org>, 21 November.
- PLAWIUK, Eugene W., 1998, "Background on Cargill Inc., the Transnational Agribusiness Giant", *Corporate Watch: GE Briefings*, <http://www.archive.corporate-watch.org>, November.
- PERKINS, John, 2004, *The Confessions of an Economic Hit Man*, Berret-Koehler Publishers, San Francisco.
- PEW INITIATIVE ON FOODS AND BIOTECHNOLOGY, 2004, "Genetically Modified Food Crops in the United States", <http://www.pewagbiotech.org>, August.
- POPENOE, Paul, 1933, *Applied Eugenics*, Macmillan Company, New York.
- POPULATION COUNCIL, 2000, "The ICCR at 30: Pursuing New Contraceptive Leads", *Momentum: News from the Population Council*, July.
- PUSZTAI, Arpad, 1999, "Why I Cannot Remain Silent", *GM-Free Magazine*, August/September.
- RBGH BULLETIN, undated, *Hidden Danger in Your Milk?: Jury Verdict Overturned on Legal Technicality*, <http://www.-foxrBGHsuit.com>.
- REGAL, Philip J. 1999, *A Brief History of Biotechnology Risk: The Engineering Ideal in Biology*, Edmunds Institute, <http://www.-cbs.umn.edu/-pregal/GEhistory.htm>, 18 July.
- ROCKEFELLER III, John D., 1972, *Report of the Commission on Population Growth and the American Future*, Washington D.C., 27 March.
- ROCKEFELLER III, John D., 1961, *People, Food and the Well-Being of Mankind*, Second McDougall Lecture, Food and Agriculture Organization of the United Nations.
- ROCKEFELLER III, John D., 1973, *The Second American Revolution*, Harper & Row, New York.
- ROWELL, Andrew, 2003, *Don't worry, it's safe to eat: The true story of GM food, BSE and Foot and Mouth*, Earthscan Publications, London.

- RUDER, Thomas and KUBILLUS, Volker, 1994, *Manner hinter Hitler*, Verlag für Politik und Gesellschaft, Malters.
- RÜDIN, Ernst, 1930, "Hereditary Transmission of Mental Diseases", *Eugenical News*, Vol.15.
- RUPKE, N. (editor), 1988, *Science, Politics and the Public Good. Essays in Honour of Margaret Gowing*, Macmillan, Basingstoke.
- SCHNEIDER, W.H., 1999, *Managing Medical research in Europe. The Role of the Rockefeller Foundation (1920s-1950s)*, CLUEB, Bologna.
- SEASE, Edmund J., 2004, "History and Trends in Agricultural Biotechnology Patent Law from a Litigator's Perspective", *Seeds of Change Symposium Banquet*, <http://www.-ipagcon.uiuc.edu>, University of Illinois, Chicago, 9 April.
- SHAH, Anup, 2002, "Food Patents-Stealing Indigenous Knowledge?", *Global Issues*, <http://www.globalissues.org>, 26 September.
- SHAND, Hope, 1994, "Patenting the Planet", *Multinational Monitor*.
- SHARPLESS, John B., 1993, *The Rockefeller Foundation, the Population Council and the Groundwork for New Population Policies*, Rockefeller Archive Center Newsletter, Fall.
- SHIVA, Vandana, 1998, *Biopiracy: The Plunder of Nature and Knowledge*, Green Books, Devon.
- SHIVA, Vandana, 2000, "Genetically Engineered Vitamin 'A' Rice: A Blind Approach to Blindness Prevention", http://www.biotech-info.net/blind_rice.html, 14 February.
- SIMON, Laurence, 1975, "The Ethics of Triage: A Perspective on the World Food Conference", *The Christian Century*, 1-8 January.
- SMITH, Jeremy, 2005, "Iraq: Order 81", *The Ecologist*, February.
- SMITH, J.W., 1994, "The World's Wasted Wealth 2", *Institute for Economic Democracy*, <http://www.ied.info>.
- WORLD DEVELOPMENT MOVEMENT, 1999, "GMOs and the WTO: Overruling the Right to Say No", <http://www.-wdm.org.uk>, November.
- WORLD TRADE ORGANIZATIONS, undated, *Various EC Member State Safeguard Measures Prohibiting the Import and/or Marketing of Specific Biotech Products (hereafter the "Member State Safeguard Measures")*, WT/DS291-3/R, http://www.-wto.org/english/tratop_e/-dispu_e/291r_4_e.pdf.

Ölüm Tohumları kitabı Henry Kissenger'in "Yiyeceği kontrol edersen insanları kontrol edersin." sözünün Amerikan küçük sosyo-politik elit tarafından tüm dünya insanların akıbetini değiştirebileceğinin hikâyesidir.

Engdahl titizlikle **Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar** konusunu her yönüyle okuyucunun gözleri önüne seriyor. **Genetik biliminin arkasındaki karanlık oyunlar** bilim laboratuvarlarından büyük şirketlerin yönetim kuruluna, hükümetteki kilit mevkilerden devlet başkanlarına dek uzanıyor.

Günümüzdeki gelişmelerin arkasındaki nedenleri anlamak isteyen, dünya barışı ve sosyal adalete inanan herkesin okuması gereken uykudan uyandıran bir kitap.

"Moleküler Biyoloji sahasının en başından beri içinde olan birisi olarak, genetik biliminin insanlık için bu kadar kötü amaçlarla silah olarak kullanılabileceğini hayal bile edemezdim. Ölüm Tohumları kitabında okuyoruz ki, küresel kiralıyetçiler bu yolda epey ilerlemişler."

Prof. Dr. Oktay Sinanoğlu

